

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

Anno MDCCXLVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

delli stessi Tribunali, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e supplendo Noi colla piechezza della Nostra Suprema Podestà a qualunque vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale, che nelle cose premesse potesse intervenire, questa volta sola, ed all'effetto predetto, specialmente, ed espressamente deroghiamo.

Dato dal Nostro Palazzo Apostolico Quirinale questo dì 30. Settembre 1747.
BENEDICTUS PAPA XIV.

Pontifex confirmatorum schedulam insertam, & exequi mandat.

Ut igitur provida hujusmodi mandata, atque praecepta in publicam omnium, ad quos pertinet, seu pertinebit in futurum, notitiam deducantur, & propensori hac voluntatis Nostrae significatione perennem, atque inviolabilem observantiam, & firmitatem obtineant; eadem Apostolicis hujusmodi Nostris Literis inserta, atque eorundem tenore, ac simili Motu, scientia, & potestatis plenitudine iterum confirmata, ac roborata, perpetuae universorum memoriae commendare volumus: Mandantes praefatis Dilectis Filiis Nostris S. R. E. Cardinalibus Vicario nostro in Urbe, nec non ejusdem S. R. E. Camerario, ac Dilectis pariter Filiis Gubernatori Urbis ipsius S. R. E. Vice Camerario, item Causarum Camerae Nostrae Apostolicae Auditori Generali, ejusdemque Camerae Commissario, & Rationatori generali, nec non Auditori Nostrae praefatis, eorumque in Officiis hujusmodi successoribus pro tempore futuris, ut omnia & singula a Nobis in praesentia schedula nostri Motus propria disposita, atque statuta, tam ipsi, in quantum eorum respectivè Officia concernunt, exactè observent, quam etiam ab aliis sibi subjectis, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, exactissime impleri, & observari faciant, sub penis ibi contentis.

Decretum irritans.

Ac decernentes, praesentem Schedulam, nec non praesentes Nostras Literas perpetuò validas, firmas, & efficaces esse, & fore, quibuscumque

juris, seu facti defectibus, qui adversus illas, etiam quorumvis privilegiorum a Sede Apostolica concessorum pretextu, ad effectum impediendi, seu retardandi earum executionem, quovis modo, seu quavis ex causa, opponi, seu objici possent, minime refragantibus, suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, easque propterea, omnibus & singulis quomodolibet afferendis impedimentis penitus & omnino rejectis, ac nequaquam attentis, ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari debere; Ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis Auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus omnibus his, quae in ipsa praesentata Schedula non obstat volumus, & quibusvis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae Confirmationis, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLVII, decimo septimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 29. Decembris 1747.

XLV.

Ad Archiepiscopos & Episcopos Ditionis temporalis Pontificiae super Bacchanalibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Duo graviores abusus, qui in Bacchanalibus reprehenduntur.

I. Quod Chorea &c. per noctem ad diem Cinerum protrahantur.

II. Quod in aliquibus Civitatibus diebus Festis homines personati incedant.

INTER caetera bene multa, quae Nos vehementer commovent, cum in hoc Nostrae Pontificiae ditionis Statu Bacchanalia toleramus, duo praecipua sunt, de quibus religiosiores quidam ejusdem Ditionis Episcopi Nobiscum aut verbis praesentes, aut absentes epistolis conquesti sunt. Primum illud est, quod vigiliae, chora, ludi ultima Bacchanaliorum nocte celebrari soliti non semel usque ad primum Quadragesimae diluculum producantur, ita ut multi sint, qui ab hujusmodi choreis, ludis, vigiliis discedentes, deposita quidem larva, iidem verò induti vestibus, quibus personati quaque versus processerant, Ecclesiam subeant, Divinis Mysteriis interfint, Sacros Cineres de more accipiant; domum deinde redeunt dormiant, plerumque totum mane primi Quadragesimalis diei, nec dubitent Episcopum nimiae severitatis arguere, si palam queratur, ac tum maxime, si poena velit aliqua in id criminis animadvertere. Nos illud deinde commovet, quod in aliquas Status Ecclesiastici Civitates aut irrepere videatur, aut paucis abhinc annis irrepserit perversa haec consuetudo, quae mordicus conservatur, ut Festis quoque diebus personari homines pervagentur;

Agli Arcivescovi e Vescovi dello Stato temporale Pontificio sopra il Carnevale.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

TRA le molte cose, che ci conturbano, quando ci conviene di tollerare nel nostro Stato temporale il divertimento del Carnevale, due se ne ritrovano, sopra le quali alcuni zelanti Vescovi del predetto Stato si sono lamentati con Noi, esprimendo le loro giuste querele o in voce, o in carta, Una è fiata, succedere per lo più, che tanto s'inoltrano le veglie, i balli, i giuochi nell'ultima notte di Carnevale, che s'intacca anche il principio del primo giorno di Quaresima; in tal maniera che accade alle volte il vedere, che dal ballo, dal giuoco, dalla veglia partendo le persone, vanno, benchè senza maschera, cogli abiti però, coi quali si sono mascherati, alla Chiesa a sentire la Messa, e prender le Ceneri, portandosi poscia alle loro Case, dormendo nel loro letti per lo meno tutta la mattina del primo dì di Quaresima; nè si lascia di caricare il Vescovo colla nota d'indifereto, se si lamenta, e molto più, se vuol punire l'eccesso. La seconda, che in alcune Città dello Stato Ecclesiastico o si va introducendo, o si pretende di mantenere un abuso pochi anni prima introdotto, che le persone vadano mascherate anche ne' giorni di Festa, e che molto più nelle Feste, che

Circu-

ne'

Circulatores autem, & id generis blaterones majori spectatorum frequentia diebus Festis, quam ferialibus populum ludificant; in eisdem decem diebus saltationes, & choreæ publicæ, ac per summam licentiam celebrentur.

ne' giorni feriali, i Saltimbanchi, i Ciarlatani, ed altra simile razza di persone facciano nelle piazze le loro faccende con gran concorso di popolo, e che finalmente negli stessi giorni di Festa siano più frequenti i balli per le strade, che ne' giorni feriali.

Quanto alla prima cosa, non vi è assolutamente bisogno di farvi sopra gran raziocinio; bastando averla riferita, acciò ognuno ne concepisca orrore. E perchè l'ordinaria difesa di chi sostiene le parti del vizio e dell'eccesso, suole consistere nel dire, che tanti altri Vescovi predecessori, che erano uomini dabbene, l'hanno saputo, e non ne hanno parlato; lasciando da parte la verità del fatto, che per lo più si asserisce, e non si prova; dovrà bastare a ciascheduno la risposta d'una delle celebri Cattoliche Università, che interrogata a dare il suo parere sopra una certa Festa scandalosa, che dicevasi la Festa de' Pazzi, introdotta in alcune Diocesi, e sostenuta coll'esempio, ch'era stata tollerata da tanti Vescovi predecessori, non solo profferi censura condannatoria d'essa, ma rispondendo alla esposta opposizione, così soggiunse: *Nolite subdolos hominum voces audire sic dicentium, Predecessores Nostri, qui erant notabiles viri reputati, istud permiserunt: sufficit nobis vivere ut ipsi; procul dubio istud argumentum diabolicum est, infernalis hac persuasio, vos illorum exitum ignoratis, an bonus, vel malus fuerit.*

La censura di questa Università è portata per *extensum*, come suol dirsi, nell'Appendice delle Opere di Pietro Blesense alla pag. 782. e nel Trattato scritto in lingua Francese da Giovanni Savaron contro le Maschere alla pag. 32. e segg. E però inculchiamo con tutto lo spirito a ciascheduno di Voi, o Venerabili Fratelli, nelle Diocesi de' quali o si tenta d'introdurre, o è vigente l'eccesso, il non isparagnare veruna parte del vostro zelo, acciò non s'introduca, ove non è introdotto, ed introdotto, si fradichi, castigando severamente, e senza rispetto umano, gli inventori, o mantenitori dello stesso: non essendo questo il modo d'incominciare la Quaresima, come esclama S. Basilio nell'*Omeli. tom. 2. de' Jejunio* della stampa di Parigi del 1722. *tom. 2. pag. 13. Quorum autem primitiæ rejiciuntur, haud dubium, quin in his totum quoque sit rejiciendum: ed alla pag. 15. Hodiernus dies vestibulum est jejunii. Neque verò, qui in vestibulis prophanatur, dignus est, qui ad Sancta introeat:* ed essendo troppo contrario al rispetto che si deve alle Chiese, ed alla Sagra Funzione di prender le Ceneri, l'entrare nelle Case di Dio cogli abiti da maschera, benchè senza maschera, ed accostarsi al Sagra Altare nello stesso modo, per ricevere dalle mani del Sacerdote la sagra polvere, coll'intimazione di dover pensare a morire.

Passando poscia alla seconda delle predette cose di sopra esposte, Noi qui non intendiamo d'esclamare o di predicare contra il Carnevale, o di fare contra di esso qualche istorica Dissertazione. Se lo volessimo, lo potremmo fare facilmente, trascrivendo quanto in questo proposito fu santamente composto da S. Carlo Borromeo nel suo Libro Memoriale stampato nella Parte settima degli Atti della Chiesa di Milano, allora che in ringraziamento d'essere stata liberata la detta Città dalla peste, con zelo e con dottrina esortò il popolo a non far più Carnevale; ed inferendo in questa nostra Lettera, quanto fu eruditamente radunato dal Monaco de' Ille nel suo nuovo Trattato del Diggiuno al lib. 6. cap. 6. ove trattando de' Baccanali de' Pagani, dimostra, quanto i disordini del nostro Carnevale sono contrari alle massime del Cristianesimo. Ci contenteremo di dire, per-

Ecuteute la deformità di quest'abuso.

Risposta alla tolleranza avuta.

Si inculca ai Vescovi di estirpare il vizio.

Nè si toleri, che li Balli &c. passino la mezza notte del dì delle Ceneri.

Al II. bench' il Pontefice non intenda assolutamente proibire tal uso.

Rileva però ch'è ciò di

Patet hujus abusus deformitas.

Responsio ad patientiam ulque nunc habitam.

Injungitur Episcopis, ut vitium evellatur.

Nec toleretur Choreas &c. mediam noctem ante diem Cinerum excedere.

Ad II. licet Pontif. usum Baccanaliū absolute prohibere non intendat.

Declarat tamen id ab Ecclesia aegre tolerari.

Mandat iraque ne diebus Festis, & Feria sexta homines personati incedant.

Quid agendum circa tolerantiam Circulatorum diebus Festis.

Pontificis mens de reliquis ad hanc materiam spectantibus.

Bacchanaliorum importunitas Sanctissimis Christianorum moribus adverteretur. Verumtamen factis Nobis erit exponere, ea, quamvis aegre, ab Ecclesia tolerari, ut omnis aditus malis longè gravioribus intercludatur, quemadmodum post solidam, doctamque argumentationem, concludit celebris piusque Theologus Thomas Stapletonus in sua Oratione octava contra Bacchanalia tom. 2. suorum Operum pag. 556.; Maximum verò discrimen intercedere inter ea, quæ præcipiuntur, & ea, quæ permittuntur: *Aliud est, quod docemus, aliud quod sustinemus, aliud quod emendare præcipimur, & donec emendemus, tolerare compellimur.* Verba sunt Sancti Augustini lib. XX. contra Faustum cap. 21. Unde constat, in rebus utcumque ab Ecclesia toleratis, nullum amplificationi, nullum arbitrio esse locum.

Sapientissimè in hac Urbe a Nostris Prædecessoribus sancitum esse comperimus, ut quamvis perpauci dies Bacchanaliorum licentiæ concedantur, tamen diebus Festis, ac sexta feria nemini omnino liceat larvam sumere, ac publicè debacchari. Idem prorsus in reliquo Nostrò Statu observari jubemus, & voluntatis Nostræ Cardinales Provinciarum Legatos, Præsules, Locorumque Gubernatores certiores facere non prætermittemus; id etiam enixe cupimus, nullum Ecclesiæ diem Festum Circulatorum levitate, ac licentia perturbari; illa enim Isaia verba semper Nobis ante oculos obverfantur Cap. 1. *Kalendas vestras, & solemnitates vestras odit anima mea: facta sunt mihi molesta, laboravi sustinens:* Et illa Malachia cap. 2. *Dispergam super vultum vestrum stercus solemnitatum vestrarum.* Sed quoniam ab hominibus, quæ expectantur, illicò impetrari haud facile possunt, etiam si iusta sint, ideo significamus mentem hanc esse Nostram, idque pro regula habendum, ut in Urbium, Oppidorumque plateis, vel quibuscumque in locis, nec mane, nec vespere diei Festi Circulatores adsint. Quod si huiusmodi abusus alicubi tolerari consuevit, nunquam matutino tempore permittatur; horis quoque pomeridianis, quantum fieri potest, removeatur; At si id sine gravi aliquo incommodo integre fieri nequeat, nunquam supradicta, aut id generis solatia tolerantur, nisi post expleta Vespertina Officia, & Doctrinam Christianam: de qua quidem re nostrum erit, Cardinales Legatos, & Urbium Gubernatores etiam, atque etiam pemonere.

In tali rerum statu hanc plane rationem incundam sibi iudicavit Sanctus Carolus Borromeus in suo primo Concilio Provinciali par. 1. tit. *De Festorum dierum cultu*, cuius Decretis addenda sunt ea, quæ ab eodem Pastore in Concilio III. Provinciali sub eodem Titulo statuta sunt. Hoc item Clemens XI. fel. record. inculcavit duabus Literis ad plurimos eodem exemplo datis, altera scilicet die 11. Januarii 1719., altera 4. Januarii 1721., Ac dum S. Caroli Borromæi vestigiis, quibus institit clarissimus Prædecessor Noster, Nos libenter inharere fatemur, illud monitos omnes volumus, quod cum res desuper enarratas vetamus, interdictione non liberamus cætera omnia, quæ Sacris Canonibus, Constitutionibus Apostolicis, Conciliis aut Provincialibus, aut Dicecesanis, quoad Bacchanaliorum solatia, prohibentur, & præcipue quoad Ecclesiasticos viros, nunquam enim oculos a Concilio Tridentino deflectimus, quod sess. 22. cap. 1. postquam Sacrorum Canonum mentionem fecit, qui Ecclesiasticis luxum, convivia, choreas, aleas severè prohibent, sic Episcopus alloquitur: *Si qua verò ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accuratè custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque; ne subditorum neglecta*

mettersi semplicemente e tollerarsi, benchè di mala voglia, e per isfuggire mali maggiori, dalla Chiesa il divertimento carnevalesco, come, dopo un ben fondato ragionamento, conchiude il celebre e pio Teologo Tommaso Stapleton nella sua Orazione ottava contra Bacchanalia, nel tom. 2. delle sue Opere, alla pag. 556.: Effervi in oltre una bella differenza fra le cose che si comandano, e le cose che si tollerano: *Aliud est, quod docemus; aliud quod sustinemus: aliud quod emendare præcipimur, & donec emendemus, tolerare compellimur:* sono parole di S. Agostino contra Faustum al lib. 20. cap. 21. dal che poi deriva non esser luogo nelle cose semplicemente tollerate di far estensione, e di giocare d'arbitrio.

Abbiamo ritrovato in questa nostra Città di Roma piantato da' nostri degni Prædecessori un sistema, che, non ostante il breve tempo prefisso al Carnevale, non si facciano in verun modo le maschere ne' giorni di Festa, e nel giorno di Venerdì. Lo stesso vogliamo, che si pratici nel rimanente del nostro Stato: nè lasceremo di far palese questa nostra determinazione ai Cardinali Legati delle Provincie, ed ai Prelati e Governatori locali. Sarebbe pure nostro desiderio, che ne' giorni di Festa non vi fossero nelle Piazze Ciarlatani e Saltimbanchi; avendo sempre avanti gli occhi le parole del Profeta Isaia al cap. 1. *Kalendas vestras, & solemnitates vestras odit anima mea: Facta sunt mihi molesta: laboravi sustinens:* e le altre del Profeta Malachia al cap. 2. *Dispergam super vultum vestrum stercus solemnitatum vestrarum.* Ma perchè non si può sempre ottenere in un subito dagli uomini quello che si vorrebbe, e che sarebbe giusto che si ottenesse, notificiamo, non volersi da Noi ne' giorni di Festa Ciarlatani o Saltimbanchi nelle piazze, nè in altri luoghi delle Città e Castella, nè nella mattina, nè nel dopo pranzo: Che se in qualche Città, o luogo ritrovasi qualche cattivo abuso di tollerarsi anche nelle Feste, ciò mai si permetta la mattina; si procuri ancora, che non vi siano nel dopo pranzo; e non potendosi ciò ottenere senza grave disturbo, non si permetta però mai, che i predetti, o simili divertimenti si facciano, se non dopo l'ore del Vespro, e della Dottrina Cristiana, sopra di che non lasceremo di dare gli ordini opportuni ai Cardinali Legati, ed ai Governatori.

Questo è nel predetto stato delle cose il sistema di S. Carlo Borromeo nel suo primo Concilio Provinciale alla par. 1. tit. *de Festorum dierum cultu*, tenendolo con quanto da esso fu disposto nel terzo Concilio Provinciale nello stesso titolo: e questo pure è quello, che la santa memoria di Clemente XI. inculcò in due sue Lettere Circolari, l'una degli 11. di Gennaio 1719. l'altra dei 4. di Gennaio 1721. E nello stesso tempo in cui ci protestiamo di ben volentieri battere le pedate impresse da S. Carlo, e contraffegnate dal predetto nostro degno Prædecessore, ci protestiamo altresì, che dall'aver Noi sin ora parlato della proibizione d'alcune cose, non abbiamo inteso, nè intendiamo di levare la proibizione di tante altre, che sono ne' Canon, nelle Apostoliche Costituzione, e ne' Concilio Provinciali, o Diocesani, in ordine ai divertimenti carnevaleschi, e particolarmente rispetto alle persone Ecclesiastiche; avendo avanti gli occhi la disposizione del Concilio di Trento, che nella Sess. 22. al cap. 1. dopo avere parlato delle Canoniche disposizioni, che proibiscono agli Ecclesiastici il lusso, i conviti, le danze, i giuochi di carte, così parla coi Vescovi: *Si qua verò ex his in desuetudinem abiisse compererint, ea quamprimum in usum revocari, & ab*

emen-

omnibus

Per collum
mandat
nei giorni
Festa, &
Venerdi
si facciano
Maschere.

Che non
deva far
ca l'abbigliamento
Ciarlatani
nei giorni
Festa.

Qual sia la
mente del
Pontefice
ca le altre
cose.

emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

omnibus accuratè custodiri studeant, non obstantibus consuetudinibus quibuscumque, ne subditorum neglecte emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

Aliis evulsa fuit mala consuetudo Christianorum die primo Januarii.

Cuilibet in Ecclesiastica disciplina paulum versato facilè compertum erit, quasdam Ethnicorum veteres fuisse superstitiones, quæ Kal. Januarii in honorem Jani, & Dea Strenia instituebantur, quibus aliquando Christiani intererant, crapula, ludisque dediti, ac mulieres virorum, viri mulierum personas induebant: Nec Sanctos Patres in suis sermonibus, nec in suis Conciliis Ecclesia in tam pravum morem invehi prætermisit, quin etiam pœnas reis gravissimas indicit. De qua quidem re jam differimus in nostro opere de Festis Domini, cum de Circumcisione Christi Domini ageremus.

Huic successit alter veniæ relictis hebdomadis ante Quadragesimam.

Pravissimâ hac consuetudine funditus extirpatâ, altera enata est, specians videlicet ad quasdam publicas relaxationes, quæ plerumque hebdomadis septuagesimæ, sexagesimæ, & quinquagesimæ celebrantur, in quibus Ecclesia præcipua Redemptionis nostræ mysteria meditanda nobis proponit, nos ut efficiat ad quadragesimalis temporis severitatem alacriores, quod & a Nobis fuit demonstratum in *Notificatione XIV. Tom. I.* inter eas, quas edidimus, cum Bononiæ moraremur illius Ecclesiæ moderatores. Ea verò consuetudo est Bacchanalium fœditas, & corruptela, quam sic describit clara memoria Episcopus Gratianus in sua Synodò Americæ habita 1595. pag. 50. *Hinc factum (adeo Nos prava pervertit consuetudo) ut Septuagesimam inter & quadragesimam interjecti dies, quos S. Mater Ecclesia magno mysterio veluti lugubres, funebresque habet, prævalens lascivia risus, hilaritatis amor, non in lætitiâ solum inconditumque gaudium verterit, sed penè communi cuidam insaniam dedicavit, eoque provecta licentia sit, ut ipsas quoque leges, ipsos Magistratus traxerit, & quod ne privato quidem cuiquam ulla bene morata Civitas concederet, id penitus jam publica auctoritate nitatur, & populi veluti obliiti nominis, quo seruntur, in ipsos profanarum gentium ritus moresque degenerarunt.* Quamobrem illustris Gilsenius Busbequius, qui medio sæculo XVI. Ferdinandi I. Imperatoris ad Solimanum II. Orator fuit, scriptum reliquit, Turcarum Legatum postquam Bacchanaliorum tempore in quadam Christianorum regione moratus esset, Constantinopolim reversum retulisse, certo anni tempore Christianos sui impotes insanire; tum cuiusdam pulveris arcana vi, quo eorum capita conspergebantur, redire ad bonam mentem, ac respicere consuevisse: *Ut non frustra creditum sit hominem Turcam, qui eo tempore ad nos publici negotii causa Legatus venisset, domum reversum, retulisse, Christianos certis diebus bacchari, & furere, donec genere quodam cineris in Templo respersi redirent ad se, & convalescerent.*

Ecclesia huic abusui semper se opposuit.

Nec huic morum pervertit Ecclesia ut potuit non opportunè consuluit, & semper precipibusque piis exire Dei præsidium imploravit, ut pœnas impiis debitas differret, & omnipotenti auxilio suo huic malo remedia præberet: atque inter cetera pietatis opera ad hunc finem directa, illud fuit, ut quædam Religiosorum familia a carnibus abstinere, & lacticiis solummodo vesci consueverint a die Dominica aut Septuagesimæ, aut Sexagesimæ, aut Quinquagesimæ, usque ad diem Cinerum, ideoque Bacchanalia *Carnis privium*, nuncupantur, & in Missa Mozaraba Dominica Sexagesimæ *Dominica ad tollendas carnes* appellatur.

Contrariam agendi rationem suadendo.

Alia quoque Religionis opera, furente bacchanalium insaniam, a Sanctis viris egregiè sunt instituta, inter quæ publica, & solemnitas illa est con-

Devotas occupationes instituendo.

Ciascheduno mediocrementè versato nell'Ecclesiastica disciplina, sarà facilmente informato, che v'erano alcune antiche infami superstizioni de' Gentili, che nel primo giorno di Gennajo si facevano in onore di Giano, e della Dea Strena, nelle quali tal volta si andavano meschiando i Cristiani, frequentando la crapula, e il giuoco, e mascherandosi gli uomini da donne, e le donne da uomini: nè lasciarono i Santi Padri ne' loro Sermoni, ed anche i Concilj della Chiesa, d'inveire contra quest'intollerabile abuso, e di stabilire rispettivamente gravi pene contra i trasgressori, del che da Noi si è diffusamente ragionato nella nostra Opera delle Feste del Signore, quando trattammo di quella della Circoncisione di Gesù Cristo nostro Redentore.

Schiantata questa prava usanza, se n'è pur troppo introdotta un'altra, che è quella di certe pubbliche rilassazioni nelle settimane per lo più di Settuagesima, Sessagesima, e Quinquagesima, nelle quali la Santa Chiesa ci rappresenta i principali Misterj della nostra Redenzione, per disporci alla penitenza nel tempo di Quaresima, come pure da Noi fu dimostrato nella nostra Notificazione decima quarta al tom. 1. fra quelle che publicammo, quando eravamo in Bologna governando quella Chiesa: e questo per appunto è il Carnevale, che così viene descritto da un rinomato Vescovo Monsignor Graziani nel suo Sinodo di Amelia, tenuto l'anno 1595. alla pag. 150. *Hinc factum (adeo nos prava pervertit consuetudo) ut Septuagesimam inter & Quadragesimam interjecti dies, quos Sancta Mater Ecclesia magno mysterio veluti lugubres funebresque habet, prævalens lascivia risus, hilaritatis amor, non in lætitiâ solum, inconditumque gaudium verterit, sed penè communi cuidam insaniam dedicavit, eoque provecta licentia sit, ut ipsas quoque leges, ipsos Magistratus traxerit, & quod ne privato quidem cuiquam ulla bene morata Civitas concederet, id penitus jam publica auctoritate nitatur, & populi veluti obliiti nominis, quo seruntur, in ipsos profanarum gentium ritus moresque degenerarunt:* per lo che il celebre Ghislen Buebec, che fu Ambasciadore verso la metà del secolo decimo sesto dell' Imperadore Ferdinando I. a Solimano II. lasciò scritto, che essendo stato un'Ambasciadore Turco in un Paese Cristiano in tempo del Carnevale, ritornato in Turchia riferì, che in certo tempo dell'anno, che è quello del Carnevale, i Cristiani impazzivano, ed in virtù d'una certa polvere, che si metteva sopra la loro testa, ritornavano in se: *Ut non frustra creditum sit, hominem Turcam, qui eo tempore ad nos publici negotii causa Legatus venisset, reversum domum, retulisse, Christianos certis diebus bacchari & furere, donec genere quodam cineris in Templo respersi, redirent ad se, & convalescerent.*

Non è stata neghittosa la Chiesa nell'opporli, per quanto ha potuto, a questo pubblico disordine; ed è sempre ricorsa alle orazioni, ed alle opere di pietà, pregando Dio a sospendere i flagelli contra i peccatori, ed a somministrare col suo potente ajuto il modo di riparare ad un sì gran male; e fra le altre divozioni indirizzate a questo fine, vi fu quella intrapresa da alcune Religiose Famiglie, d'astenersi dal mangiar carne, e cibarsi di soli latticini o dalla Domenica di Settuagesima, o da quella di Sessagesima, o da quella di Quinquagesima, fino al giorno delle Ceneri; per lo che il Carnevale vien chiamato *Carnis privium*, e nella Messa Mozaraba la Domenica di Sessagesima si dice *Dominica ad tollendas carnes*.

Altre divozioni sono state introdotte nel tempo del Carnevale per lo stesso effetto da uomini dabbene, ed oltre tante altre, fra le quali solenne

Già fu estirpato il mal uso dei Cristiani nel primo di di Gennajo.

Al quale è succeduto l'altro di ultere delle rilassatezze nelle tre settimane avanti la Quaresima.

La Chiesa a questo abuso sempre si è opposta.

Influando pratiche contrarie.

È con istituire divoti trattenimenti.

Et Indulgentias concedendo.

Exhortatio Pontificis ad Episcopos ad excruciantia publica pia opera.

Quodque per triduum Sanctissimum Sacramentum in Ecclesiis exponatur.

Et concedit Indulgentiam plenariam.

Dat. Pontif. anno VIII. die 1. Januarii 1748.

XLVI.

Super Operibus Venerabili Sorori MARIAE A JESU DE AGREDA attributis sub titulo: *Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinae Omnipotentiae.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecto Filio Fr. Raphaeli a Lugagnano Ministro Generali Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia nuncupatorum.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Pontifici nomine Regum Catholicorum, & Neapolitanorum postulatur, ut ad examen Operum Servae Dei procederetur.

POSTULATUM studiosissime apud Nos fuit a bona memoriae Trojano Presbytero S. R. E. Cardinali de Aquaviva nuncupato, tum nomine Carissimorum in Christo Filiorum Nostrorum Hispaniarum Catholicorum, & utriusque Siciliae Regum Illustrissimum, quorum negotiis apud Nos, & Apostolicam Sedem agendis praerant, tum etiam pro munere Protectoris Vestri Ordinis Mino-

ruetudo, cujus auctor S. Philippus Neri exstitit, septem scilicet hujus Urbis Ecclesias invisendi, cujus instituti meminit Baccius in ejus vita. Nostri autem Praedecessores, ut in his diebus fidelium animos ad Sacramenta suscipienda inflammarent, plurimas Indulgentias impertiverunt: *Nupero, sed saluberrimo invento, Pontifices summi, depromptis de Thesauro Ecclesiae largitionibus, fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis (de bacchanalibus loquitur) frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est Diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes: Verba sunt haec Theophili Raynaudi tom. XVI. Oper. suor. pag. 412. num. 41.*

Vestrum est igitur, Venerabiles Fratres, hanc viam tenere, & ad hanc suscipiendam vestro exemplo ceteris incitamento esse. Praesertim vero Divinis Officiis Bacchanaliorum tempore quotidie vos interesse cupimus, Sacrosanctum Missae Sacrificium coram Populo celebrare, Ecclesias, & Xenodochia invisere, & Ecclesiasticos homines, laicosque vobiscum ad id muneris invitare: hujusmodi enim comitatus, & sanctus erit, maximeque laudabilis. Curandum praeterea a Vobis est, ut in una, aut in pluribus Ecclesiis Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum per triduum publico cultui exponatur, & quotidie populo ad Vesperam benedicatur, in Septuagesima, aut Sexagesima, aut Quinquagesima hebdomadis, aut tribus omnibus. Nos interea fidelibus, hac nostra epistola circulari, plenariam Indulgentiam concedimus, quae a vobis solitis formulis promulgabitur, quaeque cum ad opus pium directa sit, non impeditur alia plenaria Indulgentia, quam Ecclesia, ubi Eucharistia exponitur, aliis de causis habere possit; plenam, inquam, culpae veniam impertimus quibuslibet Christianis, qui poenitentia, & Sacra Synaxi rite muniti, singulis diebus Augustissimum Christi Corpus visitant, Deum orantes juxta Ecclesiae mentem, quam desuper exposuimus.

Apostolicum hoc Nostrum munus exiebat, ut vobis hanc Epistolam conscriberemus. Vestrum exemplum, qui Nobis propinquiores estis, longinquiores impellet, ut ad Nos recurrant; qui sane eos omni, qua possumus, ope jurabimus, eademque Indulgentias ipsis, eorumque Diocesibus, concedere non gravabimur. Et demum Vos ex animo amplectentes, & Vobis singulis, Venerabiles Fratres, & Gregi Vobis commisso, Apostolicam benedictionem impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Kal. Jan. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

e publica e quella introdotta da S. Filippo Neri in questa Città di Roma della visita delle sette Chiese, della qual cosa parla il Bacci nella di lui vita, i Nostri Praedecessori, per accendere in questi giorni i Fedeli alla frequenza de' Sacramenti, hanno fatta distribuzione del Tesoro delle tante Indulgentie: *Nupero, sed saluberrimo invento Pontifices summi, depromptis de Thesauro Ecclesiae largitionibus, Fideles ad incensam pietatem per Sacramentorum participationem in diebus illis, parlasi di quelli del Carnevale, frequentandam excitarunt, & ut se dant initia, spes est, diabolum inde extrusum adigendum fore ad captandas alias sordes: sono parole di Teonilo Raynaudo al tom. 16. delle sue Opere pag. 412. num. 41.*

Battati dunque, o Venerabili Fratelli, da Voi questa strada, e col vostro esempio s'invitino gli altri a fare lo stesso. Non si tralascino, particolarmente in questi giorni di Carnevale, da Voi l'interferenza ai Divini Offizj, la celebrazione in pubblico della Messa, la visita delle Chiese, e quella degli Spedali, e fatto invito degli Ecclesiastici, ed anche di Laici timorati di Dio; che questo è corteggio buono, ed approvato. Si procuri, che in una, o più Chiese si esponga per un triduo il Venerabile, dando ogni sera la Benedizione, o dentro la Settimana di Settagesima, o in quella di Sessagesima, o in quella di Quinquagesima, o in tutte e tre; concedendo Noi con questa Nostra presente Lettera Circolare una Plenaria Indulgentia, che dovrà pubblicarsi da Voi nelle solite forme, e che essendo diretta ad opus pium, non resta impedita da altra Indulgentia Plenaria, che per altri titoli avesse la Chiesa, in cui si espone il Venerabile, a chiunque confessato, e comunicato visiterà in ciaschedun giorno dei detti tridui il Santissimo Sacramento, come sopra, esposto, pregando di vivo cuore Sua Divina Maestà secondo l'intenzione di Santa Chiesa, che è quella di sopra esposta.

Il nostro Apostolico ministero esigeva, che vi scrivessimo questa Lettera. L'esempio vostro, che siete tanto vicini a Noi, moverà i più lontani a far ricorso a Noi medesimi; e Noi non mancheremo di porgere a ciascheduno Ricorrente ogni nostro ajuto, estendendo anche a prò d'esso, e della sua Diocesi, le Indulgentie a Voi concedute. Ed in fine con pienezza di cuore abbracciandovi, diamo a ciascheduno di Voi, o Venerabili Fratelli, ed al Gregge a ciascheduno di Voi commesso, l'Apostolica Benedizione.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die 1. Jan. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

rum Sancti Francisci de Observantia, quod ipse gerebat, ut suprema manus imponeretur examini Operis, cujus titulus est: *Mystica Civitas Dei, & Miraculum Divinae Omnipotentiae*; quod scriptum asseritur a Venerabili Ancilla Dei Sorore MARIA A JESU DE AGREDA: cujus nimirum examinis prolatio impedimentum assererat Judicio super ipsius Ancilla Dei Beatificatione, & Canonizatione jamdudum feliciter instituto; Quam & juridicae Inquisitiones de illius Vita, Virtutibus, & Miraculis in genere, auctoritate Ordinaria jam fuissent peractae, & Commisso Causa compluribus ab hinc annis a Romano Pontifice signata, Sententia super non Cultu jam approbata, & novus etiam Apostolica auctoritate Processus confectus fuisset, in quo examinati fuerant Testes, senio aut valetudine affecti, de quibus timeri poterat, ne ex hac vita migrarent, antequam integer Processus super ipsius Ancilla Dei Virtutibus, & Miraculis in specie, eadem auctoritate Apostolica completeretur.

Et col. con cedere la indulgentia.

Orator del Pontefice a Vobis perché eccitino publicamente a pere pte.

E che si ponga per giorni tre il Santissimo.

Per il qual motivo concede l'Indulgentia plenaria.

Dat. Pontif. An. VIII. die 1. Januarii 1748.

Status Illi Cause pro Beatificatione referentur.

1748.

Et decreta
super operi-
bus ei attributis
edita enar-
rantur.

Acceptis hujusmodi precibus, statim, pro hujus generis negotiorum cognitione a Nobis acquisita, dum in ipsis assidue tractandis totos quadraginta septem annos versati sumus, memoriae Nobis occurrit Decretum de praefato Libro a Congregatione Generali Sanctae Romanae, & Universalis Inquisitionis die xxvi. Junii Anni MDCLXXXI. editum; novumque ejusdem Libri examen a venerabilis memoriae Praedecessore Nostro Innocentio Papa XI., cujus temporibus Decretum illud prodit, demandatum Congregationi Particulari Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium ad hunc effectum ab Ipso deputatorum; quibus a felicitis recordationis Praedecessoribus pariter Nostri Innocentio Papa XII., & Clemente item XII. alii subrogati fuerunt, qui ejusmodi examen explerent; tum etiam novissimum ipsius Clementis Decessoris Decretum, quo praedicti Operis censuram iterum remisit eidem Sanctae Inquisitionis Generali Congregationi; absque eo quod, vel ab ulla ex Congregationibus particularibus, ut supra, deputatis, vel a praefata Generali Congregatione, post Decretum anno MDCLXXXI. editum, examen hujusmodi nedum absolutum, sed nec inceptum unquam extiterit; nec enim formalis examinis, multoque minus captae resolutionis nomen meretur quicquid gestum est in Particulari Congregatione habita die 11. Januarii MDCCXXXIV. Qua de re statim cogitavimus hujusmodi iudicium a Congregatione Sancti Officii avocare, & peculiari Congregationi Sacrorum Rituum, ex aliquibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus, ac nonnullis Sacrae Theologiae Professoribus a Nobis deputandis constata, & coram Nobismet ipsis habenda, novo consilio committere. Hujus autem avocationis novaeque Commissionis decernenda causa in eo a Nobis statuta fuit, quod animadvertimus, praefati Operis examen, tam illud nempe, quod anno MDCLXXXI. peractum fuerat, quam illud, quod aut in Congregationibus particularibus a praedecessoribus deputatis, aut in ipsa Generali Congregatione Sancti Officii, juxta novissimum Clementis Decessoris Decretum, fieri debebat; ad hoc dumtaxat institutum fuisse, ut videretur, an ipsum Opus licite, & utiliter a Fidelibus legi, retineri, ac Typis impressum praemanibus haberi posset; At vero instantia a praefato Cardinali de Aquaviva, nominibus, quibus diximus, Nobis exhibita, eo potissimum tendebat, ut examen Operis fieret ejusmodi, quale ad progressum Cause Beatificationis, & Canonizationis Ancilla Dei necessarium esse dignoscitur; quo in casu examen ipsum private spectat ad Congregationem Sacrorum Rituum, ut colligitur ex Decretis sanctae memoriae Urbani Papae VIII., quae habent: *Non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales Libri diligenter in Sacra Congregatione (loquitur de Congregatione Sacrorum Rituum) examinentur.* Hinc est, quod licet venerabilis Servus Dei Robertus Cardinalis Bellarminus praecelarios suos Controversiarum libros, non sine praeviis approbationibus & permissionibus, vivens in lucem emisit; idemque libri, post Typographicas editiones, in Congregatione Indicis novo examini subiecti fuerint; Cum tamen actum fuerit de promovenda causa Beatificationis, & Canonizationis ejusdem Servi Dei, necesse omnino fuit Postulatoribus eisdem Libros, una cum aliis illius Scriptis, iterum exhibere in praefata Congregatione Sacrorum Rituum examinandos; ut ipsi adnotavimus in Nostro Opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 2. cap. 26. num. 2.*, ad quod Opus ideo Nos referimus, propterea quod in eo concinnando, praecipuam diuturni gravisque la-

boris operam impendimus in exponenda praxi, quae ab ipsa Sacrorum Rituum Congregatione in Causis Beatificationis Servorum Dei, & Beatorum Canonizationis providè constituta, inconcussè observatur.

Hæc sanè Congregatio (quod se latere non arbitramur), praetermissis aliis divisionibus, quæ ad rem præsentem non pertinent, distinguitur in Generalem, & Ordinariam. Et Generali quidem intervenit Summus Pontifex, una cum Cardinalibus, quotquot eidem Congregationi adscripti sunt, omnibusque ipsius Congregationis Consultoribus; atque in ea agitur de Servorum Dei Virtutibus, Martyrio, aut Miraculis recognoscendis, & approbandis. Ordinariam verò constituunt soli Cardinales cum ipsius Congregationis Secretario, cum Protonotario Apostolico, & Promotore Fidei; atque in hac, præter cætera, agitur etiam de revisione Operum conscriptorum a Servis Dei, quorum Beatificatio promovetur; quæ revisio sequenti methodo peragitur. Cardinalis Causæ Relator, seu Ponens, ut vocant, unum aut plures, pro suo arbitrio, Theologos deputat hujusmodi Operum Revisores, qui censuram suam scripto exaratam ad ipsum deferunt; ipse verò illam præfatæ Congregationi Ordinariae repræsentat. At ubi gravioris momenti difficultates vertantur, ac potissimum ubi Revisorum iudicia inter se non conveniant, mos est, ut hujusmodi Revisorum censuræ singulis Cardinalibus expendenda transmittantur, aliquando etiam in Breviarium accuratè redactæ, Postulatoribus Causæ communicentur, ut ipsi difficultates excitatas cognoscant, iisque per opportunas responsones satisfacere curent. Ac demum omnibus in Congregatione perpensis, quæcumque capta fuerit resolutio, per ipsius Congregationis Secretarium refertur Summo Pontifici, ad quem pertinet, eam iudicio suo comprobare; ut latius videri potest in præcitato Nostro Opere *lib. 2. cap. 27. num. 9. & 10.*

Ad tramites hujus methodi & consuetudinis, revisio Operis de Mystica Civitate Dei præfatæ Congregationi Sacrorum Rituum Ordinariae committi debuisset. Nos autem, ut majori iudicii celeritati consulere, ex eadem Rituum Congregatione, quatuor dumtaxat Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales selegimus, duos nimirum in Canonica facultate apprime versatos, scilicet Venerabilem Fratrem Nostri Antonium Xaverium Episcopum Praenestinum, *Gentili*, ac Dilectum Filium Nostri Albertum Tituli Sanctae Mariae de Pace Presbyterum, *Cavalcini*, duosque alios Sacrae Theologiae Magistros, Dilectos pariter Filios Nostros Presbyteros, Fortunatum Tituli Sancti Matthaei in Merulana, *Tamburrini*, & Joachimum Tituli Sanctae Crucis in Hierusalem, *Besozzi*, respective nuncupatos; quibus, ut ea implemus, quæ fieri potuissent a Cardinali Ponente hujus Cause, si ea in ordinaria Sacrorum Rituum Congregatione proponeretur, adjunximus Dilectos Filios Antonium Galli Abbatem Canonorum Regularium Sanctissimi Salvatoris, Joannem Franciscum Baldini Clericum Regularem Congregationis Somaschæ, Thomam Sergium Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, & Cælestinum Orlandi Abbatem Monachorum Congregationis Cælestinae, qui ipsius Operis discussioni, & examini incumbere; hujus autem Congregationis Particularis Secretarium deputavimus Dilectum Filium Magistrum Ludovicum de Valentibus Promotorem Fidei; cui mandavimus etiam, ut difficultates omnes in præfato Opere animadvertas Postulatoribus in scriptis ederet, ut hi suas responsones ad singula comparare, atque exhibere possent: Quæ omnia a prædictis respective

Congregatio-
nis Sac. Ri-
tuum distinc-
tio.

Et stylus in
examinan-
dis scriptis
Servorum
Dei.

Pont. ad
censendum
celeritati, ex
eadem Con-
gregatione
selegit qua-
tuor Cardi-
nales.

Et quotquot
Theologos
revisores de-
putavit.

Et ipse offi-
nia legit, ac
ponderavit.

peracta,

Pontif. avo-
cat dictorum
Operum, &
Scriptorum
iudicium il-
ludque remit-
tit particulari
Sac. Rituum
Congregatio-
ni.

Ratio hujus
avocationis,
& remissionis
adducitur.

peracta, & juxta mentem nostram expleta fuerunt. Ipsi præterea Nostram universo judicio diligentiam, atque Operam præstare, quantumvis innumeris aliis gravissimisque negotiis oppressi, non detrectavimus, jubentes, omnia Nobis legenda, ac perpendenda afferri, nec nisi coram Nobismetipsis Congregationem deputatam cogi debere; quod factum fuit. Nomina verò Theologorum ad præfatum examen deputatorum palam edicere non recusavimus, licet non ignoraremus, apud Congregationem Ordinariam Sacrorum Rituum in more esse, ut similibus in casibus eorum nomina silentio tegat; quo eos ab omni molestia, aut offensionum respectu præstet immunes: ut etiam videre est in citato Operis Nostri *lib. 2. cap. 27. num. 10.* Eidem autem Congregationi mandavimus, ut ipsum Opus juxta normam ab Urbano VIII. in Decretis traditam, diligenter accuratèque perpenderet; ut hæbet Decretum a Nobis editum die 3. Augusti anni MDCCXLV.

Diligentia
adhibita in
peragendo
examine.

Ex eo die ad diem quintum mensis Decembris proximè elapsi, quo præfata Congregatio Particularis coram Nobis habita fuit, licet biennium & ultra effluerit, non tamen dici potest inuulter ductum esse tempus; dum, hoc mensium decursu, prædictus Fidei Promotor varias objectiones adversus Librum Mysticæ Civitatis Dei multimodè excitatas, & hæc illuc dispersas, diligentèr collegit; Postulatores autem non omiserunt suas Responiones ad singula Capita fuscè, doctèque opponere; Qui verò consilium suum Nobis præbere debebant, omnia perlegere & ponderare non prætermiserunt; ac demùm Nos ipsi præteritas autumnales ferias in eo impendimus, ut momenta Causæ coram Nobis discutiendæ plenissimè cognita, animo comprehenderemus.

In Congregatione quid
primo examinatum
fuerit.

Ut autem ad ea jam veniamus, quæ in Congregatione animadversa, & ponderata fuerunt, quæque tibi, Dilecte Fili, libenter aperire volumus, ut Ancillæ Dei Causa ad suum debitum finem rectâ viâ dirigatur; illud ante oculos habere opus est, quod superius etiam innuimus, nimirum examen Operis, quod nunc instituitur, diversum omninò esse ab eo, quod in Congregatione Sancti Officii factum fuisset. In ista enim, Opus ipsum, prout est in se, præcipuam Judicium curam occupasset, qui nequaquam ad se pertinere arbitrarentur; investigare, an verè conscriptum fuisset ab eo Auctore, cujus nomen in Titulo præfert: quod adeo verum est, ut in eo Tribunali frequenter examini subjiçiantur Libri, & Opera, quorum Auctores penitus ignorantur. In Judicio autem, quod fit ex more Congregationis Sacrorum Rituum, primum examinis subiectum est, ut constituatur, quisnam propositi Operis Scriptor extiterit. Quod si evidenter non constet ad eum pertinere, cujus Beatificationis, & Canonizationis Causa agitur; revisio Operis prætermittitur, atque in ipsa Causa, prout res ferunt, ad ulteriora proceditur; nec ullum examen libri instituitur, nisi manifestè constiterit, illius Auctorem esse ipsum Dei Servum, cujus nomine inscriptum perhibetur. Ea verba Decretorum Urbani VIII. *Præterea illud etiam diligentissime indagandum est, an ille, vel illa, pro cujus Canonizatione instatur, scripserit aliquos Libros, Tractatus, Opuscula, Meditationes, vel quid simile. Nam si scripserit constiterit, non prius est ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam tales libri diligenter in Sacra Congregatione examinentur, utrum contineant errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam.* Ubi Prædecessor Noster non dixit: *si scripserit, probabile, vel veri-*

Videlicet an
evidenter
constet Opus
a Dei Ancilla
scriptum
fuisse.

simile sit; sed ait: si scripserit constiterit; Quibus verbis non probabilitas, sed certitudo requiritur; quemadmodum, attentè etiam inconcusse praxi præfata Congregationis, alibi a Nobis assertum fuit; de *Canonizat. Sanctior. lib. 2. cap. 34. num. 4.*

Neque ad evitandum hujusmodi probationis rigorem satis est dicere, quod Opus illud, de quo agitur, iteratò impressum fuit, constanterque vulgatum sub nomine Sororis Mariæ a Jesu; hoc enim aliquam vim haberet, ubi Opus ipsum, Ancillæ Dei vivente, in lucem prodidisset, atque ubi constaret, ipsam non ignorasse hujusmodi librum suo nomine circumferri, neque eam contra reclamasse, aut partem abnegasse, nec alium quempiam extitisse, qui eam crimine plagii accusaret; ex his enim omnibus simul junctis validum exurgeret argumentum pro eodem Opere Ancillæ Dei certius tribuendo. At Opus, de quo agitur, post ipsius Ven. Sororis mortem Typis excusum fuit: quemadmodum verò, si in aliquo Tabulario inventum fuisset in Codice manu exaratum, ipsi Ancillæ Dei tutò adjudicari non posset, nisi per legitimas probationes doceretur, illius esse stylum atque scriptorem: ita, dum post ejus mortem, a Typographis descriptum, in manibus Hominum invenitur; ut ei tutò adjudicetur, cujus nomen in fronte gerit, similes omninò probationes requiruntur, easque perici oportet super ipsius Operis Autographo; quod proinde exhiberi necesse est, ut, inhærendo semper receptæ praxi, observavimus, *citato nostro lib. 2. cap. 26. num. 6.*

Minusque sufficit ad requisitum probationis rigorem declinandum, subjungere, quod omitti possit adeo exquisita discussio, dum Postulatores ipsi admittunt, & asserunt, Opus illud a Venerabili MARIA DE AGRADA conscriptum fuisse. Relata enim verba, *Si scripserit constiterit,* non in gratiam Postulatorum, sed in favorem veritatis, in Decreto Urbani VIII. posita sunt. Quapropter, si licet Postulatoribus (id quod non semel evenit) sustinere, librum alicui Servo Dei forsân tributum, certis deficientibus argumentis, ad Ipsum revera non pertinere; nullo pacto negari potest, jus esse Judici exquirere, an per legitimas probationes, ut par est, manifestè constet, Librum alicujus Servi Dei nomine inscriptum, ab eo reipsa compositum fuisse.

Hujus rei exemplum clarissimum datum est in Causa Sancti Jacobi de Marchia Ordinis Vestri. Postquam enim difficultas promotâ adversus illius doctrinam de Sanguine Christi, prolatis duobus Brevibus Prædecessoris Nostri Pii Papæ II., sublata fuerat; altera excitata fuit adversus doctrinam pariter ab ipso traditam in quodam Dialogo *adversus Fraticellos*, qui asservabatur in Archivo Fratrum Minorum de Observantia apud Sanctum Isidorum de Urbe, quemque Wadingus a Beato Jacobo conscriptum, ac proprio ipsius chirographo exaratum asserbat. Postulatores verò, de Dialogi Auctore, deque Scriptore Codicis minimè dubitantes, omnem operam ponebant in propugnanda Doctrina in eodem assertâ. Verùm, quum Sanctæ memoriæ Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Codicem ipsum ex Archivo extrahi jussisset, duosque claros Viros antiquorum characterum Peritos, Alexandrum Zacagnum, & Julium Fontaninum, deputasset, qui dijudicarent, an verè Beati Jacobi Scripturam contineret; quumque horum judicia minimè inter se convenientia fuissent: idem Prædecessor Nobis tunc in minoribus constitutus, & Promotoris Fidei munus gerentibus, mandavit, ut Sententiam Nostram de tota re in scriptis exponeremus. Nostra autem Sententia fuit, in ejusmodi judiciorum

Probatione
sufficit, si
ejus nomen
constituisse
impressum

Neque a
Postulatore
confessio

Quia hinc
fitio fit in
favorem veritatis.

Exemplum
in causa S. Jacobi de Marchia.

varietate, ac probationum incertitudine, responderi posse, de Auctore Dialogi non constare, atque ita ad ulteriora in Causa procedi: cui quidem consilio quum Pontifex benignè annuisset, liberum cursum ipsa Causa deinde habuit, ac postea sub recolendæ memoriæ Benedicto Papa XIII. Benefactore Nostro, felicem exitum sortita est; quemadmodum in sæpè citato Opere nostro lib. 2. cap. 34. num. 7., relatum habetur.

Regulis hæc constituitis, ut ad rem nostram propius accedamus, ex actis apparet, quod usque ab anno MDCLXVIII. Tirafonenfis Episcopus tunc existens, Vir doctus, & Venerabilis MARIE nomini ac memoriæ devotus, suâ Ordinarîâ utens auctoritate, non modo Processum confecit super fama ipsius Virutum, atque Miraculorum, sed etiam quum ei relatum esset, in Cœnobio Monialium de Agreda existere Authographum Operis de Mystica Civitate Dei, mandavit ipsum sibi exhiberi. Quod quum factum esset, is quidem, inspecto Codice, dixit; illius Scripturam, exceptis Capitulorum Titulis, esse a Venerabili Sorore MARIA A JESU; addiditque, se idè hoc asserere, proptereâ quod illius characteris forma sibi cognita esset, ex inspectione plurium Epistolarum ab illa scriptarum, ejuoque nomine obfignatarum. Procurator autem Causæ, ut Episcopi dicto ampliore fidem adstrueret, tres alios Testes produxit, inter quos erat ipsius Causæ Notarius, qui tamen non singillatim examinati fuerunt, sed, præstito Juramento de veritate dicenda, uno ore dixerunt, ipsum Codicem, exceptis Titulis, ut supra, Ancillæ Dei characterem jam pridem sibi cognito, conscriptum esse. Qua de re idem Episcopus iussit hujusmodi Operis exemplum in formâ authenticâ describi, eoque in Processu inserto, prædictum assertum Authographum Monialibus reddi; quæ omnia, ut ipse iusserat, impleta fuerunt.

Porro, si Sanctus Athanasius in humanis ageret, hujusmodi probationis genere forsitan contentus non esset. Quum enim ipse seditiosas quasdam Epistolas scripsisse diceretur, eoque nomine apud Imperatores per calumniam accusaretur, nil minus requirebat, quàm ut Epistolæ ipsæ in medium proferrentur, tum aliæ invenirentur ipsius manu scriptæ, quæ cum illis conferri possent: *Primum quidem literas saltem nostras similes proferant;* Et tamen id satis adhuc non fore asserbat: *At nequaquam tuum illud fuerit &c., Vestras quippe Imperatorum manus sæpè sunt imitati, unde similitudo illa scriptis auctoritatem minime dederit, ut legitur tom. primo Ipsius Operum Parisiis impressi. anno MDCLXXXVIII. pag. 298.* Quæ Athanasii verba idè attulimus, ut ostenderemus huic Sancto Doctori minime persuasum fuisse, ex characteris similitudine tuto evinci posse, librum aliquem revera conscriptum esse ab eo, cui tribuitur a Testibus, asserentibus, idè sibi cognitam esse illius characteris formam, quod alias viderint chartas ab eodem scriptas, suoque nomine obfignatas. Ac de insufficientia probationis Scripturæ per Testes habentes notam manum, innumeras Jurisperitorum auctoritates hic colligere in promptu esset. Receptum est enim, ubi de fide Chirographi disputatur, ut requiratur depositio Testium, qui adfuerint, & viderint, dum ab eo scriberetur, cujus manu scriptum asseritur. Attamen cum id, quod ad comprobandum brevioris Scripturæ veritatem omnino requiritur, non æquè exigi possit, ubi, ut in casu nostro, de Opere agitur satis prolixo & amplo, hoc saltem requirendum visum est, quod nimis severitatis a nemine incusandum putamus, ut nempe allata probatio legitimis adminiculis fulciatur. Si qui enim ex Jurisperitis admittunt probationem characteris, quæ fit per Testes ha-

bentes notam manum; hi omnes docent hujusmodi Testibus non aliter deferendum esse, quam si sufficienter adminiculati dignoscantur; quod Ipsi jam observavimus de Canoniz. Sanctior. lib. 2. cap. 52. num. 6. Si verò hujusmodi adminicula requiruntur, ut fides habeatur Testibus singillatim examinatis, quique cum omnibus debitis solemnitatibus, alter seorsim ab altero Testimonium dixerunt; nonne majori Jure requirenda erunt in præfenti casu, in quo adducuntur dumtaxat Testes *urmatim* recepti (quorum modica in Jure habetur auctoritas, ut videre est in præfato nostro lib. 2. cap. 49. num. 2.), quique post auditam sui Superioris assertionem, coram ipso testificant, eidem adstipulari quodammodo debebant. Nec audiendi sunt, qui excipiendo ajunt, Processum, de quo agitur, non Apostolicæ, sed Ordinariæ auctoritate confectum fuisse. Etenim Processus Ordinarii, si non ad normam litterarum Remissorialium, a Congregatione Sacrorum Rituum expeditarum, at saltem ad Juris communis tramites sunt conficiendi; non autem aliunde, quam a Jure communi desumpta sunt, quæ huc usque adnotavimus.

Quod si a Nobis ulterius quærat, quænam putemus esse adminicula ad imperfectam hujusmodi probationem roborandam necessaria; facile respondebimus alia procul dubio existere Scripta, præter Mysticam Civitatem Dei, Sororis Mariæ characterem exarata. Id enim asserit Frater Joseph Ximenius in Vita ipsius Ancillæ Dei §. 32. num. 129. Præterea fieri non posse, quin alia complura ipsius Chirographa, seu Schedulæ inveniantur, quum eadem Agredani Monasterii regimen diu obtinuerit. Verâ autem illius characteris forma semel percognitâ, advocandi sunt Periti, qui comparantes codicem, de quo agitur, cum aliis ipsius scriptis, de identitate characteris juxta eorum artis regulas, judicium faciant. Tum verò indubia illa characteris exemplaria, ipsumque controversum Opus, unâ cum Peritorum judiciis, Romam transmitti debent, ubi alii deputabuntur Periti, qui omnibus rectè perpensis, de hujusmodi characteris identitate, deque transmissis Peritorum judiciis, sententias suas aperiant. Quamvis verò hujusmodi probatio, quæ per comparationem appellatur, inter subsidiarias, sive semiplenas probationes numeretur (id quod a Nobis demonstratum est cit. lib. 2. cap. 52. num. 5. & 6.) Si tamen hæc cum altera conjungatur, quæ antea facta fuit per Testes, habentes notam manum; haud parum ponderis apud sapientes Judices habere poterit. Neque putes novam hanc esse methodum, quam tibi indicamus; hæc enim constanter fuit consuetudo Congregationis Sacrorum Rituum, quam etiam nuper sequuta est in Causa Beati Joannis Cantii; ut in præfato nostro lib. 2. cap. 34. num. 8. & seqq. adnotavimus. Neque ubi in mentem veniat dubitare de ipsius asserti Authographi, aliorumve scriptorum amissione. Hæc enim, postquam, ut opporuit, inspecta fuerint, iisdem redduntur, a quibus exhibita fuerunt; ut Nos etiam testati sumus eodem lib. 2. cap. 26. num. 8., eaque a te ipso restitui poterunt eidem Monasterio de Agreda, in quo fertur, Ancillam Dei ea asservari voluisse, ut legitur in ejus Vita part. 3. Mystica Civitatis, Augustæ Vindelicorum impress. pag. 244. ad num. 18.

At non hic sistunt inquisitiones, quas perfici opus est, ut, ad normam Decretorum Urbani VIII. pronunciari valeat, constare, quod Mystica Civitas Dei a Venerabili Maria a Jesu conscripta fuerit. Novum profecto non est, neque difficile intellectu, quod quis propria manu describat Opus, quod vel ab alio integrè compositum fuerit, vel cujus magna pars alienâ

Examinantur rationes adductæ ad probandam identitatem Operis.

Et signanter scriptura illius proprio caractere.

Recognita per testes habentes notam manum.

Ex hoc quænam probatio desumi possit, expenditur.

Resolvitur id non sufficere, nisi Te-

stes sint adminiculati.

Modus adminiculandi Testes.

Altera inquisitio faciendâ.

Quod Opus
ab ipsa om-
positum fue-
rit.

Signanter
ob dubium
aliis excita-
tum.

Varia ar-
gumenta li-
cet ad hoc ad-
ducta fuerint.

Deest tas-
men probatio
per compar-
ationem styli.

Compar-
atio quoque
Operis secun-
do loco scrip-
ti cum copia
primi com-
busti est fa-
cienda.

constet inventione ac doctrina. Quod cum ad-
vertissent Causarum Palatii Apostolici Auditores
in Causa Canonizationis Beatæ Theresiæ a Jesu,
de ipsius Operibus id potissimum sibi com-
probandum sumperunt; quod nempe ipsa
Beata Theresia sua propria manu, & non aliena
industria, seu alicujus alterius humano studio, istos
libros composuerit, ut videre est in relatione ab
ipsis confectâ, sub titulo de Virtutibus ar-
tic. 2. §. primo pag. 269. impressa Viennæ anno
Sal. 1628. Porro de Mystica Civitate Dei non
id affirmatur, neque pro certo contenditur, quod
a Ven. Maria a Jesu composita non fuerit. At
negari nequit, quin usque ab initio aliqua
de hoc excitata fuerit dubitatio. Etenim ipse
Tirafonensis Episcopus, qui, ut supra dictum
est, de ejusdem Ancillæ Dei Virtutibus & Mi-
raculis Anno MDCLXVIII. Processum Ordinarium
construxit; quum præcedenti anno
MDGLXXVII præfatum Opus amplissima sua ap-
probatione commendare voluisset; hoc etiam si-
bi præstandum censuit, ut eos confutaret; qui
hujusmodi scriptionis gloriam Ancillæ Dei ab-
rogabant; ut videri potest in *Summario prælimi-
nari hujus Causæ pag. 39. lit. D.*, quod sanè
supervacaneum fuisset, nisi jam tunc aliqui ex-
tiusissent, qui ea de re dubitassent; quemadmo-
dum ab aliis etiam ad hæc usque tempora dubita-
tum fuisse non ignoras.

Hoc igitur dubium e medio tolli oportet, ut
tuto pronunciari valeat, Ancillæ Dei Opus esse
hoc, de quo agitur: Equidem non negabi-
mus, quin in *Responsionibus Præliminaribus pag.
25. num. 46.* magna argumentorum vis collecta
fuerit ad ostendendum, non alteri, quam ipsi
Ancillæ Dei, nulloque modo potissimum illius
Confessario, hoc Opus tribuendum esse. At
cum, præter Mysticam Civitatem Dei, tot alia
extant Opera, quæ ab eadem procul dubio con-
fecta perhibentur; quumque ex artis criticæ regu-
lis, validissimum argumentum pro dignosce-
dis librorum Authoribus in comparatione styli,
ejusque similitudine, aut difformitate constitua-
tur; cur adhibita non fuerint opportuna dili-
gentiæ ad comprobendam uniformitatem styli
Mysticæ Civitatis Dei cum aliis Operibus ab
eadem Ancilla Dei indubitanter conscriptis?
Quod enim citatus Ximenius in suo Prologo
Galeato §. 12. num. 95. de hujusmodi styli uni-
formitate testatur, minimè sufficiens reputatur,
quousque necessaria Operum comparatio, de
qua diximus, instituta non fuerit.

Præterea legitur in Historia Vitæ ejusdem So-
roris Mariæ a Jesu, quod quum ipsa scripserit
Opus Mysticæ Civitatis Dei, Confessarius qui-
dam illius spiritum non planè noscens, ei præ-
cepit, ut Opus illud flammis combureret.
Quod quum ab ipsa statim perfectum fuisset,
alter deinde Confessarius in rebus Divinis magis
expertus, eidem mandavit, ut hujusmodi O-
pus de novo recuderet; licet prioris exemplum
apud Catholicum Regem Philippum IV. extaret,
ipsius piissimi Regis jussu descriptum, an-
tequam illius autographum combureretur; Eve-
nisse autem, non sine Miraculo, ut idem Opus
brevis tempore ab Ancilla Dei iterum conscriberetur,
absque ulla discrepantia ab eo, quod
antea combustum fuerat; nisi quod parva quæ-
dam additamenta, ac nonnullarum rerum elu-
cidationes acceperunt novo Cediti; quem
asserunt eundem esse, qui in Agredano Mona-
sterio pro Autographo asservatur, & ex quo
Episcopus Tirafonensis describi jussit exemplum
in suo Processu, ut supra diximus, insertum.
Ita narrat prædictus Joseph Ximenius in *Vita
Ven. Sororis Mariæ a Jesu §. 32. num. 125. &
seqq.*, qui etiam in *Prologo Galeato §. 12. num. 94.*
de uniformitate Operis jam cremati cum eo,
quod nunc visitur, ita testatur: *Dubium tamen non*

*est, idem prorsus fuisse opus, quod postea iterato
scribere aggressus est, hodieque in lucem prodit ad li-
teram, absque differentia alia, præter additiones
quasdam, & majorem explicationem punctorum
aliquorum, prout comprobatur ex Transumpto
primi illius Autographi, quod Philippus IV. se-
cum habebat, ideoque ab incendio superstit.*
Extabat igitur, quo tempore Ximenius scri-
bebat, exemplum Operis Philippo Regi traditum
ante Autographi combustionem; nec enim
aliter comparari potuisset cum Opere iterum
exarato. Quumque ipse Rex, ejusque Succes-
sores, Ancillam Dei tanta veneratione profes-
sionem, credibile non est, hujusmodi exem-
plum, sive in Regia Bibliotheca S. Laurentii
(in qua condita fuerunt Opera Sanctæ Theresiæ,
ut refertur in citata Relatione illius Causæ ab
Auditoribus Rotæ confecta pag. 270.), sive
alibi, asservatum non esse. Hoc itaque exem-
plum si exquiratur, id quod omnino necesse est,
haud difficile, ut putamus, invenietur. Eo au-
tem reperto, si hujusmodi comparatio institu-
tur, qualem Ximenius se perfectisse asserit, ju-
diciam fieri poterit de asserita uniformitate.
Ac denique, si additamenta, & explicationes,
quas idem Ximenius innuit, examinabuntur, com-
pares obsecrantes ex his omnibus tolli poterunt,
quæ hanc Causam plus satis involvunt.

At dices, ex ejusmodi operationum ferie ma-
jorem afferri moram progressui Causæ Beatifica-
tionis Ancillæ Dei, cuius expeditio tibi, tuisque
Religiosis omnibus in Votis est, & pro qua Pro-
rector olim vester bonæ memoriæ Cardina-
lis de Aquaviva, nominibus etiam Hispania-
rum Catholicis, & utriusque Siciliæ Regum,
demissas Nobis preces obtulerat. Verum animad-
vertendum hic est, in hujusmodi Causa nihil aliud
hac usque per actum fuisse, nisi quod, post
Processum ab Ordinario constructum, admitti
est introductio ipsius Causæ; approbata sen-
tentia super non cultu; & peculiaris auctorita-
te Apostolicâ Processus confectus, ad excipien-
das depositiones Testium, quorum vitæ obitus
imminere timebatur, ut supra narravimus.
Aniequam verò deveniatur ad præcipuum pro-
ponendum Dubium super Virtutibus, deinde-
que ad aliud super Miraculis, ex quibus nempe
potissimum pendet optata Beatificationis con-
clusio; opus est, non quidem ex nova lege,
quæ pro hac Causa peculiariter statuta fuerit,
sed ex veteribus, & generalibus legibus Con-
gregationis Sacrorum Rituum, ut omnia, quæ
extant, Opera ab Ancilla Dei conscripta, exa-
mini subjiciantur, Processus Apostolicus super
fama Virtutum, & Miraculorum in genere confi-
ciatur; tum super ejus relevantia pronuncietur;
alter deinde Processus Apostolicus in specie
super Virtutibus, & Miraculis construatur, ac
tam de Processu Ordinarii, quam de aliorum
Apostolicorum validitate judicetur.

Pendente autem Judicio super libro Mysticæ
Civitatis Dei, nihil ex præmissis omnibus fieri
posset, resistentibus Decretis Urbani VIII.,
quorum verba superius etiam allata, sic ha-
bent: *Nam si scripsisse consiterit, non prius est
ad aliquem actum inquisitionis deveniendum, quam
tales libri diligenter in Sacra Congregatione
examinentur.* Nos tamen, his minimè obstanti-
bus, de Apostolicæ auctoritatis, & liberali-
tatis plenitudine, atque etiam aliquibus Præde-
cessorum Nostrorum exemplis, quæ in citato
Opere nostro lib. 2. cap. 27. retulimus, quam-
vis non adeo amplis, innoxii; ex speciali gratia
libenter indulgemus, ut, licet nec de vero hu-
jus libri Auctore, neque de ejus approbatione,
quidquam adhuc statutum fuerit, nihilominus &
ad examen aliorum Operum ejusdem Ancillæ
Dei procedi valeat; & consequenter ad novum
Processum Apostolicum, judicium super fama

ipsum

Non in-
rima
causa in-
tetur.

Pont. in-
dulget, ut
terim ad ex-
amen aliorum
Operum.

Et ad Pro-
cessum super
fama Virtu-
tum &c. pro-
cedi possit.

ipsum Virtutum, & Miraculorum in genere fieri possit; & alter etiam Processus Apostolicus super ipsius Virtutibus, & Miraculis in specie constituitur; & tam Processus Ordinarii, quam aliorum Apostolicorum validitas expendatur: animadversiones quoque super Virtutibus in specie a Promotore Fidei exponantur, eisque opportuna Responsiones, si placet, a Postulatoribus comparentur; dummodò tamen ipsum Dubium super Virtutibus in specie in Congregatione Sacrorum Rituum non absolvatur, antequàm Judicium de omnibus Ancillæ Dei Operibus prolaturum fuerit. Persuasum autem tibi esse volumus, Nos, hac concessione amplitudine, ultra servatos a Prædecessoribus Nostriis fines longè progressos esse, propter piam affectionem, quam erga Ancillam Dei meritò foremus; teque etiam intelligere, dum præfatum Dubium de illius Virtutibus in specie, non nisi post ejusdem Operum approbationem absolvi volumus, magnam a Nobis utilitatem afferri illius Causæ, quæ scilicet ex ipsis Operibus, si approbata fuerint, majorem procul dubio splendorem accipiet.

Quæ verò interim fieri permisimus, dum præfati Operis Revisio absolvitur, ea Nos quidem paucis verbis complexi sumus. Verùm, ut eadem ad exitum perducantur, non parum temporis necessarium erit. Cujus temporis decursu si ea simul perficerentur, quæ superius faciendæ indicavimus, ad approbationem Operis de Mystica Civitate Dei attentione; profectò evidentèr agnosces, non modicum compendium ipsi Beatificationis Causæ obvenisse ex eo, quod a Nobis, ut supra, statutum fuit.

Post proba-
tiones cir-
ca identita-
tem primo-
dicti Operis,
inquisitio su-
per illius do-
ctrina erit fa-
cienda.

Hoc eodem temporis decursu, Nos ipsi omnem diligentiam adhibere non omitemus, ad hoc ut, si aliquandò probatum fuerit, Mysticam Civitatem Dei a Venerabili Maria a Jesu verè compositam fuisse, tunc demùm, vitâ commite, Judicium Nostrium proferre valeamus, an liber ipse contineat errores contra Fidem, vel bonos mores, vel doctrinam aliquam novam, vel peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam, juxta relatum superius Urbani Prædecessoris Decretum. Quamobrem mandavimus etiam singulis Cardinalibus, atque Theologis peculiarem Congregationem a Nobis, ut supra, deputatam constituentibus, ut unusquisque suam hac de re sententiam scripto conceptam, suoque sigillo obsignatam in manus Nostras remittant; volentes omnia hujusmodi Judicii capita in antecessum per Nosmetipsos debita maturitate, una cum Judicii Academicarum Salamanticensis, Complutensis, Lovaniensis, ac Tholosanæ, pensare.

Utque nihil Te lateat eorum, quæ ad sternendam hujusmodi Judicio viam interim examinare decrevimus; hoc primum tibi notum esse volumus, magnam Nobis semper opinionem fuisse, atque adeo esse de bonæ memoriæ Cardinali de Aguirre, cujus familiari consuetudine, in juvenili ætate constituti, olim usi sumus; quemque non minori apud te existimatione esse arbitramur; neque putamus ab Alumnis vestri Ordinis recusatum iri Judicem in Causa Mysticæ Civitatis Dei, pro qua is pium suum studium tantopere declaravit. Eo vivente, Anno Domini MDCXCVI., prodiit Censura Facultatis Sorbonicæ in primam Partem hujus Operis, quæ refertur in Diario Sapientum Tom. 24. pag. 51. & pag. 516., & inserta est per extensum in Tom. III. Collectionis Judiciorum, Parisiis editæ anno 1736. pag. 150. & seqq. Quæ sanè censura quum præfato Cardinali magnopere displicisset, ab eodem impugnata est peculiari Scripto, quod exhibitum non fuit. Idemque præterea scripsit Epistolam unam ad Galliarum Regem, & alteram ad Archiepiscopum

Parisiensem; in hac verò, quæ data fuit die IV. Augusti Anni MDCXCIX., factus est, propositiones in præfato libro a Sorbonica Facultate notatas, prout jacent in versione Gallica, quæ uti sunt Parisienses Theologi, jure, meritoque damnatas fuisse; veruntamen hujusmodi versionem parum fidelem esse contendit. En verba Epistolæ relatæ in vestro Summario Præliminari §. IV. num. 8. pag. 214. *Nel di cui idioma, de Gallica lingua loquuntur, così tradotte ancor Io concorro in asserire, che siano state giustamente censurate da codesta Università.* Itaque Cardinalis de Aguirre censuram Sorbonæ approbat, versionem libri non approbat; Censuræ subscribit, relatæ ad versionem Gallicam, eandemque censuram ideò rejicit, quòd versionem illam minus fidelem existimat. Hæc autem versio non alia esse potest, quam quæ ex Hispanico idiomate in Gallicum facta est a Patre Croiset Ordinis Vestri Presbytero, quæque impressa fuit Massiliæ eodem Anno, quo prodiit in lucem Censura Sorbonicæ Facultatis. Atque hæc est illa versio, quæ in Summario Causæ tam magnis elogiis in Cælum tollitur. Cardinalis de Aguirre Hispanus Croisetum Gallum reprehendit, tanquam in Hispanico idiomate parum versatum. Si quis verò Traductoris Galli partes suscipiens, Cardinalem Hispanum, tanquam Gallicæ linguæ minus peritum reprehenderet, totum Judicium in ancipiti hæreret necesse esset. Quare, ut hujusmodi difficultatum involuera tollantur, Nostre curæ erit aliquem invenire in utroque idiomate probè pariterque versatum, cujus diligentia rei veritatem in claro positam tuto dijudicare possimus.

Novimus præterea, non Tibi ignotum esse Opus de Revelationibus, & Visionibus, ab Eusebio Amort Canonico Regulari Lateranensi editum Anno MDCCXXXIV., in quo præfata quidem Censura Parisiensis Facultatis reprobat, sed aliæ, ac diversæ objectiones sunt adversus Mysticam Civitatem Dei. Cui novò Censori fuscè respondit doctus quidam Ordinis Vestri Professor Frater Didacus Gonzalez Mathematicus Hispanus, qui suas Responsiones Nobis dicatas superiori Anno MDCCXLVII. Martii edidit, Nobisque transmisit. Harum quoque objectionum, & Responsionum examen fieri debet, & a Nobis, Deo adjuvante, fiet, antequam de Mystica Civitate Dei sententiam proferamus, quum nullam in hoc gravissimo Judicio diligentiam supervacaneam fore judicemus.

Hæc erant, quæ tibi innotescere volebamus. Nunc ea, quæ in præfata Congregatione Particulari coram Nobis deliberata fuerunt, in summam colligendo, sequens Decretum, de ejusdem Congregationis consilio atque unanimi sensu, edicimus; nempe: *Ex hætenus deductis non constare, prout oportet, in casu, & ad effectum, de quo agitur, quod Opus inscriptum Mystica Città di Dio, sit Opus Venerabilis Servæ Dei Sororis Mariae a Jesu de Agreda; ex gratia tamen speciali, Postulatoribus indulgeri, ut in Causa Beatificationis, & Canonizationis ejusdem, ad ulteriora procedatur, ita tamen, ut dubium super Virtutibus non absolvatur, nisi prævio iterato novo definitivo Decreto, aut a Nobis, aut a Nostriis Successoribus, præmissis, uti supra, respective præmittendis, edendo; in quo, vel statuatur Opus prædictum non esse Servæ Dei, vel, consilio esse Opus ejusdem, definitur, nihil, vel in eo, vel in aliis Operibus ejusdem Servæ Dei reperiri, quòd sit contra Fidem, bonos mores, vel quòd sapiat doctrinam aliquam novam, & peregrinam, atque a communi sensu Ecclesiæ, & consuetudine alienam, juxta præscripta in Decretis Urbani VIII. Tibi, Dilectè Fili, univèrsoque*

Card. de
Aguirre cen-
suram appro-
bat, versio-
nem rejicit.

IVIX

Versionis
fides exami-
nanda.

Et objec-
tiones Euse-
bii Amort.

Conclusio
cum prolato-
re Decreti.

Censura
Facultatis
Parisiensis
adversus ver-
sionem Galli-
cam Mysticæ
Civitatis Dei.

Dat. Pont.
Anno VIII.
die 16. Jan-
uarii 1748.

Ordini tibi commisso, Benevolentiae Nostrae pi-
gnus, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Major-
rem die decima sexta Januarii Millesimo sep-
tingentesimo quadagesimo octavo, Pontifica-
tus Nostri Anno Octavo.

**XLVII. De ordine servando in Causis super nullitate
Professionis Regularis.**

BENEDICTUS EPISCOPUS

*Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.*

Prooemium.

SI datam hominibus fidem frangere, con-
ventionesque eas, quae ab humanis legibus
robur accipiunt, abrupte, ac violare non
licet; multo magis necesse est obligatum Deo
mentis propositum immutabiliter servari, Nos-
que praesertim, utpotè sacrarum Legum cu-
stodes a Deo constitutos, oportet earum pac-
tionum, quae Divino & Ecclesiastico jure in-
dissolubiles sunt, perpetuam firmitatem, & ob-
servantiam asserere. Eam ob rem jam usque
ab Anno Incarnationis Dominicae MDCCXXI.
Pontificatus Nostri II., Apostolicas Literas de-
dimus, incipientes: *Dei miseratione*, in Bulla-
rio Nostro deinde editas Tom. I. nu. 33., qui-
bus certum praescriptum ordinem, in Tribu-
nalibus Ecclesiasticis servandum, quum in ip-
sis discuti & definiti deberent Causae, in qui-
bus de nullitate alicujus matrimonii contracti
ageretur; non eo quidem consilio, ut si quod
fortè matrimonium cum impedimento aliquo
dirimente initum fuisset, de illius nullitate ju-
diciam postulari, aut fieri prohiberemus; sed,
ut in hoc gravissimo iudicii genere, in quo
de sacro Connubiorum foedere agitur, pleniori
veritatis elucidationi consuleremus; utque
Judices, non sine certissima cognitione omnium,
quae ad rem maximè conducunt, hujusmodi
vinculum ex tot rationibus insolubile, senten-
tiam suis, tamquam irritum ab initio, dissolvent.
Cujus quidem Constitutionis utilitas, Deo
favente, ad hunc diem aperte comprobatur;
quum ex eo tempore, neque tot Causae super
praesens Matrimoniorum nullitate in Tribuna-
libus pendeant; nec tam frequenter, ut antea,
Nobis exhibeantur preces pro obtinendis dis-
pensationibus super Matrimonio rato, & non
consummato: dum scilicet ante omnium o-
culos propositae sunt difficultates paulò quidem
maiores, sed omninò iustae, quae, ex novo
ordine a Nobis statuto, cuilibet superandae se
offerent, antequam optatum finem assequatur.

Ex eisdem
rationibus
statuit novum
ordinem prae-
scribere pro
iudiciis super
nullitate Pro-
fessionum
Regularis.

Quemadmodum itaque pro Matrimonio car-
nalibus a Nobis provisum fuit, ita nunc de
spiritualibus animarum nexibus, de Religiosis
videlicet utriusque sexus Regularium Professio-
nibus, pari ratione statuere decrevimus: nimirum
certam normam ac methodum tradere,
quam observare debeant Judices Ecclesiastici,
quoties iudicia super nullitate Professionum in
aliquo Ordine Regulari a Sede Apostolica ap-
probato factarum, coram ipsis agitari contigat;
neque id quidem ad hunc finem, ut aditus
intercludatur iis, qui iustis de causis hujus-
modi actiones intentare velint, ac postulent,
Professionem a se factam ex capite nullitatis,
irritam declarari; sed, ut ipsi Judices rerum
veritatem in specie dignoscere, suasque sen-
tentias indubis fundamentis innixas proferre
valeant; ac ne unquam, ex ignorantia facto-
rum, aliquem decernant solum vinculo, dum
is fortè, validà solemnium votorum professio-

ne emissà, Religioso Ordini, cui nomen de-
dit, re ipsa maneat adstrictus. Qua ex metho-
do a Nobis tradendà hunc fructum similiter
obventurum speramus, ut & rariores in
posterum in Tribunalibus futurae sint Causae
super praesens Professionum nullitate; & qui
deinceps hujusmodi nullitatis declarationem in
foro externo obtinuerint, & consequenter a
Religione discesserint, non amplius anxii, aut
male tutà conscientiam vivant, ac propterea ad
Nos, aut ad Officium Poenitentiarum Nostrae
Apostolicae, ut non semel evenisse novimus,
confugere cogantur, occultato (ut moris est)
in precibus nomine, fatentes sententiam super
Professionis nullitate pravis artibus extortam a
se fuisse, decepto iudice, vel per mendacia
in facti expositione adhibita, vel per corruptos
Testes; ideoque flagitantes, ut ex gratia,
& dispensatione Apostolica, facultas manendi
in saeculo ipsis indulgeatur.

Ut autem ordinate procedamus, distinguen-
dum initio est inter Regulares illos, qui intra
quinquennium a die factae Professionis, de illius
nullitate actionem promovent; & eos, qui
post elapsam quinquennium reclamant. Quod
ad priores attinet, celebre est de illis decretum
Sacrae Tridentinae Synodi sess. 25. de Regulari-
bus, cap. 19. in hæc verba: *Quicumque Regularis prae-
tendat, se per vim & metum ingressum esse Religio-
nem, aut etiam dicat, ante aetatem debitam profes-
sum fuisse, aut quid simile, reliquae habiunt di-
mittere quacumque de causa, aut etiam cum habiunt
discedere, sine licentia Superiorum; non audiantur,
nisi intra quinquennium tantum a die Professionis,
& tunc non aliter, nisi causas quas praetenderit,
deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario.*
In quo sancto decreto licet in littera Virorum
Regularium dumtaxat mentio fiat, nihilomi-
nùs etiam foeminae Religionem professae com-
prehenduntur; quum, ex regulis juris masculinum
genus etiam foemininum includat, ubi
una eademque causa pro foeminis aequè, ac
pro masculis militat. Quamvis autem Decreti
verba satis clara sint, variae tamen quaestiones
circa eorum sensum, ac vim excitatae fuerunt.

Quum etenim ibi sermo dumtaxat sit de
Regulari Professo, qui suam Professionem nul-
lam fuisse contendat: *Quicumque Regularis prae-
tendat se per vim & metum ingressum esse Reli-
gionem &c.*, nihil verò expresse statuatur de ipsa
Religione, cujus aliquando interest alicujus
Alumni sui Professionem irritam declarari; ut
si quis, exempli causa, comperiat occultum
aliquod impedimentum non revelasse, de quo
interrogatus fuerat, adjecta declaratione, quod,
eo forsan existente, & non patefacto, ipsius
admissio a Religione minime rata habenda foret;
hinc dubitatum fuit, an in hujusmodi
casu solus Superior Regularis sine Ordinario
procedere posset, an verò etiam in has facti
specie discutienda esset Causa coram Regulari
Superiore simul, & Ordinario Loci. Super quo
Congregatio Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium
ad ipsius Concilii Tridentini Interpretationem
ab Apostolica Sede deputatorum constanter
decrevit, Causas hujusmodi super nul-
litate Professionis, tam a Regulari Professo,
quam a Religione, intra quinquennium in iudicium
deductas, & a Superiore Regulari, &
ab Ordinario Loci simul cognoscendas esse.

Quum item quinquennium, intra quod ad-
mittitur reclamatio adversus Professionem, Sancta
Synodus computandum voluerit a die profes-
sionis; cumque potior, atque communior
causa, quae pro nullitate Professionis adduci
solet, in metu consistat; metus autem per totum
quinquennium, atque etiam ulterius, aliquando
perseveret; quaesitum fuit, an, ubi de
metu agitur, initium quinquennii desumendum sit

Reclamo
tio ad
Professionem
intra quinquennium
quatenus
imitatur
Decreto
Concilii
Tridentini.

Quod in
cremum
Moniales
comprende
dit.

Et pro-
dit aequè in
casu ad
inveniam
parte Re-
gionis.

Quinquennium
computatur a die
Professionis
etiam in casu
metus per-
manens, &
impedimentum
ad reclamandum.

ab ipso die Professionis emissa, aut vero a die, quo Professus liberam reclamandi facultatem habere cepit. Eadem vero post Congregatio declaravit, in utroque pariter casu, concessum quinquennii tempus a die emissa Professionis esse computandum.

Ad idem pariter quinquennium pertinet alia agitata questio, an scilicet predicti Ordinarius, & Superior Regularis cognoscere possint Causas nullitatis Professionis etiam post ipsum quinquennium, ubi nempe Professus intra illius decursum reclamaverit, sed iudicium prosequi deinde neglexerit, aut nequiverit. Decretum est autem ab eadem Congregatione, coram prefatis Iudicibus a Concilio memoratis agendam esse Causam, etiam post elapsum quinquennium, dummodo satis constet, eam intra prescriptum tempus a reclamante serio intentatam fuisse.

De ipsis autem Iudiciis pro huiusmodi Causarum cognitione a Sancta Synodo designatis, per ea verba, *coram Superiore suo, & Ordinario*; complures similiter motæ sunt questiones, quæ majori eorumdem verborum elucidationi causam dederunt. Et primo questum fuit, quisnam censendus esset Superior Regularis in casu, & ad effectum, de quo agitur; utrum scilicet Provincie Rector, an Generalis Ordinis Moderator; Congregatio autem eiusdem Concilii Interpres definitivè esse Superiorem localem, nimirum Abbatem, vel Guardianum, sive Priorem, aut alio quocumque nomine nuncupatum Præpositum, seu Rectorem illius Monasterii, aut Cœnobii, in quo reclamans Professionem emisit; eum nempe, qui huiusmodi Monasterii, aut Cœnobii regimen exercet, quo tempore Causa super nullitate Professionis in iudicium deducitur. Questum item fuit, quisnam Monialium proprius Superior dicendus sit, ad effectum iudicandi una cum Ordinario de earum Professionis nullitate. Respondit fuit, quod, si agatur de Monialibus Ordinario Loci immediate subiectis, tunc, quem nullus sit earum Superior Regularis, solus Ordinarius iudicat de Professione reclamantium intra quinquennium: Si vero Moniales Regularium regimini subsint, tunc huiusmodi Causæ iudicandæ sunt ab Ordinario loci simul, & a Superiore Regulari; ab eo nimirum, cui conceditum est universum Monasterii regimen, non autem a Confessario Regulari Monialium. Dubitatum est etiam, utrum Superior Regularis ius suum cedere possit Ordinario Loci, eique permittere, ut in huiusmodi Causis solus procedat, & iudicet; Id autem prædicta Congregatio fieri posse negavit; permisit tamen Superiori Regulari, ut si iudicium assumere nolit, aut non possit, alium subrogare valeat vel Regularem, vel etiam Ecclesiasticum Sæcularem juris Canonici peritum, qui una cum Ordinario Iudicis partes exerceat. Denique questum fuit, si forte Ordinarii, & Superioris Regularis iudicia inter se discrepantia extiterint, quodnam ex ipsis alteri prævalere debeat. At in hoc casu responsum fuit, Causam ipsam ad Apostolicæ Sedis iudicium devolutam censeri.

Quum verò inter capita nullitatis Professionem Regularem irritantia, unum etiam adnumeretur, si nempe aliquis Professionem emisit in Cœnobio ad Novitiorum institutionem minime destinato, in iis tamen locis, in quibus rec. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa VIII. Decreta de Regularibus a se edita vim habere mandavit; si quis ex hoc capite Professionem a se factam intra quinquennium impugnaverit, aut etiam si Religio intra idem quinquennium postulaverit alicujus Professionem ex huiusmodi capite irritam declarari; decretum extat a fel. record. Urbano Papa VIII.

altero Prædecessore Nostro, iustis gravibusque de causis, ac de consilio præfate Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, editum die v. Januarii Anni MDCXXXVI., incipien. *Ad occurrendum*, quo statutum fuit, huiusmodi Causas ad eandem Congregationem privatè pertinere. Hæc sunt potiora in hoc genere Decreta ex Regestis prælaudatæ Congregationis excerpta, quæ licet aliàs a Prædecessoribus Nostri Romanis Pontificibus Apostolica Auctoritate non semel approbata fuerint, & confirmata; Nos tamen eadem, præsentium Litterarum tenore, atque Auctoritate simili, novo approbationis, & confirmationis Nostre robore communibus, atque ab omnibus, ad quos spectat, seu respectivè spectabit, in posterum pro regula haberi, ac plenariæ executioni demandari præcipimus.

Quibus ita constitutis, firmatæque pertinentiâ Causarum, quæ intra quinquennium a die Professionis emissa adversus illius validitatem introducuntur; consequens est, ut & ea indicemus, quæ de ordine, ac methodo in huiusmodi iudiciis servanda, a Majoribus sapienter constituta sunt; tum ea proferamus, quæ Nos ipsi opportunè addenda censuimus, quæque pari auctoritate, ac præsentium litterarum vigore, perpetuis futuris temporibus servari volumus, & mandamus. Jam de ipsa huiusmodi Causarum introductione notum est decretum eiusdem Concilii Tridentini *cit. Sess. 25. cap. 19. de Regular.*, *ut si quis antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur; interim verò nullo privilegio suæ Religionis juvetur.* Ex quo sequitur, Regularem postulanti iudicium fieri de suæ Professionis nullitate, ab ipso iudicii limine repelli, nisi constet eum in Religionem suæ Clausuris morari, & Habitum Regularem resumpsisse, si ipsum antea deposuerit.

De probationibus verò, licet non ignoremus, apud Superiores Regulares, Ordinariosque Locorum usu receptum fuisse, in re tanti momenti, iudicia sua fundare in extrajudicialibus attestacionibus, quantumvis juramento firmatis, quæ ad perpetuam dicuntur; hoc tamen de cætero usurpari prohibemus; volentes, atque districtè mandantes, ut ad adstruendas probationes in huiusmodi Causis necessarias, verus & iudicialis Processus omninò conficiatur; in quo & Articuli exhibeantur ex parte illius, qui adversus Professionem agit; & Interrogatoria dentur ab ea parte, quæ stat pro ipsius Professionis validitate; & Testes tam super Articulis, quam juxta huiusmodi Interrogatoria examinentur; utque, hac formâ non servatâ, Processus ipse, & Sententia dependenter ab eo prolata, insanabili nullitatis vitio corruere censeantur; salva etiam dispositione juris communis, quoad alia nullitatis capita, si quæ forte in ipsa Processus compilatione intervererint.

Sub eadem poena nullitatis, decernimus, atque statuimus, ut in hoc iudicio citari, & audiri debeant tum Defensores Monasterii, seu Cœnobii, in quo Professus Vota Religiosa suscepit, tum ipsius Professi Consanguinei, sive propinqui, sive alii, quibus bona sua donavit, aut cessit; uno verbo omnes, quorum interest illius Professionem sustineri; in primis autem ii citentur (si superstites fuerint) qui indicati erunt tanquam Auctores, aut complices metus eidem incussi, ut Votis inivitis se obstringeret. Quemadmodum verò in citata Constitutione Nostra, quæ incipit *Dixi miseracione*, decrevimus, ut in singulis Dicecesibus ab Ordinario deputari deberet aliquis probitate, ac doctrina commendatus, cuius officium esset in

Actio intentata intra quinquennium, licet deserta, tamen iudicatur ab Ordinario, & a Superiore Regulari.

Regularis Superior ad effectum &c. intelligitur Superior localis de tempore motæ litis.

Item pro Monialibus, nisi immediate subint Ordinario.

Superior Regularis abstinere nequit a Iudicio.

Potest tamen alteri suas vices delegare.

Disfentionibus inter se Iudicibus, Causa devolvitur ad Sedem Apostolicam.

Ad eandem Sedem privatè pertinent Causæ Professionum emissa extra Cœnobia pro novitiatu assignata.

Apostatæ repelluntur a limine iudicii, nisi ad Religionem redierint &c.

Iudicium inniti debet rigorosis probationibus, & Processibus iudicialibus.

Citari debent Defensores Monasterii, & omnes interesse habentes.

Defensor
Professionis
ex officio de-
putandus.

Cujus ex-
pensis ope-
ram præstare
debeat.

Defensoris
partes eadem
in ulteriori-
bus instantiis.

A prima
sententia pro
nullitate lata
semper ap-
pellari de-
bet.

Unica Sen-
tentia pro
nullitate Pro-
fessionis pro-
lata executio
suspenditur.

Causis Matrimonialibus in iudicio stare pro validitate Matrimonii; ita nunc omnibus, & singulis Locorum Ordinariis committimus, & mandamus, ut personam aliquam similibus qualitatibus præditam in suis respectivè Dicoecibus eligant, cui *Defensoris Professionum* munus imponant; utque huic omnia demandata, injuncta, & respectivè applicata esse censeantur, quæcumque Nos in præcætitis Literis de Matrimonii Defensore statuimus; Nos enim eadem omnia, præsentium tenore, ad hujusmodi Professionum Defensores expressè extendimus, & respectivè applicamus, & quoad istos pari modo locum habere decernimus. Id solum peculiariter pro Defensore Professionis in præsentibus statuentes, ut scilicet quidquid pro ipsius honorario, aut mercede, sive pro expensis in defensione Causæ occurrentibus, eidem præstandum esse Judex prudenter arbitratus fuerit, id omne ab illis exsolvi debeat, quibus a Professo renunciata fuerunt bona in Religionis ingressu dimissa; Si verò hi non existant, aut si Professus nihil renunciandum habuerit, ipsa Religio, quatenus ex illis sit, quæ temporalia bona possident, ad hujusmodi solutiones teneatur: Si autem nec adfuit bona renunciata, nec Ordo Regularis de quo agitur, quidquam possideat, tunc Defensori Professionis satisfiat ex pecuniis Mulctarum illius Tribunalis, in quo Causa agitata fuerit, sive alterius, prout in aliis prædictis Literis Nostri de Matrimonii Defensore statuimus.

Lata demum Sententia a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci, si ea pro validitate Professionis pronunciata fuerit, neque Professus appellationem interponat, Causam finitam esse non dubitatur. Si verò Professus ad Judicem secundæ instantiæ appellaverit, vel etiam ulterius eadem Causa retractanda fuerit; in omnibus hisce iudiciis volumus similiter Defensorem Professionis ex Officio deputatum intervenire, eodem prorsus modo, quo in citata Constitutione decrevimus, Defensorem Matrimonii, in secunda & ulteriori instantia, iudicio semper adesse. Ac sicuti præterea statuimus, hujusmodi Defensoris partes esse, a Sententia Judicis primæ instantiæ pro Matrimonii nullitate lata ad ulterioris instantiæ Judicem provocare; & formam prosequendi iudicium in ulterioribus hujusmodi instantiis præscripsimus; ita porro volumus, ut Defensor Professionis a Sententia in prima instantia pro nullitate Professionis edita appellare omnino debeat; atque in secunda; seu ulteriori hujusmodi Causarum revisione, eadem omnia volumus observari, quæ pro Causis Matrimonialibus in eadem Constitutione mandavimus.

Quemadmodum denique legitimas pœnas ibidem constituimus adversus eos, qui post unicam obtentam Sententiam pro prioris Matrimonii nullitate, sive pendente appellatione, sive eâ per incuriam, aut fraudem Defensoris non interpositâ, ausi fuissent novas Nuptias contrahere; atque decrevimus nemini licere ad altera Vota transire, nisi duæ saltem Sententiæ conformes pro nullitate prioris Matrimonii emanaverint; ita, si quis in Ordine Regulari Professus, post unicam Sententiam favore Nullitatis Professionis pronunciatam, sive pendente, sive omnîsâ culpabiliter appellatione, à Claustris exire, a Religione discedere, quodque magis est, Habitum Regularem abjicere præsumpserit; volumus, atque statuimus, omnibus eum pœnis, atque censuris a Sacris Canonibus, & a Constitutionibus Apostolicis contra Apostatas latis, atque sancitis, subjacere, & obnoxium esse; decernentes pariter, in hujusmodi Causis de Professionis nullitate, liberum Professo non esse a Religione migrare, nisi duas saltem obtinuerit Sententias conformes, quibus ab eo

emissa Professio nulla, & irrita declarata fuerit.

Et primæ quidem Instantiæ Judices super validitate Professionum, quæ intra quinquennium judicialiter impugnantur, ut supra dictum est, Superior Regularis, simulque Ordinarius Loci esse debent. Si verò eadem Causæ in secunda, aut ulteriori instantia sine discutiendâ, statuiamus, inhærentes antiquis quibusdam sæpeditæ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Decretis, (quæ pariter tenore præsentium approbamus, & confirmamus) ut Causæ hujusmodi ad eos Judices devolvantur, ad quos de jure aliæ omnes Causæ Ecclesiasticæ, post Sententiam Ordinarium, in gradu appellationis respectivè devolvuntur; ita tamen, ut hi quoque Judices, sicuti Ordinarius in prima instantia unâ cum Superiore Regulari processit, sic & ipsi procedere, & judicare debeant unâ cum Superiore Regulari, non quidem illius Monasterii, in quo reclamans professus est, sed alterius Monasterii ejusdem Ordinis in eorum Civitate, aut Dicoesi existentis, vel, eo non extante, cum Superiore vicinioris Monasterii ejusdem pariter Ordinis, seu cum alia persona Ecclesiastica, cui, juxta præmissa, Superior ille ad quem pertinet, suas vices ad hunc effectum delegaverit. Si autem hujusmodi Causæ in secunda, aut ulteriori instantia ad Sedem Apostolicam devolvantur, & a prædicta Congregatione Concilii, sive ab altera super Consultationibus Episcoporum, & Regularium, aut denique ab Auditorio Rotæ, ut respectivè assoler, discutiendæ fuerint; nullus erit locus ad judicandum Superiori Regulari; qui neque tunc ad ferendam Sententiam admittitur, quum ab eadem Congregatione Concilii, juxta relictum superius Urbani Prædecessoris Decretum, examinanda fuerit, etiam intra quinquennium, validitas Professionis ex eo capite impugnetur, quod facta fuisse asseratur in Monasterio, aut Cœnobio Religiosis Tyronibus instituendis minime addicto.

Hactenus de iudiciis super nullitate Professionis, quæ intra quinquennium a die ipsius Professionis emissæ introducuntur; de quibus hoc etiam declarando decernimus, ut quæcumque in superioribus statuta sunt, ea omnia locum habere, & observari debeant etiam in Curia S. R. E. Cardinalis, Nostri, & Romani Pontificis pro tempore in Urbe, ejusque Districtu Vicarii in Spiritualibus Generalis; quoties hujusmodi Causas intra idem quinquennium in ipsius Tribunali Ordinario judicandas esse contingat. Jam verò videndum est de ejusdem generis Causis, quæ, post elapsum quinquennium hujusmodi, in iudicium adducuntur.

Porro quum Sancta Tridentina Synodus, post quinque annos ab emissâ Professione transactos, omnem aditum ad reclamandum Professo interclusum esse sanxisset, per ea aperta verba superius relata: *Non audiat, nisi intra quinquennium a die Professionis*; adeo inhærendum hujusmodi sanctionis literæ duxerunt Majores Nostri, ut sub præ mem. Prædecessore Nostro Gregorio Papa XIII. decretum fuerit, ac veluti pro regula statutum, nullius Causæ introductionem super nullitate Professionis, elapso quinquennio, admittendam esse; etiam si Professo per vim, & metum facta diceretur, atque probari vellet, hujusmodi vim, & metum toto quinquennii tempore permanisse. Verba Decreti die v. Martii Anni MDXCVIII. editi, quæ habentur *Decretorum Congregationis Concilii Tom. 9. fol. 55.* hæc sunt: *Gregorius XIII. ex Sententia Congregationis Concilii declaravit, eos, qui per vim, & metum se Religionem professos præstenderent, nisi intra quinquennium reclamaverint, eo elapso, non esse audiendos, tametsi*

In fine
da, & ubi
riori iudicio
Causæ de
voluntate
quos de

Alteri
gularis
rior ad
candum
mensuram

Non
men
Causa
Sedem
Italicam

Præmissi
locum
Tribunali
Rmi
Cardinalis
Vicarii
Urbani

Postquam
omnis
Professione
olim rejecta

allegarent, vim & metum semper durasse.

At verò procedentibus temporibus, non sine justis gravibusque causis, ut planè persuasum habemus, inducendum fuit, ut admitterentur instantiæ pro restitutione in integrum adversus lapsum quinquennii.

De quibus tamen iudicium facere ad Apostolicam Sedem semper privatè pertinuit, si ve ex parte Professi, si ve ex parte Religionis instantiæ huiusmodi proponerentur, ac licet ipsa reclamatio ob impedimentum per totum quinquennium perseverans dilata fuisse diceretur. Hoc enim remedium restitutionis in integrum, extraordinarium in jure vocatur, cuius concedendi facultas iudicibus inferioribus competere nequit, non obstante quacumque contraria consuetudine; etiam immemorabili, aut quolibet asserto privilegio; ut patet ex compluribus in eandem sententiam decretis eisdem Congregationis Tridentini Concilii Interpretis, quæ recentita fuerunt in Decreto edito die XXIV. Septembris Anni MDCCXL. in Causa Sicula Restitutionis in Integrum, quod a Nobismetipsis die XXVIII. ejusdem mensis, & anni approbatum, & confirmatum fuit, quodque iterùm præsentium tenore approbamus, & confirmamus; reservato Nobis, & successoribus Nostris Romanis Pontificibus jure concedendi Ordinariis, & Superioribus Localibus, in quibusdam peculiaribus casibus, facultatem examinandi etiam Causas restitutionis in integrum, ac super ipsis pronuntiandi, antequam ad sententiam ferendam super Professionis validitate, aut nullitate deveniant; ut non semel ex Apostolicæ Sedis dispensatione factum fuisse non ignoramus.

Huius autem iudicii methodus diversa quondam fuit ab ea, quæ in præsentibus observatur. Antiquis enim temporibus, visa probabili ratione, seu sumo, ut ajunt, causarum restitutionis in integrum, ea ab Apostolica Sede concedebatur; nimirum facultas indulgebatur reclamantibus adversus Professionem, ut, licet elapsum esset quinquennium, nihilominus de illius nullitate coram iudicibus competentibus actionem promovere possent; pro cuius iudicii instructione deinceps a Superiore Regulari, & ab Ordinario Loci legitimus conficiebatur Processus, atque sententia super validitate, aut nullitate ferebatur. Quæ sanè methodus si hoc etiam tempore in usum esset, oporteret Nos eorum præcipuè, quæ ad huiusmodi iudicium consequentia sunt, rationem habere; ac providere, ne unius tantum sententiæ vigore Professiones Regulares dissolverentur. Sed alius hodierno tempore est ordo, qui in præfatis Congregationibus, seu Tribunalibus Urbis, pro concedenda restitutione in integrum adversus lapsum quinquennii, observatur; Nam priusquam super eo quidquam decernatur, committitur Ordinario Loci, & Superiori Regulari, ut Processum conficiant; eoque demum transmissio, proponitur dubium super concessione restitutionis in integrum, idque non minus accuratè, ac severè examinatur, ac si dubium propositum esset super ipsa validitate, aut nullitate Professionis. Si autem petita in integrum restitutio concedatur, tunc Ordinario, & Superiori Locali committitur, ut sententiam proferant super controversa Professionis validitate. Sed quavis in huiusmodi Commissionibus plena ipsis relinquatur facultas iudicandi si ve pro validitate, si ve pro nullitate Professionis, prout ipsis iustum visum fuerit; usu tamen compertum est, quòd, quum iidem satis noverint, quam diligenti, & gravi iudicio apud Sedem Apostolicam discussæ fuerint Causæ, propter quas restitutio in integrum concessa fuit; viso dumtaxat huiusmodi concessionis rescripto, nec til-

teriori instituto examine, ad ferendam pro nullitate Professionis sententiam ut plurimum sine dubitatione procedunt.

Accuratè huiusmodi examen causarum restitutionis in integrum apud Romanam Curiam Iudices in more positum, non modò non immutare intendimus, verùm etiam approbatione Nostra singulis, ad quos pertinet, magnoperè commendatum, ab ipsis in posterum observari volumus, ac iubemus; hoc tamen addito, ut in Commissionibus, quæ diriguntur Superioribus Regularibus, & Ordinariis Locorum pro conficiendis Processibus, iisdem, sub poena nullitatis actum, injungatur, ut in omnibus procedere debeant cum interventu Defensoris Professionis; ad quem nimirum pertinebit Interrogatoria dare, juxta quæ examinari debent Testes, aliæque ad Officium sibi impositum pertinentia diligentissimè præstare. Item volumus, ut in ipsa propositione dubii super concessione restitutionis in integrum, tam in præfatis Cardinalium Congregationibus, Concilii Tridentini interpretationi, & Episcoporum ac Regularium consultationibus præpositis, quàm in Auditorio Rotæ, aut in quacumque Congregatione peculiariter forsàn deputata, sub simili nullitatis poena, Defensor Professionis, ab eo, qui Tribunalis caput est, deputatus, expensis eorum, de quibus supra, semper & in omnibus actibus in iudicio stare debeat; neque solum in prima huiusmodi dubii propositione, sed etiam in ulterioribus; quatenus reclamans in prima rejectus, ad novam audientiam admittatur. Denique, ut pro fruendo beneficio restitutionis in integrum, unica favorabilis resolutio nequaquam sufficiat, nisi ea per secundam conformem, iterato Causæ examine, auditoque semper Defensore Professionis, confirmata fuerit; quemadmodum in altera Constitutione Nostra, præsentis initio allegatâ, de Causis super nullitate Matrimonii constitutimus; Nos enim præsentium tenore decernimus, ac sub poenis adversus Apostatas sancitis districtè prohibemus, ne quis sub clypeo unicæ resolutionis pro concessione restitutionis in integrum obtentæ, & Religiosis Claustris migrare, multoque minus Habitum Regularem deponere audeat, seu præsumat: quum ad prædictas poenas declinandas, & altera resolutio super restitutione in integrum priori consentanea, & sententia super nullitate Professionis a Superiore Regulari, & ab Ordinario ferenda, expectari omnino debeant; nec nisi per huiusmodi sententiam, a prædictis iudicibus, prævis duabus resolutionibus pro concessione restitutionis in integrum, legitime latam, iudicium absolutum censeatur.

Quæ omnia si ita observabuntur, ut a Nobis constituta sunt, utque omnibus, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, sedulo observanda & implenda a Nobis præscribuntur, & enixè inculcantur; profectò non dubitamus, quin multò rariores in posterum futura sint instantiæ, & contentiones eorum, qui vel intra quinquennium a die Professionis emissæ, vel etiam eo elapso, susceptum Religiosæ vitæ Institutum relinquere aditantur. Ad hoc autem certius obtinendum magnoperè contulerit, si a Superioribus quoque Regularium Ordinum in Novitiorum admissionibus ea observabuntur, quæ & in eorum Constitutionibus, & in Decretis felicis recordationis Clementis Papæ VIII. Prædecessoris Nostrî statuta sunt, quæque omnia ab ipsis plenissimè observari, & impleri. Nos pariter ipsis præcipimus, ac iubemus; tum etiam si ipsi minus facile consentum suum præbebunt, ut admittantur ad Professionem Tyrones, si ve qui ætatem quidem a Concilio præscriptam compleverint at non ad eam pertigerint,

Inductum postea remedium restitutionis in integrum.

A sola Apostolica Sede concedendam.

Ejus concessio tamen iudicibus inferioribus aliquando delegata.

Antiqua praxis concedendi restitutiones in integrum.

Ea nunc non conceditur, nisi prævio Processu, & examine causarum.

Sententiæ iudicium Ordinario plerumque conformes sunt iudicio super restitutione in integrum.

Defensor Professionis assistere debet tam concessioni Professionis de causis restitutionis in integrum;

Quàm examini Causarum apud Sanctam Sedem.

Examen huiusmodi duplex requiritur, antiquam Ordinariis, & Superiori procedere valeant.

Quamdiu reclamans in Religione manere debeat.

Premissorum observantia injungitur omnibus ad quos pertinet.

Ac Superioribus Regularibus observantia Canonum, Constitutionum, & Regularum.

quæ a Constitutionibus Ordinis statuta est; five illi, qui licet annum Novitatus expleverint ad normam Concilii, adhuc tamen ulterius in eo manere deberent, juxta præscriptum suarum peculiarium Constitutionum; multoque magis ii, qui nec per integrum annum, sed per octo, aut sex menses dumtaxat Tyrocinium posterunt; ac demum si ipsi Superiores haud se interponent, neque curabunt, ut Professi ante legitimam ætatem ad Ordines Sacros promoveantur. Quæcumque enim five in Sacris Canonibus, aut Pontificiis Constitutionibus, five in peculiaribus Ordinum statutis, circa præmissa providè constituta sunt, non parum habent momenti ad religiosam vocationem in hominum cordibus stabilendam, & ad cohibendam versatilem animorum mobilitatem, quæ ut plurimum aut sola, aut potissima causa est, qua Professi adducuntur, ut vota, quibus obstricti sunt, irrita declarari cupiant. Neque verò Apostolica Sedes ullas unquam dispensationes in præmissis concedere consuevit, nisi prævio assensu, aut etiam accedentibus precibus Superiorum Regularium; quibus nempe æquum, & necessarium est fidem adhereri in expositione causarum, quas urgere asserunt pro concedendis dispensationibus, quæ petuntur. Illud autem nullo modo ferri, aut probari potest, quod tamen apud plerisque invaluisse constat, ut scilicet reclamantibus adversus Professionem five intra quinquennium, five post ejus decursum, Superiores ipsi contradictores se se non exhibeant, aut etiam aperte suffragentur; ex falsa nimirum opinione, quod Religiosorum Virorum societate indignus censendus sit, quicumque ab ea discedere exoptat; quodque ex inuili Monacho, utilis fortasse Clericus Sæcularis existere possit. Nunquam enim licitum est justitiam deserere, aut prodere, quæ jubet omni ratione sustineri actum adeò solemnem, & natura sua irrevocabilem, in quo perficiendo, unà cum Professo, ipsa quoque Religio intervenit.

Utque Religionis, & Professionis defensionem non deferant.

Episcopi procedant contra inferentes vim & metum.

Judices omnia expendant ad normam Juris.

Ad prædictum finem præterea quammaximè proderit, si & Ecclesiastici Præsules, & Judices, debitas officii sui partes explere non prætermittent. Ecclesiarum quidem Præsules, si anathemati subiectos declarabunt omnes & singulos, cujuscumque qualitatibus, conditionibus, & dignitatis fuerint, qui Vignes, aut Viduas, seu alias quascumque Mulieres invitas, præterquam in casibus in jure expressis, coegerint ad ingrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum Habitum cujuscumque Religionis, vel ad emitendam Professionem; juxta sanctionem Sacræ Tridentinæ Synodi Sess. xxv. Cap. 18. de Regular., ubi etiam pares censuræ statuuntur adversus eos, qui in hujusmodi factis consilium, auxilium, vel favorem dederint; ac si omnes similiter, quotquot ausi fuerint compellere viros ad ingrediendam Religionem, & ad Vota profitenda, justis gravibusque pœnis afficiant. Judices verò, si, falso ante omnia deposito præjudicio, quo nonnulli arbitrantur latissimam viam, quoad fieri potest, aperiendam esse iis, qui inde migrare cupiunt, ubi invito animo commorantur; ad exactam justitiæ lancem expendent & numerum, & qualitatem Testium, qui ad comprobendam nullitatem Professionis inducuntur; & vim majorem a minori, metum gravem a levi, debilem a constantiori sexu, interclusam a permitta reclamandi facultate discernent; aliasque omnes circumstantias sedulo animadvertent, quæ in hoc toto rerum genere ab Auctoribus considerari solent.

Itaque prædictis omnibus & singulis gravissimè denunciamus, districteque præcipimus,

ut in cunctis quæ ad eorum officia pertinent, a justitiæ tramite, & a præscriptis sibi legibus ne minimum quidem discedant; ac meminerint, omnium, quæcumque gesserint, severissimam sibi rationem tum apud Divinum Judicem, tum apud homines reddendam fore. Nos verò, si Deo placuerit valetudinem Nobis cum vita servare, non parum operæ conferre intendimus, quò planius, atque facilius de Causis hujus generis ab ipsis in posterum judicari valeat. Siquidem Nobis propositum est cum consilio selectiorum Virorum in Theologia, & Canonica facultate præstantium, nonnullas quæstiones accuratè examinare ac dirimere, quæ variis Scriptorum opinionibus jactatæ, & varias species induentes, juxta diversas occurrenceum casuum circumstantias, accipites atque sollicitos detinere solent Judicantium animos; ut Nobismetipsis in minoribus olim constitutis non semel evenisse meminimus, quum pro munere Secretarii præfatæ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, hujusmodi Causas ad regulam Juris exigendas præ manibus haberemus. Ejusmodi sunt, exempli causa, quæstiones: Utrum Professio quamvis initio nulla fuerit, per subsequentes tamen actus convalidetur; quinam sint actus, ex quibus hujusmodi convalidatio, seu ratificatio inducatur; & quid momenti habeat ad hunc effectum susceptio Sacrorum Ordinum ad titulum Religiosæ paupertatis. Præterea, si quis forte ante legitimam ætatem ignorans Professionem emisserit, & in ea ignorantia per plures annos in Religione permanerit, seque validè Professum exillimans, ea omnia, quæ Professorum sunt, una cum Sociis præstiterit, an hic deinde intelligens, qua ætate Vota emisserit, non obstantibus actibus veri Professi a se gestis, adhuc, præfatæ ignorantie præsidio, actionem habeat ad reclamandum adversus Professionem a se factam; an verò talis ignorantia nihil eadem suffragetur, quo minus Professionem initio nullam per subsequentes actus ratam habuisse censeatur. Item, an Professus, qui in Professionis actu impedimentum aliquod, sive defectum, occultavit, de quo interrogatus fuit, addita declaratione ad formam Constitutionum, quod scilicet Religio ipsam cum hujusmodi defectu, aut impedimento forsan occultato admittere non intendebat; an, inquam, talis Professus, qui Religioni dolum struxit, ejusmodi commodum ex propria fraude desumere possit, ut validitatem suæ Professionis ex eo capite impugnet valeat. Denique, an ullam vim habere debeat in foro externo ad suadendam Judici nullitatem Professionis, quod reclamantes Professi asserere sæpè non dubitant, se in proferendis Religiosis Votis, mentem servasse alienam a proposito se obligandi. Hæc omnia, aliasque similia in hujusmodi judiciis frequenter occurrentia, & in utramque partem hæcenus disputata, tum Nostro, tum aliorum, quos, ut supra diximus, in consilium advocaturi sumus, diligenti studio, Deo adjuvante, explanare deliberavimus.

Interim præsentibus Literas, cum omnibus & singulis in ipsis decretis, atque statutis, firmas, validas, & efficaces existere, ac perpetuo fore, suosque plenarios, & integros effectus sorti, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissimè, & inviolabiliter observari volumus, & decernimus. Sicque & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, prædictæque S. R. E. Cardinalium Congregationes Generales & Particulares, aliosque ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sanctæ Sedis Nuncios,

De variis quæstionibus in hac materia occurrentibus examini.

Classifica pro perpetua præsentibus firmitate.

aliove quolibet quacunque præminetia, auctoritate, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis altere iudicandi, & interpretandi facultate, ubique iudicari, & definiti debere; ac nullum, irritum, & inane, si fecus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, tam Casarum forsan ad hunc diem introductarum pendentia, quas quidem causas, in quibuscumque statibus, & terminis de præsentibus reperiantur, juxta superius præscripta omnino tractari, iudicari, & definiti debere expressè decernimus; quam Nostra & Cancellariæ Apostolicæ Regula de Jure quæsitio non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, Decretis quoque, & Resolutionibus a præfatis Cardinalium Congregationibus, sive ab Auditorio Rote prædicto, aut aliis quibuscumque iudicibus, & Tribunalibus, aliis forsan, & aliter factis, conditis, & emanatis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, Privilegiis, Exemptionibus, & Indultis, etiam in corpore juris clausis, & Literis Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Societatis Jesu, & Sancti Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet specificis, & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, & cum quibusvis etiam clausulis & decretis, etiam derogatoriis derogatoriis, & irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac aliis quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & exactissime servatis, & specificatis respectivè habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, & ad præmissorum effectum, plenissime, & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem Auctoritate prædicta mandamus, ut eadem præsentibus, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætereundum valeat, ipsas præsentibus, seu earum transumpta, ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curieque Generalis Innocentianæ in Monte Citorio, & in Acie Campi Floræ, per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, & affigi, sicutque publicatas & affixas, omnes, & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficere & archare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earundem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici fuscipis, ac Sigillo alicujus Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra illud, ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, Approbationis,

Voluntatis, Mandatorum, Statutorum, Decretorum, & Derogationum infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majoram Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadagesimo septimo, quarto Nonas Martii, Pontificatus Nostri Anno VIII.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 16. Martii 1748.

Præscribitur Ritus impertiendi Pontificiam Benedictionem super Populum, servandus a Regularibus eorum Ordinum, quibus facultas hujusmodi statis diebus a Sancta Sede indulta fuit.

Deest inscriptio, quæ cuilibet Superiori Generali dictorum Ordinum aptata fuit.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exemplis Prædecessorum nostrorum adducti, nonnullis Familiis Regularium permittimus, ut Fideles, qui statis anni diebus ipsarum Ecclesiarum inviserent, & indictis pietatis operibus satisfacerent, Indulgentiam Plenariam consequerentur, utque Monasterii Præses, vel alius Sacerdos a Patre Provinciali designandus, populo tunc temperis congregato, Summi Pontificis nomine, Benedictionem impertiret.

Nullus unquam ritus ad hanc rem peragendam præscriptus fuit; quæ quidem extra Urbem solum contingit, cum Pontifex ipse Romæ Benedictionem populo elargiatur: etenim is ritus, qui Urbani VIII. Prædecessoris nostri auctoritate probatus asseritur, & qui post editos nonnullos Romanos Rituales typis impressus fuit, ad eam Benedictionem, de qua verba facimus, minime pertinet; sed illam complectitur, quæ, non pluries, non semel quolibet anno, sed aliquâ urgente legitimâ causâ, populis & agris tribui consuevit, & pro qua certus Delegatus Apostolicus semper constituitur, qui Brevi Apostolico munitus, potestatem obtinet non solum benedicendi populo, sed illum quoque dissolvendi ab omni vinculo Excommunicationis, Suspensionis, Interdicti, & a cæteris Ecclesiasticis Censuris ac poenis, si quas fortè populus imprudens atque ignarus contaxerit, etiam si illæ in Bulla in Cæna Domini contineantur.

Cum hæc ita sint, tamen deprehendimus, quemdam ritum temerè, & inconsultò excogitatum esse pro supradicta prima Benedictione Pontificia invocativa, quæ aut pluries, aut semel datur quolibet anno. Quippe simplex Sacerdos in medio Altaris collocatus, Ministris circumstantibus, & sacris indumentis ornatus, trinam Benedictionem populo impertit, & alia plura gerit, quæ enumerare hoc loco supervacaneum existimamus.

Equidem Benedictio super populum solemnitas est.

Dat. Pontif. anno VIII. die 4. Martii 1748.

XLVIII.

Summa Pontificie concessionis.

Nullus ritus pro hac Benedictione est præscriptus.

Quamquam pro alia Benedictione sit designatus.

Forma, quæ aliqui usi sunt, refertur.

Trinam Benedictionem impertiendo.

De Jure Benedicendi,

Quibuscumque in contrarium non obstantibus.

Publicationi præsentis Constitutionis in Urbe tribuitur vis personalis intimatio omnibus facta.

Transumptis fidem præstari sancitur.

Sancio poenalis.

1748.

& quibus
competat.

est: eamque in quacunque Orbis terræ parte Romanus Pontifex elargiri potest: Episcopus autem in sua Diocesi, & locis ipsius etiam exemptis, Archiepiscopus in sua Provincia, & locis ejus exemptis, eandem exercere valet potestatem. Id constat Decreto Clementis V. in Viennensi Concilio, quod in *Clementina Archiepiscopo, de privilegiis*, recensetur. Porro Abbatibus ejusdem Benedictionis super populum tribuendæ facultas conceditur in Ecclesiis, quæ ipsis plenè subjiciuntur, modò tamen Apostolicum privilegium ad id necessarium obtinuerint: quo sanè uti nequeant, nisi postquam Sacrum solemne, aut Vesperas in Ecclesia peregerint; nam populo in via passim occurrenti benedicere ipsis non licet, nisi id clarè in eodem privilegio declaratur, uti respondit Alexander IV. in *Cap. Abbates, de privilegiis, in sexto*.

Simplex
Sacerdos ne-
quit Populo
benedicere.

Et solum
potest in fine
Missæ.

Simplex ergo Sacerdos nequit Benedictionem super populum elargiri, juxta *Can. Ministrare 26. quest. 6. Benedictionem quoque super populum in Ecclesia fundere, Presbytero penitus non licebit*: quod tamen eidem Sacerdoti modò permittitur, postquam Divinum Missæ Sacrificium absolvit. Dicitur est, modò permitti: si etenim sacram antiquitatem inquiramus, neque id Presbytero licitum olim fuisse cognoscemus, uti Nos ipsi certis documentis ostendimus in nostro *Tractatu de Sacrificio Missæ sect. 1. num. 382.*, qui primò Bononiæ anno 1740. typis editus fuit, ac *sect. 1. num. 391.* in eodem Tractatu, qui deinde Latine redditus publicam lucem iterum adspexit Patavii anno 1745. Et si liquidem in usu semper fuerit, ut, re Divinà peractà, populus ab Ecclesia Benedictione dimitteretur, quemadmodum in *Can. Missas, de Consecratione dist. 4.* continetur; id tamen, non a Sacerdote celebrante, sed vel ab Episcopo, si præsens aderat, vel, si aberat, ab Archipresbytero ejus jussu præstatur: quo sensu explicatur *Decretalis in Cap. Officium, de Officio Archiepiscopi*, ubi inter Archipresbyteralia munera recensetur *Benedictiones Presbyterales in Ecclesia dare*; prout animadvertit Gonzalez in *idem Cap. Officium, num. 2.* idemque antea planè comprobaverat Saullay in *Panoplia Sacerdotali pag. 558.*

Licet olim
contraria dis-
ciplina obti-
neret.

Conc. Lau-
dunen. hanc
tribuit Sacer-
doti facultate-
tem.

Quibus omnibus subsequens plarium sæculorum contraria prævaluit disciplina, quæ Sacerdoti celebranti potestatem fecit Benedictionem super populum in fine Missæ effundendi, ob eam veniosissimam causam, quam Bellotus recenset in *Ritib. Laudunensis Ecclesie par. 3. pag. 136. num. 9. At, cum Benedictio ad Missæ perfectionem pertineat hodie, sine qua fas non est ab incepto Sacro recedere, nec jure queat populus ante Benedictionem ipsam egredi, ex præcitata Agathensi Synodo, quatenus integræ Missæ non interisset quisquis præmaturè recederet; sequitur, facultatem cuilibet celebranti concessam esse, privatam illam Benedictionem ad finem Missæ populo ubique locorum impertire. Idem inter Morales Scriptores commemorat Quartus ad Rubricas Missalis pag. 386. in Dubiis conscientie.*

Idem sta-
tuit Textus
qui allegatur.

In *Can. Ecce ego, dist. 95.* hæc leguntur: *Nemo hinc Episcoporum, invidia diabolice tentationis inflatus, irascatur in Templo, si Presbyteri interdum exhortentur plebem, si in Ecclesiis prædicent, si plebibus, ut scriptum est, benedicant.* Si Glossæ fidem præstemus, illud benedicere declarat Benedictionem, quæ populo traditur a Sacerdote, qui rem Divinam perficit, nempe post ea verba: *Itè Missa est*: quam sanè interpretationem Nos minimè respicimus, cum certum habeamus, eundem textum Sancto Hieronymo non esse tribuendum; quod nonnulli falsò putaverunt, quos meritò redarguit Teophilus Raynaudus *Operum tom. 16. pag. 211.*; sed incerto Auctori, qui inter vivos fortasse tunc agebat,

cum Benedictio in fine Missæ inter Benedictiones Presbyterales jam haberetur, usufque invaluisse, ut Sacerdos, peracto Missæ Sacrificio, populum Benedictione *jure suo* dimittat, sive abst. sive interfit Episcopus: eà tamen statutà lege, ut, si interfit, & in sua sit Diocesi, ad eum priùs se convertat, eique caput inclinet, veluti facultatem populo benedicendi postulans; quod ab eodem Sacerdote prætermittitur, si Episcopus Missæ interfit, sed extra suam Diocesim veretur, prout defumitur ex Rubricis Missalis *tit. de Benedictione in fine Missæ, & Evangelio Sancti Joannis.*

Cum jam perfectum sit, quo tempore, & loco simplex Sacerdos populo possit *jure suo* benedicere, necessariò consequitur, nullam aliam Benedictionem super populum ab ipso impertiri licite, nisi *jure delegato*. Hujus naturæ est Benedictio, de qua nunc agimus, quæ per delegationem Apostolicam cum unice concedatur, Nostri est omnino ritum præscribere, quem inferis pro norma in posterum servanda subjicemus, quo sanè uti volumus, ac decernimus eos Ordines Regulares, sive Mendicantes, sive non Mendicantes, Monasticos, vel Clericorum Regularium, quibus Nos ipsa, vel Prædecessores nostri, vel futuri Romani Pontifices, facultatem tribuendæ populis Benedictionis permiserint.

Admoneatur itaque populus de Indulgentia a Sede Apostolica concessa, de præceptis operibus pro ea lucrificanda, de die, quo visitanda est Ecclesia, de hora denique qua datur Pontificia Benedictio; & admonitio hæc fieri possit, quantum opus sit, etiam schædis impressis, & consuetis locis palam affixis: licet etenim id a Prædecessore Nostro Clemente Papa VIII. fuerit vetitum Fratribus Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captivorum, & Fratribus Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis pariter Captivorum, in communicatione Indulgentiarum, & Orationum; uti habetur in ejus Constitutione, quæ incipit *Cum ad verberes §. 5.*, & in alia Constitutione *Decet Romanum Pontificem §. 6.*; visum tamen Nobis est, id esse hypotesi inapplicabile; cum, cæteris prætermisissis, prædicta communicatio certum genus personarum, quosdam videlicet, ut plurimum, Confratres, non autem populum universum, ut Indulgentia, & Benedictio, de quibus agitur, complectatur.

Postquam statutis die & horâ populus ad Ecclesiam convenerit, altâ voce legantur Apostolicæ Literæ, seu Decreta, quibus Indulgentia conceditur, unâ cum potestate Benedictionem Apostolicam super populum effundendi, ut de delegatione audientibus contet; & concessio ex Latino sermone in vulgare accomodatam ad populi intelligentiam conversa pronuncietur: populus ad suorum scelerum detestationem pio brevique sermone excitetur: post quæ Sacerdos, nullis circumadstantibus Ministris, Stola & Superpelliceo indutus (ut in Rituali Romano præscribitur, cum agitur de Benedictionibus, quæ extra Missam Presbyteris permittuntur) ante Altare genuflexus, sequentibus verbis Dei opem imploret:

✠. *Ajutorium nostrum in nomine Domini.*
R. *Qui fecit cælum, & terram.*
✠. *Salvum fac populum tuum Domine.*
R. *Et benedic benedicti tua.*
✠. *Domine vobiscum.*
R. *Et cum spiritu tuo.*

Deinde stans, sequentem recitat Orationem:

OREMUS.

Omnipotens, & misericors Deus, da nobis auxilium de sancto, & vota populi hujus in

humi-

humilitate cordis veniam peccatorum poscentis, tuamque benedictionem praestolantis, & gratiam, clementer exaudi: dexteram tuam super eum benignus extende, ac plenitudinem divinae benedictionis effunde: qua bonis omnibus cumulatus, felicitatem & vitam consequamur aeternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Post quam ad cornu Epistolae accedat, ut in Actis Ecclesiae Mediolanensis part. 4. Benedices in Ecclesia ad Altare, stans in cornu Epistolae: & stans in cornu Epistolae, non trinam, hoc est triplici Signo Crucis, sed unam benedictionem, unico videlicet Signo Crucis, benedicat, proferens alta voce haec verba:

Benedicat Vos Omnipotens Deus Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus. R. Amen.

Trina benedictio non est danda.

Trina siquidem Benedictio Episcopo competit, non Sacerdoti: cumque nonnulli in fine Missae trinam usurpare coepissent, consuetudo Clementis VIII. auctoritate sublata est, quemadmodum ostendit Meratus hac mortali vita nuper defunctus tom. 1. pag. 243. Id Nos etiam advertimus in nostro Tractatu de Sacrificio Missae sect. 1. locis supra indicatis. In Rubrica quoque Missalis haec habentur: In Missa solemniter Celebrans eadem voce & modo, qua in Missis privatis, semel tantum benedicit populo. Insuper Cereemoniale Episcoporum trinam benedictionem ipsis solum tribuendam decernit: quod eadem Missalis Rubrica confirmatur: Episcopus autem ter benedicit populo etiam in Missis privatis, ut in Cereemoniali habetur. Postremo Alexander VII. Decreto, quod die 27. Septemb. 1659. edidit, tempora indicit ac recenset, quibus Abbatibus usum Pontificalium praediti, ritu solemniter celebrantes, trinam benedictionem impertire possunt: quod iisdem penitus interdicitur, cum rem Divinam privatim conficiunt; quod Nos ipsi indicavimus nostra Institutione 14. §. 4. num. 19. tom. 2. si Bononiensis editionis ratio habeatur, quae peracta fuit anno 1735. sin autem easdem Institutiones in Latinam linguam conversas, & Romae impressas anno 1747. quis inspiciat, idem prorsus deprehendit Institutione 34. §. 4. in fine pag. 174. Quocirca non sine animi nostri voluptate Epistolam legimus encyclicam Patris Generalis Coenobitarum Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, quibus in nostris Apostolicis Literis potestas facta est dandi in certis anni Festivitatibus Pontificiam benedictionem, in qua eosdem admonet, ut populo benedicant unico Signo Crucis, more Sacerdotali: quod ipsum si ab aliis etiam factum esset, querelae ad Nos delatae non fuissent de usurpatis honoribus Episcopalibus.

Præcipitur ne praemissa forma violetur.

Hac itaque Epistolam Encyclicam ritum statumus ac declaramus, quo Benedictio Papalis in posterum tribuetur, eumque notum facimus Ordinum Regularium Praesidibus, ut ipsum Regularibus sibi subiectis observandum indicant. Equidem Alexander VII. Praedecessor Noster usum Pontificalium Abbatibus, quibus id privilegio convenit, accurate praescribens, Ordinaris locorum facultatem concedit, ut, si quid contrarium Abbatibus commississent, ipsi tamquam Sedis Apostolicae Delegati rem cognoscerent, & censuris etiam, si opus esset, omnem insolentiam compeferent. At Nos aliam viam suscipiendam ducimus, praecipientes, ut de illis Regularibus, qui per scriptum a Nobis antea benedictionis ritum violaverint, Nos statim certiores efficiant: tunc enim neque infensos invicem Episcopos & Regulares reddemus, nec populus beneficium Papalis benedictionis denegabimus; sed facultatem eiusdem benedictionis tribuendam parere recusantibus au-

feremus, eandem largiemur aliis, qui iusta nostra facere non detrectabunt: qua in re futuros etiam Romanos Pontifices magnopere hortamur, ut idem exemplum sequantur. Postremo Tibi, & universo tuo Ordini benedictionem Apostolicam impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majoram die XIX. Martii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Dat. Pont. A. VIII. die 19. Martii 1748.

Societati JESU tribuitur unus locus inter Consultores Congregationis Sacrae Rituum.

XLIX.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Constantem omnium sensum, Pontificio etiam confirmatum oraculo, Omnipotentem nimirum Deum, sicut alios alii temporibus sanctos Viros, ita Luthero, ejusdemque temporis Haereticis Sanctum Ignatium, & institutam ab eo Societatem objecisse, adeo Religiosi ipsius Societatis Alumni luculentissimis tantum Parentis vestigiis insistentes, per assidua religiosarum virtutum exempla, & praecleara omnium doctrinarum, ac praesertim sacrarum documenta comprobare pergunt, ut quemadmodum non mediocre ad gravissimas Catholicae Ecclesiae rationes saluberrime accarandas, componendosque mores, atque in bonis artibus instituendos Adolescentes, subsidium conferre satagunt, ita nova Apostolicae benignitatis argumenta promereri videantur. Satis enim superque compertum est universis, atque exploratum, quibus per omne tempus religiosi viris, & Christiana pietate, & omnium disciplinarum splendore, & multiplici literarum cognitione, aeternaeque Christianorum salutis zelo commendatissimis, addictissima huic Sanctae Sedi ipsa Jesu Societas locuples adhuc veluti generosa mater non immerito gloriatur.

Procerium.

Laudes Societatis Jesu.

Nos sciamus, qui eapropter semper plurimum fecimus, atque in suprema hac Sacrosancti Apostolatus Cathedra plane immerentes per ineffabilem Divinae Bonitatis abundantiam sedentes, majori in honore laudatam Societatem habemus, decet, ut perenni etiam nostrae charitatis auctoritatisque Apostolicae testimonio eandem donemus; ne quod aliis Religiosis Ordinibus, & Institutis in hac Alma Urbe nostra conspicuis, sive per Romanos Pontifices Praedecessores nostros, sive per Nos ipsos, decus, & ornamentum, sive honorificentiae munus impertitum esse dignoscitur, eidem Societati Jesu de Orthodoxa Religione benemerentissimae deesse patiamur.

Sensus Pontificis erga dictam Societatem.

Qui magna nostrorum Operum volumina de Beatificatione, & Canonizatione Servorum Dei pervolverit, is intelliget omni procul dubio, quod si in caeteris expediendis negotiis insignium hominum opera, & industria requiruntur, in rebus certe per Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus praepositam expendendis, decidendisque, major Virorum in omni disciplina versatorum, quibus ipsa inter alios Ordines, & Instituta Societas memorata abundat, delectus haberi debeat.

In negotiis Congregationis Sacrae Rituum consultandis praestantissimum hominum opera impendenda.

Hinc est, quod Nos Motu proprio, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine volumus, ac decernimus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus unus ex ejusdem Societatis Jesu Presbyteris laudatae Congregationis Cardinalium Sacris Ritibus praepositae Consultor sit, & habeatur, ut hujus vacatione succedente, alter dictae Societatis Presbyter in ipsius locum semper substituarur.

Ideo Pontificis unum locum inter Consultores dictae Congregationis assignat Societati Jesu.

Et quamvis ex ipsa Soc. jam alius dicit Consultor.

Etiã autem in præsentia Dilectus Filius Hieronymus Ridolfi sæpeditæ Societatis Presbyter locum unius Consultoris in memorata Congregatione Cardinalium teneat, tamen, ut Pontificiæ hujusmodi indulgentiæ possessionem ipsa Societas Jesu capiat, atque etiam ut paterna grati animi significatione prosequamur Dilectum Filium Emmanuelem de Azevedo ejusdem Societatis Presbyterum, qui non solum in quamplurimis sive colligendis, sive adorandis, atque in lucem edendis aliorum insignium Virorum operibus de rebus Liturgicis plenissimè tractantibus, sed in antedictis etiam nostris Voluminibus, aliisque a Nobis compositis in unum veluti corpus è duodecim, & amplius Tomis constans cogendis, & quàm castigatissimè, splendidissimèque hic Romæ recudendis maximè intentus, atque in ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis negotiis accurate expediendis versatus, & instructus, primum hujusmodi locum quodam veluti merito sibi debitum vindicat.

P. Emman. de Azevedo, præsentis concessionis fructu gaudere statuit.

Eapropter ipsum Emmanuelem de Azevedo a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, præter memoratum Hieronymum Ridolfi Consultorem, auctoritate, & tenore paribus, eundem Emmanuelem unum sæpeditæ Sacrorum Rituum Congregationis Consultorem itidem quoad vixerit facimus, constituimus, & deputamus; itaut uterque infimul, quoad ambo etiam in humanis fuerint, ejusdem Congregationis Consultoris munere perfungatur, nec alterius vacationi in posterum substituat, sed per utriusque dumtaxat cessum, sive decessum, novus ejusdem Societatis Presbyter Consultoris hujusmodi locum a Nobis, ut præmittitur, dictæ Societati assignatum tenere debeat.

Claufula.

Decernentes, easdem præsentis Literas semper firmas, validas, & efficaces exiltere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissimè suffragari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogationes.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Societatis Jesu etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis.

Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Pont. A. VIII. die 24. Aprilis 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxiv. Aprilis MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Cajetanus Amatus.

De Renovationibus Investiturarum, & aliarum concessionum Bonorum directi Domini Cameræ Apostolicæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Concreditum Nobis Apostolicæ Sedis patrimonium non solum pro viribus utiliter administrare, sed etiam nulla sive amplitudinis, sive juris sui parte imminutum servare volentes; vix fieri posse intelligimus, ut Nobismet ipsis consent administrationis Nostræ rationes, nisi certò provisum extiterit, ut facultas disponendi de Bonis, Dominiis, Proprietatibus, & Juribus ipsius Sedis, & Cameræ Apostolicæ, quæ ad Nos dumtaxat, & ad Romanum pro tempore Pontificem, Supremi Principis jure, pertinet, ab aliis quibuscumque, præter Nostram, & Successorum Nostrorum scientiam, mentem, & voluntatem, exerceri minime valeat. Idcirco perpendentes, quàm amplis facultatibus, vel expressè, vel implicite ab Apostolica Sede instrui, vel etiam ex usu & consuetudine uti consueverint Venerabiles Fratres Nostri Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, qui, per temporalem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Ditionem, ad Bononiæ, Ferrariæ, Emiliæ, & Urbini Legationes regendas & gubernandas, Legati de Pontificis Latere mitti, eorumque exemplo etiam Prælati Præfidentes, qui ad aliquas ex præfatis Provinciis cum facultatibus Legatorum a Latere regendas pariter, & gubernandas aliquando deputari solent; ne fortè ex laxiori facultatum hujusmodi interpretatione, aut ex assertis consuetudinibus absque Nostra, & Pontificum Prædecessorum Nostrorum scientia inductis, in concedendis, aut renovandis Investituris Bonorum Feudalium, Emphyteuticorum, Livelliariorum, seu alio quocumque nomine, & titulo ad directum Dominium, & Proprietatem Cameræ Nostræ Apostolicæ pertinentium, aliquid per eos fieri contingat, quod potestatis eisdem attributæ fines excedat, atque in ejusdem Cameræ, illiusque Proprietatum, & Jurium detrimentum vergere possit; post discussam prius rem in Congregatione Particulari super Oeconomica Status Ecclesiastici administratione deputata, certos in hoc rerum genere eisdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Legatis, & Prælati Præfidentibus, Provinciis Legationum præfatarum respectivè præpositis, limites, quos ipsi nullis futuris temporibus prætergredi valeant, etiam declarando & indulgendo ponere, & designare volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, præsentium Literarum tenore decernimus & statuimus, ut in concessionibus, dationibus, & investituris Terrarum, Arcium, Villarum, Agrorum, Possessionum cultarum, & incultarum, Casalium, Lacuum, Sylvarum, Proprietatum, Bonorum, & Jurium quorumcumque, & cujuscumque generis, ad præfatæ Sedis, & Cameræ Nostræ Apostolicæ directum, & proprietarium Dominium quomodocumque pertinentium, in Feudum proprium, sive improprium, nobile, sive ignobile, aut in emphyteusum, aliave ratione sub Censu, Canonis, Livelli, pensionis, regalium, & aliarum quarumcumque refectionum, & recognitionum præstatione, & solutione, hæcenus factis, & deinceps quan-

docum-

documque faciendis, si, & quatenus initio concessio-
num, & investiturarum hujusmodi ea lex ex-
presse adjecta sit, vel fuerit, ut Feudatarii, Censu-
suarii, aut alii quocumque nomine, aut titulo
ea obtinentes, singulis quoque viginti novem
annorum, seu alio definito temporis curriculo,
suarum Investiturarum, aliarumve concessio-
num hujusmodi renovationes ab eadem Came-
ra petere, & accipere debeant; præfati Car-
dinales Legati, seu Prælati cum facultatibus
Legatorum Præsidentes respectivè deputati, in
suarum quilibet Legationis Provincia, præfiniti tem-
poris adveniente termino, eorumdem Investitu-
rarum, & Concessionum renovationes Feudata-
riis, Censuariis, Emphyteutis, aliisque præfatis,
illas tempore habili expetentibus, servatis tam-
en servandis, & cum eisdem pactis, legibus,
& conditionibus in prioribus Investituris ap-
positis & conventis, concedere, & per idoneum
Ministrum ipsius Cameræ Apostolicæ Procurato-
rem, seu Commissarium, aut alium, ad quem
pertinet, tempore habili similiter fieri mandate
liberè & licitè possint, & valeant, Nostra &
Romani pro tempore Pontificis licentiâ, seu
commissione speciali desuper minimè requisita.

Quoniam vero in Ducatu, & Provincia Leg-
ationis Ferrariensis, in vim antiquorum Du-
calium Decretorum ab Apostolica Sede expresse
confirmatorum, plerisque Censuariis, Emphyteu-
tis, aliisque Investituris habentibus, tributa di-
gnoscitur facultas alienandi Bona, seu Jura
emphyteutica, & aliâ ad directum, & proprietarium
præfate Cameræ Dominium spectantia,
per contractus inter vivos nuncupatos, præh-
bito consensu Domini directi; & alibi etiam
ejusmodi facultas forsân concessa reperitur: Vo-
lumus itidem, & statuimus, ut ipsi Cardinales
Legati, & respectivè Prælati Præsidentes præ-
dicti; quatenus tamen Feudatariis, Censuariis,
Emphyteutis, aliisque Bonorum, & Jurium
Camerarum, in Provinciis Legationum præfa-
tarum consistentium, utilibus Possessoribus, sive
ex concessione lege, sive aliâ ex Supremi
Principis auctoritate, generaliter vel specialiter
hujusmodi facultas alienandi, distrahendi, & in
alios transferendi Bona, & Jura Cameralia præfa-
ta, præhbito Domini directi, idest ipsius Cameræ
Apostolicæ consensu, legitimè competat; &
dummodo alienationes hujusmodi non fiant in frau-
dem ipsius Cameræ, & ad prævertendam, at-
que frustrandam eorumdem Bonorum, seu Ju-
rium devolutionem, quæ ob deficientiam Suc-
cessorum in Investituris comprehensorum, &
ad eas vocatorum, imminere dignoscatur;
quoties de consensu ipsius Cameræ nomine
præstando requisiti fuerint, possint similiter &
valeant, absque speciali Nostra, & Romani
pro tempore Pontificis licentiâ, & commissione,
consensus hujusmodi, Nostræ, & Successorum
Nostrorum, ipsiusque Cameræ nomine præsta-
re, seu beneplacitum interponere, & novas
consequenter investituræ favore acquirentium,
sub iisdem tamen pactis, & conditionibus da-
re, & concedere, ac necessaria quæcumque
Instrumenta desuper celebrari facere.

Porro renovationes Concessionum, & In-
vestiturarum, necnon alienationes, distractions,
& translationes Bonorum, & Jurium Ca-
merarum præfatorum, per Cardinales Legatos,
ac respectivè per Prælatos Præsidentes prædictos,
ac prævio consensu præfato in prædictis cali-
bus, juxta seriem præsentium, aliâs tamen ca-
nonicè factæ, perinde valeant, plenamque ro-
boris firmitatem obtineant, & illis, in quorum
favorem factæ fuerint, in omnibus, & per om-
nia plenissimè suffragentur, ac si de speciali,
expressa, & individua Nostra, & Romani pro
tempore Pontificis licentiâ, & commissione factæ
fuisent; nec ad id alterius beneplaciti, seu

confirmationis Apostolicæ adminiculum requi-
ratur.

Cæterum quoties Bona, Res, & Jura præ-
dicta, sive ob lineam finitam, sive ob non
petitam præscriptio tempore renovationem, aut
ob non solutionem Canonum, aliarumve re-
sponsum, seu Caposoldi, aut Laudemii,
vel ob non adimpleta promissa, & in Investituris,
& Concessionibus respectivè contenta, aliâve
quâlibet ex causâ, juxta præscriptum in Lite-
ris piæ memoriæ Prædecessoris Nostræ Gregorii
Papæ XIII., sub datum Romæ apud S. Pe-
trum Kalendis Junii Anno Incarnationis Do-
minicæ MDLXXX., incipien. *Ad Romani Pon-
tificis* (quarum Literarum tenorem, ac dispo-
sitionem præsentibus pro insertis habentes, in
omnibus, & per omnia approbamus, confir-
mamus, & innovamus), ad ipsam Cameram
Apostolicam devoluta fuerint; Motu, scientia,
& potestate prædictis, statuimus, & decerni-
mus, non licere præfatis Cardinalibus Leg-
atis, aut Prælati Præsidentibus, eorumdem
Bonorum, Rerum, aut Jurium, cujuscumque
generis, & qualitatis existant, & quantumvis
parvus, atque etiam minimus tam Proprieta-
tis, quam responsum valor sit, & esse dig-
noscat, novas Investituræ, aliasque Conces-
siones quascumque dare, & largiri; neque eor-
undem Detentoribus, & Possessoribus, incur-
sas, ut præfertur, quæcumque ex causâ, ca-
ducitates, devolutiones, & privationes, etiam si
nondum ipsius Cameræ nomine declaratæ, &
acceptatæ fuerint, aliasque penas remittere,
& condonare, aut restitutiones in integrum
concedere, sive super Canonibus, Livellis,
& Laudemiis, aliisque præstationibus non so-
lutis concordare; Volentes, ut quicumque no-
vas hujusmodi Investituræ, & Concessionem
impetrare voluerint, sive se in prioribus In-
vestituris comprehensos, aut vocatos, in ca-
sibus dubiis declarari postulent, aut etiam ea-
rundem Investiturarum, & Concessionum re-
novationes sibi, tamquam proximioribus, aut
heredibus ultimi Possessoris, competere,
etiam ex pacto, aut ex titulo etiam oneroso,
asserant, & contendant; quive caducitates,
& penas incurfas sibi remitti, & condonari,
aut se ad compositiones, sive ad purgationis
moræ, aliudve gratiosum beneficium admitti
cupiant; ad Nos, & ad Romanum pro
tempore Pontificem immediatè recurrere te-
neantur; nec ab aliis quibuscumque nova-
rum Concessionum hujusmodi, aut condona-
tionum, remissionum, sive restitutionum in
integrum, aliaque beneficia prædicta, seu
gratiosas declarationes utiliter obtinere possint,
& valeant; Nos enim præmissarum omnium,
& singularum gratiarum, declarationum, &
beneficiorum concessiones Nobismetipsis, &
Successoribus nostris Romanis Pontificibus pri-
vativè, & expresse, motu, scientia, & po-
testate similibus harum tenore reservamus.

Decernentes pariter ipsas præsentis Literas,
& in eis contenta quæcumque de subreptionis,
vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu in-
tentionis Nostræ, aut interesse habentium
consensus, aut alio quocumque, quantumlibet
substantiali, & individuum expressionem requi-
rente defectu notari, impugnari, restringi,
invalidari, ad viam & terminos juris, aut ve-
teris consuetudinis reduci, seu aliâs in jus, vel
controversiam revocari posse, sed easdem præ-
sentes semper firmas, validas, & efficaces exis-
tere, & fore, suosque plenarios, & integros effec-
tus fortiri & obtinere. Sicque, & non aliter Car-
dinalium Legatorum, aut Prælatorum Præsiden-
tium prædictorum facultates, & privilegia, sive ex-
pressa, sive per generalitatem verborum concepta,
intelligi, & interpretari debere; atque ita in præ-

III.
Verum in
casu devolu-
tionum, &
caducita-
tum, ipsis
non licet
novas inve-
sturas &c.
concedere.

Et recursus
etiam in casu
dubii
ad Roma-
num Pon-
tificem ha-
beatur.

Clausula
pro Præmis-
sorum firmi-
tate.

II.
Possunt
etiam con-
sensum præ-
stare in alie-
nationibus
Bonorum in
Partibus, ubi
facultas con-
cessa est.

Sub certis
conditioni-
bus.

Idque pro
illis Parti-
bus valeat,
ac si Sancta
Sede imme-
diatè gestum
fuisset.

1748.

illis omnibus, & singulis cenferi, & per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camera-rium, & alios Cardinales, necnon ipsius Cameræ Apostolicæ Thesaurarium generalem, Præ-identes Clericos, aliosve Officiales, & Ministros, ac cæteros, quavis auctoritate, & potestate fun- gentes, & quodcumque functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & inter-pretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quobcumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio
contrariis.

Non obstantibus Constitutionibus, & Or- dinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Gregorius Prædecessor in superius relata Constitutione voluit non obstat; necnon Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum in Provinciis Legationum præfatarum consistentium quorumlibet, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, litis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis etiam favore Cardinalium Legatorum, aut Prælatorum Præsidentium prædictorum, communiter, seu peculiariter, sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis in genere, vel in specie, ac aliis in contra-riis præmissorum quomodolibet concessis, confir- matis, & innovatis; Quibus omnibus, & sin- gulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia ex- quisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro plenè, & sufficien-ter expressis, ac de verbo ad verbum infer-tes habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat, Motu, & potestatis plenitudine paribus speciali-ter, & expressè derogamus, cæterisque con- trariis quibuscumque.

Pontifex
mandat
præsentium
publicatio-
nem.

Utque eadem præsentibus ad omnium Censu- riarum, Feudatariorum, Emphyteutarum, alio- rumque Bonorum & Jurium Cameralium in Provinciis Legationum præfatarum consisten- tium, utilium Possessorum, & aliorum, quos ipsæ præsentibus concernunt, notitiam facilius deducantur; Volumus, & decernimus ipsas præsentibus in plena Camera legi, & registrari, ac ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ, aliisque consuetis locis, per aliquem ex Curforibus Nostri in Urbe; In singulis vero Legationibus prædictis in Loco residentis Car- dinalis Legati, aut Prælati Præsidentis Car- dinalis, & affigi, ac earum exempla ibidem af- fixa relinqui; quæ sic publicatæ, & affixæ, omnes & singulos præfatos perinde afficiant, & arctent, ac si illorum unicuique personaliter notificatæ, & intimatæ fuissent. Quodque ea- rumdem præsentium Transumptis, etiam im- pressis, manu Notarii publici subscriptis, & si- gillo alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiasti- ca constitutæ munitis, eadem prorsus fides in Judicio, & extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Et fidem
transumptis
haberi.Sanctio pœ-
nalis.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc pag- inam Nostri Decreti, statuti, reservationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc at- tentare præsumpserit, indignationem Omnipo- tentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apo- stolorum ejus se noverit incursum.

Datum in Arce Gandulphi Albanen. Diocesis Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII. pridie Idus Junii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

J. Datarius.

Pro Domino Cardinali Passioneo.

Jo. Florius Substitutus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 3. Julii 1748.

Ad Poloniæ Regni Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos: De concessione, & executione Dispensationum Apostolicarum super impedi- mentis Matrimonii.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, & Apostolicam
Benedictionem.

MAGNÆ Nobis admirationis, nec minoris doloris causa fuit, quod ex fide dignos rum relatione, certisque gravium Virorum Li- teris accepimus, falsam quamdam in isto Polo- niæ Regno opinionem, & famam invaluisse; quod scilicet ab hac Apostolica Sede, cui Nos, licet immeriti, Divina ordinatione præsidemus, aliqua dispensationes Matrimoniales concessæ & missæ fuerint, & hæcenus concedi, & mitti soleant, quibus sublata sint impedimenta Canonica Matrimonio legitime, aut valide ineundo obstantia, licet contrahentium alter, vel etiam uterque, Hæreticam sectam aperte profiteatur. Quod quum non nisi per injuriam, & intolerabilem calumniam excogitatum sit, atque disseminatum; Apostolici ministerii No- stri officio deesse Nos arbitramur, nisi Vobis, Venerabiles Fratres, atque omnibus, ad quos hæc Literæ Nostre perventuræ sunt, tes- tatum ac manifestum redderemus, quæ sit in hoc rerum genere perpetua Apostolicæ hujus Sedis agendi regula, & constans consuetudo; simulque Vos omnes, & singulos per istud Poloniæ Regnum, suâ semper fide, & reli- gione commendatum, Ordinarios Præsules con- stitutos, enixè admoneremus, & per miseri- cordiam Dei obsecrarem, ut Literas Dis- pensationum Matrimonialium, quæ pro ipsius Regni Incolis ab hac Sede, & Curia mitun- tur, & ipsi attentè legatis, atque expendatis, & a vestris quique Vicariis, & Officialibus ac- curatissimè considerari jubeatis. Nos enim pro certo habemus, idque mox planum facturi su- mus, si quid usquam in hac parte peccatum est, non id factum esse Apostolicæ Sedis, ejusque Officialium culpâ; verum aut Ordinariis Locorum, aut eorum Ministris, qui transmissas Dispensationum Literas nec legere, nec satis pen- sare curarunt, omnino tribuendam esse.

Neque verò necesse habemus ea omnia in medium proferre, quibus luculenter demon- strari posset antiquitas ejus disciplinæ, qua semper Apostolica Sedes Catholicorum cum Hære- ticis conjugia reprobavit. Sed aliqua dumtaxat asserere sat erit, quibus ostendamus, eandem disciplinam ac regulam ad Nostri usque tem- pora constanter servatam, apud Nos & Apo- stolicam Sedem non minus integram vigere, & religiosè custodiri. Hoc est, quod de se ipso, suisque temporibus testatus est felix recordatio- nis Prædecessor Noster Urbanus Papa VIII. in suis Literis Apostolicis datis die xxx. mensis De- cemberis Anni MDCXXIV., quæ leguntur apud

1748.

Datum Pon-
tificatus
Anno VIII.
die 12. Junii
1748.

LI.

Causa res-
scribendi
hanc Epis-
tolam.Quia videtur
cer falsis ad-
sertum fac-
rat S. Sedem
cum Hære-
ticis dispen-
satione ad con-
trahendum Ma-
trimonium.Idque il-
lum con-
probat.Disciplina
Ecclesiæ
Romanæ
circa Matri-
monia Catho-
licorum cum Hære-
ticis.

Cardi-

Cardinalem Albitium in Libro, cui Titulus *De Inconstantia in Fide cap. 37. num. 217.* ubi ita scribit: *Licet probè teneamus Catholicorum cum Hæreticis Matrimonia omninò fugienda esse, & quantum in Nobis est, a Catholica Ecclesia procul arcere intendamus.* Nec minus apertè sententiam suam declaravit piæ memoriæ Prædecessor patris Noster Clemens Papa XI. in Literis die xxv. Junii Anni MDCCVI. datis, & editis in Collectione ipsius Brevium, & Epistoliarum Romæ vulgata Anno MDCCXXIV., ubi pag. 321. sic legitur: *Majoris momenti esse existimamus, Ecclesie Dei, Apostolicæ Sedis, Prædecessorum Nostrorum, & Sacrorum Canonum, a Catholicorum cum Hæreticis conjugio abhorrentium, regulas, nisi id totius Christianæ reipublicæ bonum exposcat, non transgredi, & in aliis Literis datis die xxiii. Julii Anni MDCCVII. in eadem Collectione relatis pag. 391. Ecclesia siquidem ab hujusmodi conjugio, quæ plurimum deformitatis, nec parum spiritualis periculi præferunt, abhorret.*

Sed & Nostrium hac de re judicium satis patere arbitramur ex Decretali Rescripto auctoritate Nostri edito die iv. Novembris Anni MDCCXLI., & impresso Tomo I. Bullarii Nostri n. XXXIV. §. 3., cujus verba sunt, quæ sequuntur: *Dolens in primis quammaximè Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus Coniubiis, quæ Sancta Mater Ecclesia perpetuò damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorsus sibi abstinendum non ducunt; laudansque magnopere zelum illorum Anistitum, qui severioribus propositis spiritualibus penis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo se se Hæreticis conjungant, Episcopos omnes, & Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscumque Dei & Ecclesie fideles Ministros in iis partibus, Hollandiæ videlicet, & Belgii, degentes, serio graviterque hortatur & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem adeundis, quantum possunt, absterreant, easdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant; & quæ paulò post subiecta sunt, ubi de jam contracto Catholice partis cum altera Hæretica coniubio, hæc habentur: *Id verò debere sibi potissimè in animum inducere Conjugem Catholicum, sive virum, sive feminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, penitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide aberrantem, ad gremium Catholica Ecclesia pertrahere, ejusque animam lucrari; quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuò ligatum iri.**

His autem veluti fundamentalibus Apostolicæ Sedis regulis, ejusdem agendi ratio constanti usu recepta apprime respondet. Nam quoties ipsam adiri contingit, sive pro obtinenda simplici facultate contrahendi Matrimonium inter personas, quarum altera hæresim proficitur; sive præterea pro obtinenda simul dispensatione super aliquo gradu, aliove canonico impedimento, quod inter Contrahentes intercedat; neque licentia, neque dispensatio conceditur, nisi hac expressa lege, seu conditione adjecta, nempe *abjurata prius Hæresi.* Quin etiam recolendæ memoriæ Prædecessor Noster Innocentius Papa X. ulterius progrediens, iussit, & cavuit, ne Dispensationes hujusmodi omninò concederentur, nisi per authentica documenta prius doctum esset, Hæreticam labem contrahente Heterodoxo ejuratam fuisse; quod testatum reliquit laudatus Cardinalis Albitius Congregationis Universalis Inquisitionis tunc temporis

Assessor, in supracitato Tractatu *de Inconstantia in Fide cap. 18. num. 44.* Præfatus verò Prædecessor Clemens XI. in Congregatione Sancti Officii coram se habita die xvi. Junii Anni MDCCX. mandavit inhiberi per Litteras Archiepiscopo Mechliniensi, ne ullas omninò licentias, aut dispensationes impertiretur pro Matrimoniis inter contrahentem Catholicum, & alterum Hæreticum celebrandis, nisi abjuratio Hæresis reiprà præcessisset; Theologos autem, qui contra hujusmodi praxim opinati fuerant, acriter admonendos decrevit; quemadmodum memoriæ prodidit bonæ memoriæ Vincentius hujus Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalis Petra nuncupatus in suo Commentario ad Constitutionem xii. Joannis XXII. ipsius Operis Tomo 2. pag. 76. num. 14.

Quod si nonnulla inveniantur exempla Romanorum Pontificum, qui aut licentiam contrahendi Matrimonium, aut etiam dispensationem super impedimento aliquo concesserunt, non adjecta conditione de abjuranda prius Hæresi; rarissimas primùm omnium dicimus hujusmodi concessiones fuisse, & quidem plerisque earum pro Matrimoniis inter Supremos Principes contrahendis, nec nisi gravissimâ urgente causâ, eaque ad publicum bonum pertinente, factas fuisse; insuper adjectas semper fuisse opportunas cautelas, tum ne Coniux Catholicus ab Hæretico perverti posset, quin potius ille teneri se sciret ad hunc pro viribus ab errore retrahendum; tum etiam, ut proles utriusque sexus ex eo Matrimonio procreanda, in Catholice Religionis sanctitate omninò educaretur. Deinde verò facile est agnoscere, in istiusmodi concessionum genere nullum errandi locum Executoribus suppetere, nisi ipsi aliqua in re scienter, & data opera officio deesse velint. Denique ex hætenus dictis apertè constat, in omnibus casibus, quibus facultates, aut dispensationes ab Apostolica Sede petantur pro Matrimoniis a Catholico Viro, aut Muliere, cum Hæretica Fœmina, aut Viro contrahendis; eandem Apostolicam Sedem, ut supra diximus, hujusmodi Matrimonia, nisi Hæresis abjuratio præcedat, & semper improbare, ac damnasse, & nunc quoque abominari, ac detestari.

Quoties verò Dispensationes ex aliqua probabili causa petuntur pro Matrimoniis, quæ quidem inter Hæreticos, seu cum altera parte Hæretica sunt contrahenda, sed id nequaquam in precibus palam exponitur; quum nequeant Apostolicæ Sedis Ministri, atque Officiales hoc divinando rescire; ad obstruenda obloquentium, & calumniantium ora, hoc innuisse sufficeret, quod nulla conceditur dispensatio, quæ alicui certo Executori directè non sit, cui nimirum in mandatis datur, ut de omnium expostorum veritate cognoscat, & dispensationem ipsam servatis servandis effectum fortiri faciat; Cumque huic ignorare non liceat, Matrimonia Catholicorum cum Hæreticis ab Apostolica Sede improbari, & damnari, facillè verò cognoscere valeat, Hæresis vitium, quo contrahentium alter inficitur, & de quo nulla habetur mentio in Literis Dispensationis, eidem Apostolicæ Sedi occultatum fuisse; ad ejus officium pertinet hujusmodi Literarum executionem suspendere, ejusque suspensionis causam Romano Pontifici, ejusve Officialibus, eâ, qua decet, reverentiâ per Litteras aperire; quemadmodum Prædecessor quondam Noster Alexander Papa III. Ravennæ Archiepiscopo faciendum præscripsit in suis Literis, quæ ad perpetuum vigorem in Decretalium Codicem relatæ sunt *Cap. Si quando, de Rescriptis;* ubi sic legitur: *Qualitatem negotii, pro quo Tibi scribitur, diligenter considerans, aut mandatum Nostrium reverenter adimpleas, aut per Litteras tuas,*

Contraria exempla rarissima, & cum gravi cautela.

Cautelæ in hinc casibus adhibita.

In casibus dubiis, non solum certus executor designatur;

Qui conceditis mentem ignorare nequit.

Pont. quoque hæc Matrimonia evitanda injunct.

Nec conceduntur dispensationes nisi cum clausula, ABJURATA PRIUS HÆRESI.

1748.

Seſultorius apponitur conditio, dummodo Orthodoxæ Fidei cultore. ſinc &c.

Eius conditionis lex non ſine executoris culpa violatur.

Objectum de declaratione pro impubere reſellitur,

quare adimplere non poſſis, rationabilem cauſam præſentandam; quia patienter ſuſtinebimus, ſi non feceris, quod præva Nobis fuerit inſinuatione ſuſceſſum.

Verum non hic ſiſtit Apoſtolicæ Sedis, ejuſque Officialium circumspectio. Si enim diſpenſatio, quæ pro removendo alicujus Matrimonii canonico impedimento ex aliqua rationabili cauſa petitur, ad ejuſmodi Regionem pertinere dignoſcatur, in quibus Catholici cum Hæreticis mixti habitant; nec aliunde certò conſtat, utrumque poſtulantem, ſeu eorum alterum Catholicæ Religionis profeſſorem exiſtere; præſati Officiales Pontificis mentem probè callentes, poſtulantem utrumque Catholicum eſſe ſemper præſumunt, ideoque eorum præces in Libello (*Supplicationem* appellant) Pontificis manu obſignando hiſ verbis exponunt: *Cupiunt Oratores præſati, qui Orthodoxæ Fidei cultores verè exiſtunt, & ſub obedientia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vivunt, vivere que & mori intendunt &c.* quibus conſonant alia verba, quæ in parte conditionali ad majorem cautelam apponuntur, nimirum: *Et dummodo Oratores præſati Orthodoxæ Fidei cultores verè exiſtant, & ſub obedientia Sanctæ Romanæ Eccleſiæ vivant, vivere que, & mori intendant.*

Quibus prænotatis, jam id jure optimo quaerimus: quum Literæ Diſpenſationum Matrimonialium ejuſmodi verbis conceptæ, eoque tenore expeditæ fuerint; ſi poſtmodum innotefcat contrahentes Hæreticos eſſe, vel unum eorum Catholicum, alium verò Hæreticum; & nihilominus diſpenſatio executioni mandetur: cujus erit culpa, & quiſnam diſpenſationis in indignos proſuſæ jure accuſari poterit? An is, qui bona fide, & opportunis cautelis adhibitis, adjectisque legitimis conditionibus, illam conceſſit; an verò is, qui nulla conditionum hujusmodi ratione habita, aut nulla de contrahentibus diſquiſitione præmiſſa, diſpenſationem ipſam, contra Concedentis voluntatem, indebitum effectum habere permiſit?

At dicit aliquis, non omnes Diſpenſationum Literas iſtiusmodi clauſulis munitas ſemper expediti; quum & in ipſam Poloniæ Regnum, paucis ab hinc annis, quædam Diſpenſatio ab Urbe miſſa fuerit, quæ nullam hujus generis appoſitam conditionem præſerebat. Hujus facti ſpeciem, quam Nos animo præſentem retinemus, non abs re erit hic explanare. Diſpenſatio erat ſuper ætate, favore cujuſdam Puellæ, quæ ſex menſibus minor erat duodennio, quod eſt in Foeminis legitimum ætatis tempus ad Matrimonium ineundum. In ejus autem conceſſione expoſitum fuit, quod *malitia illa ſupplebat ætatem, ut de jure Matrimonium contrahere poſſet.* Quapropter Declaratoria hæc potius dicenda erat, quam Diſpenſatio; quum facultas contrahendi Matrimonium ante præſcriptum ætatis tempus, quoties malitia ſuppleat ætatem, ab ipſa Legum & Canonum diſpoſitione proveniat. Quin immò Epifcopi ipſi, & Ordinarii Locorum jure ſuo pronuciare poſſunt ſuper ea quaſſione, quæ facti eſt; an ſcilicet malitia, ut aſſeritur, ætatem ſuppleat; & conſequenter Matrimonii contrahendi licentiam impertiri valent; neque neceſſe eſt Apoſtolicam Sedem adire, niſi pro majori actus ſolemnitate; & ne de contractus Matrimonii hujusmodi validitate propter minorem ætatem hæſitari contingat; ut habet formula, quæ in concipiendis Literis Declaratoriis ſuper minori ætate adhiberi conſuevit - Siquidem Canonica docent, cumulativum juſ eſſe inter Apoſtolicam Sedem, & Judices Ordinarios, cognoscendi & pronuciandi de hac re, an ſcilicet malitia ſuppleat ætatem; privativum verò Apoſtolicæ Sedis juſ eſſe concedendi Diſpenſationem ad contrahendum Matrimonium impuberi, qui per ætatem nondum conjugali cõpulæ maturus eſt, ſed tamen rationis uſu ita pollet, ut Matrimonii contrahendi vim, & naturam intelligat. Etenim ad validitatem Matrimonii, quemadmodum rationis uſus requiritur de jure naturali, & Divino, ita actualis ad

conjugalem copulam potentia requiritur de jure poſitivo Canonico. Romanus autem, Pontifex eſt ſupra juſ Canonicum; at quilibet Epifcopus eo jure inferior eſt, proindeque illius legibus derogare nequit.

Verum, omiſſa etiam quaſſione hæc, an licentia contrahendi Matrimonium ante legitimum ætatis tempus, quando malitia ſupplet ætatem, Diſpenſationis propriè dictæ, an potiùs Declaratoriæ vim habeat; adeoque utrùm Gratia, an Juſtitia actibus accenſeri debeat; videndum præterea eſt, an in Apoſtolicis Literis ſuper hac re conceſſis, quamvis ea verba, & æque conditiones minimè legantur, quæ in aliis Diſpenſationibus apponi ſolent, alia tamen adſint æquipollentia verba, quorum vigore hujusmodi Literarum Executor deputatus (ubi Contrahentium alterum, ſeu ambos, Hæreſis labe infectos eſſe, neque id concedenti narratum in precibus, nec alia via eidem comperitum fuiſſe, cognoverit) ab earum executione abſtinere ſe debeat: De hoc autem dubitari non poterit, ſi advertatur, quod poſtquam in hujusmodi Literis Executori demandatum fuit, ut ſe de præmiſſis diligenter informet, ac videat, an verè, & legitime conſtat, in hujusmodi impubere malitiam ſupplere defectum ætatis; eidem deinde committitur, ut poſtulantem permittat, dummodo nullum aliud ei obſtet canonicum impedimentum. *Matrimonium cum aliquo Viro nullo ſibi jure prohibito, vel ex diſpenſatione Apoſtolica permiſſo, ſervata forma Concilii Tridentini, contrahere;* quibus ſanè verbis Executori ea lex indicitur, ut minimè ſinat hujusmodi impubere, Diſpenſationis, ſeu Declaratoriæ effectum gaudere; ſi exploratum habuerit, ipſi in animo eſſe detestabiles cum Hæretico nuptias contrahere.

Jam verò longiùs proceſſit oratio Noſtra, quam Nobis hujus Epifolæ initio propoſitum fuerat; Cujus rei tamen Nos minimè poenitet; Nobis enim ſummopere cordi eſt, maximeque intereſt Catholicæ Religionis, & Sedis Apoſtolicæ, ut factorum rerumque veritas non ignoretur; neque falſi rumores adverſus Sacram Petri Cathedram diſſeminati fidem inveniatur; ſi quæ autem contra Sacros Canones ullibi inordinatè geruntur, eorum culpa in immeritos nequaquam tranſeratur.

Ut autem eò redeat Epifolæ Noſtræ finis, unde eadem initium deſumpſit; Tibi, Venerabilis Frater, cæteriſque iſtius Regni Ordinariis Præſulibus, iterum enixè commendamus, ut Apoſtolicas Diſpenſationum Literas, quæ Vobis pro executione dirigitur, & diligenter ipſi expendatis, & a veſtris reſpectivè Officialibus attentè conſiderari jubeat; neque etiam ſuperſuum exiſtmetis, ſi quid in ipſis abnorme, ac novi exempli adſeſe videatur, de earum veritate, aut falſtate diſquiſere; Multa enim malitia hominum eſt ſuper terram, nec Nobis reſcire datum eſt, uſque quò pertingere valeat falſariorum audacia. Porro ad aures Noſtras pervenit, quemdam fuiſſe, qui, ſublato gradus impedimento, Hæreticum Virum cum Muliere Catholica Matrimonio conjunxerit; cumque deinceps factum ſuum reprehendi comperiffet, non dubitavit aſſerere, ſe hac in re Apoſtolicæ Diſpenſationis, quam ab Urbe accepiffet, auctoritate munitum fuiſſe; quum verò ad producendas hujusmodi Diſpenſationis Literas provocaretur, eas nunquam edere potuerit, quia eas reipſa nunquam accepit. Verum Nos, de inclyta Polonorum Natione, quam Paternæ charitatis affectu complectimur, deque ſacris iſtius Regni Præſulibus, quos omnes & ſingulos magno in honore habemus; favorabiliùs judicantes, improbum hujusmodi ſcelus nequaquam iſtlic admiſſum fuiſſe credimus. Tibi autem, Venerabilis Frater, Gregique Tibi commiſſo, Apoſtolicam Benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die xxix. menſis Junii MDCCLXVIII, Pontificatus Noſtri Anno Octavo.

Clauſula appoſita in dicta declaratione.

Valde intereſt Sacre Sedis, ut falſi rumores diſſipentur.

Horroris ad Ordinarios pro cætere impioſis, & exquendis Literis diſpenſationum.

LII.

S. Stephani, Papæ & Martyris Militibus conceditur, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice comparere possint.

Dilecti Filiis Militibus Sancti Stephani.
BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Militia S. Stephani variis Privilegiis a Rom. Pont. cumulata fuit.

Et ob eundem militiam merita.

Pontificis Militiam novam privilegia addere non designatur.

Ideo eis conceditur, ut Ense ad latus instructi coram Romano Pontifice adesse possint.

Dat. Pont. A. V. II. die 8. Junii 1748.

De libero, & mutuo Commercio inter Provincias, Civitates, & Loca Ditionis temporalis Sanctæ Sedis.

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

QUO die supremum Reipublicæ clavum, unâ cum Apostolicæ servitutis officio, Nobis immerentibus, & plane inopinantibus commissum suscepimus, inter non obscuras gratulationes, quibus protectionem Nostram a dilectissimo Populo exceptam fuisse cognovimus, hanc intelleximus non improbabilem lætitiæ causam circumferri, quod nempe ad eum delata esset gubernandi regendique potestas, qui temporalis Romane Ecclesiæ Domini, totiusque Ditionis Ecclesiasticæ res, atque rationes, tum ipso natalium veluti jure, tum maxime usu, ac diuturna consuetudine, perspetas penitus, atque exploratas habere censeretur. Cum qua sanè opinione non immerito forsân de Nobis præconcepta, alteram quoque in Subditorum animis junctam statuere, jam usque a primis Pontificatus Nostrî exordiis curavimus, semperque augere & confirmare curabimus; ut scilicet rerum cognitioni dudum per Nos acquisita, & potestati Nobis Divino consilio collata parem omnino voluntatem, & curam ad eorum commoda investiganda, & ad ea pro viribus promovenda, paterno pectore Nostrò infixam esse, & agnoscant, & sentiant Hujus verò voluntatis, studiique Nostrî cum multa ad hunc diem argumenta per Nos edita, multique salutaris effectus in Populorum levamen, utilitatemque derivati fuerunt; tum verò nullum magis jucundum, utilemque fructum iisdem accidere posse putamus, quam quod pensatum diu matureque consilium, superioribus tandem diebus ad optatum finem, Deo adjuvante, perduximus; ut scilicet generalem, atque perpetuam Commerciî libertatem inter plerasque Ecclesiasticæ Ditionis Provincias, plenamque rerum vendendarum, atque emendarum, & conveyendarum facultatem, suprema auctoritate Nostra, atque mansurâ in ævum concessione statureremus; sub certis legibus, & conditionibus, quas ad propositum Nobis, & unice spectatum, utilitatis publicæ scopum magis pertinere judicavimus. Sicut enim volumus, per speciem largioris rerum abundantie in singulis Locis, atque Provinciis conservandæ; fertiliùm Terrarum, Fundorumque Dominis, atque Cultoribus, in media perceptorum fructuum affluentia, aliarum rerum omnium egestate laborantibus; aliisque vicissim conterminis ejusdem Apostolicæ Sedis Subditis, in ipso vicine libertatis conspectu, fame, ac penuria afflicti; paucorum privatorum aviditati de Provincialium vexatione questum, & lucrum comparari: Ita summopere Nobis cordi est, ut quæ de rore Cæli, & de pinguedine Terræ felicibus Ecclesiæ Romane Ditionibus concessa est rerum copia, nec in alienorum commodum, cum Subditorum detrimento, deriveretur; nec iis potissimum Locis, quibus præcipua Dei largitate tributa est, aut detestabilibus negociatorum artibus, aut intempestivâ & improvidâ exportatione, depereat. His omnibus plenissime consulum esse volumus per ea, que fusc statumimus, & decrevimus in Scheda Nostrî Motus proprii, quam nuper Chirographo Nostrò obfirmamus, cujus tenor talis est.

LIII.

Procuriam.

Expectatio Subditorum Sanctæ Sedis in Pontificis exaltatione.

Amor Pontificis in Subditos.

Ejusque argumenta

Signanter modo in statuendo libero Commercio inter Provincias Ditionis Ecclesiasticæ.

Juxta prudentem methodum in ejus Chirographo contentam,

1748.

Tenor Chi-
rogra. hi.

BENEDICTUS

PAPA XIV.

Motu Proprio &c.

Illius Proc-
mum.Perpendun-
tur damna,
qua a pro-
hibitione li-
beri Com-
mercii infe-
rentur.Pontifex re-
mitit hujus
rei cognitio-
nem Con-
gregationi
Status Occo-
nomici Ca-
meræ.

Penfando Noi continuamente al comodo, e vantaggio de' Noftri amatiffimi Sudditi, e fopra tutto a liberarli, per quanto ci è poffibile nelle anguftie de' tempi correnti da quegli impedimenti, & aggravj, che recano loro danno confiderabile: Degna fopra ogni altra cofa della Nofta paterna providenza ci pare la proibizione del libero Commercio, fotto la quale da gran tempo gemono le Provincie del Noftro Stato, e fpecialmente le più floride, & abbondanti, di Ferrara, e di Romagna: Effendoci ftato più volte rapprefentato, ed avendo Noi ftelfi in tempo della Nofta refidenza nella Chiefa Metropolitana di Bologna per ifperienza riconofciuto, che la fudetta proibizione, benchè fi rivelfa e colori coll'apparente, e fpeciofo timore, che le dette due Provincie per fupplire al bifogno altrui, non rimangano fpogliate del Grano, & altri Generi, che in effe fi producono; E ftata però fempre riconofciuta per dannofa, e nociva non fola alle altre Provincie meno abbondanti, quali in tal guifa reftano cofrette a provederfi del neceffario fupplemento, o fuori di Stato condanno pubblico e privato, o fe anche dentro lo Stato, fempre però fuori di tempo; ed anche tal volta valendofi dell' opera, ed ajuto di alcuni Uomini profcritti, volgarmente chiamati Contrabbandieri, con evidente offefa della Maeflà del Principe; ma di più ugualmente dannofa alle medefime Provincie di Ferrara, e di Romagna, mentre a quefte fi toglie il modo di efitare onefteffamente li Generi, che ricavano dalle proprie induftrie, e da i proprij Terreni, e in confequenza di provederfi del denaro, del quale abbifognano per pagare i Pefi pubblici, e fupplire all'altre cofe, che fono neceffarie per il proprio mantenimento.

E febbene i Noftri Predeceffori, e tal volta anche in tempo di Sede vacante il Sagro Collegio de' Cardinali, attesi i clamori, e ricorfi delle Comunità dello Stato, hanno procurato rimediare al difordine, facendo rinovare quafi ogni anno dalli Cardinali Camerlenghi pro tempore di Santa Chiefa gli Editti di libero, e reciproco commercio: Quefti però rade volte hanno avuto l'effetto defiderato, atteso che li Cardinali Legati, Prefidi, e Governatori di Provincie, fedotti & ingannati, come fi vuol credere, dalli Uffiziali, e Miniftri fubalterni, in profitto de' quali per la fpedizione delle Tratte, e Licenze, certamente ridonda la fudetta proibizione, o non mai, o troppo tardi, e fuor di tempo, gli hanno fatti pubblicare nelle loro refpettive Legazioni, e Provincie, coficche è rimafsa per lo più in piedi la fudetta proibizione, e quello ch'è molto più odiofo, no fola tra Provincia e Provincia, Legazione e Legazione, ma eziandio tra Luogo e Luogo della medefima Provincia, e Legazione: anzi la fudetta proibizione è ftata efeguita con tale afprezza, che buona parte de' Poffidenti, Coloni, e Contadini fono ftati anche per via d'Inquifizione fottopofiti alle proceffure, e pene graviffime, con totale rovina delle povere loro Famiglie.

Volendo pertanto Noi in affare di tanta importanza prendere uno ftabile, perpetuo, & efficace provvedimento, ordinammo, che il medefimo affare foſſe con tutta ferietà, e maturità efaminato nella Congregazione poco prima da Noi fpecialmente deputata fopra le materie economiche della Camera Apoftolica, e Stato Eccleſiaſtico, nella Nofta Coſtituzione,

che incomincia, *Apoftolica Sedis Erarium*, data fotto il giorno 18. Aprile 1746.; anzi per maggior cautela e ficurezza, non ifdegnammo di ſcrivere Noi ſteſſi, e conſultare, e fare, che dal Segretario di eſſa Congregazione ſ'interrogaffero, e conſultaſſero a nome Noſtro li Reverendiſſimi Cardinali Legati di Bologna, Ferrara, e Romagna, Monſignor Prefidente d'Urbino, e Monſignor Governatore Generale della Marca, & in oltre alcuni de' più favj, & accreditati Gentiluomini di ciaſcuna di dette Provincie. Raccolti poi li ſentimenti, e voti di ciaſcheduno, avendo Noi veduto, che, eccettuatolo un ſolo, o al più due, gli altri tutti fono convenuti nel ſentimento, che il libero, ſcambievole, e reciproco Commercio tra tutti li Sudditi, e Luoghi del Noſtro Stato, ſia cofa non ſola connaturale, e coerente all'obbligo di quella civile Società, che tutti unific in una ſola Repubblica, & in un ſol Principato; ma anche neceſſaria, e utiliſſima non meno a i Luoghi, e Provincie più abbondanti, che all'altre meno abbondanti:

Perciò inerendo a detto comune ſentimento, e ſeguendo, & approvando le riſoluzioni preſe in detta Congregazione fotto li 3. Gennaro, 7. Febbraro, e 4. Luglio dello ſcaduto anno 1747., in virtù della prefente Noſtra Cedula, nella quale vogliamo, che ſi abbia per eſpreſſo, e di parola in parola inferito l'intiero tenore di tutti i Chirograſi, Brevi, Coſtituzioni, Bandi, & Editti, e di ogni altra cofa, che faceſſe in contrario, e che foſſe in qualunque modo neceſſaria ad eſprimerſi; Di Noſtro Moto proprio, certa ſcienza, e pienezza della Noſtra Apoftolica autorità, diamo, e concediamo in perpetuo a tutti, e ſingoli Abitanti, e Commoranti nel Noſtro Stato Eccleſiaſtico, o ſieno, o non ſieno Sudditi per origine, di qualunque ſtato, grado, e condizione, ampla, & ampliffima libertà di poter ciaſcuno a ſuo arbitrio, e piacimento contrattare, & eſtrarre non ſola da Luogo a Luogo, ma ancora da Provincia a Provincia, e da Legazione a Legazione di detto Noſtro Stato Eccleſiaſtico (purchè però non ſi eſtragga, o traſporti fuori di eſſo Stato) Grano, Biade, Formentone, Marzattelli, Animali, Legna da lavoro, e da fuoco, & ogni altro genere di cofa mobile, femovente, e vendibile, in qualunque modo chiamata, e denominata, ancorche ſerva all'Annona, o Grafcia, o ad altro qualſivoglia uſo umano, con le ſeguenti dichiarazioni, & proviſioni.

Primo. Che in queſta Conceſſione di libero, e ſcambievole Commercio ſieno, e ſ'intendano compreſe le Provincie, e Legazioni di Bologna, Ferrara, Romagna, & Urbino, Governo della Marca, e dell'Umbria, & ogni altro Governo, Città, Terra, e Luogo, ancorchè Baronale dello Stato Eccleſiaſtico; eccettuatoli ſolamente lo Stato, e Legazione d'Avignone, il Governo, e Ducato di Benevento, come pure il Diſtretto di Roma, la Provincia di Sabina, il Governo di Viterbo, e l'altro di Civitavecchia, con le Città, e Luoghi ad eſſi ſottopofiti, anche a titolo di ſoprintendenza, e generalmente tutte quelle Città, Terre, e Luoghi, che ſervono all'Annona, o alla Grafcia di Roma, e che ſono ſoggetti alla Giurifdizione del Prefetto dell'Annona, e del Prefidente della Grafcia; riſervando a Noi di dare in appreſſo per il comodo, e vantaggio di queſti Luoghi, e Provincie coſi eccettuatoli altro conveniente provvedimento.

2. Che il ſudetto libero, e reciproco commercio tra Provincia e Provincia, e tra Luogo e Luogo di una medefima Provincia, ſ'intenda, e debba intenderſi, come Noi lo diamo, e concediamo, tanto per Terra, quanto per Acqua, & eziandio per Mare: Con queſta differenza

però,

Et eſſe
ſoluzioni
inherentes
Motu pro-
prio de-
nit, & con-
cedit libe-
rum intra
Statum
Commer-
cium.Cum ſe-
quentibus
proviſioni-
bus.I.
Que Cri-
tat. & Lo-
ca compo-
hendantur,
& que ad-
pianantur.II.
Quid ſer-
vandam,
quomodo
transfere-
re debent.

però, che volendosi estrarre, e trasportare da Luogo a Luogo, oppur anco da Provincia a Provincia, e da una Legazione all'altra qualunque genere (come sopra) di cosa vendibile per via di Terra; sia lecito a ciascheduno di farlo senza domandare licenza alcuna, nè darne assegna, denunzia, o notizia nè in voce, nè in iscritto ai Cardinali pro tempore Legati, o Vicelegati, Governatori, Presidenti, Magistrati, loro Cancellieri, o altri Uffiziali, e Ministri: Ma volendosi estrarre, e trasportare da Luogo a Luogo, oppure da Provincia a Provincia, gli infrascritti Generi, o Grano, o Biade, o Formentone, o Marzattelli, o Farina, o Oglio, per via d'acqua, cioè Fiumi, Canali, o Mare; non possa ciò farsi senza averne presa l'espressa licenza in scriptis, quale vogliamo che non possa negarsi, ma si dia gratis, e senza verun pagamento, con esprimere però in essa la precisa quantità di Grano, Biade, Formentone, o Marzattelli, Farina, & Oglio, che si vorranno trasportate, e purchè l'Esstraente si obblighi, e dia figurà idonea, sotto pena del duplo, di esibire, e rilasciare dentro il termine di un mese nella Cancelleria del Luogo, da cui si farà l'Esstrazione, Documento autentico di averlo con effetto trasportato, e scaricato in quell'altro tal Luogo del Nostro Stato, ove avrà assegnato di volerlo trasportare. Qual termine di un mese non possa esserli prorogato, se non che ad un'altro sol mese, e non più, quando giustiffichi, e provi esser stato forzatamente impedito, o dai geli, rispetto ai Fiumi, Valli, e Canali, o da fortuna, e borasca, rispetto al Mare.

III.
Revocatio
privativa-
rum vendi-
di, & emen-
di.

3. Che per tal effetto, e perche il sudetto reciproco, e scambievole Commercio resti veramente libero da qualunque impedimento, siano, e s'intendano rivate, cassate, & annullate tutte, e singole Privative di vendere, o comprare, concesse in qualunque tempo da' Cardinali Legati, Presidi, e Governatori di Provincie, come in fatti Noi le cassiamo, annulliamo, abolimo, e rivochiamo; preservando solamente, e lasciando nel suo vigore le Privative del Sale, Macinato, e qualunque altra Privativa concessuta in favore degli Appaltatori Camerali, o anche delle Comunità, o di altri Particolari, con Chirografi, o Brevi speciali o Nostri, o de' Nostri Predecessori: Non essendovi alcuno, che abbia facoltà di concederle, fuori del Principe Supremo.

IV.
Derogatio
cuiuscumque
Legi super
prohibitione
reciproci
Commercii.

4. Così pure vogliamo, e comandiamo, che s'intenda espressamente derogato, come in virtù della presente amplamente, & espressamente deroghiamo a tutti, e singoli Statuti, e Consuetudini, Bandi, e Tariffe, & a qualunque altra disposizione, & ordinazione, per la quale si vieti, e proibisca, che non possa venderli, e comprarsi, darsi, e riceverli in solutum, o trasportarli da Provincia a Provincia, ovvero da Luogo a Luogo di una stessa Provincia, senza licenza de' Cardinali Legati, Vicelegati, Presidi, Governatori, o Magistrati locali, Grano, Biade, Formentone, Marzattelli, Animali, & ogni altra qualunque cosa mobile, o semovente; e specialmente vogliamo, che sia, e s'intenda derogato, & abolito, come Noi abolimo, annulliamo, e rivochiamo, per lo Stato, e Legazione di Ferrara il Bando, e Tariffa del Cardinale di S. Susanna impressa li 15. Dicembre 1656., o altro più vero tempo, non ostante qualunque conferma o de' Cardinali Legati Successori, o anche della Sede Apostolica: Volendo, e decretando, che li sudetti Statuti, e Consuetudini, Bandi, e Tariffe nelle parti contrarie a questa Nostra Cedola, e che possono essere direttamente, o indirettamente, di qualsivoglia, ancorche minimo impedimento al libero e scambievole Commercio tra

una Provincia, o sia Legazione, e l'altra, e molto più tra un Luogo, e l'altro d'una medesima Provincia, e Legazione, si abbiano, e Legazione, si abbiano, e debbano avere per nulli, & irriti, e come se mai fossero stati fatti, pubblicati, e Confermati.

5. Di più vogliamo, e comandiamo, che sieno, e s'abbiano per nulle, & irriti tutte le Inquisizioni, e Processure Criminali, e tutte le condanne o ancora pendenti, o in altro qualsivoglia modo fin' ora non eseguite contro qualunque de' Nostri Sudditi, e specialmente, contro i poveri Contadini, per avere estrarre, o tentato di estrarre alcun Genere di cosa vendibile da Luogo a Luogo, oppur anche da una Provincia all'altra di quelle, come sopra, comprese nella presente Nostra Cedola, Dichiarandoli fin' adesso tutti, e singoli con generale assoluzione pienamente, e totalmente assoluti da ogni Processura, Inquisizione, e pena, che possono avere, o pretendersi incorsa per causa di dette Estrazioni, ancorchè più volte replicate, purchè però non si tratti di Estrazione fuori di Stato, nè di cose soggette alle Privative degli Appaltatori Camerali, Città, Comunità, & altri, po' anzi eccettuate, e preservate.

6. Ad effetto poi, che non si faccia abuso di questa Nostra così ampia concessione di libero, e scambievole Commercio di ogni cosa vendibile, e che la medesima per malizia degli Uomini non torni in danno, e pregiudizio nè di tutto, nè di alcuna parte di detto Nostro Stato Ecclesiastico, rinnoviamo in primo luogo tutte le Bolle, e Costituzioni de' Nostri Predecessori, e tutti i Bandi generali, e particolari contro quelli, che in avvenire faranno incette, e monopoli di Grano, Formentone, Orzo, Fave, Legumi, & altre Biade di qualsivoglia sorta, Oglio, Olive, e simili: Volendo, che contro questi si proceda rigorosamente alle pene comminate in essi Bandi, e Costituzioni, e in tutto, e per tutto, secondo la forma delle medesime. Non intendiamo però con la presente di proibire sotto nome d'incetta la mercatura lecita, & onesta delli Generi sudetti, dovendo anzi esser libero ad ognuno in sequela di questa Nostra Concessione, comprarli in un Luogo, e Provincia, e trasportarli, e venderli in altro Luogo, & in altra Provincia del Nostro Stato: ma solo vogliamo, che non sia lecito ai Mercanti, o ad altri chiunque sia, comprare li Generi sudetti, prima che siano separati dal suolo, e quando ne vogliono comprare in maggior quantità del proprio consumo, che non sia loro lecito comprare detti Generi, se non che ne' Mercati, o Piazze pubbliche, e quelli così comprati, senz'altro indugio di tempo, che quanto sia commodamente necessario per il trasporto, esporre similmente venali nelli Mercati, o Piazze pubbliche di qualunque altro Luogo, ove gli piacerà trasportarli.

7. Di più vogliamo, e dichiariamo, che per la presente Concessione, di libero, e reciproco Commercio, non sia, e non s'intenda in alcuna, benchè minima parte, derogato, o pregiudicato al pagamento di qualsivoglia Gabella, e specialmente di Transito, introduzione, o estrazione legittimamente imposta in favore della nostra Camera, o anche delle Comunità, o Persone particolari del nostro Stato: Volendo, che queste debbano esiggersi, e pagarsi da chiunque è tenuto alle medesime, senz'alcuna innovazione, e nell'istesso modo, forma, e quantità, come sono state pagate, ed esatte fin' ora, e prima della presente Concessione; purchè però siano state legittimamente imposte, e non altrimenti: Poichè Noi non intendiamo approvare con la presente alcuna di esse Gabelle, quando non sia lecita, e non sia stata imposta con legittima autorità.

V.
Annulatio
Processuum,
& inquisi-
tionum pen-
dentium
contra Ex-
tractores de
Loco ad
Locum.

VI.
Monopo-
lia, aliquae
injusti qua-
situs, & abu-
sus non tol-
rantur.

VII.
Firma re-
maneat
legittima Ve-
tigalia.

1748.

VIII.
Nec derogatum censetur obligationi introducendi partem fructuum in aliquem Locum, si u asservandi &c.

Immo ubi hac obligatio non adfit, præscribatur.

Rerum introductarum, aut servatarum usus, & venditioni consulatur.

IX.
Tempus præscribitur, quo extractio fieri potest.

8. Inoltre vogliamo, e dichiariamo, che per questa nostra generale concessione di libero, e reciproco Commercio non s'intenda punto derogato, o pregiudicato all'obbligo d'introdurre o la porzione Domenicale, o altra qualunque parte del raccolto in quelle Città, Terre, e Luoghi, ove l'obbligo sudetto o per legge statutaria, ovvero per lunga, & inveterata Consuetudine trovasi in attuale osservanza; anzi vogliamo, & ordiniamo, che in quelle Città, Terre, e Luoghi del nostro Stato, ove non vi è questa provida legge, li Reverendissimi Cardinali Legati, e li Prelati Presidi, e Governatori di Province, oppur anche locali, facciamo quanto prima adunare i pubblici Consiglieri, e quivi stabilire la detta Legge, & obbligo d'introdurre ogni anno, o almeno di tenere a disposizione di chi presiede all'Annona, una porzione del raccolto, più, o meno, a proporzione della maggiore, o minore Popolazione. In quelle Città poi, Terre, e Luoghi, ove già si trova la legge, & obbligo sudetto, vogliamo, che si adempia, & osservi puntualmente; togliendo ai Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Presidi, & Governatori tanto di Province, come Locali, Magistrati, Cancellieri, Uffiziali, e Ministri, la facoltà di dispensare da detta Introduzione, o quella differire oltre il termine prescritto dalla Legge, e Consuetudine, qualora quello, o quelli, che chiederanno somigliante dispensa, o dilazione, non abbiano precedentemente nella Cancelleria della Comunità, data figurata idonea di ritenere, e conservare in campagna la loro tangente ad ogni richiesta, e disposizione di chi presiede all'Annona, o del Pubblico Consiglio. E se mai accadesse in più anni consecutivi tale abbondanza, che la porzione soggetta all'obbligo della introduzione non potesse consumarsi in un'anno, & altri sei mesi dell'altro anno susseguente: In tal caso solamente permettiamo ai Cardinali Legati pro tempore, & alli Governatori sudetti, di dispensare dall'obbligo d'introdurre tuttocio, che farà soprabbondante, senza alcuna figurata: Purchè però la supposta soprabbondanza resti prima verificata, & approvata con risoluzione del Pubblico Consiglio delle rispettive Comunità, e non altrimenti; e purchè la dispensa sudetta si conceda senza verun pagamento, e in tutto gratis.

E perchè non farebbe cosa giusta, che il Grano, o altro genere soggetto in virtù di tal legge all'obbligo, e vincolo della introduzione, restasse poi senza esito, e smaltimento, o in altra maniera posposto al Grano, o altro Genere non soggetto a detto vincolo: Perciò vogliamo, & ordiniamo, che li medesimi Legati, Vicelegati, Presidi, Governatori, & ogni altro, a cui appartiene la cura dell'Annona, ed Abbondanza, vegli, ed insista, che il Grano, o altro Genere, come sopra vincolato, abbia onninamente dentro l'anno l'esito, e smaltimento conveniente per il prezzo del Calmiero, e sia per lo stesso prezzo preferito ad ogni altro Grano, e rispettivamente Genere, non soggetto all'obbligo della introduzione.

9. Oltre a ciò, ad effetto, che in ciascuna delle sudette Province, alle quali si concede la Grazia di detto libero, e scambievole Commercio, le pubbliche abbondanze, li Monti frumentarj, li Forni venali, e ciascun particolare, e privato Cittadino delle medesime, abbiano un congruo, e discreto tempo per provvedersi del bisognevole rispetto al Grano, Formentone, & ogni altro Genere di Biade, e Marzatelli, prima che in virtù di esso libero Commercio escano dalla propria Provincia, o Legazione; Vogliamo, ordiniamo, e dichiariamo, che il sudetto libero Commercio, quanto al

Grano, & altre Biade, che sogliono raccogliersi nel fine di Giugno, o nel Mese seguente di Luglio, s'intenda, e resti ogni anno sospeso per li tre mesi di Giugno, Luglio, e Agosto; E quanto al Formentone, & altri minuti, che sogliono raccogliersi più tardi del Grano, s'intenda, e resti similmente sospeso ogni anno per li tre mesi di Luglio, Agosto, e Settembre: Intendendo però trà Provincia, e Provincia, Legazione, e Legazione; e non mai trà una Città, e l'altra, trà una Terra, e l'altra, trà un Luogo, e l'altro di una medesima Legazione, e Provincia. Qual sospensione durante, non solo vogliamo, & ordiniamo, che non sia lecito a veruna Persona, o Comunità, di qualunque stato, grado, e condizione, che sia, ancorchè Cardinali, Arcivescovi, Vescovi, Baroni, Università, Collegj, anche della Compagnia di Gesù, undici Congregazioni, Cavalieri di Malta, e di qualunque altr'Ordine Militare, Santa Casa di Loreto, Sant'Uffizio, e loro Ministri, o Patentati, Chierici della nostra Camera, Camerali, Palatini, e Familiari nostri, o de' Romani Pontefici pro tempore nostri Successori, & altri qualsivoglia, ancorche privilegiati, e privilegiatissimi, per comprendere i quali vi fosse bisogno di specifica, & individua menzione, estrarre per Terra, o per Acqua, Grano, Biade, Formentone, o Marzatelli da una Provincia all'altra, o da una Legazione all'altra; Ma di più vogliamo, ed ordiniamo, che neppur sia lecito alli Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Presidi, e Governatori di esse Province, e molto meno a qualunque altro Magistrato locale, a cui appartenga la cura dell'Annona, e Grazia, concedere, o dare a chicchessia la facoltà, o licenza di estrarre dalla Provincia, a cui presiede, o nella quale esercita Magistrato, e Governo, Grano, o Formentone, o altro de' Generi sudetti. Volendo Noi, che questi, in tempo di detta rispettiva sospensione, non possano, e non debbano in conto alcuno uscire da quella Provincia, o Legazione, ove nascono, e che il Grano, & altro, come sopra, dal primo giorno di Settembre solamente fino all'ultimo giorno di Maggio inclusivè; e rispettivamente il Formentone, e Marzatelli dal primo giorno di Ottobre solamente fino all'ultimo giorno di Giugno, in ciascun anno, possano liberamente, e senza licenza, assegnare, e denunziare alcuna, estraersi da una all'altra delle Legazioni, e Province comprese in questa nostra Concessione, nel modo e forma, che si è stabilito di sopra.

10. Finalmente affinché questa Nostra Grazia del libero, e scambievole Commercio, quale Noi facciamo a' Nostri Sudditi per beneficio loro, e del Nostro Stato, non faciliti l'Estrazioni, già per lo passato tante volte proibite sotto pene rigorosissime, fuori di Stato: Vogliamo bensì, che non possano molestarsi quelli, che trasporteranno Grani, Formentone, e qualunque altro genere di cosa vendibile da un luogo all'altro di una medesima Legazione, o Provincia, in tutto l'anno, e similmente non possano molestarsi quelli, che trasporteranno da Legazione a Legazione, o da Provincia a Provincia il Grano, Biade, Formentone, e Marzatelli nell' nove Mesi, per li quali concediamo per questi Generi libero, e scambievole Commercio, ancorchè si trovino dentro cinque miglia vicino al Mare, o vicino alli confini del nostro Stato Ecclesiastico.

Ma però nello stesso tempo confermiamo, e rinnoviamo tutte le proibizioni di estrarre fuori di Stato sotto qualunque pretesto o colore, più volte fatte, e rinnovate, e confermate da Nostri Predecessori, e specialmente Pio IV. nella sua Costituzione 98., Pio V. Costituzione 198.,

X.
Libertas commercii intra hanc conditionis Ecclesiarum tantum conceditur.

Confirmatio prohibitionum extractarum Statu.

Gregorio XIII. Costituzione 50. Bollar. nov. Tom. 2. Clemente VIII. Costituzione 49. Paolo V. Costituzione 12. Gregorio XIV. Costituzione 30. Bollar. nov. Tom. 3. Urbano VIII. Costituzione 30. §. 16. & Innocenzo X. Costituzione 13. §. 20. Bollar. nov. Tom. 5. come pure tutte, e singole pene dalli medesimi comminate, e stabilite contro i Trasgressori; Restringendo, e limitando per ora le suddette proibizioni, e pene alla sola Estrazione fuori di Stato, di Grano, Biade, Formentone, Legumi, & altri Marzatelli, Farina di ogni sorta, & Oglio; e lasciando all'arbitrio de' Cardinali pro tempore Legati, Prefidi, e Governatori di Provincie il dare licenza di estrarre fuori di Stato gli altri Generi di cose mobili, o femententi, secondo la prudenza loro, fino a tanto, che anche rispetto a questi si prendano da Noi quelli provvedimenti, che stimaremo più utili per il vantaggio de' Nostri Sudditi. Vogliamo pertanto, e strettamente ordiniamo, che a niuna delle Persone espresse, e nominate in dette Costituzioni de' Nostri Predecessori, e specialmente ai Cardinali pro tempore Legati di Bologna, Ferrara, Romagna, & Urbino, e molto meno ai Vicelegati, Prefidi, o Governatori, sieno di Provincie, oppur Locali, sia lecito di estrarre, o dare a chicchessia licenza, e facoltà di estrarre fuori di Stato senza nostro special Chirografo firmato di Nostri propria mano, o de' Nostri Successori pro tempore, anche a titolo di Passo comodo, o sotto qualunque altro titolo, colore, e pretesto, Grano, Biade, Formentone, e Marzatelli, Farina d'ogni sorta, & Oglio, sotto le pene contenute in dette Costituzioni. Volendo Noi, che l'Estrazione, che mai per l'avvenire si concedessero per Mare, o per Acqua a titolo di Passo comodo, s'intendano, e siano giudicate per vere Estrazioni fuori di Stato, qualora l'Estrazione non si faccia con la cautela di sopra espressa, cioè, che l'Estrazione notificata al Governatore, Commissario, Podestà, o altro simile Ufficiale residente nel luogo di essa Estrazione, la quantità del Grano, Formentone, Farina, ed altro Genere, come sopra, proibito, quale intende trasportate per Acqua, o per Mare, come Passo più comodo, da un luogo all'altro dello Stato Ecclesiastico; come pure il luogo, ove intende così trasportarlo; e si obblighi con sicurtà idonea, non solo di non portarlo altrove, ma ancora di esibire dentro un Mese, e rilasciare nella Cancelleria Documento autentico di averlo realmente trasportato, e scaricato nel Luogo indicato, come si è detto più diffusamente di sopra.

XI.
Exceptio-
tio Personarum, quae semper & undecim-
que res extrahere possunt.

11. Da questa proibizione di estrarre fuori di Stato, come pure dall'altra di estrarre da Provincia a Provincia del Nostro Stato nei Mesi, nei quali deve, come sopra, restar sospeso il libero Commercio del Grano, Formentone, & altri Generi di sopra espressi, seguendo le vestigia di Gregorio XV. altro Nostro Predecessore nella sua Costituzione 30. Bollar. nov. Tom. 3., vogliamo, che sieno eccettuati primieramente li Poveri, che raccolgono la Spiga caduta ai Mietitori, per quella poca quantità, che possono adunare con detta loro opera, e fatica: In secondo luogo i Contadini, e poveri Operari, quali per loro mercede diurna, o in conto, e parte della medesima, ricevono Pane, o qualche piccola quantità di Grano, Formentone, o di altri Generi suddetti: In terzo luogo li Religiosi Mendicanti, quali similmente cercano, e raccolgono per elemosina, e per il vitto comune de' loro Conventi, o Grano, o altro de' suddetti Generi, purchè sieno nella solita, e moderata quantità: E finalmente quelli, che portano ai Mercati dentro lo Stato Polli, Ova, Frutta, & altre fomiglianti cose in poca quantità,

e queste cambiano con Grano, Formentone, Marzatelli, Pane, Farina, e simili, per uso proprio, e necessità delle Famiglie loro: Dichiarando, che a questi casi non si estende alcuna delle suddette proibizioni.

Così pure inerendo alla Costituzione di Pio IV. la 99. Bollar. nov. Tom. 2., e di Paolo V. la 12. Bollar. nov. Tom. 3. vogliamo, e dichiaramo, che sieno, e restino eccettuati dalla suddetta proibizione di estrarre fuori di Stato quelli, che godono o per titolo veramente oneroso di effettivo pagamento, o di Appalto, e Contratto Camerale, oppure per Privilegio confermato in actu devolutionis, la facoltà di estrarre fuori di esso Stato Grano, o Formentone, o altro Genere compreso in detta proibizione; Purchè però prima di Giugno del seguente Anno 1749. abbiano esibiti, e verificati nella nostra Congregazione Camerale, citato, e contraddicente il Commissario Generale della Nostri Camera, & in oltre anche gli Agenti, e Procuratori delle rispettive Città, e Provincie, le pretese loro Facoltà, Indulti, e Privilegi: Volendo, e decretando, che il possesso, nel quale si trovano di estrarre liberamente fuori di Stato, suffraghi loro, e a ciascheduno di loro per la corrente Stagione solamente, e fino al suddetto Mese di Giugno dell'Anno seguente, di modo che, passato questo tempo, e non fatta la suddetta esibizione, e verificazione, tutti, e singoli Privilegi, Indulti, e Facoltà suddette, ancorchè munite di Clausole efficaci, & efficacissime, e derogatorie di qualunque futura derogatoria (eccettuati li soli Appaltatori Camerali per la quantità convenuta ne' loro Appalti) s'intendano, e sieno ipso facto, & ipso jure, senz'altra dichiarazione e sentenza, e senza speranza d'ulteriore dilazione, o purgazione di mora, nulli, cassi, revocati, & irriti, come se non fossero stati mai conceduti, non ostante qualunque possesso, benchè centenario, & immemorabile in contrario, quale vogliamo, che neppure suffraghi per iscusarli dalle pene, come sopra, ordinate contro quelli, che trasgrediranno la suddetta proibizione di estrarre fuori di Stato: Anzi ad effetto di evitare le Fraudi, che pur troppo si commettono in queste Estrazioni fuori di Stato, con grave pregiudizio de' Nostri Sudditi, e delli Dritti della Nostri Camera, vogliamo in oltre, che ancora gli Appaltatori Camerali, & ogni altro, che sia veramente privilegiato, debbano denunciare volta per volta la giusta quantità del Grano, o altro de' suddetti Generi proibiti, che vorranno estrarre, e a tenore di essa denuncia debbano riportare dai Cardinali pro tempore Legati, Vicelegati, Prefidi, e Governatori delle Provincie la Bolletta, e documento di essa denuncia, quale vogliamo, che si conceda del tutto gratis, e prima si registri nella pubblica Cancelleria: coticchè facendosi l'Estrazione, e trasporto senza tal Bolletta, anche gli Appaltatori, e Privilegiati suddetti incorrano nelle pene di dette Costituzioni.

12. Confidati nel zelo, diligenza, & attenzione a Noi ben cognita di quelli, che in oggi presiedono al Governo delle Città, e Provincie del Nostro Stato, e specialmente de' Reverendissimi Cardinali Legati delle più volte nominate Legazioni di Bologna, Ferrara, e Romagna, speriamo, che eseguiranno, e faranno rispettivamente eseguire con tutta puntualità quanto abbiamo fin'ora disposto in questa Cedula di Nostro Moto proprio; Ma se mai per avventura, o alcuno di essi, che non vogliamo credere, o de' loro Successori in qualunque tempo, ardirà contravenire a questa Nostri Concessione di perpetuo, libero, e scambievolmente Commercio, ampliata, dichiarata, e limitata,

come

Specialis
dispositio
quoad alle-
gant- s Pri-
vilegium su-
per licentia
extrahendi
& status.

XII.
Adhorta-
tio ad Lega-
tos, & Prae-
sides, & pos-
sunt in Trans-
gressores.

1748.

1748.

come sopra, sotto qualsivoglia titolo, colore, o pretesto, e specialmente sotto il pretesto delle facultà dategli da Noi, o da altro Romano Pontefice pro tempore, eziandio per Bolla, o Breve sopra le cose, che appartengono all'Annona, e alla Grascia: Vogliamo, & ordiniamo, che in tal caso tanto essi Cardinali Legati, Vicelegati, Prefidi, e Governatori, quanto i loro Uditori, Luogotenenti, Cancellieri, Segretari, Ministri, & Uffiziali, che avranno alcuna benchè minima parte in detta contravvenzione, o trasgressione, e molto più se fossero Baroni, e Feudatarj, o Magistrati di alcuna Città, o Comunità, cadano, e s'intendano incorsi nelle pene stabilite da Pio IV., Pio V., Gregorio XIII., Clemente VIII., Gregorio XIV., Urbano VIII., & Innocenzo X. Nostri Predecessori nelle poco anzi riferite loro Costituzioni pubblicate contro quelli, che estrarrebbero Grano, o altro Genere in esse proibito fuori di Stato: Volendo Noi, che tutte, e singole Persone, o anche Comunità nominate, e comprese in dette Costituzioni, si abbiano ancora per nominate, e comprese in questa Nostra Cedola di Moto proprio, e che tutte, e singole pene ivi imposte contro quelli, che estrarrebbero fuori di Stato o Grano, o altro Genere vietato, sieno, e s'intendano similmente imposte contro quelli, che in qualunque modo trasgrediranno, o contravverranno a quanto abbiamo sin'ora disposto in favore del libero, reciproco, e generale Commercio dentro il Nostro Stato: Et in oltre (senz' pregiudizio però delle riferite pene) vogliamo, e comandiamo, che quante volte trasgrediranno, o contravverranno, o in qualunque modo impediranno direttamente, o indirettamente il libero Commercio nel tempo, e nel modo di sopra da Noi concesso; tante volte cadano, e ciascuno di essi cada nella pena di scudi 500. d'oro, quale vogliamo, che in ogni, e qualunque tempo, & anche dopo dieci, venti, o trenta anni, & eziandio dopo la morte del Trasgressore, possa, e debba esigersi contro gli Eredi, e così esatta applicarsi per una quarta parte in favore dell'Accusatore, e per le altre tre parti alla Nostra Camera; dichiarando, che dal giorno della contravvenzione, o trasgressione, sieno, e s'intendano specialmente affetti, & ipotecati per tal'effetto tutti i Beni liberi del Trasgressore.

Deputatio
Judicium
Executo-
rum.

Esecutori della presente Cedola di Moto proprio deputiamo, e vogliamo, che sieno il Cardinale pro tempore Camerlengo di Santa Chiesa, e li quattro Arcivescovi pro tempore delle quattro Legazioni, cioè di Bologna, Ferrara, Ravenna, ed Urbino, tanto congiuntamente, che divisamente, con tutte le più ampie facultà necessarie, & opportune. Al qual'effetto ordiniamo, e comandiamo, che in ciascheduna delle Cancellarie Priorali delle Città, e Terre comprese in questa Nostra Concessione, debba, dentro il termine di due mesi dal giorno della pubblicazione, registrarsi il presente Moto proprio, sotto pena di scudi 25. d'oro contro il Cancelliere, che mancherà di registrarlo, essendo così mente, e volontà Nostra espressa.

Clausula
pro chiro-
graphi fir-
mitate.

Volendo, e decretando, che alla presente Nostra Cedola di Moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi Libri, non possa mai darsi, nè opporsi di surruzione, orrezione, nè d'alcun'altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, quantunque validi, validissimi, e giuridichi, anche di Jus questo, e pregiudizio del Terzo, possa essere impugnata, moderata, e rivotata ad viam juris, o concedersi contro di essa l'aperizione Oris, o altro qualunque rimedio; e chei

così, e non altrimenti, debba sempre, ed in perpetuo giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsivoglia Giudice, e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni, anche de' Reverendissimi Cardinali, Legati a Latere, Vicelegati, Camerlengo di Santa Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facultà, e giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario: Dichiarando Noi fin d' adesso preventivamente nullo, irritato, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente, o ignoratamente, fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contro la forma, e disposizione della presente Nostra Cedola di Moto proprio; quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benchè non vi sieno state chiamate, sentite, o citate qualsivoglia Persone, ancorchè privilegiate, privilegiatissime, Ecclesiastiche, e Luoghi Pii, che avessero, o pretendessero avere interesse nella presente Nostra Concessione, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione; Non ostante la Bolla di Pio IV. Nostro Predecessore *de registrandis*, la Regola della Nostra Cancellaria *de jure quasito non tollendo*, e non ostanti ancora tutti, e qualsivoglia Chirographi, Brevi, Ordinanze, e Costituzioni Apostoliche, Nostre, e de' Nostri Predecessori, Bandi, & Editi, in virtù di essi, & in qualunque altro modo emanati, affissi, e pubblicati, Leggi, Statuti, Riforme, Stili, Uffì, Consuetudini, e qualunque altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e registrato, e supplendo colla pienezza della Nostra Potestà Pontificia ad ogni vizio, e difetto, quantunque sostanziale, e formale, che vi potesse intervenire, per questa volta sola, e per la piena, e total' esecuzione di quanto si contiene nella presente Nostra Cedola di Moto proprio, ampiamente, ed in ogni più valida forma deroghiamo.

Dato dal Nostro Palazzo di Monte Cavallo questo dì 29. Giugno 1748.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ne autem ea, quæ a Nobis per Schedulam præinsertam, ad Nosrorum, & Sedis Apostolicæ Subditorum utilitatem, maturo consilio, ac optima ratione sunt statuta, labentis temporis cursu valeant ullatenus labefactari, sed eo validius subsistant, quo pleniori firmitatis vinculo fuerint stabilita; Motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, hac Nostri in perpetuum valitura Constitutione, prædictum liberum commercium in omnibus, & singulis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis Status Nostri Ecclesiastici, superius tamen non exceptis, juxta seriem, continentiam, tenorem, & præscriptum præinsertæ Schedulæ, & non aliàs, aliter, nec alio modo, Apostolica auctoritate constituimus, concedimus, & impertimur; ita quod liceat omnibus, & quibuscumque Personis in Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis prædictis commorantibus, tam indigenis, quàm alienigenis, ac etiam Nobis, & dictæ Sedi Apostolicæ ratione originis non subditis, Frumentum, Segetes, Animalia, Ligna, & quodcumque aliud genus rerum mobilium, semoventium, & vendibilem, quomodolibet nuncupatarum, etiam ad rem frumentariam, & Annonam, ac alios quoscumque humana vitæ usus pertinentium, in commercium hujusmodi conferre, eaque de Loco ad Locum, ac de Provincia in Provinciam, non tamen extra prædictæ Sedis Apostolicæ Ditionem, extrahere, transferre, & exportare; ideoque eandem

Deroga-
contra.

Dat. die 29.
Junii 1748.

Pontifex
Motu proprio omnia
supradicta
concedit
denovo, &
confirmat.

præin-

præinsertam Schedulam, & in ea tributas liberi commercii huiusmodi licentias, & facultates, cum omnibus, & singulis declarationibus, provisionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, legibus, prohibitionibus, cautelis, clausulis, & decretis, in ipsa præinserta Scheda contentis, statutis, atque præscriptis, dicta Apostolica Auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac ipsarum presentium firmitate, & robore communimus, omnesque, & singulos tam juris, quam factis, & quoscumque alios, quantumvis substantiales defectus, siqui desuper quomodolibet intervenerint in eisdem, supplemus.

Clausula pro præmissorum firmitate.

Decernentes omnia, & singula in ipsa præinserta Scheda concessa, declarata, disposita, ordinata, statuta, sancita, contenta, & expressa, præsentisque literas, sive ex eo, quod quicumque in eis, aut eorum aliquo interesse habentes, vel habere prætendentes, seu putantes, ad id vocati non fuerint, nec præmissis consenserint, sive aliis ex quibuscumque causis, nunquam de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in jus, vel controversiam vocari, seu ad terminos Juris reduci posse; sed ea semper valida, & efficacia esse, & fore, perpetuæque roboris firmitate subsistere, & nullo unquam tempore sub quibusvis generalibus similibus, vel distinctivis facultatibus, vel licentiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, prohibitionibus, moderationibus, aliisque contrariis dispositionibus comprehendendi debere, sed semper ab illis excepta esse, & ceteri, & quoties contraria huiusmodi emanare contigerit, toties præinsertam Schedulam, ipsaque præsentis literas, & in eis contenta huiusmodi, in eorum pristinum, & validissimum statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata esse & fore.

Aliter indicari prohibetur cum decreto irritanti.

Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate, & potestate fungentes, ac honore & dignitate fulgentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Camerarium, aliosque Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, Præsides, Gubernatores, nec non Camera Apostolica Thesaurarium, & Præsidentes Clericos, in quocumque Tribunali, etiam Collegiali, & in quacumque Congregatione, etiam eorundem S. R. E. Cardinalium, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi, & interpretandi facultate, potestate, aut auctoritate, iudicari, & deserviri debere; irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Iudicum assistentium.

Et nihilominus Dilecto Filio Nostro Sylvio Tituli Sancti Calixti S. R. E. Presbytero Cardinali Valenti nuncupato, moderno, & pro tempore existenti S. R. E. Camerario, & Venerabilibus Fratribus Bononiensibus, Ferrariensibus, Ravennatensibus, & Urbinate. Archiepiscopis, Motu simili, per Apostolica scripta committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel unus, aut plures eorum, per se, vel alium, seu alios, præsentis literas, & in eis, præinsertaque Scheda contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte interesse habentium fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate Nostra, easdem præsentis Literas, & in eis, ac in præinserta Scheda contenta quaecumque, ab omnibus, semper, & ubique, firmiter, & inviolabiliter observari, suosque plenarios, & integros effectus in omnibus, & per omnia sortiri, ac debite executioni demandari, nec non omnes, & singulos, quorum favorem eadem præsentis, & præinserta Scheda concernunt, & concernent quomodolibet in futurum, illis pacificè frui, &

gaudere, non permittentes quemquam ipsorum, per quoscumque super præmissis quomodolibet molestari, perturbari, vel inquietari; Contradictores, Molestatores, & Perturbatores quoscumque, ac præmissis non parentes, per sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione postposita, compefcendo, ac legitimis super his habendis, servatis processibus, sententiis, censuras, & penas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii Sacularis.

Non obstantibus de non tollendo jure quæsto, aliisque Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ Regulis, ac pie memoriæ Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostri, de una, & in Concilio generali edita, de duabus dietis, nec non, quatenus opus sit, felicis recordat. Pii Papæ IV. etiam Prædecessoris Nostri de gratiis, interesse Camera Apostolicæ quomodolibet concernentibus, in dicta Camera, infra certum inibi præfixum tempus registrandis, & insinuandis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis; Nec non Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & Locorum prædictorum usibus, filiis, reformationibus, legibus, tam Pontificiis, quam Ducalibus, & Municipalibus, statutis, consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate munitis, & roboratis, & quandocumque, etiam immemorabili tempore observatis; privilegiis quoque, Indultis, facultatibus, exemptionibus, & literis Apostolicis quibusvis personis, etiam S. R. E. Cardinalibus Provinciarum prædictarum Legatis, ac Præsidentibus, & Gubernatoribus, nec non Locorum Dominis in temporalibus, ac aliis quibuscumque in genere, vel in specie, sub quibusvis tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam vim contractus inibi stipulati, & jurati, ac etiam statuti perpetui, & perpetuæ legis inducentibus, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, & aliis quomodolibet, etiam pluries, & iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis, ac etiam in posterum concedendis, confirmandis, & innovandis; quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficiens derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expresso habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat harum serie specialiter & expressè, motu simili derogamus, aliisque omnibus, quæ in præinserta Scheda volumus non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, aut divisim ab eadem sit Sede Indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem.

Ceterum, ut præsentis Nostræ literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & dicta auctoritate decernimus, ut eadem præsentis in Basilicæ Sancti Joannis Lateranensis, Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, ac in Acie Campi Floræ, aliisque consuetis locis per aliquem ex Curforibus Nostris in Urbe, extra verò Urbem in singulis Majoribus Ecclesiis Civitatum, & Locorum, ubi de ipsis præsentibus fides erit facienda, publicentur, earum exemplo in singulis Valvis, Acie, Locis, & Ecclesiis prædictis affixo, & dimisso; quodque præterea earundem presentium Transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem

Derogatio contrariis.

VII

De publicatione præsentis & fid. Transumptis præstanda.

1748.

Sanctio pœ-
nalis.Dat. Pontif.
Anno VIII.
die 8. Julii
1748.

prorsus fides in Iudicio, & extra illud adhibetur, quæ ipsismet præsentibus adhiberetur, si originaliter forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ concessionis, confirmationis, approbationis, mandati, decreti, statuti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, octavo Idus Julii, Pontificatus Nostræ Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 17. Julii 1748.

LIV.

De Nova Martyrologii Romani Editione.

Clarissimo in Christo Filio Nostro Joanni Portugallia, & Algarviorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PAPAXIV.

Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Novæ Editionis Martyrologii Romani causa & occasio,

POSTquam intelleximus, Majestatem Vestram mandata dedisse dilecto Filio Emmanueli Pereyra de Sarpajo Commendatori Militiæ Domini Nostri Jesu Christi, & negotiis Majestatis Vestræ apud Nos, & Sedem Apostolicam præposito, ut Romanum Martyrologium, quo & Regnorum Vestrorum, & totius Orbis Catholici commodo atque utilitati consulere-
tur, splendore ac diligentia quadam præcipua, in hac alma Urbe imprimendum curaret; ab eo autem, provido consilio, selectum fuisse navum atque indultrium Typographum, qui primum nitidissimos Evangeliorum, atque Epistolarum Codices seorsum editos, eadem Majestate Vestra id mandante, sumptusque ministrante, prælo subjecerat; Virum item Ecclesiasticum, probitate, atque ejusmodi rerum peritia instructum, fuisse designatum, ut nova Martyrologii Editio, ceteris, quæ præcesserunt, nobilior atque accuratior in lucem prodiret: Postquam hæc intelleximus, vehementer in Domino gavisi sumus; atque Majestatem Vestram, de ejus in Rem Divinam, & Sacros Ecclesiæ Ritus insigni pietate ac munificentia, præclara suppetunt argumenta, meritis esse laudibus non cessavimus. Hac verò opportunitate nobis oblata, quamvis assiduis Apostolici Ministerii curis ita distineamur, ut non nisi subsœvæ quædam, quibus privatis studiis vacare liceat, aliquando superflua horæ, è re Nostra futurum putavimus, si & Nos ad egregium Opus perficiendum, aliquid Apostolico muneri non incongruum conferremus.

Ejus finis, ratio, atque utilitas.

II. Minime Nos fugiunt multæ gravesque controversiæ, quæ circa Romanum Martyrologium agitantur; ab aliis quidem, quos scientia inflat, inexplebili quadam dubitandi purgine; ab aliis verò, qui ad sobrietatem sapiunt, en consilio, ut quæ subobscura sunt vel incerta,

nova quadam veritatis luce donentur. Ab hisce tamen quæstionibus duximus omnino abstinendum; quandoquidem hac in re illud Nobis proposuimus, ut ab accuratis Martyrologii correctionibus, quarum prima Gregorio XIII. Prædecessore Nostro Ecclesiam gubernante; altera verò Urbano VIII. Nostro item Prædecessore, peracta est, de quibus verba fecimus in Nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 17. Editionis Patavina (qua una in locorum allegationibus hic utimur) nullo pacto recedamus. Quocirca, si quæ infra dicturi sumus, ritè expendantur, Majestati Vestræ perspectum erit, Nostras hæc in Martyrologium curas eò tandem contendere, ut quæ post evulgatas correctiones, supervacanea occurrunt, refecentur; quæ verò deficient, superaddantur. Hoc autem semel posito, & antea actis emendationibus nihil detrimenti, & novæ huic Editioni utilitatis multum accedet.

III. Nedom Sanctorum nomina, sed & illorum Elogia, hoc est brevior quædam, & compendiarum de eorum virtutibus, vel morte, quam pro Christi Fide fortiter obiverunt, oratio, Romano Martyrologio apponitur. Porro ejusmodi Elogia non jam cujusque arbitrio concinnanda sunt; sed, post editum Decretum de Sancti alicujus nomine Romano Martyrologio inscribendo, ejus Elogium, ex usu recepto, a Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Congregatione examinandum est, atque præbandum; tandemque Romani Pontificis confirmatio accedat necesse est, ut in memorato Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 4. multis differuimus. Hæc in re, nonnulla in Martyrologio offendimus, quæ nimia laborant prolixitate. Enimverò aliquot occurrunt Elogia Sanctorum, eorum præsertim, qui recenti ævo in Canonem relati sunt, in quibus multa inutiliter abundant verba; ideoque facili ratione in breviorum sermonem contrahi possunt. Hisce in casibus verbosam orationem duximus amptandam; ea lege tamen, ut integra fervetur sententia; atque in hac parte brevitati consulatur, quam in veterum Sanctorum Elogiis in Martyrologium illatis deprehendimus.

IV. Et si verò absoluta jam fuerit gemina illa Martyrologii correctio, cujus supra meminimus; non ideo tamen vetitum, nova Sanctorum nomina in Martyrologium inferre, modò id ritè, atque ex ordine fiat, hoc est eæ omnes, quas Apostolica Sedes præscripsit, serventur Regula, de quibus multa a Nobis fuso calamo prolata sunt in citato cap. 18. præfat. Operis de Canonizatione Sanctorum. Hinc annis insequentibus, plura Sanctorum nomina Elogiis decorata, in Martyrologium, prævio prædictæ Congregationis Decreto, ac Summi Pontificis approbatione, translata sunt. Dolendum verò, quod è Sanctorum nominibus bene multa, in variis, quæ proculæ sunt Martyrologii Editionibus, fuerint prætermissa, ex oscitantia, atque Inertia eorum, quorum intererat Acta Congregationis adire, Decreta colligere, usque ad novam nominationem accessionem prudenter uti. Quidam circa nomina Sanctorum Martyrum Stephani Abbatis, & ducentorum Monachorum Sancti Petri de Cardegnâ olim contigerit, satis notum; neque injucundum erit paucis repetere. Decreverat Clemens VIII. Romanus Pontifex, instante Cardinali Baronio, ut horum Martyrum nomina unâ cum Elogiis, Romani Martyrologii tabulis inscriberentur. In iis tamen, quæ subsequenter sunt Martyrologii Editionibus, res secus accidit; quandoquidem ob Typographorum

Prolixitas
Sanctorum
Elogiorum
trahuntur

Cur veteres
Editiones
multis detri-
ciant.

indit-

Pari laborant virio nupera Martyrologia.

Sanctorum, quorum nomina hic adduntur, ferics attexitur.

B. Gregorius X.

Beata Zita.

B. Nicolaus Albergatus.

B. Joannes de Prado.

Sanctus Eneco Abbas

Beatus Benedictus XI.

Sanctus Dominicus de Sylos.

Alia Beatorum Martyrum adduntur nomina.

indigentiam, Martyrum illorum memoria Romanum Martyrologium diu caruit. Hinc Nos adhuc in minoribus positi, quo tempore Promotoris Fidei munere fungebamur, illud curavimus, tandemque obtinimus, ut Sacrae Congregationis iussu communis error castigaretur, & Martyrum illorum nomina sequentibus Editionibus omnino assererentur. Qua de re in citato cap. 18. num. 6. Operis Nostri pridem egimus.

V. Ne autem in id, quod in aliis olim reprehendimus, improvidi dilaberemur, mandavimus, ut ex Actis Sacrorum Rituum Congregationis Decreta omnia de Sanctorum nominibus Martyrologio inscribendis huc usque edita colligerentur; atque ut Romani Martyrologii Editiones quamplurimae, eae potissimum, quae omnium novissimae Typis excusae sunt, consulerentur, ut si qui occurrunt defectus, facilis innotescerent. Has inter una Nobis oblata est Editio omnium postrema, quae Venetiis anno 1745. praelo subjecta est. Verum ne istud quidem Exemplar integrum plane, & numeris omnibus absolutum occurrit; tum quia nonnulla Sanctorum nomina, quae ex anterioribus Decretis describenda erant, deficiunt; tum quia infrequentibus annis nova facta est Sanctorum accessio, quae idcirco in nupero illo Martyrologio desideratur.

VI. Hinc ne Romanum Martyrologium sua fraudetur integritate, oportuit novam hanc Editionem quamplurimis Sanctorum nominibus locupletare; quorum series in statos anni Ecclesiastici dies distributa, ea est, quae sequitur:

Sextadecima die Februarii additur a Nobis *Beatus Gregorius X.*, cuius in praelaudato *Canonizatione Sanctorum Opere* non semel meminimus, nimirum *lib. 1. cap. 20. num. 17. lib. 2. cap. 24. §. 37. & cap. 42. num. 3.*, atque in *VIII. Appendice ad calcem lib. 2.* ubi integram atteximus Relationem, quae hac in causa ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici elucubrata est.

Die vigesima septima Aprilis *Beata Zita*, de qua in nuper memorato Opere *lib. 2. cap. 24. §. 27.*

Decima Maji *Beatus Nicolaus Albergatus*, de quo item eodem in Opere *lib. 2. cap. 18. num. 16. & lib. 3. cap. 33. num. 6.*, ac rursus in *Bullarii Nostri tom. 1. Constitus. CVIII.* Consulendum item Nostrium Opusculum de *Sanctis Bononiensibus*, cuius altera Editio, dum haec scribimus, Typis subjicitur Patavinis.

Die vigesima quarta Maji *Beatus Joannes de Prado*. Ejus Acta, & monumenta prostant in *lib. 1. Operis de Canonizatione Sanctorum cap. 27. num. 8.*

Prima die Junii *Sanctus Eneco Abbas*, cuius meminimus *lib. 1. cap. 8. num. 10.*, & *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 8.* Operis de quo supra.

Septima Julii *Beatus Benedictus XI.*, de quo in altero Opere Nostri libro *cap. 28. §. 46.*, & *cap. 42. num. 8.*

Vigesima Decembris die *Sanctus Dominicus de Sylos Abbas Ordinis Sancti Benedicti*, de quo in memorato Opere *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 16.*

VII. Et si vero in Romano Martyrologio, juxta Regulas a Sac. Rituum Congregatione statutas, atque a Summis Pontificibus pluries confirmatas, enumeranda non sint nomina Servorum Dei, qui in Beatorum dumtaxat numerum, non etiam in Sanctorum Canonem relati sunt; qua de re multis egimus *lib. 4. part. 2. cap. 18. num. 2. ac 9. praellati Operis de Canonizatione Sanctorum*, ubi etiam nonnulla dictae Congregationis Decreta protulimus; nihilominus aliquando contigit, ut Romani Pontifices,

gravibus iustisque causis ita suadentibus, vel ipsa Beatorum nomina in Romanum Martyrologium intulerint; resque patet exemplis bene multis, quae a Nobis allata sunt in *praecitato Opere & loco sub n. 9.* Pari oeconomia, & Nos aliquot nomina Beatorum Martyrum, de quorum martyrio, miraculis, ac cultu aliquibus Ecclesiis, & Dioecesibus permisso, diligenti habita discussione planè constat, novae huic Martyrologii Editioni duximus adjicienda. Id autem benigniori quadam dispensatione a Nobis gestum est; tum quia Martyrum cultus in Ecclesia Dei antiquior est cultu Confessoribus exhibito, ut in *lib. 1. Operis de Canonizatione cap. 2. num. 9. & seqq. & cap. 5. num. 3. & seqq.* pluribus demonstravimus; tum etiam quia Martyrologia ideo fuerunt instituta, ut praesens ac perpetua illustrium Heroum, qui pro Christi nomine vitam, ac sanguinem profuderunt, memoria ceteris Fidelibus exemplo esset, atque animos adderet; infrequentibus vero temporibus Sanctorum Confessorum, ac Virginum neminibus Martyrologia aucta sunt. *Nomen quoque Martyrologii, quod olim sonabat dumtaxat Indiculum Sanctorum Martyrum, nunc extensum est ad Syllabum plurimorum aliorum Sanctorum Confessorum, ac Sanctarum Virginum: Verba sunt Theophili Raynaudi tom. 18. suorum Operum pag. 500.*

VIII. Eos igitur Beatos Martyres, quorum nomina novae huic Martyrologii Editioni inseruimus, enumeremus.

Die quinta Februarii addita a Nobis est *Commemoratio vigintis sex Martyrum Japonensium*; e quorum numero tres ad Societatem Jesu pertinent; sex, nimirum tres Sacerdotes, totidemque Laici, ad Ordinem Sancti Francisci; qui verò supersunt reliqui, Saecularibus accensendi. Relationem de illorum martyrio ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici habitam exhibet *Appendix II. ad lib. 3. Operis de Canonizatione Sanctorum*, in qua Martyris cujusque nomen singillatim exprimitur. De horum Cultu consulantur Litterae Apostolicae in forma Brevis apud *Bollandianos tom. 1. mensis Februarii pag. 740.* Consulenda item quae a Nobis dicta sunt *lib. 1. praefati Operis cap. 30. num. 1.*

Nona Julii accedit *Commemoratio novemdecim Martyrum Gorgomienium*, de quibus egimus in mox allato *cap. 30. num. 10.*, & in *Appendice VI. ejusdem lib. 1. pag. 403.* Ex Litteris Apostolicis in forma Brevis a Clemente X. Praedecessore Nostro datis, & Cultus huius Martyribus exhibendus probatur, & eorumdem Martyrum nomina expressa leguntur. Ex his, undecim enumerandi ex Ordine Fratrum Minorum S. Francisci de Observantia; duo ex Fratrum Praedicatorum Ordine; duo item ex Ordine Praemonstratensium; unus ex Ordine Regulari Sancti Augustini. Ceteri omnes Sacerdotes, & Parochi saeculares habendi sunt.

Decima septima Septembris, *Commemoratio Beati Petri de Arbues*, de cuius martyrio a Nobis actum in citato *lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 30. n. 4.* Litterae Apostolicae Alexandri VII. super illius Cultu extant in Bullario Romano *tom. VI. Constitus. CXXXIX.* ejusdem Pontificis.

Postremo in duodecimam Novembris diem rejecimus *Commemorationem Beati Josaphat Polocensis*. Seriem Actorum, quae ad illius causam pertinent, in *superius citato cap. 30. lib. 1. num. 2.* commemoravimus. Relationem, quae pro more illius aetatis, ab Auditoribus Caesarum Palatii Apostolici confecta est, exhibet *Appendix III. ad lib. 3. de Canonizatione Sanctorum pag. 520. & seqq.* Litteras Apostolicas in forma Brevis super ejusdem Martyris Cultu, suppeditat Bullarium Romanum *tom. V. Constitus. CCCIV.* inter eas, quae Urbano VIII. Praedecessori Nostro adscribuntur.

Enumerantur.

Vigintis sex Martyres Japonia.

Novemdecim Martyres Gorgomicalis.

B. Petrus de Arbues.

B. Josaphat Polocensis.

1748.

Alii præ-
ritarum Edi-
tionum de-
fectus ape-
riuntur.

Nova no-
minum fit
accessio.

S. Wilhel-
mus Archie-
piscopus Bi-
turicensis.

S. Wulfstæ-
nus Episco-
pus Vigor-
niensis.

S. Joseph a
Leonissa.

S. Cathari-
næ de Ric-
ciis.

S. Robers-
tus Abbas
Casæ Dei.

S. Gode-
hardus Epi-
scopus Hil-
desheimen-
sis.

IX. Eos inter, quorum nomina Romano Martyrologio sunt consignanda, præcipuo quodam jure locum sibi vindicant Sancti, de quorum Canonizatione extant Apostolica Litteræ plumbeo signo munitæ. Hac in re non semel deficiunt Martyrologii Editiones, quæ novam hanc præcæserunt. Si causam inquiremus, gemina occurrit: una quidem a monumentorum obscuritate; altera verò ab iis, quæ posteriori ævo peractæ sunt, Canonizationibus repetenda. Quo tempore utraque correctio sub Gregorio, atque Urbano absoluta est, nonnullæ Constitutiones, sive Apostolicæ Litteræ de peculiari quapiam Canonizatione erant imperviæ, quæ tamen infrequentibus annis ex ignorantia tenebris erutæ sunt. Hinc nil mirum si Martyrologium, vel post sedulam correctionem, omnimoda careat integritate. Rursus, absolutis emendationibus, atque novis Martyrologii Editionibus prælo subjectis, nova in dies Beatorum nomina in Sanctorum Canonem relata sunt. Hinc quotquot ante Canonizationes prodierunt Martyrologia, hac in parte deficiant necesse est. Ex quo capite, vel ipsa omnium recentissima Editio Venetiis proculsa anno 1745. suos in hac re patitur nævos. In lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 18. num. 6. & 7. aliquot afferuntur exempla Apostolicarum Litterarum, quæ post memoratas correctiones inventæ sunt; aliquot etiam recitantur Decreta, quæ nomina Sanctorum, de quibus Apostolicæ Litteræ loquuntur, Martyrologio inscribenda jubent. Utrique incommodo hac nova Editione occurrimus; siquidem Sanctorum nomina, sive ex Litteris Apostolicis, quæ pridem latebant, eruta, sive recentiori ævo in Canonem Sanctorum relata, defertur curavimus.

Quocirca decima mensis Januarii jure merito additur nomen Sancti *Wilhelmi Archiepiscopi Bituricensis*, quem Honorius III. anno 1218. Sanctorum Catalogo adnumeravit. Litteras Apostolicas, quæ Canonizationem testatam faciunt, exhibet *Codex Constitutionum Summorum Pontificum de solemnibus Canonizationibus Sanctorum*, a Justo Fontanino Archiepiscopo Ancyrano collectus, ac Romæ editus anno 1729; in quo Honorii Constitutio refertur ordine XXXIII.

Die decimanona ejusdem mensis nomen Sancti *Wulfstani Episcopi Vigorniensis*, quem Innocentius III. anno 1203. Sanctorum fastis adscripsit; resque indubia est ex *Constitutione num. XXX.* in memorato Fontanini Codice typis impressa.

Quarta Februarii nomen Sancti *Joseph a Leonissa*, qui solemnibus ritu in Sanctorum numerum a Nobis relatus est. De illo egimus in Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 24. num. 13., & in *Appendice VI. ejusdem libri pag. 405.* Nostras item de Canonizatione Litteras dedimus die 29. Junii 1746; quarum exemplar in *Bullarii Nostri tomo II.* qui sub Typis defudat adhuc, patet legentibus.

Decimatertia die ejusdem mensis nomen Sanctæ *Catharinæ de Ricciis*, cujus item solemnibus Canonizatio a Nobis peracta est; atque in citato *Bullarii Nostri tom. II.* Canonizationis Bulla producit. Huc revocanda, quæ scriptis consignavimus in Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 1. cap. 24. num. 13., in *Appendice V. lib. 1. p. 39.* & in lib. 4. part. 1. cap. 19. num. 23. & 24.

Die decimaseptima Aprilis accedit nomen Sancti *Roberti Abbatis Casæ Dei*, quem Clemens VI. Sanctorum censui adscripsit. Hujusmodi Canonizationis Bulla est Ordine LXIV. in citato Codice.

Quarta die Maji nomen Sancti *Godehardi Episcopi Hildesheimensis*, quem Innocentius II. Sanctis adnumeravit. Bulla Canonizationis

prostat in relato Codice sub num. VII.; Nofque de eodem argumento egimus in Opere de Canonizatione lib. 1. cap. 8. num. 15.

Die tertiadecima ejusdem mensis nomen Sancti *Petri Regalati*, cujus solemnem Canonizationem peregrimus, Bullamque conscripsimus, quæ in secundo *Bullarii Nostri tomo* alligatur. Semel & iterum in Opere Nostro de hac ipsa re sermonem instituitur, nimirum lib. 2. cap. 24. §. 16., & in *Appendice VII. ejusdem libri pag. 429.*

Secunda Junii nomen Sancti *Nicolai Peregrini Tranensis*, de quo in Nostro lib. 1. de Canonizatione cap. 44. num. 13. & 14. Diploma super illius Cultu ab Urbano II. editum, jacet ordine V. in eodem Canonizationum Codice, de quo supra.

Octava Junii nomen Sancti *Wilhelmi Archiepiscopi Eboracensis*. De eo loquimur in Opere Nostro lib. 2. cap. 41. num. 13. De ejus Canonizatione Bullam dedit Honorius III., quæ in relato Codice occurrit ordine XXXVIII.

Sextadecima Junii nomen Sancti *Joanni Francisci Regis*, qui a Clemente XII. Prædecessore Nostro solemnibus ritu inter Sanctos adscriptus est. Non infrequens de eo in Nostro Opere incidit mentio. Consulatur lib. 1. cap. 24. n. 12., & quæ in finem hujusmodi libri rejicitur *Appendix III.*, in qua Canonizationis Bulla integra exscribitur. Consulatur item lib. 3. cap. 6. num. 16.

Die prima Julii nomen Sancti *Theobaldi Eremitæ*, quem Alexander Papa III. Sanctorum catalogo accessit, Bullamque edidit, quæ in citato Canonizationum Codice refertur sub num. XIX. Licet & hic Nostri Opus indigitare, hoc est lib. 1. cap. 18. num. 10. & cap. 9. num. 2.

Die quartadecima Julii nomen Sancti *Camilli de Lellis*, qui Sanctorum albo a Nobis adscriptus est, edita desuper Constitutione, de qua in *Bullarii Nostri tomo II.* Si quis plura hac de re nosse cupit, Nostri adeat Opus lib. 1. cap. 24. num. 13. & seqq., & *Appendicem I. ejusdem libri pag. 401.*

In vigesimamquartam diem Julii conjecimus nomen Sancti *Francisci Solani*, de quo loquuti sumus in præcitato Operis lib. 1. *Appendice X. pag. 438. & seqq., & cap. 24. num. 9. & 14.* Litteras Apostolicas de illius Canonizatione edidit Prædecessor Noster Benedictus XIII., atque in prælaudato Fontanini Codice sub num. CXIII. alligantur.

Decimaquinta Augusti nomen Sancti *Stanislai Kostke*, quem Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctis adnumeravit, suamque dedit Constitutionem ordine CXV. inter eas, quæ in memorato Canonizationum Codice referuntur. Neque hocce argumentum in Opere Nostro silentio premitur, si percurrantur, quæ diximus lib. 1. *Appendice X. pag. 437.*

Vigesimaseptima Octobris nomen Sancti *Bernwardi Hildesheimensis Episcopi*, a Coelestino III. inter Sanctos relati, ut patet ex Bulla Canonizationis in præcitato Codice sub num. XXIV. Huc revocari possumus, quæ scripsimus lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 9. num. 7.

Vigesimaseptima Novembris nomen Sancti *Virgilio Episcopi Salisburgensis*, qui a Gregorio IX. in Sanctorum numerum relatus est, ejusque Constitutio in prædicto Codice Canonizationum extat ordine XLIII.

Vigesimaoctava ejusdem Mensis nomen Sancti *Jacobi Picensis*, quem, ut ex Bulla CIX., quam Fontanini Codex exhibet, compertum est, Prædecessor Noster Benedictus XIII. Sanctorum numero sociavit. Frequentior de eodem occurrit memoria in Opere Nostro, si evolvantur, quæ dedimus in *Appendice lib. 1. pag. 437. lib. 2. pag. 34. num. 7., & cap. 51. num. 2., tum*

1748.

S. Petrus
Regalatus.

S. Nicolaus
Peregrinus.

S. Wilhelmus
Eboracensis.

S. Joanni
Franciscus
Regis.

S. Theobaldus
Eremita.

S. Camillus
de Lellis.

S. Franciscus
Solanus.

S. Stanislaus
Kostka.

S. Bernwardus
Episcopus
Hildesheimensis.

S. Virgilius
Episcopus
Salisburgensis.

S. Jacobus
Picensis.

etiara

S. Sturmii
Abbas Ful-
denfis.

Nomen
BEATI sup-
posito SAN-
CTI titulo, a-
liquando im-
mutatur.

Multorum
studia, ut no-
va Beatorum
nomina
Martyrolo-
gio inseran-
tur.

Et tamen
reselluntur.

Satisfit alla-
tis in contra-
rium exem-
plis.

Argumen-
tum ex ince-
ditis Baronii
manuscriptis
petitur res-
solvitur.

Sanctorum
Index Marty-
rologio infe-
rendus, ab
Eruditis con-
ficitur.

etiam lib. 3. cap. 23. num. 9., cap. 24. num. 36., & cap. 30. num. 14.

Postremò in decimaseptimam Decembris diem retulimus nomen *Sancti Sturmii Abbatis Fuldenfis*, de cujus Canonizatione ab Innocentio II. peracta, indubium extat Apostolice Constitutionis monumentum in mox relato Codice sub num. IX.

X. Fatemur, alia proferri posse Sanctorum nomina, cum a Nobis, tum a Nostris Prædecessoribus Sanctorum Canonis adscripta, quorum in ea, quam supra coordinavimus, Sanctorum serie nulla sit mentio. Id sanè fatemur: Non idèò tamen novæ Martyrologii Editionis integritati quidquam detrahitur. Aliquot nomina, veluti Vincentii de Paulis, Fidelis a a Signaranga, & aliorum, in anterioribus Editionibus, appposito *Beatorum* titulo, continentur. Supervacaneum idcirco duximus ea hic repetere: Hinc, supposito dumtaxat *Sancti* vocabulo, & veteri *Beatorum* titulo abrafo, ea intacta reliquimus. Quod si alia adhuc supersint Sanctorum nomina, quæ in superiori catalogo missa fecimus, nihil inde contra novam hanc Editionem licet opponere. Jam enim præmonuimus, sola eorum nomina, de quorum solemnitate Canonizatione nulla suboriri potest dubitatio, a Nobis fuisse superaddita. Quotquot igitur proferri possunt è Beatorum Sanctorumve censu, qui ejusmodi prærogativa carent, aut Romano Martyrologio nullo unquam tempore fuerunt adscripti, a Nobis omittuntur, quia ab eo, quod Nobis præscriptum, deviant instituto.

XI. Huc usque facili tramite, nullaque obsistente controversia, progressa res est. At verò diffusa per hanc Urbem fama, novam Martyrologii Romani Editionem adornari, Sanctorumque nomina in anterioribus Editionibus prætermissa, a Nobis in novam Martyrologii Tabulas referri; multorum excitata sunt studia, scripturis, atque lucubrationibus admota manus, preces additæ, ut quamplurima Sanctorum nomina in novum hunc Codicem conveherentur, quamvis de illorum Canonizatione nullum probatæ fidei suppeteret monumentum. Alii Servorum Dei, Beatorum alii ostendebant nomina, quorum nonnulla Sanctorum titulo decorata sunt, & cultu immemorabili, hoc est spatio annorum centum ante Urbani VIII. Prædecessoris Nostris Decreta illis exhibito, nobilitata. Ad hæc, eorumdem cultum a Sacra Rituum Congregatione maturo judicio expensum, atque probatum; Cultus item extensionem, Missa & Officio, nec non Lætionibus vel de communi, vel etiam propriis pro peculiari quadam Familia, vel Diocesi concessis, confirmatam, totis urgebant viribus. Quo argumentorum genere ea attingitur controversiæ pars, quæ dicitur de casu excepto a Decretis Summi Pontificis Urbani VIII., de qua fusiore stylo a Nobis actum est *tomo 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 17. & cap. 24.*

XII. Ab hisce tamen petitionibus facili negotio Nos expedivimus. Cum enim, juxta præstitutos a Nobis Canones, non liceat in Martyrologium referre nomina illorum, qui post sedulum super virtutibus, atque miraculis examen, solemniter in Beatorum dumtaxat numero recensentur; potiori jure nefas erit Martyrologio illos accensere, qui ex nuda cultus immemorabilis approbatione, Beatificati dicuntur per æquipollens; eorum tamen virtutes nec discussæ, nec probatæ fuerunt, antequam pro cultu immemorabilis judicium prodiret; ideoque ad trutinam revocandæ sunt, ut eorum Causa ad Canonizationem progrediatur. Haud immeritò igitur oblatas Nobis petitiones rejecimus; atque ut æquiori animo Postulatores acquiescerent, ea item addidimus, quæ oportu-

nè ad rem hanc a Nobis fuerunt exposita *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 18. n. 2. & seqq.* ubi de Cultus augmento cum Missa & Officio, uberius tractavimus.

XIII. Sat novimus, Prædecessores Nostris in Romano Martyrologio aliquando scripsisse nomina eorum, qui solemniter, atque, ut a-junt, formaliter in Beatorum numerum relati non fuerant, sed tantummodò per æquipollens, discusso videlicet, ac probato eorum dumtaxat cultu immemorabili, juxta præscriptum Decretorum Urbani Octavi. Prædecessorum Nostrorum facta veneramur; quominus verò hac in parte eorum vestigiis inhæreamus, ea, quam supra dedimus; monet ratio; ne scilicet a statutis Regulis, quas accuratè servandas Nobis proposuimus, pedem moveamus. Præterea, si Martyrologio omnia adjiciantur nomina eorum, quorum cultum immemorabilem Sacra Rituum Congregatio probavit, ingens Nominum accedet multitudo, quemadmodum ex Nostris *lib. 2. de Canonizatione Sanctorum* licet colligere. Cumque horum numerus in dies magis adaugeatur, brevi fiet, ut Romanum Martyrologium tot auctum nominibus in maximum volumen excrescat.

XIV. Ut Sacræ Eruditionis, ac Theologicæ facultatis studia magis excolantur, instituitur Academiam quavis feria secunda cujuslibet hebdomadis coram Nobis habendam, ut quotquot ad eam conveniunt docti, ac præstantes Viri, stata vice atque ordine, suas sive de Ecclesiastica Historia, sive de re Liturgica, sive etiam de Sacris Canonibus, ac Theologicis controversiis, proferant lucubrationes. Ex his nonnulli, qui soluto Conventu, ad privata colloquia a Nobis admittuntur, Nobis significarunt, inter cætera Manuscripta, quæ in insigni Bibliotheca Vallicellana servantur, plura esse splendida quidem monumenta ad Venerabilem Virum Cardinalem Baronium transmissa, quibus probatur, aliqua Sanctorum nomina in Romano Martyrologio immeritò fuisse prætermissa; ideoque, eodem Baronio judice, in novam Martyrologii Editionem, quando eam fieri contingeret, esse transferenda. Indicium hoc de invento thesauro libenti animo excepimus. Hinc nulla interposita mora, chartas & monumenta omnia ad nos deferri curavimus, evolvimus, inspeximus; sed, contra præconceptam expectationem, nihil, aut ferè nihil ad rem hanc opportunum adinvenimus. Imò verò, quod peculiari admiratione dignum est, tantum abest, ut egregius ille Cardinalis propensior fuerit ad inferenda in novam Martyrologii Editionem Sanctorum illorum nomina, ut potius, sicut è brevioribus quibusdam notis ab illo additis licuit arguere, in oppositam sententiam descendere videatur. Enimverò citè animadvertit, nomenclum illorum seriem, aut solos Dei Servos comprehendere, quorum cultus angustis peculiarium locorum finibus continetur; aut sub latiori Sanctorum titulo Beatos dumtaxat attingere, quorum nomina, juxta eas, quas supra memoravimus Regulas, Romano Martyrologio accenseri non solent.

XV. Hac cura seposita, successit alia, quam Eruditorum studia, ac labores Nobis excitaverunt. Hi namque nocturna diurnaque manu versantes Acta Sanctorum a doctis Bollandianis collecta, plura item vetera Martyrologia, Acta Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti a Patre Mabillonio edita, aliaque Ecclesiasticæ Eruditionis monumenta, quibus nostra ætas abundat, uberem Sanctorum Indicem Nobis exhibuerunt, ut nova Sanctorum copia Romanum Martyrologium ditesceret. Neque a ratione, vel æquitate alienum putabant, quod petebatur. Cum enim ex præfato *lib. 4. part. 2. cap. 18.*

1748.

1748.

Citra injuriam exploditur.

Exempla Martyrologio petita, non afficiunt.

Alii leviores quamdam Martyrologii commendationem suadent.

num. 11. Operis Nostri, cognoverint inscribendos esse Romano Martyrologio non solum eos, de quorum Canonizatione ex Litteris Apostolicis sub plumbo constat, sed & illos, qui ex veteri more, ac ritu priscae Ecclesiae temporibus observato, priusquam Apostolica Sedes Beatificationum & Canonizationum Causas sibi dumtaxat cognoscendas, & definiendas reservasset, in Sanctorum Catalogum fuerant relati; hoc eodem argumento usi sunt, ut Sanctorum illorum nomina, quorum par erat causa, & conditio, meritum in Martyrologio tenerent locum.

XVI. Et horum tamen vota, ac postulata inania dimisimus. Haud inficimur, Martyrologio esse inscribendos non solum eos, qui juxta recentem Ecclesiae disciplinam, sed & eos, qui juxta veterem Ecclesiae ritum in Sanctorum numerum relati sunt. Verum si ejusmodi ritum, atque usum antiquiori aeo in more positum introspeciamus, patebit eos Sanctorum factis fuisse adscriptos, quorum Cultus suam novit originem ab approbatione Episcoporum, in quorum Dioecesi Servi Dei ex hac vita ad caelestem Patriam translati sunt: Hinc paulatim ex una ad aliam Ecclesiam, tandemque in universum Orbem Catholicum Cultus ille diffusus est, non sine expressa, aut saltem tacita Romani Pontificis consensione, ut fusiori sermone demonstravimus in lib. 1. de Canonizatione Sanctorum cap. 6. num. 9. At verò Sanctorum nomina in oblato elencho descripta, Cultus quem modò descripsimus, earent prerogativa; sive Cultus initia, sive progressum, sive etiam propagationem ad veterem Ecclesiae disciplinam exigamus. Nulli ergo irrogatur injuria, si prolixa nominum series Nobis tradita, in Romano Martyrologio translata non fuerit; esto plerique illorum, quos series illa complectitur, ad ea revocentur tempora, quae novam Ecclesiae disciplinam super Causarum Beatificationum, & Canonizationum cognitione anteverunt.

XVII. Quod si nonnulla, vel ex ipso Romano Martyrologio produci possint exempla Sanctorum, qui supremum diem in Domino clauserunt, cum adhuc vetustior illa de Sanctorum Canonizatione vigeret disciplina, quamvis eorum Cultus extra unius, vel alterius Dioecesis fines protensus olim non fuerit, nec etiam hodie pretendatur; haec tamen exempla tanta non sunt, ut ab ea, quam semel statuimus, sententia, animus nostrum divellant. Jam enim supra monuimus, atque hic constanter repetimus, Nobis fuisse propositum, novam Martyrologii Editionem adornare, salvis tamen, atque integris, quoad fieri poterit, antea factis Martyrologii correctionibus, usque servatis Regulis, quae post emendationes illas statuta sunt. Cum ergo a praestitutis hisce Regulis ille recedat, qui aut Beatorum nomina, aut memoriam Saactorum, qui juxta veterem Ecclesiae ritum, vel juxta recentem Ecclesiae disciplinam in Canonem relati non sunt, Romano Martyrologio inscribit, extra tritam hanc semitam pedem efferre noluimus; quidquid senserint alii, qui rationem, ac methodum hac in parte dissimilem sequi maluerunt.

XVIII. Quae huc usque diximus ea sunt, ut & animi Nostri sensus satis aperiant, & ab ulterioribus molestiis Nos eximant. Verum ne dum alienis postulationibus, Nostrique curis finis impositus. Fas aliquando, ut in Nostro Opere de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 17. num. 9. & 10. animadvertimus, Sedem Apostolicam adire, atque illi, ea qua decet animi demissione, proponere errati alicujus, quod in Martyrologium irrepit, emendationem. Hinc non desuere, qui hujusce libertatis pratextu, leviores quamdam Romani Martyrologii

recensionem obtineri posse putarint. Non enim, ut ipsi aebant, aut Nostro consilio, aut Nostro id repugnat Insuperato de servandis correctionibus pridem habitis; Siquidem unius vel alterius loci immutatio usque adeo levis est, ut ullo, aut fere nullo habeatur in pretio.

XIX. Ex iis verò, qui peculiari emendatione indigent locis, quartam Decembris diem innuebant, cui Clementis Alexandrini nomen inscriberemus; recentiorum Eruditorum aliquibus aegrè ferentibus, nomen Viri doctrina & pietate conspicui, in Romano Martyrologio fuisse praeteritum. Hanc controversiam intactam relinqui nova haec, quam curamus, Editio non patitur; Hinc operæ pretium duximus, Apostolicas inter sollicitudines, quibus assidue gravamur, sedulo inquirere, quidnam cum veteres, tum recentes Ecclesiastici Scriptores de Clemente Alexandrino, cujus causam tractandam suscipimus, litteris consignaverint.

XX. Vixit Clemens tertio Ecclesiae saeculo ineunte; Praeceptorem coluit Pantanum, qui Stoicam Philosophiam professus est, antequam Christianae Religioni nomen daret; discipulum habuit Origenem. Alexandrinae Ecclesiae fuit Presbyter; ibique celeberrima ejusdem Ecclesiae Scholae praefuit. Eusebius Pamphili, qui sub quarti saeculi initia floruit, lib. 6. *Historiae Ecclesiasticae cap. 14.* affert fragmentum Epistolae Sancti Alexandri Episcopi Hierosolymitani ad Origenem scriptae, in qua Sancti titulo Clemens donatur: *Patres agnoscimus, inquit, Beatos illos, qui viam Nobis praeverunt. . . & Sanctum Clementem Dominum item meum, qui me plurimum adjuravit.* Sanctus Hieronymus in libro de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, quem circa finem saeculi quarti elucubravit, fere geminas congerit laudes ab eodem Sancto Alexandro Clementi tributas hisce verbis: *Hac vobis, domini ac fratres, scripta transmissi per Clementem Beatum Presbyterum Virum illustrem, & probatum. Theodoretus quinto saeculo clarus, lib. 1. Hereticarum Fabularum cap. 6.* Clementem vocat *Virum Sanctum*; cui consonat *Chronicon Paschale*, ubi Chronici Auctor pag. 7. haec habet: *Clemens Sanctissimus Alexandrinae Ecclesiae Presbyter.* Eodem in sensu Sanctus Maximus Monachus Constantinopolitanus, cujus aetas ad septimum Ecclesiae saeculum revocatur, affert fragmentum quoddam ex lib. de *Providentia*, quem dicit esse *Sanctissimi Clementis Presbyteri Alexandrini*, ut legitur in *tomo 2. Operum Sancti Maximi* Versionis, atque Editionis Patris Combesis pag. 144. Succinit Joannes Damascenus octavi saeculi Scriptor notissimus, qui, in *Tractatu de duabus Christi voluntatibus*, cujus fragmentum producitur inter *veterum Scriptorum testimonia*, quae *tomo 1. Operum Clementis Alexandrini* Editionis Oxoniensis praemittuntur, pari laude Clementem *Beatum* appellat. Missa facimus elogium, quibus Clementis doctrina commendatur; eum omnium loco esse possit, quod Sanctus Hieronymus in lib. de *Scriptoribus Ecclesiasticis cap. 38.* ipsius Clementis Operibus tribuit, ita scribens: *Feruntur ejus insignia volumina pleneque Eruditionis, & Eloquentiae, tam de Scripturis Divinis, quam de seculari literatura instrumentis; & in Epistola ad Magnum: Quid in illis indoctum? imò quid non è media Philosophia est?*

XXI. Eadem ferè, quae veteres Scriptores de Clementis sanctitate affirmant, repetunt Authores quamplurimi, qui recentiori aeo claruerunt. Id verò cuique compertum erit, qui consulat *tomum 2. Operum Clementis praefatae Editionis Oxoniensis pag. 1041. in notis ad num. 8., tomum 1. Bibliothecae Concistoriae Patris Combesis pag. 9. Patrem Ruinart ad Acta Martyrum pag. 135., Patrem Honoratum a Sancta Maria in locis quamplurimis Operis, cui titulus,*

Animad-

Propositorum controverfias de Clementis Alexandrini nomine.

Veterum Scriptorum de Clementis sanctitate & doctrina suffragia.

Additulae tur Recentes.

Animadversiones in Regulas, & usum Critices, Patrem A. brussel de ab. sibus Critice tom. 2. pag. 53., Natalem Alexandrum tom. 3. Editionis Parisiensis pag. 307. Patrem Calmet lib. 56. Historie universalis tomo 5. pag. 72. & seqq. num. 106. & num. 109.

Martyrologia quam plurima, Usuardi cum primis, Clementi fa-vent.

XXII. Præterea in Martyrologio Usuardi quarta Decembris die occurrit memoria Sancti Clementis, ejusdem scilicet Clementis, de quo loquimur. Hæc Martyrologio addi possunt, & alia posteriora, nimirum Vespucii editum anno 1486., Maurolyii anno 1568., Galefii anno 1578., Ferrarii, & aliorum, quæ missa facimus. Tantam enim sibi vindicat auctoritatem unum Usuardi Martyrologium, ut robur, & firmitas aliunde frustra petatur. Ex quo factum, ut Scriptores plurimi, qui Sancti titulum Clementi Alexandrino conciliarunt, Usuardi sententiam pretendentes, quantumque sive invidiam, sive censuram effugerint, uti ratiocinantur Patres Bollandiani tomo 6. mensis Maji pag. 777. num. 13., Baillet ad diem 4. Decembris tomo 3. pag. 65. & seqq. Tillemont tomo 3. pag. 195. Haud satis igitur Clementis Alexandrini decori consuluisse videtur Cardinalis Baronius, qui Clementis nomen, quod in Usuardi Martyrologio perlegerat, in Romanum Martyrologium non transtulit.

Alii, Clementis errores denegant.

XXIII. Neque hic sistunt Clementis Patroni, ex quorum sententia hæcenus loquuti sumus. Multam illis ingerit difficultatem Gelasii Papæ Decretum, quo Clementis Alexandrini Opera apocryphis accensentur; Non enim levis suspicio est Gelasii Decretum in causa fuisse, ne hujusmodi Clementis nomen Romanis fastis inferberetur, ut scitè animadvertunt celebres Patres Bollandiani tomo 7. Junii in notis ad Martyrologium Usuardi. Hinc, ut ab hoc obice sese expediant, qui Clementis causam tuentur, nullum non movent lapidem, ut Clementis Opera ab erroribus aut prorsus vindicent, aut saltem excusent. Pater Nourry in apparatu ad Bibliothecam Maximam Sanctorum Patrum tomo 1. lib. 3. summa diligentia, ac eruditione, singula Clementis Opera recenset, illustrat, atque ab erroribus, quorum insimulantur, purgare contendit. Ceillier tomo 2. de Scripioribus Ecclesiasticis cap. 26. num. 14. pag. 314. errores quidem non diffidet, sed alienos, atque ab Hæreticis insertos affirmat. Pari conatu in alio Opere, cui titulus, *Apologia Moralis Sanctorum Ecclesiæ Patrum cap. 2.* maculas omnes, quas Joannes Barbeirac in Clemente Alexandrino detegit, conatur diluere. Calmet in Opere, & loco supra relatis fatetur, errores, qui in Clementis Operibus occurrunt, non esse Clementis foetum, sed ab eo in aliena sententia; quam deinde refellit, produci.

Excusant alii.

XXIV. Alii verò ex Clementis Fautoribus, cum fateri cogantur, Clementem Alexandrinum non in alieno, sed re ipsa in proprio sensu alicubi errasse, aliam ineunt viam, ut reatum, quem omnino excludere nequeunt, saltem imminuant, atque in benigniorem partem excipiant. Dupinius tomo 1. Bibliotheca pag. 208. Editionis Parisiensis anno 1698. Clementem ait lapsam, quo tempore Christianæ Religionis Mysteriis nondum erat satis instructus. Annatus in Apparatu Theologiae positivæ lib. 4. art. 7. Operum Clementis Alexandrini Indicem texit, & quæ contra objiciuntur, studet evertere. Bollandiani Patres de Gelasii censura contra Clementis Opera multum solliciti, tomo 4. mensis Julii in egregia Dissertatione de divisione Apostolorum pag. 12. num. 27. probare conantur, duos existisse Clementes Alexandrinos cognomines, ideòque Gelasii Decretum, quod alterius Clemen-

tis Opuscula rejicit, de alio quodam Clemente, non etiam de eo, de quo hic agimus, esse intelligendum. Joannes Baptista Poza Gelasiani Decreti verba penitus introspicens, in Apologia, quam scripsit ad Summum Pontificem Urbanum VIII., ut Opus suum, quod inscribitur *Elicidarium*, vindicaret, pag. 3. a tergo censet, Gelasiani Decreti vim eam non esse, ut Opera omnia proferbat, quæ inter Apocrypha enumerat; sed illud duntaxat discriminis statuisse inter Opera, quæ publicè, cum Divina Officia peragebantur, legi poterant; & ea, quæ non nisi privatae Læctioni permittebantur; quo in sensu Clementis Opera dici putat Apocrypha, quòd inter Divina Officia publica illorum Læctio, non etiam privata inter domesticos parietes vetaretur. Hanc sententiam sequitur Galefius in *Adnotationibus*, quas Martyrologio suo addidit sub die 4. Decembris, ubi de Clementis Alexandrini Operibus ita loquitur: *Sunt tamen ejus Opera, ex Gelasii Sanctione, in Apocryphis, ita scilicet, quemadmodum Covarruvius interpretatur, ut cautè privatim legantur, publicè autem in Ecclesia nullo sanè modo.*

XXV. Hæc sunt, quæ a Scripioribus cum vetustis, tum recentioribus, nedum Catholicis, sed etiam Heterodoxis colligere licuit, atque huc transferre, non inani quadam affectatæ eruditionis ostentatione, sed eo duntaxat consilio, ut quæ Clementi Alexandrino favere videntur, citra simulationem, omnium oculis subjiceremus. Hæc verò tanta non sunt, ut Nos inducant in eorum sententiam, qua Clementis hujusmodi nomen Martyrologio Romano inscribendum putant. Rationes quibus innituntur, infra dabimus; non ut de Clementis Alexandrini laudibus quidquam detrahamus, sed ut pateant graviiores difficultates, quæ Nobis impedimento sunt, quominus Clementis nomen, quidquid sit de ejus doctrina, ac probitate, in Romanum Martyrologium inferamus.

XXVI. Prima, quæ difficultatem ingerit, ratio petitur a veterum Scripiorum silentio de moribus, ac vita Clementis Alexandrini. Unus Eusebius Pampili lib. 6. cap. 11. *Historie Ecclesiasticæ* affert fragmentum Epistolæ Alexandri, qui Jerosolymorum rexit Ecclesiam, multa sanè cum laude de Clemente loquentis; quo eodem monumento Hieronymus, ut supra adnotavimus, in libro de Scripioribus Ecclesiasticis usus est. Ita verò se habet Eusebii locus: *Porro has Litteras, Domini Fratres, per Beatum Presbyterum Clementem ad Vos misi, Vram virtute præditum, & probatum, quem Vos & nostis jam, & amplius cognoscetis. Qui quidem Dei nutu, & providentia, dum hic apud Nos præsens esset, Ecclesiam Christi & confirmavit, & magnopere anxio. Et si verò hæc verba, interprete Henrico Valesio, qui hac in re Divum Hieronymum sequitur, de Clemente Alexandrino sint accipienda, nihil inde colligitur, quod præcipuam quamdam insignemque Clementis prodat Sanctitatem, cujus idcirco illustre monumentum Martyrologii Tabulis sit consignandum. Non enim in una, vel altera bonorum Operum specie, Sanctitas, de qua hic loquimur, sita est, sed virtutibus in gradu heroico assidue exercitis, atque ad obitum usque productis, probatur. Quocirca licet hic repetere, quod Calmet loco superius indicato scriptum reliquit de Clemente Alexandrino: Nos memoris vite quam peregit, & mortis quam obiit, destitui. Præterquamquod Eusebii hominis Ariani testimonium favore Clementis Alexandrini, tamquam infidum ab iis traducitur, qui aliqua Arianismi semina in Clementis Operibus introspiciunt; In quorum numero*

Graviiores, quæ Clementi obfunt difficultates, proponuntur.

Veterum Scripiorum de Clementis Sanctitate silentium.

1748.

Nulla de
Cultu Cle-
menti exhi-
bito vola,
aut vesti-
gium.

Clementis
Opera mul-
tis suspecta.

Gravior in
eodem Ope-
ra ex Gelasia-
no Decreto
Censura.

habendus Petavius, qui *tomo 2. Theologicorum Dogmatum lib. 1. cap. 4. n. 1.* ita Clementem fugillat: *Naturam, ait, Filii Omnipotentis Deo citimam esse; quod Platonici, & Ariani Dogmatis indolem sapit.*

XXVII. Altera ratio sic habet: Nullum monumentum, imò nec ullum quidem vestigium superest Cuitus, quem aliqua Ecclesia, aut Diocesis, expresso vel tacito Catholici Episcopi assensu, exhibuerit Clementi Alexandrino. Parum verò refert, eum vita cessisse, antequam in Ecclesia Dei mos invalesceret publico cultu honorandi inelytos Christi Confessores; qui mos in Ecclesia cum Orientali tum Occidentali non nisi quarto Ecclesie sæculo primùm incepit, ut Eruditi conveniunt, Nosque probavimus *lib. 1. Operis de Canonizatione Cap. 5. num. 3. & seq.* Etenim neminem latet, priscos Ecclesie Fideles, ex præcepta animisque indita veræ Sanctitatis opinione, vel ipsos Confessores, qui in Domino obdormiverant, cultu publico venerari consuevisse, etiam si hac de re solemnibus disciplina ac ritibus nondum ab Ecclesia fuisset introductus.

XXVIII. Tertia sequitur ratio, quæ Clementis Alexandrini Opera, sin minus erronea, saltem suspecta, Nobis inspicenda proponit. Etenim verò Petavius, cujus verba supra recitavimus, Clementem Arianismi insinuat; esto Nourry in *Apparatu tomo 1. pag. 683. & seq.* & *pag. 952. & seq.* hanc labem amoliri contendat. Cassiodorus hoc de Commentariis Clementis Alexandrini in Canonicas Epistolas iudicium profert *tomo 2. suorum Operum, de Institutione Divinarum Litterarum cap. 8. In Epistolis autem Canonicis Clemens Alexandrinus Presbyter, qui & Stromateus vocatur, idest in Epistola Sancti Petri prima, Sancti Joannis prima & secunda, & Jacobi, quedam atticis sermonibus declaravit, ubi multa quidem subtiliter, sed aliqua incaute locutus est, quæ Nos ita transferri fecimus in Latinum, ut, exclusis quibusdam offendiculis, purificata doctrina ejus securius posset hauriri.* Aliquod & hic sibi querunt effugium Clementis Patroni, agentes hoc Opus, in quo multa improbantur, non ipsi quidem Clementi, sed alteri incerto Auctori tribuendum. Libros octo Hypotyposion, sive Institutionum, multis sceleris erroribus affirmat Photius, qui in Codice 109. suæ Bibliothecæ longum illorum atexit Indicem, atque ita profequitur: *Quin etiam & alia id genus sexcenta blasphemia voce nugatur, sive ipse, sive quis alius ejus personam indutus; plane ut octo ipsos Libros hisce Blasphemiarum portentis, de istis identidem disserendo, ac sparsim, atque confusè veluti stupore percussus, Scripturas producendo, repleverit.* Graviora quidem sunt hæc; ea tamen intelligenda esse non de erroribus, in quos Clemens lapsus fuerit, sed de iis, quos ille ex aliena sententia refert, atque refellit, sentiant nonnulli, qui Clementis partibus impensius student. Addunt insuper, arduum sane esse, rectam ferre sententiam de memorato Clementis Opere, quod nusquam existit, aut certè integrum non habetur, ut Calmet in loco superius citato ratiocinatur.

XXIX. Eadem tamen contra eos Clementis libros, qui & Clementem norunt auctorem, & Eruditorum teruntur manibus (hi verò sunt libri Pædagogii, Stromatum libri, alique numero pauci) obijciuntur incommoda. De hisce Operibus scribit Aubertus Miræus in *Bibliotheca Ecclesiastica Fabricii cap. 38. pag. 112. In libris ejus nonnullæ sententiæ occurrunt, quæ errorem sapient.* Miræo præverat Venerabilis Cardinalis Bellarminus, qui Clementis Opera in celeberrimis adversus Hæreticos controversiis tractandis diligenter inspexit, subæquoque iudicio examinavit. *Non desunt (ita ille, in libro de Scriptoribus Ecclesiasticis) in hoc insigni Auctore sententiæ aliquæ, quæ errorem sapient,*

quas in libris nostris Controversiarum notavimus &c. Utrum autem sententiæ illæ ab Hæreticis insertæ sint, ut aliqui piè credunt, an Auctori more humano exciderint, ignoramus. Alia Scriptorum testimonia missa facimus, cum non levem de Clementis Operibus ingerat suspicionem censura Decreti Gelasiani, quod ex antiquissimo Codice Palatino Bibliothecæ Vaticanæ a Julio Fontano Archiepiscopo Ancyrano editum est in *Appendice Antiquitatum Hortæ pag. 317. & seqq. primæ Editionis.* Hocce Decretum, ut prænotavimus, Clementis Opera recenset inter Apocrypha; non eo quidem in sensu, ut earum publicam dumtaxat lætionem, non etiam privatam interdicit; sed verius, quòd Opera illa erroribus sint aspersa; quam interpretationem sequuntur, & probant Doujat de *Prænotionibus Canonicis lib. 2. cap. 48. num. 1. in fine*, Cardinalis Bellarminus de *Scriptoribus Ecclesiasticis, in Clemente Alexandrino*, Carolus Dufresne in *Glossario Ver. Apocrypha, Pagi in vita Gelasii num. 4. pag. 227.*, Magri in *Vocabulario Ecclesiastico Ver. Apocrypha.*

XXX. Quisquis citra partium studia, maturo iudicio secum expendat, quæ a Nobis hucusque prolata sunt, profectò fateri cogitur Clementis Alexandrini doctrinam dubiam saltem suspectamque esse de erroribus, quibus avertendis Clementis Fautores animus torquent, atque a variis interpretationibus, effugis, exceptionibus, præsidium quarunt, ne gravior in Opera illa intorqueatur sententia. In hoc autem rerum statu, nemo qui sapiat, affirmabit Clementis Alexandrini nomen Martyrologi Romani venerando Codici esse inscribendum. Enimverò quamvis Magni Constantini nomen in Græcorum Menologio inter Sanctos fuerit relatum; quamvis de cultu in Ecclesia Orientali illi exhibitò nulla suboriatur dubitatio; nihilominus in Martyrologium Romanum Magni Constantini memoria nunquam translata est, quòd illum aut Hæresi Ariana aspersum, aut in Arianos propensorem fuisse, nonnulli fuerint suspicati; quam tamen maculam Bollandiani Patres *tomo 5. mensis M. j. die 21. & Natalis Alexander tomo 4. Historia Ecclesiastica dissert. 24.* a tanto Viro student amoliri. Percurrenda item, quæ à Nobis in hanc rem scripta sunt in *lib. 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 36. num. 16.*, & novissimè à Costadono in *suis Observationibus super veterem Tabulam Græcam num. 14.*

XXXI. Neque ad rem faciunt, quæ opponuntur exempla, alterum Hilarii Arelatenensis Episcopi, alterum Vincentii Lirinensis, quorum uterque, nimirum Hilarius die quinta, Vincentius verò die vigesimaquarta Maji, in Martyrologio Romano commemoratur, quamvis eorum doctrina Semipelagianismi labe fuerit aspersa. Siquidem, etsi Viros illos Semipelagianismi errore tactos concederemus, quod tamen plures denegant, qui Catholicam eorum sententiam egregiè tuentur; excusandi tamen, si quid humani hæc in parte illis exciderit; nondum enim Catholica doctrina supremo Apostolicæ Sedis iudicio fuerat definita, ut in *lib. 2. Operis de Canonizatione cap. 29.* pluribus disputavimus. At contra Clemens Alexandrinus in ea Catholicæ Religionis Dogmata, quæ pridem statuta fuerant, & inconcussis Ecclesie Decretis firmata, peccasse creditur: Cum igitur planè dissimilia sint, quæ producuntur exempla, imò eritò doctus Pater Halloix *tomo 2. Scriptorum Illustrum Ecclesie Orientalis in notis ad vitam Pantani cap. 2.* conqueritur, se vehementer mirari, quòd in Martyrologio Romano nomina aliorum veterum Patrum, qui in varios errores lapsi fuerant, describantur, nomen verò Clementis Alexandrini nullibi reperiat.

XXXII. Nec majoris momenti sunt cætera, quæ pro Clemente Alexandrino superius relata

Clementis
erroribus
pectus, a
Martyro-
logio ex-
cluden-
dus.

Quæ oppo-
nuntur e-
xempla,
Clementis
causam non
juvant.

Quo in sen-
su daverit ni-
tulo Cle-
mentis dante-
tur.

1748.

sunt; atque illud cum primis, quod *Beati*, ac *Sancti* nomine a multis donetur. Horum agmen, uti vidimus, ducit Eusebius, cujus verba è Sancti Alexandri Jerofolymitani Epistola deprompta supra produximus, quæ juxta Versionem Henrici Valesii ita sonant, *Sanctum Clementem Dominum item meum*. Verùm si verborum proprietatem ad Græcum textum exigamus, *Sacer* potius, quam *Sanctus* Clemens vocandus est; ita namque Græcus sermo habet, *τὸν ἱεγὸν κληρωτα*. Sed etsi ultro daremus, *Sancti* a *Beati* nomen Clementi Alexandrino fuisse tributum, non idèdè tamen de singulari illius Sanctitate judicium ferendum est. *Sancti* denominatio primis Ecclesiæ temporibus Religionis potius, quam Christiani profitebantur, quam probati cujusque moris indicium erat. *Qui oim Christiani*, inquit Spondanus in *Epitome Anathemæ Cardinalis Baronii ad ann. Christi 43. num. 4.*, *idem nominabantur Sancti, ut a Paulo saepe ac Luca, postèrsue Ignatio, Philone, Polycaepo, Tertulliano, & aliis*. Hinc ut in *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum par. 2. cap. 27. num. 14.* satis probavimus, unus *Sancti* titulus par non est, ut Corpora, quæ ex Catacumbis efferantur, sacro Cultu donentur; sicut enim pranotavimus, in primava Ecclesia *Sancti* vocabulum nec vitæ Sanctitatem, nec Martyrium pro Christi nomine toleratum, sed Christianæ Religionis, quæ cuique Fidelium communis erat, integritatem declarabat. Successu temporis, ut Spondanus animadvertit, *Sancti* titulus ad peculiarem vitæ sanctimoniam significandam translatus est: *Demum*, sic ille prosequitur, *obtinuit usus, ut illi tantummodo Sancti in Ecclesia dicerentur, qui eminentiori probatorique fulgerent morum sanctitudinem*. In hac posteriori acceptione haud facillè prudens Scriptor *Sancti* nomen Clementi Alexandrino hodie tribueret; aut si quid tale illi exideret, veniam peteret, ut reverè petiit Combessius. *De Sancti titulo, quo eum aliquando ornavit Combessius, veniam petiit, Bibliotheca Concionatoria tomo 1. pag. 9.*, verba sunt eruditi Domini Georgii in *suis notis, quas Martyrologio Adonis ad diem 19. Decembris* subjecit. Eodem pertinent, quæ diligens Scriptor Pater Michael a Sancto Joseph *tomo 2. pag. 39. suæ Bibliographiæ Criticæ Ver. Clemens*, de Sancti nomine, quo Clemens honoratur, adnotavit: *In Expurgatorio Hispano tomo 1. pag. 134. ubi præscribitur correctio Bibliothecæ veterum Patrum ad tom. 6. fol. 235. deleri præcipitur titulus Divi apostolus Clementis*.

XXXIII. Equidem nonnulla Martyrologia, ut supra indicavimus, Clementis meminere; sed & alia proferri possunt, in quibus nulla Clementis Alexandrini fit mentio. Nil tale occurrit in *tomo 3. Thesauri Anecdotorum Martene, & Durand; in tomo 6. amplissimæ Collectiōnis Veterum Scriptorum*, quæ ab idem accuratis Authoribus coordinatur; in *tomo 2. Spiritus Lucae & Acherii; in tomo 2. Antiquarum Lectionum Casij; in Martyrologio Florentini; in tomo 6. par. 2. mensis Junii Farram Bollandianorum*. esto multa, ac vetusta in hisce locis exhibeantur Martyrologia. Ufuardum sæculi noni Scriptorum primum fuisse, qui in suo Martyrologio Clementis Alexandrini nomen conscripserit, haud improbabili opinio est; Verùm nihil prohibet quominus, si res ita exigat, ab Ufuardi Martyrologio, aliquin multis de causis venerando, liceat aliquando recedere.

XXXIV. Ufuardum cum primis Clementis nomen suo Martyrologio addidisse, affirmat Eruditus Sollerius in *suis ad Ufuardum notis sub die quarta Decembris*, quam sanè Sollerii sententiam verosimillimam arbitramur. Ufuardus enim in Opere suo adornando usus est præcedentibus Martyrologiis Hieronymi, Bedæ, Flori,

Rabani, Wandelberti, & Adonis, ut præclare offendit Anonymus Monachus Benedictinus Congregationis Sancti Mauri *pag. 8. suæ Præfationis ad sincerum Ufuardi Martyrologium*, quod Parisiis impressum est anno 1718. Cum autem in nullo ex præcedentibus Martyrologiis nomen Clementis legatur, haud temerè affirmare licet, Ufuardum omnium primum fuisse, qui Clementis nomen in suum Martyrologium intulerit; potissimum cum ipsemet Ufuardus, in Prologo, quem ad Carolum Calvum scripsit, atque in prælaudato Opere impressus legitur, disertè fateatur se nonnulla Sanctorum nomina, quæ in præcedentibus Martyrologiis deerant, Operi suo addidisse. *At si quid, præter quod ab illis accepi, in hoc Opere auctum, vel mutatum est, sagaci a me indagare id perquisitum agnosci poterit*. Hæc Ufuardus.

XXXV. Alia quidem sententia aridè Domini Georgii, qui in loco mox allato putat nomen Clementis ante Ufuardum ab Adone in suo Martyrologio fuisse descriptum. Verùm id longè facilius asseritur, quam probatur. Plurimi, & meritò quidem, Georgius facit Editionem Martyrologii Adonis, quam curandam suscepit Rosweydeus, cujus exemplar extat *tomo 16. Bibliothecæ Patrum Editionis Lugdunensis anno 1677. de qua sic loquitur in Præfatione pag. 12. Quanti verò fecerimus Rosweyde Editionem, facile intelliges, cum videris, ad illius fidem Nos omnia expressisse: nihil è textu detraxisse, sed ad scrupulum usque retinuisse omnia, & quæ ex Apographis nostris delibavimus, in varias Lectiones transfuisse*. Si tanta hujus Editionis Georgii fides, cur ille Clementis nomen inserit, quod hæc probatissima Editio prætermittit? Equidem hæc provocat ad vetera Martyrologii Adonis exemplaria, quæ in *Cod. 511. 512. & 514. Bibliothecæ Vaticanæ* exhibentur; in quibus post Sancti Aviti Abbatis memoriam ita legimus: *Alexandria beati Clementis Presbyteri, qui in Divinarum Eruditionum Scholis quammaximè effloruit*. Verùm ipsa Codicum, qua scripti sunt, ætas, illorum auctoritatem hac in re dubiam evincit. Audiendus ipsemet Georgius in *Præfatione pag. 9. Alter, inquit, signatus num. 511., ex Specimine characteris, sæculo Christi undecimo scriptus esse mihi visus est; Reliqui verò duo signati num. 512. & 514. sæculo duodecimo exarati fuisse visi sunt*. Quocirca nec omnino antiqua, nec ab Adonis tempore parùm distita dicenda sunt tria illa Bibliothecæ Vaticanæ exemplaria, quæ plurimum sæculorum spatio ab Authoris ætate dissociantur. Ex quo & illud sequitur, fieri facillè potuisse, ut aliqui sequioris ævi Scriptores, pietatis, ac Religionis prætextu, privato consilio veteribus Martyrologiis nova Sanctorum nomina addiderint; quod multis exemplis, apud Eruditos, ipsumque Georgium satis frequentibus, illustrare possumus.

XXXVI. Hoc autem semel statuto, Ufuardum nempe primum fuisse, qui Clementis nomen in Martyrologium invexit, tanta profectò non est illius auctoritas, ut grande sit piaculum ab ea aliquando recedere; cum Nobis comperit sit, ejusmodi Martyrologii Lectionem primò in Monasteriis Benedictinis in usu fuisse; moxque ab aliis Ecclesiis fuisse adoptatam, ut in Opere *de Sanctorum Canonizatione lib. 4. par. 2. cap. 17. num. 3.* observavimus. Neque unum est, in quo Ufuardus fallitur, Clementis nomen. Si ea ad trutinam revocentur, quæ in Martyrologio Ufuardi circa Festum Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis enarrantur, & quorum a Nobis in Opere *de Festis Domini Nostri Jesu Christi, ejusque Beatissimæ Matris ad diem 15. Augusti* accurata fit mentio, fateri oportebit, Ufuardi testimonium esse rejciendum, ubi

1748.

Accuratissima Martyrologii Adonis Editio Clementem prætermittit.

Quamplura Martyrologia Clementis non meminere.

Prima Clementis mentio in Ufuardi Martyrologio.

Facillimum ab Ufuardo ad sententiam recedere.

1748.

1748.

majora, ac meliora id suadeant argumenta. Quæ cum ita sint, iis profectò assentiri non possumus, qui per summam injuriam reprehendunt eximios illos Viros a Gregorio XIII. Romani Martyrologii emendationi præpositos, quorum nomina in præcitato Operis Nostri loco *sub num. 5.* singillatim enumeravimus: Non enim ideò culpandi, quòd a Clementis Alexandrini nomine, cujus Ufuardi Martyrologium meminerat, abstinerint. Enimverò argumentorum, quæ supra retulimus, tanta vis est, ut & Ufuardi testimonium infirmet, & Romani Martyrologii emendationem a quavis obtredatione, & censura prorsus eximat.

Alia de Severi Sulpicii nomine proponitur Controversia.

XXXVII. Absoluta de Clementis Alexandrini nomine controversia, alia succedit de Severo Sulpitio Sancti Martini discipulo. Martyrologii Correctores sub Gregorio XIII. hoc Elogium ad diem 29. Januarii apponendum censuerunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi discipuli Sancti Martini, virtutibus, & eruditione conspicui.* Qui verò Urbano VIII. mandante novam Martyrologii Emendationem instaurarunt, idem Elogium, verbis aliquot intermediis dumtaxat exclusis, ita contraxerunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi virtutibus, & eruditione conspicui.* Tota igitur circa voces illas, *Discipuli Sancti Martini*, versatur emendationum varietas, de qua multa scripserunt Patres Bollandiani ad diem 29. Januarii, in vita Sancti Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis §. 2. num. 12., Florentinius in Admonitione 11. quæ præponitur ejus Martyrologio pag. 51., Baillet ad diem 29. Januarii num. 1. & num. 4., Tillemontius tomo 10. Memoriarum, nota 5. super vita Sulpitii Severi, Gravelson tomo 12. Historia Ecclesiastica pag. 157. Romanæ Editionis anno 1717., alique complures, quibus & Nostrium de Canonizatione Opus addendum lib. 4. part. 2. cap. 17. num. 7.

Quenam Gregorianæ correctioni favent argumenta.

XXXVIII. Ut gravior hæc controversia pro meritis expendatur, illud in quo præcipuus difficultatis cardo sistit, inspicendum, an Sulpitius Severus Sancti Martini discipulus, fuerit, an non, Episcopus Bituricensis; ideòque jure, an injuria, verba illa *Discipuli Sancti Martini* fuerint expuncta. Correctores sub Gregorio affirmativam sententiam sequuti sunt; hinc duo illa in Elogio sociarunt: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli Sancti Martini.* Hanc ipsam Correctoribus insedissee opinionem testatur Cardinalis Baronius in suis ad Martyrologium notis sub die 29. Januarii. Neque verò hæc sententia omnimoda caret probabilitate; quandoquidem ea innitur additionibus a Molano factis ad Ufuardum, ubi ad diem 29. Januarii hæc habentur: *Bituricas civitate Sancti Sulpitii Severi Episcopi, & Confessoris, discipuli Beati Martini;* fulcitur testimonio Maurolici, qui in suo Martyrologio ad præcitatum diem ita scripsit, *Biturici Severi Præsulis, discipuli Sancti Martini;* & postremò juvatur Apologia, quam pro Sulpitio Severo discipulo Sancti Martini scripsit Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis, qui in eunte sæculo tertio decimo floruit. De hac Guiberti Apologia consulendus Hieronymus de Prato Veronensis, qui illam inseruit tomo 1. Operum Sulpitii Severi.

Hinc querere in emendationem sub Urbano institutam.

XXXIX. Hisce verò momentis nimium præfidentes insurgunt aliqui, atque in Martyrologii correctionem ætate Urbani factam subinfenssi, apertis verbis loquuntur simul, & obloquentur. Aut enim, ita ratiocinantur, locus est conjecturis supra propositis; jamque Gregoriana emendatio facta testaque servanda erat: Aut nova contra conjecturas illas supervenerunt monumenta, atque hoc in casu fatis erat Episcopi titulum Severo Sulpitio adimere, & interim, quæ sequuntur verba illa, *Discipuli Sancti*

Martini, immutata relinquere. Hoc autem temperamento posthabito, Martyrologium Romanum, ex nupera correctione, non uno, sed duplici gravatur incommodo; tum quia alter Sulpitius Severus Episcopus Bituricensis, a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo diversus, perperam effingitur; tum quia Sulpitius Severus discipulus Sancti Martini, de cujus laudibus Sanctus Paulinus Nolanus, Paulinus Petrocoriensis, Venantius Fortunatus, Gregorius Turonensis, alique palàm loquuntur, a Martyrologio expeditur, ac non sine injuria a vetustissima illa tituli Sanctitatis possessione deturbatur. *Valde autem Sulpitii Sanctimoniam commendat*, inquit Gerardus Joannes Vossius in vita Severi Sulpitii, quæ in fronte ejus Operum Editionis Amstelodami præponitur, quòd in Romano Martyrologio ejus memoria celebretur ad 4. Kalendas Februarii. Gemina occurrunt apud Patrem Brasichelli, qui ante Urbani VIII. emendationem ita de Severo Sulpitio loquitur in Indice librorum expurgandorum: *Ut interim omittamus Episcopatum, quem in incipiti quibusdam conjecturis Baronius tomo 5. Annalium posuit; De Sanctitate tamen Severi Sulpitii, cujus tam illustre Elogium extat in Martyrologio Romano 29. Januarii, ambigere, nescio quàm tutum.* Hæc illi, qui Gregorianæ Correctioni favent impensiss.

XL. Hæc tamen iis non probantur, qui Severum Sulpitium Sancti Martini discipulum in plures errorum scopulos turpiter impegisse contendunt. Compertum namque est, eum jam ætate provecum erroribus Pelagianorum adhæsisse, & in suis Dialogis errores Millenariorum fuisse sequutum; ex quo Dialogi illi a Gelasio Pontifice in memorato de Ecclesiasticis libris Decreto, Apocryphis accensentur, hisce verbis: *Opuscula Posthumiani, & Galli Apocrypha;* qua in re conveniunt Scriptores non modo Heterodoxi, nempe Casimirus Oudinus de *Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi quinti pag. 495.*, & Cave de *Scriptoribus Ecclesiasticis sæculi Nestoriani;* sed & Catholici Authores satis accurati, veluti Joannes Trithemius de *Scriptoribus Ecclesiasticis*, Cardinalis Bellarminus in eodem *Tractatu*, Philippus Labè in sua *Dissertatione Historica*, quæ præstat in tomo 7. *Operum Cardinalis Bellarmini Venetæ Editionis anno 1728.*, Natalis Alexander in *Historia Ecclesiastica sæculi quinti cap. 4. art. 2.*, Longeval in *Historia Ecclesiæ Gallicanæ tomo 1. lib. 3. pag. 397.*, Doujat in *Prænotionibus Canonis lib. 2. cap. 52. num. 5.* Quid verò ad hæc Sulpitii Patroni?

Sulpitius verus Pelagianus, & Millenarius adhæret.

XLI. Reponunt, ejusmodi probra, quæ in Severum Sulpitium vibrantur, futilia planè esse ac inania; ideòque Martyrologii Reformatores sub Urbano, levi nimium innixos fundamento, Severi Sulpitii, qui Sanctum Martinum Præceptorem habuit, nomen è Martyrologii Codice expunxisse. Etenim, qui primus memoriæ mandavit, Sulpitium a Pelagianis deceptum, a Catholica Veritate declinasse, fuit Gennadius quinti sæculi Scriptor, de quo ita loquitur Guibertus Martinus Abbas Gemblacensis in prælaudata Apologia: *quòd a Pelagianis seductus, in aliquo a regula Oribodoxæ Fidei exorbitaverit, nusquam omnino, nisi in solo legi Gennadio, qui, nescio utrum hoc alicubi & ipse legerit, & an ex sola fama, quæ facta, & infecta loquitur, didicerit.* Addunt præterea, eundem Gennadium, & Sulpitii errores, & poenitentiam unà fociasse; quæ sanè tanta fuit, ut quoad vixit, perpetuum sibi silentium servandum indixerit, & reipsa servaverit: Si quid ergo peccavit, crimen illustri poenitentia delevit. Quod verò attinet ad Millenariorum errores, ad Gelasiani Decreti censuram, ad ea demum maledicta, quæ Joannes Clericus in Opera Severi Sulpitii Sancti Martini discipuli infenso congestit stylo,

Sunt qui vindicta & poenitentiam obtendant.

eadem

eadem repetunt, quæ prælaudatus Hieronymus de Prato in *Opere supra relato* in rem hanc scripsit, ut Severum Sulpitium ab impactis criminibus vindicaret. Illud tandem Sulpitii Fautores ingeminant, Correctores Urbani tempore modum nequaquam fervere; si quid enim castigatione dignum incidat, immutandum paullisper erat, non omnino delendum. Quæ ferè ratione Saussajus in Martyrologio Gallicano, quod anno 1637. editum est, ad diem 29. Januarii ademit quidem Sulpitio Severo titulum Episcopi, sed cætera, quæ Sulpitium illum Sancti Martini discipulum fuisse demonstrant, intacta reliquit, hoc pacto: *Eodem die in Aquitania Pago Primuliaco, Sancti Severi Sulpitii Presbyteri & Confessoris, doctrinæ & Sanctimonie laude perillusis, qui Sancti Martini res gestas nitido stylo conscripsit, atque non minus acerbis expressit, quam calamo, paupertatis Cultor egregius, ac humilitatis persincerus Amator, cujus præconia ob claras sapientiæ dotes, & sublimem vitam institutum, Sanctus Paulinus Nola Episcopus efferens, magnificè profecutus est.*

Ratio potissima cur Sulpitii nomen Martyrologio non inscribatur.

XLII. Atque hæc quidem sunt, quæ de Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo cum ex Eruditorum colloquiis Nobiscum habitis, tum maximè ex privata librorum lectione Nobis licuit haurire. Nullum verò ex tanta rerum congerie satis efficax argumentum occurrit, quod Nostrium inducat animum, ut a Correctione, quæ sub Urbano VIII. peracta est, recedamus. Enimverò post accuratam causæ discussionem, illud tandem comperimus, universum oppositæ sententiæ Systema huic propositioni, quam axiomatis loco præsupponit, inniti, nimirum die 29. Januarii inscriptum fuisse in Romano Martyrologio nomen Sulpitii Severi discipuli Sancti Martini. Hinc querelæ illæ, atque repetitæ expostulationes, ob non servatam hanc saltem Elogii partem, *Discipuli Sancti Martini*, si fortè Episcopatus insignia Severo Sulpitio minùs conveniant. Verùm hæc præcipua erroris causa, quod ratiocinium, cui omni-modæ fides adhibetur, falso laborat supposito; unde sequitur, ut quæ supra extruitur argumentorum moles, sponte sua corruat.

Status Controversiæ Reformato-ribus sub Urbano bene perspicuus.

XLIII. Id verò exploratum cuique erit, si ad ea, quæ Martyrologii Reformato-ribus sub Urbano Pontifice bene perspecta erant, animum convertamus. Norant hi, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio sub die 29. Januarii fit mentio, reverè Episcopum Bituricensem fuisse, cum hac in re omnia conveniant Martyrologia, quæ Gregorianam Correctionem ætate præcedunt. Norant item, Severum Sulpitium Sancti Martini discipulum nunquam ad Bituricensem Episcopatum fuisse evectum, quidquid Guibertus commentus fuerit, quem tamen Hieronymus de Prato in vita Sulpitii Severi discipuli Sancti Martini §. 13. ita refellit: *Pergit Guibertus narrans, Severum à Bituricensi Clero ex Monasterio adductum, Archiepiscopum ejus Urbis constitutum. Nihil magis repugnans veritati, quam Severum nostrum Bituricensem Episcopum fuisse.* Sed & illud, vel ex ipso Gennadio nosse poterant, Sulpitium Severum nonnisi Presbyterum fuisse; quod deinde recentiori ævo indubium reddidit gemina ejusdem Sulpitii Severi Epistola a Balutio reperta, & *Miscellaneorum* tomo 1. inserta, cujus inscriptio sic habet: *Epistola Sancti Sulpitii Severi Presbyteri.* Utramque Epistolam a Balutio collectam probat Tillemontius in *Adnotatione quinta ad vitam Sulpitii Severi Sancti Martini discipuli*; nec dissentit Hieronymus de Prato §. 10. *vita Sulpitii Severi*, monumentorum potius, quæ Balutius edidit, quam Gennadii, cujus fidem habet suspectam, autoritate commotus. Libet Hieronymi locum, est longiusculum, integrum

hic exscribere: *Uno itaque, inquit, Gemadii testimonio innititur Severi Presbyteratus, quod, tacentibus cæteris, quid valeat non video. Moneo tamen, Balutium in Miscellaneorum libro primo exhibere Epistolas duas Sulpitii Severi Presbyteri Aquitani, quas & Nos dabimus in Appendice tomi secundi, quarum utraque hunc præfert titulum: Epistola Sancti Severi Presbyteri; prima verò etiam hanc appositam habet coronidem: Explicite Epistola Severi Presbyteri ad Claudiam sororem suam. Itaque ni malimus ex auctoritate Gemadii huic nostro Severo, cui duæ illæ Epistolæ adscribendæ videntur, Presbyteri titulum a Librariis additum, aliquantulum hinc ejus sententiæ accederet momenti.*

XLIV. Falluntur ergo, qui putant Sulpitium Severum, cujus memoria incidit in diem 29. Januarii, esse discipulum Sancti Martini; cum Sulpitius ille Bituricensis Episcopus dicatur, hic verò sola Presbyteratus prærogativa præfulgeat. Ex qua præpostera sententiæ illud necessario sequitur, ut è duplici Sulpitio Severo, ministerio, ac dignitate planè dissimili, unus confletur, cui duo hæc simul conveniant, quod Episcopus Bituricensis fuerit, itemque discipulus Sancti Martini. Quo quid absurdius? Hæc tamen Personarum comixtio suam duxit originem ab Apologia Abbatis Gemblacensis, cujus opinio Sigonium, Galefinium, Victorem, Gifelinum, alioque plures in eundem errorem pertraxit.

XLV. Neque egregios illos Viros, qui Martyrologii emendationem sub Urbano excuderunt, latuit absurda hæc opinio; quamvis compertum sit, nihil de ea rejicienda fuisse sollicitos. Cum enim certò nosset, Sulpitium Severum, de quo in Romano Martyrologio ad diem 29. Januarii, Episcopum Bituricensem fuisse, ideoque planè diversum a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo, nihil illis curæ fuit ea ad examen vocare, quæ contra posteriorem Sulpitium Severum opponi solent, ne alioqui extra præstitutos fines vagari viderentur. Huic quæstioni locus quidem fuisset, si de Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo aut in Martyrologium inferendo, aut inde expungendo, judicium insitueretur. Verùm cum nil tale in disputationem veniret, rem hanc intactam relinquere satius duxerunt. Quod enim ad hujusce Sulpitii sanctitatem attinet, nemo est ex antiquis Scripto-ribus, qui eum Sancti titulo exornet: *Sane ab antiquis Sanctitatis titulo haud decoratur; ita legimus in Bibliographia Patris Michaelis tomo 4. pag. 55.* Quod si apud Saussajum, & Petrum de Natalibus, Sancti nomine aliquando donetur, nihil inde conficitur; jam enim præmonuit Longeval in *Historia Ecclesiastica Ecclesia Gallicanae tomo 1. lib. 3. pag. 397. in not. sub lit. A.* optandum esse, ambos ea auctoritate fuisse donatos, quam non habebant, & quam habere sibi falso persuaserant.

XLVI. Quæ de Martyrologii correctione Urbani tempore instituta, ac de methodo, quam Reformatores sibi servandam proposuerunt, huc usque narravimus, Historiæ veritati, quæ ex Actis Congregationis indubia est, planè consonant. Rei gestæ seriem paucis hic repetere, nec inutile erit, nec injucundum. Die 27. Januarii 1628. habita est celeberrima Congregatio coram Cardinali de Torres, cui, præter alios, interfuere Fortunatus Scacchus, Bartholomæus Gavantus, Terentius Alciatus, & Hilarion Abbas Sanctæ Crucis in Jerusalem, ut ex Actis, quæ recensentur in *Codice 1240. Manuscriptorum insignis Bibliothecæ Barberinæ pag. 527.* manifestum est. Primo loco igitur vetus Elogium ex Martyrologio jussu Gregorii XIII. castigato productum est, atque inter Acta relatam, cujus tenor, qui sequitur: *Januarii 29.*

Sub uno Sulpitii Severi nomine duo recensendi.

Controversiam de Sulpitio Presbytero Correctores non attingunt.

Acta Congregationis, quæ sub Urbano habita est, producuntur.

1748.

1748.

apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, discipuli Sancti Martini. Quid de ejusmodi Elogio senserint egregii Viri, queis emendatio erat concedita, ex Historica, quam subjecimus, narratione audiamus: Videbatur hoc loco agi de eo, qui scripsit vitam Sancti Martini, qui tamen mortuus est Presbyter, non Episcopus, & incidit in Errores Origenis, & Pelagii, licet resipuerit, restibus Gennadio, Bellarmino de Scriptoribus Ecclesiasticis, & Baronio in Annalibus. Fuit alius hujus nominis Episcopus Bituricensis ex Antonio Democar in Catalogo Episcoporum Bituricensium, qui tamen non vixit, nisi longè post Sanctum Martinum Turonensem Episcopum, cujus fuit alioquin imitator, ex Petro de Natalibus. Quibus omnibus consideratis, decretum est deleri ea verba, Discipuli Sancti Martini, ut de Episcopo Bituricensi statim intelligatur Martyrologii textus, non de alio discipulo Sancti Martini, & Scriptoris vita.

Sulpitii duo, uterque Bituricensis Episcopus, numerantur.

XLVII. Quæ verba cum satis aperta sint, nullique ambagibus involuta, nihil iis, quæ supra retulimus, addendum superest. Hoc unum, antequam controversiæ finem imponamus, juvat hic adnotare, duos nimirum Sulpitios Episcopos Bituricenses extitisse, quibus nihil commune est cum Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo. Primus obiit an. 591., alter vita cessit anno 694. De priori loquitur Martyrologium die 29. Januarii, posteriorem die 17. ejusdem mensis commemorat. Ne nominis, atque Episcopatus affinitas confusionem pareret, alteri cognomen Severi, alteri Pii cognomen est additum; Hinc de altero Sulpitio die 17. Januarii legitur: *Apud Bituricas depositio Sancti Sulpitii Episcopi cognomento Pii, cujus vita, & mors pretiosa gloriosis miraculis commendatur.* De Sulpitio, qui Severus cognominatur, non etiam de alio, qui Pius vulgò audit, excitatur controversia, sit ne a Sulpitio Severo Sancti Martini discipulo secernendus; quæ tamen controversia post correctionem Urbani VIII. è medio sublata est. De gemino Sulpitio Bituricensi Episcopo consulendus Cardinalis Baronius tomo 5. *Romana Editionis ad ann. Christi 431. §. Sed illud hic considerandum; & in Notis ad Martyrologium Romanum die 29. Januarii, Patres Bollandiani die 29. Januarii in vita Sancti Sulpitii Severi Episcopi Bituricensis §. 2. num. 12., Mabillonius in Annalibus Benedictinis lib. 2. num. 91. ad an. 624., & in Actis Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti Sec. 2. ad ann. 644. in Observationibus præviis ad vitam Sancti Sulpitii Pii num. 1., Dionysius Sammarthanus in Gallia Christiana tomo 2. editionis Parisiensis anno 1720. pag. 14. num. 25., & pag. 16. n. 19., Le Coingt in Annalibus Ecclesiasticis Francorum ad ann. Christi 591. pag. 392. ubi ad rem nostram ita scribit luculentissimè: In Cathedra Bituricensi duo sederunt Sulpitii: Hic Severi nomen obtinuit, ut ab altero distingueretur, cui cognomen Pii cessit; atque inde factum est, ut a posterioris ævi Scriptoribus discipulus Sancti Martini prædicaretur, ac talis in Martyrologium Romanum irreperet quarto Kalendas Februarii, donec Urbani VIII. Romani Pontificis auctoritate abrase sunt ille voces Discipuli Sancti Martini, his dumtaxat servatis: *Apud Bituricas Sancti Sulpitii Severi Episcopi, virtutibus, & eruditione conspicui.* Consulendi quoque Annatus lib. 4. *Theologiæ positivæ art. 26., & Dominicus Georgius in notis ad Martyrologium Adonis die 17. Januarii.**

Bollandiani instant pro Theodori Pontificis nomine; sed rejiciuntur;

XLVIII. Eruditissimis Patribus Bollandianis tomo 3. mensis Maji die 14. pag. 263. mirum planè subit, quòd in Romano Martyrologio Theodori Summi Pontificis nomen nullibi occurrat, cum illius expressa fiat mentio in gemino Martyrologio Florentino, altero Magni Ducis Etruriæ, altero Senatoris Strozzi; quibus &

illud ascendendum, quod Florentiæ typis excusum est anno 1486. Hinc ea Bollandianorum expostulatio: *Contigit hæc depositio, seu potius ejus (Theodori) obitus hæc die 14. Maji ann. 649.; sed, quod miramur, nullis aliis fastis, maxime Romanis, ejus nomen infernum reperimus.* Quæ verba de Theodoro I. Summo Pontifice intelligenda esse temporis definita ratio demonstrat; cum Theodorus II. post dies viginti in Pontificatu actos ex hac vita migraverit anno 901. Bollandianis adhæret Franciscus Pagi in *Vita Theodori I. tomo 1. Breviarium Romanorum Pontificum.* Mirari tamen desinet quisquis animadvertat, Correctores Romanos ea tantum in Martyrologium transfuisse Sanctorum nomina, quæ ex veteribus probatisque Martyrologiis petebantur. Porrò tantam auctoritatem recentis Martyrologiis conciliandam non esse arbitrati sunt: Hinc, cum alia deficerent monumenta, uni Codicum illorum fidei acquiescere noluerunt.

XLIX. Quod verò satis mirari non possumus, illud est, Siricii Pontificis nomine, quod vetusta æque ac probata exhibent quamplura Martyrologia, quæ a Bollandianis commemorantur tomo 3. *Februarii pag. 282.* Nosque infra indicabimus, Romani Martyrologii Codicem tamdiu caruisse. Ubi primum post Gregorianam Correctionem innotuit, ejusmodi Pontificis nomen in diem 26. Novembris relatum non fuisse, Clarus Vir Franciscus Maria Florentinus doctam scripsit Exercitationem, quæ in *Martyrologii suis notis ad dictam Novembris diem jacet ordine XVI.*, in qua multa sanè cum laude, ac eruditione demonstrat, quàm consentaneum sit, ut tanti Pontificis nomine Martyrologium dicitur. At Florentini lucubratiō suo caruit effectu, cum nonnisi post absolutam Martyrologii correctionem, Romam pervenerit. Iterum instituta Urbani VIII. tempore nova Martyrologii correctione, nulla de Siricii nomine incidit mentio, quia nulli curæ fuit ejusmodi causam, qua decebat vi, & alacritate, tractandam suscipere. Cum verò Clemente X. Ecclesiæ clavum gubernante, Sacror. Rituum Congregationis Basilicæ Lateranensis Officia propria Sanctorum Romanæ Ecclesiæ Pontificum concessisset, Siricio prætermisso, rursus de hujusce Pontificis Sanctitate, ejusque Officii concessione agi coeptum, irritò tamen eventu; siquidem Archiepiscopus Myræ, qui tunc temporis Promotoris Fidei munereungebatur, acriter obstitit, quòd Siricii nomen in Romano Martyrologio nunquam occurreret; Ea namque Sacræ Congregationis mens erat, ut Sanctorum Pontificum Romanorum, quorum nomina in Martyrologium relata fuerant, Officia concederentur. Et quoniam ipsemet Fidei Promotor in suis Animadversionibus obiter attigit rationes præcipuas, ob quas Siricii nomen in Martyrologii emendatione fuerat prætermisum; hinc monitu, atque hortatu bonæ memoriæ Cardinalis Casanattæ, celeberrimi Henricus Noris tum Augustiniani Ordinis Professor, mox communi plausu ab Innocentio XII. inter Romanæ Ecclesiæ Cardinales adscriptus, pro tuenda Siricii Pontificis Sanctitate, satis accuratam ac validam edidit Apologiam, quæ nulli tamen fuit usui; cum ea, quæ in Sacror. Rituum Congregatione agitabatur Causa de concessione Officiorum, ad exitum pervenisset, nec jam liceret post absolutum judicium, veterem excitare controversiam. En igitur Siricii Causam iteratò propositam, atque ad primævas silentii tenebras iterum redire jussum.

L. Tandem Nostra ætate, Nobisque id agentibus, novus de Siricio Pontifice recurrit sermo. Cum enim felicitis recordationis Clemens XI. Prædecessor Noster munus Promotoris Fidei,

Alia de Siricio Pontifice commemorata, Florentinis, & Norisius pro Siricio obcurant.

Quæ nostra ætate pro Siricii Causa gesta sunt, enarrantur.

& deinde paucos post annos Præbendam Theologalem in Basilica Vaticana Nobis contulisset, e re Nostra fuit Sacror. Rituum Congregationi supplices offerre preces, ut quæ Basilicæ Lateranensis pridem concessa fuerant Sanctorum Pontificum Romanorum Officia, ad Capitulum Canonicos, & Clerum Basilicæ Vaticanæ extenderentur; quod obtinuimus. Similique exemplo commoti Basilicæ Liberianæ Canonici par Privilegium haud multo post impetrarunt. Tum verò opportunam occasionem nacli, Siricii causam urgere, & eximiam Florentiniæ exercitationem proferre cepimus. Cumque Nobis nuntiatum esset, celeberrimam a Cardinali Norisio super eodem argumento proculam fuisse lucubrationem, ad eam perquirendam curas animumque convertimus, ut validiori præsidio muniti, rursus Siricii causam delibendam proponeremus. Sed quamdiu Promotoris Fidei munus obivimus, Norisiana Dissertatio fuit Nobis impervia. Postquam verò singulari beneficentia Benedicti XIII. Prædecessoris Nostri ad Cardinalatus dignitatem ascendimus, quo tempore Scripturarum Cardinalis Casanatæ ad sacra Missarum Officia spectantium, indicium conficiebamus, ut Operis de Canonizatione Sanctorum, quod tùm meditabamur, bono ac utilitati prospiceremus, inopinatò optatissima illa Norisii Dissertatio ad Nostras pervenit manus; quam idcirco summa diligentia, ac fide exscribendam curavimus, ejusque exemplar unà cum aliis monumentis, quæ ex prælaudati Cardinalis Casanatæ scriptis accepimus, Nobiscum Anconam primò, mox Bononiam detulimus. Scripturarum memorati Cardinalis integra series in celeberrima Casanatensis Bibliotheca summa cura asservatur; quæ verò a Norisio proculca est lucubratio *tomo 4. ejus Operum Editionis Veronensis an. 1732. pag. 722. & seqq.* impressa est. Nec defuere ex recentioribus aliis, qui de gestis Sancti Siricii multa cum laude, ac eruditione differuerint. Consulendi inter cæteros Franciscus Pagi in *Breviario Romanorum Pontificum in vita Siricii*, & Antonius Pagi ejus Patruus in *Adnotationibus Criticis ad Annales Baronii*.

LII. Quæ cum ita sint, Nostro muneri deesse profectò videremur, si Nos, quibus de Siricii Pontificis Sanctitate multa præsto sunt argumenta, quam olim in minoribus curam suscepimus, ad Summi Pontificatus Apicem Divina miseratione evecli, ad optatum exitum non perduceremus. Hoc autem negotium, mutatis vicibus, dissimili ratione, ac methodo est hodie pertractandum. Olim Nos in filiorum numero positi, a Majoribus & Patribus, quæ gerenda essent, audiebamus: Jam verò cum è Filiorum statu, in Ecclesiæ Pastorem ac Patrem evaserimus, quid hæc in re decernendum sit, aliis indicimus. Siricii Pontificis nomen Romano Martyrologio inscribendum censemus; neque idcirco anterioribus Martyrologiis Emendationibus; quæ Siricii nunquam meminere, aperte contradicimus. Unius quippè nominis additamentum, quod nova ac validissima suadent argumenta, aut præteritis correctionibus nihil officit, aut usque adeò levem infert varietatem, ut nullum, aut ferè nullum ex eo obveniat detrimentum.

LIII. Atque ut totius controversiæ status, qua decet methodo ac ordine pertractetur, rem universam in quatuor summa capita fecerendam decernimus; ita nempe, ut primo loco inquiramus, quæ fuerit Siricii Pontificis, cum adhuc viveret, ac post ejus obitum, Sanctitatis fama: Secundò quænam Martyrologia, probarent ne, an potius suspectæ fidei, Siricii meminerint: Tertiò quænam contra Siricium militent rationes, ob quas ejus nomen Romano Martyro-

logio nunquam fuerit inscriptum: Postremò quodnam de hisce rationibus judicium ferendum sit; num scilicet eæ sibi consent, an veriùs futiles sint, ideoque explodendæ.

LIII. De Sanctitatis fama, quæ Siricium adhuc superstitem commendavit, splendidum suppetit testimonium Valentiniani Imperatoris in Epistola ad Pinianum Urbis Vicarium, sive Præfectum data. De Valentiniano hic loquimur non jam recentioris ætatis, cum nempè adhuc puer, blanditiis ac suasionibus Matris, Ariariorum erroribus imbutæ, erat adhuc implicitus, sed Valentinianum producimus grandævum, sapientia & virtutibus instructum, quas Divus Ambrosius in Oratione in ejus obitu habita commemoravit. Porro Magnus hic Imperator suas ad Pinianum dedit Literas postquam Sanctus Siricius, rejecto Ursicino, qui schismate Romanam Ecclesiam turbaverat, concordi Romani Populi acclamatione summus Ecclesiæ Pontifex renunciatus est. Hanc Epistolam ex veteri Codice Bibliothecæ Vaticanæ erutam, suis Annalibus inseruit Cardinalis Baronius *ad an. Christi 385.*, & Petrus Coustant *tomo 1. Epistolarum Romanorum Pontificum* edidit in ordine *secundam* inter eas, quæ Siricio Pontifici adscribuntur. Quid verò de Siricio senserit Valentinianus, quæ sequuntur verba demonstrant: *Proinde quoniam religiosum Siricium Antistitem Sanctitatis sic præesse Sacerdotio voluerunt, ut Ursicinum improbum acclamationibus violarent, nostro cum gaudio memoratus Episcopus ipse permaneat, Piniane carissime, ac jucundissime. Si quidem magnum innocentie, ac probitatis exemplum est, in una acclamatione & ipsum eligi, & cæteros improbari.*

LIV. Himerius Episcopus Tarraconensis Sanctum Damasum Siricii Decefforem, gravissimis de rebus ad Ecclesiasticam disciplinam spectantibus, more Majorum consuluerat. Himerii tamen Epistola Romam pervenit, cum jam Sanctus Pontifex Damasus ad Superos evolasset. Hinc qui Damaso successor datus est Siricius, rem confecit, atque hisce verbis Himerium est alloquutus: *Quia necesse nos erat in ejus labores curasque succedere, cui per Dei gratiam successimus in honorem.* Magna quidem Ecclesiæ Catholicæ utilitate, magnoque Ecclesiasticæ disciplinæ profectu, quidquid Himerius Damaso proposuerat, exposuit, declaravit, ac definivit Siricius, ut patet ex illius Epistola, quæ inter collectas a Petro Coustant occurrit *ordine prima*. Quam quidem Epistolam tot nominibus commendatam, usque adeò utilem ac necessariam, notis illustravit Cardinalis *de Aguirre tomo 2. Conciliorum Hispania dissertat. 5. in Epistolam Siricii Pontificis pag. 126. & seqq.* Esti namque Siricius solum Himerium alloquatur, decernit tamen, ut quæ ad unius consultam referpsit, ad omnium Coepiscoporum notitiam perveniant, nec eorum omnium dumtaxat, qui in Himerii Provincia erant constituti, sed præterea ad *Carthaginenses, ac Bælicos, Lusitanos, atque Gallicos*, vel ut in aliis manuscriptis legimus, *Gallicanos*, vel *Gallicianos*, hoc est Galliciæ Antistites universos. Ex quo factum, ut integerrimum Siricii responsum Clericorum mores in variis Orbis Catholici partibus corruptos emendaverit, ac pristinae integritati restituerit.

LV. Non levem Sancto Siricio conciliat laudem, quòd Coelibatus Legem in Clero firmaverit, ac pœnis in violatores indictis stabiliverit, ut liquet ex ejus Epistolis, & præsertim ex ea, quam memoratus Petrus Coustant exhibet *ordine quintam*. Hoc nixus fundamento Sanctus Innocentius I. in *Epistola ad Exuperium Episcopum*, quæ in præallata Collectione jacet *ordine sexta*, contra Diaconos & Presbyteros incontinentes, easdem pœnas, quas Siricius

Splendidum Valentiniani testimonium de Siricii Sanctitate.

Siricii epistola ad Himerium data, Authorem commendat.

Siricius Coelibatus Legem asseruit pœnis que indictis confirmat.

Summus Pontifex Siricio favet.

Controversiæ status in certa capita distribuitur.

pridem

pridem statuerat, exequendas decernit hisce verbis: *De his, & Divinarum Legum manifesta est disciplina, & beate recordationis Viri Siricu Episcopi monita evidentia commearunt, ut incontinentes in Officiis talibus positi, omni honore Ecclesiastico priventur, nec admittantur accedere ad Ministerium, quod sola continentia oportet impleri.* Eodem fultus praesidio Aeneas Episcopus Parisiensis nono Ecclesiae saeculo clarus, quem Lupus Ferrariensis Episcopus in Epistola 98. multis effert laudibus, quaestionem de Coelibatu contra Graecos pertractans, in libro contra eos scripto cap. 101. Apud d'Acherium *tomo 1. Spicilegii Editionis Parisiensis ann. 1723. pag. 133.* urget auctoritatem Epistolae quintae Siricii ad Episcopos Africae, quam his verbis extollit: *Sanctus Siricius Papa in Ecclesia Beati Petri Apostolorum Principis in Concilio residens, & Fratribus & Coepiscopis per Africam Ecclesiastica jura describens, inter caetera, haec de pudicitia inulit &c.*

Apostolicus zelus in Haereticos, praecipue in Jovinianum.

LVII. Praeterea ardens pietatis studium, & eximium Catholicae veritatis amorem ostendit Sanctus Siricius in damnandis erroribus Joviniani, aliorumque ejusdem sectae Haereticorum, ut ex verbis Epistolae septimae in praenarrata Constantii Collectione compertum est. *Apostoli secuti praecipuum, ita Siricius loquitur, quia aliter, quam quod accepimus, annuntiabant, omnium Nostrum tam Presbyterorum, & Diaconorum, quam etiam totius Cleri, unam sententiam fuisse sententiam, ut Jovinianus, Auxentius, Genialis, Germinator, Felix, Plotinus, Martinianus, Januarius, & Ingeniosus, qui incensores novae haereseos & blasphemiae inventi sunt, Divina sententia, & Nostrum judicio in perpetuum damnati extra Ecclesiam remanerent.* Apostolicam hanc Siricii Pontificis sollicitudinem, ac vigilantiam Sanctus Ambrosius una cum aliis Episcopis in Mediolanensi Concilio congregatis, summis effert laudibus, ac Pontificiae Sanctioni sese ultrò conformat. *Recognovimus (sic ad Siricium Ambrosius, alique Episcopi in Epistola octava memoratae Collectionis) Litteris Sanctitatis tuae boni Pastoris excubias, qui diligenter commissam tibi januam servas, & pia sollicitudine Christi Ovile custodias, dignus, quem oves Domini audiant, & sequantur; & in fine: Itaque Jovinianum, Auxentium, Germinatorem, Felicem, Plotinum, Genialem, Martinianum, Januarium, & Ingeniosum, quos Sanctitas tua damnavit, scias apud Nos quoque secundum judicium Tuum esse damnatos.*

Par Siricii sollicitudo contra Manichaeos, eorumque sectas.

LVII. Albo, sive Abbo Floriacensis de Siricio Papa memoriae tradidit, quod exosos habuerit omnes Haereticos, maxime Manichaeos. Enimvero cum Priscillianistas, qui cum Manichaeis in multis nefariè conveniebant, & scelerè conspirabant, Urbe ejicere armis Spiritualibus non potuisset, opem Theodosii imploravit, ejusque praesidio, quod summopere optabat, tandem obtinuit, ut prudeater conjicit Cardinalis Baronius *anno Christi 389. num. 63.* Haud impari sollicitudine ad coercendam audaciam Bonofii Episcopi Macedoniae impiè asserentis Beatae Virginem post incontaminatam Christi Domini Nativitatem alios filios peperisse, Episcoporum Concilium Capuae indixit, ut colligitur ex epistola nona inter eas, quas Constantius coordinavit. Plura adhuc ex aliis Siricii Epistolis, praesertim ex decima proferre possemus de singulari tanti Pontificis sollicitudine pro restituenda in Galliae partibus Ecclesiastica disciplina: Verum hanc provinciam iis tractandam relinquimus, qui Siricii Vitam, ac gesta commentariis illustranda suscipiant; quibus satis amplam de Siricii laudibus materiem suppeditant Anastasius, sive Auctor Pontificalis *tomo 3. Romanae Editionis*, & quae ab eruditis Viris Schelestrato, Altaserra, Bencinio, Blanchinio, Ciacconio, Somiero, ac Pagio subjiciuntur adnotationes.

LVIII. Ex dictis satis constat de fama Sanctitatis, quam Siricius vigilantissimus Ecclesiae Pastor, & Catholicae Religionis assertor, sibi adhuc vivens conciliavit. Nec minor, postquam è vivis excessit, invaluit opinio. S. Innocentius I. in Epistola prima Collectionis Constantii pari elogio commendat Damasum, Siricium, ejusque successorem Anastasium, ita scribens: *Cui etiam anteriores tanti ac tales viri Praedecessores mei Episcopi, idest sanctae memoriae Damasus, Siricius, atque supramemoratus vir (Anastasius) ita detulerunt &c.* Porro de Damasi, atque Anastasii sanctitate nemo dubitat. S. Leo in Epistola ad Anastasium affirmat se illi conferre Primatum super Illiici Ecclesias, *beatae recordationis Siricii exemplum sequutum.* Eodem in sensu Concilium I. Toletanum, quod paulò post obitum Sancti Siricii habitum est, Litteras Sanctae memoriae Ambrosii, & Sanctae memoriae Siricii multa cum laude commemorat. Ex quibus monumentis ritè expensis, Cardinalis Norisius in praecipita Dissertatione, & ante Norisium Florentinus in *Exercitatione 16. post diem 26. Novembris pag. 1006. & seqq.* solido inferunt ratiocinio, ejusmodi laudum titulos non Pontificiae dignitati dumtaxat, sed insuper vitae sanctitatis esse tribuendos, cum Siricius Summo Pontificatus honori multa ac splendida virtutum, Religionis, ac Pastoralis vigilantiae exempla bene sociaverit. Hinc illud Petri de Natalibus pro Siricio elogium: *Et postquam Sedem Apostolicam feliciter gubernasset, dormivit cum Patribus suis, & sepultus est ad Sanctum Petrum plenus Sanctitate.* Nec defunt in Scriptoribus, qui Petri de Natalibus aetatem praecessere, insignia de Siricii sanctitate documenta; Siquidem Hordericus Vitalis affirmat, *Siricium circa Gregem Dominicum valde fuisse sollicitum; & Luitprandus Horderico vetustior, Siricium sanctae memoriae Papam appellat.*

Testimonium de Siricii Sanctitate post ejus obitum.

LIX. Ad aliud Controversiae caput, quod Martyrologia considerat, in quibus de Sancto Siricio fit mentio, nostra haec oratio progreditur. Qua quidem in re non tam Codicum numero, quam eorum auctoritati studemus. Hinc Martyrologia, quae minori habentur in pretio, missa facimus; quibus ea item accensemus, quae Cyriacum Papam, hoc est Siricium, ut nonnulli perperam interpretantur, commemorant; nullus enim Cyriacus nomine, ut cuique notum, inter Summos Pontifices numeratur. Ea igitur, quae majoris momenti sunt Martyrologia inuamus, quae Sancti Siricii nomen praefereunt. Haec inter sese Nobis offert Martyrologium Bedae, Rabani, & Monasterii Sancti Cyriaci hujus aetate Urbis, quo toties usus est Cardinalis Baronius in Romani Martyrologii emendatione. Succurrit praeterea Martyrologium Ecclesiae Occidentalis editum a Florentino die 26. Septembris; nec non Antuerpiense, & Corbejense, utrumque antiquissimum, de quo ipsemet Florentinus in Notis. Alia insuper Martyrologia numerantur ab eodem Scriptore in citata Exercitatione 16., & a Patribus Bollandianis die 22. Februarii pag. 282., quorum aliqua nec Cardinalis Baronius, nec qui sequuti sunt Martyrologii Romani Reformatores nosse poterant, cum eorum aetate in Archivis, & Bibliothecis adhuc delitescerent. Hinc fortasse, ut prudens Florentinus haud temere suspicatur, Siricii nomen a Romano Martyrologio tandem absum, quòd Veteribus multa fuerint incognita, quae posterior aetas manifestavit: *Accidere facile potuit, quod nostra aetate inventa plura vetustioris Martyrologii exempla non viderint.*

Quamplura probatae fidei Martyrologia Siricium nominant.

LX. Hanc tamen Florentinorum conjecturam non probant, qui multa, eaque non levia, contra Siricium obijciunt crimina, quae a Nobis singul-

Multa in Siricium obijciuntur crimina.

latin enumeranda sunt, ut tertium Controverſiæ caput, juxta propoſitam diſiſionem, expediatur. Primo loco, vitio datur Siricio, quod in Apoſtolicis Litteris conſcribendis Sancti Hieronymi opera uſus non fuerit; qua in re nec Prædeceſſoris Damasi exemplum ſequutus eſt, nec Hieronymi fama ſatis conſuluit. Notum quippe eſt, Sanctum Hieronymum à Siricio neglectum, inimicorum calumniis ac maledictis uſque adeo fuiſſe obnoxium, ut coactus idcirco fuerit ex illorum conſpectu ſeſe proripere, atque ex Urbe diſcedere. Secundò, haud obſcuris indicis manifeſtum eſt, Siricium Pontificem ſin minus inſenſo, ſaitem minus æquo fuiſſe animo in Sanctum Paulinum Virum moribus, ac vita integerrimum. Tertio, improvidum nimis, ac tardam Siricii conſilium reprehenditur in rejiciendis Origeniſtis, eorumque hæreſi coercenda, cum in Ruſinum, & Melaniam, longam nimium patientiam adhibuerit; quam ob cauſam feſtinavit ex hac mortali vita educere illum Dominus, atque Anaſtaſium ſufficere acerrimum Origeniſtarum oppugnatorem.

LXI. Neque tria hæc, quæ in Siricium congeruntur crimina, quorum item meminere Florentinius, atque Norſicus, Noſque meminimus *lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 5. ſub n. 4.*, gratis conſicta ſunt, ſed ex validis Eccleſiaſticae Hiſtoriae monumentis confirmantur. Quod enim ad Hieronymum Romæ malè habitum attinet, hæc habet Baronius ad annum Chriſti 385. *Cum autem non, ut Damafus fecerat, Siricius Papa in ſcribendis ejuſmodi Litteris Hieronymi opera ueretur, neque eum, ut ille, quod par erat, amplecteretur, atque ſoveret, mox Pontificis Romani deſtituit præſidio, idem Hieronymum acerbiffimos pati caput perſecutores, illos ſcilicet Clericos, quorum mores improbos ſcriptis editis ſugillaſſet.* De ſubſenſo Siricio in Paulinum animo, validum ex Epistoſa i. ejuſdem Paulini ad Sulpitium Severum eruitur argumentum: Cum enim de Romanis Clericis ille conqueratur, hæc addit: *Quantum Nobis gratia Dominica detrimentum faciat Urbici Papæ ſuperba diſcretio &c.* quæ verba magnus Annalium Parens de Siricio interpretatur, ita ſcribens ad ann. Chriſti 394. *Jam puto, ſentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat, non alium quidem, quam qui tunc Romana præerat Eccleſiæ Pontificem, ipſum Siricium, quem inſenſum abſque cauſa aliqua, ut ait, pati coactus fuerit. Accidit planè Sanctum Paulinum juſte conqueri de Siricio Papa, atque aliis nonnullis Romane Eccleſiæ Clericis, de quibus etiam conquerſum vidimus Sanctum Hieronymum, quod ſæpe ſuperius diximus. Ut planè acciderit hæc ex parte malè audire Siricium, quod adverſus adeo inſignes Sanctitate & doctrina viros, ubique ſpectatos, fuerit commotus. Poſtremò de nimia contra Origeniſtas Siricii tarditate, ejuſque præcoci obitu teſtem habemus eundem Baronium ad ann. Chriſti 397. ubi ſic loquitur: *Cæterum quòd haud velociter Siricius periclitanti occasione Origenis errorum occurrit Eccleſiæ, quancitius, nempe anni ſequentis exordio, ex hac vita ſublatus eſt; erectusque ſuper Cathedram Petri acerrimus oppuginator Origeniſtarum hæreſicorum Anaſtaſius Papa. Sæpe quidem, atque pavendis eſt demonſtratum exemplis, ut Pontifices illi, qui Cauſam fidei paulò ſegnius irallaverunt, ac remiſſius curaverunt, a Chriſto primario omnium Paſtore fuerint quam celeriter ex hac vita ſubducti; adeò ut manifeſte fuerit declaratum, ſummo jugie ſtudio, ſpeciali diligentia ſemper invigiſſe ſuper Romanam Eccleſiam Divinam Providentiam, ne qua vel levi ſaltem ſuſpitione hæreſice contagionis aſpergeretur.**

LXII. An hæc, quæ in Siricium vibrantur tela, aliquod contra ejus Sanctitatem incorrup-

tumque gubernum inferant vulnus, ex quo Correctores ejus nomen Martyrologio non inferuerint, in hoc poſtremo Controverſiæ Capite ſupereſt inquirendum. Cumque ex hiſtoricis monumentis Siricii crimina repetantur, hiſtorica veritas paulò accuratius examinanda. Ab iis, quæ Hieronymus paſſus eſt, curis atque moleſtiis, exordiamur. S. Hieronymus duodeviginti annos natus Romam acceſſit, ibique Grammaticæ, Rhetoricæ, ac Philoſophiæ Scholas frequentavit. Quinquennio Romæ commoratus, inde receſſit annum agens tertium ſupra vigefimum; neque ante Damasi Pontificis ætatem in Urbem reſreſſus eſt. Cum enim Damafus Generale Concilium Romæ habendum indixiſſet, ea occasione Hieronymus unà cum Paulino Antiocheno, & Epiphania Epifcopo Salaminiæ in Inſula Cypro, ruruſ Romam advenit. Tanti viri fama commotus Pontifex Damafus, erat quippe Hieronymus ſummo ingenio, excellenti doctrina, ſanctiſque moribus præditus, eum designavit, ut & ab Epistoſis eſſet, & totus Orbis Conſultationibus, quæ ad Sedem Apoſtolicam mittebantur, reſponderet. Ex quo Sanctus Doctor intima Damasi familiaritate uſus eſt; & viciffim multo in honore a Damaso eſt habitus. De munere, quo apud Damafumungebatur, ita loquitur ipſe Hieronymus in Epistoſa ad Ageruchiam: *Aut annos plurimos cum in chartis Eccleſiaſticis juvarem Damafum Romanæ Urbis Epifcopum, & Orientis, atque Occidentis Synodicis Conſultationibus reſponderem. Solo tamen triennii ſpatio conceditum ſibi munus obivit, quòd nonniſi triennii ſpatio Damafum habuerit ſuperſtitum.*

LXIII. Siricio in Damasi locum ſuſſecto, mirum dictu eſt quot motus, quantaque in Hieronymum excitatæ ſint turbæ; in quem idcirco tota penè Civitas commota videbatur; quòd ille ſub Pontifice Damaso multorum, quorum vitia, voce, ac ſcripto exagitaverat, odium, atque offenſionem incurriſſet. Nos vitiiſ detractores, ſunt verba Hieronymi, *offendimus plurimos; & in præſatione ad librum Dydimi fatetur ſe cum eſſet in Babylone (hoc nomine Romam ſibi inſenſam appellat) expoſitum fuiſſe odio maledicæ Civitatis, & purpurata Meretricis.* Mox in adverſarios inſurgens, ſubdit poſt pauca: *Ecce Pharifæorum conclamavit Senatus, & nullus Scriba, vel ſiclus (vel ut alii legunt, velificatus), ſed omnis quaſi indicto ſibi prælio doctrinarum, adverſus me imperitiæ factio conjuravit.*

LXIV. Liberioſorem hunc loquendi morem Ruſinus exprobat Hieronymo, ac miratur: *Quomodo de Urbe Roma, Deo ſavente, Capite Chriſtianorum, ea dicat, quæ dicebantur tunc, cum Gentiles in ea populi, & perſecutores Principes morabantur. Equior tamen Baronius rigidiora illa Sancti Doctoris verba ex juſto dolore potiùs, quam ex furore odiove prolata, explicat, ſi mulque excuſat ad ann. Chriſti 385. ita ſcribens: *At hic lector atende, hæc a Sancto Hieronymo ſcripta de inſcitia Romane Eccleſiæ Miniſtrorum, non ſic quidem accipienda eſſe, prout hyperbolicus ſonat ſermo, omnes Romane Eccleſiæ Clericos fuiſſe doctrina expertes, cum dicit, quòd nullus ibi Scriba vel ſiclus, nempe Doctor, ſed Pharifæi omnes, nempe ſceleſti, cautela verò, & hypocriſi ſcelera contegentes. Concedendum aliquid Hieronymo juſtiſſima cauſa indignanti, qui oculos in eos tantum converſos habens, a quibus contumeliis, & calumniis impeteretur, omnes illos pravos dixerit, & imperitos. Certè quidem, qui tempora hæc exactè conſiderat, intelliget planè hoc tempore coaluiſſe in Eccleſia Romana Clericos doctrina, atque ſcientia claros. Si quid ergo vehementiori ſtylo Hieronymus aliquando protulerit, venia dignum; non enim in probos, atque innoxios, ſed in eos;**

acceſſus; e-
gregiæ illius
dotes, multa-
que cum Dama-
ſo familia-
ritas.

Hierony-
mus Siricii
tempore
multis invi-
ſus, & quare.

Graviores
Hieronymi
contra Emu-
los querelæ
excufantur.

Horum cri-
minum veri-
tatem haud
difficetur Ba-
ronius.

Hierony-
mi ad Urbem

quorum vitia damnaverat, sermonem convertit. Enimverò suis Epistolis Monachos infectatus fuerat, qui suæ Professionis oblii, vitio gulæ se dederant, divitum domos frequentabant, efferebantur superbia, superstitione tenebantur. Virgines quoque, quæ nimia familiaritate cum Viris versabantur, acriter reprehenderat. Hinc odia, obretractationes, ac maledicta pravorum hominum, qui insaniebant in medicum, a quo fanabantur.

Roma abijt, atque in Orientem secedit.

LXV. Quamdiu verò vixit Damasus, igneus ille inimicorum furor veluti doloso cinere tectus delituit. Tunc verò exarsit, incendiumque excitavit, cum, Damasus sublato, Siricius in Petri Cathedram evectus est. Innumeræ criminationes, calumniæ, ac irrisiones in Hieronymum congestæ, de quibus sic ille conqueitur: *Alius incessum meum calumniabatur & rixum; ille vului detrabebat; hic in simplicitate aliud suspicabatur.* Quocirca cum eò res pervenisset, ut jam vix sibi posset Hieronymus temperare, tandem Roma abijt; atque in agrum se recepit, ubi suas ad Marcellam dedit literas. Sed remotiorem secessum anhelans, oblata sibi opportunitate in Orientem abeundi, eò pergere statuit; jamque navigium conscensurus, ad A-fellam scripsit, suamque cum Paula, & Melania familiaritatem, quam maledicti criminabantur, egregiè vindicavit. Meminit quoque injuriarum, quas acceperat; fatetur tamen se æquo animo eas ferre, proposito sibi exemplo Christi Domini: qui a Judæis Seducor, & Dæmoniacus est habitus; tandemque concludit: *Scio per bonam, & malam famam perveniri ad Regna Cælorum.*

Nullæ Siricii partes quoad Hieronymum male habitum, & Roma abeundem.

LXVI. Cum igitur privato consilio, quod tamen pravorum hominum molestiæ excitavit, suum ab Urbe discessum Hieronymus decreverit, non est cur ullam discessus causam in Siricium refundamus, ut scite ratiocinatur Vir eruditus Dominicus Vallarsius in vita S. Hieronymi tom. 2. *Operum Sancti Doctoris Editionis Veronensis anno 1742. cap. 16. Neque ab eo, loquitur de Siricio, est illa consiliatationum Sancti Patris cum amulis malisque hominibus causa repetenda; sed ipse utique, quid causa fuerit, Hieronymus novit, & falsus est Epistola 40. Nos, iniquiens, vitii detrabentes, offendimus plurimos.* Sed nec illud Siricio opponi potest, quod Hieronymum in eum dignitatis gradum, quem Damasus illi contulerat, non restituit, ideoque tot bella, & contentiones in Hieronymum exarserint, quæ alioquin sub Siricii tutela Sanctus Doctor effugisset. Non enim cæco modo de rebus a Nostra ætate adeò diffitis judicium ferendum est; neque conjecturis agendum, ubi in summa rerum caligine versamur. Quid? quod si illorum temporum, ac rerum conditionem spectemus, fortasse intelligi poterit, non sine causa Hieronymum a Siricii familiaritate fuisse sejunctum, ne alioquin, quæ in Hieronymum fervebant odia, in Siricium converterentur.

Haud culpandus Siricius, quod Hieronymi discessum non retardaverit.

LXVII. Abijt Roma Hieronymus non jam Siricio aut mandante, aut impellente, sed proprio actus consilio, atque illud Evangelii monitum sequutus: *Si vos persecuti fuerint in Civitate ista, fugite in aliam.* Poterat sanè Siricius prohibere ne Hieronymus ab Urbe recederet: nulla tamen, quæ Siricium obstringeret, urgebat lex. Neque Hieronymi opera, etsi Damasi tempore commendatissima, usque adeò necessaria erat sub Siricio, ut dempto Hieronymo, & Apostolico muneri ferendo, & totius Orbis Catholici Consultationibus expediendis impar esset Siricius, Sancti Doctoris præsidio destitutus. Constat enim è Pontificis Siricii Literis, ac responcionibus, nihil in iis occurrere, quod multum Pontificis pro Catholica Religione, atque Ecclesiastica disciplina studium

summpere non commendat: Adeò eximie illæ sunt, adeò solidæ, ac Pastoralis sollicitudinis, vigilantæ, ac majestatis zelo ubique referatæ: Hinc summo ab omnibus habentur in pretio, esto, inscio Hieronymo, fuerint conscriptæ. Petrus Constant in Præfatione, quam Siricii Literis anteposit, fatetur, *eum amore potius, quam autoritate populum vexisse.* Ne autem quis, Hieronymi sententiam sequutus, Siricium aut inexpertum, aut minus providum arbitretur, hæc subdit: *Quæ autem ad nos pervenerunt ipsius Scripta, summum fidei Catholica, & Canonice Disciplina servanda studium spirant.*

LXVIII. Si arcana Divinæ Providentiæ consilia scrutari liceret, duce Gennadio Massiliensi, vel alio, quisquis ille fuerit, Scriptore Vitæ S. Hieronymi, quam in citato tom. 11. Vallarsius edidit, haud dubitarem asserere, Deum, qui fatiis duxit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere, maximum ex conspuratione in Hieronymum Romæ facta, ejusque ab Urbe recessu elicitisse bonum; ut nimirum Sanctus Doctor a publicis negociis, & Urbis strepitu remotissimus, sacrarum Scripturarum studio totus vacaret, suasque vigilias, ac curas omnes, nullo prohibente, in præclarum illud Opus utilissimum æque, ac commendatissimum conferret. *Verum enumerò, ita loquitur scriptor vitæ apud Vallarsium pag. 243. hunc ego felicem dixerim, hujus fugæ eventum corrigentis Christi judicio dispensatum, quem pravorum hominum persecutionibus parum fore existimo: scilicet, ut Romana Ecclesia Petri insituta regimine, omniumque veteris Testamenti librorum edocta veritate, Christo Deo volente, & Hieronymo speciali studio desudante, hebraicam quoque habeat veritatem; & Græcorum quorundam levitias, quæ sibi Romanos a se omnes Scripturas divinitus inspiratas accepisse plaudebat, eos habere, quod non habet, recognoscat.*

LXIX. Quæ hæcenus pro Siricio loquimus, ea profectò sunt, ut Sanctum Pontificem ab iis omnibus, quæ contra Divum Hieronymum illatæ fuerunt, injuriis, ac contumeliis prorsus eximant. Ne tamen in re tanti momenti quidquam intactum prætereamus, ad ea, quæ inter Siricium ac Hieronymum contigisse dicuntur, oculos convertamus. Sunt enim, qui privatas quasdam simulates obtrudant, quæ sicut Christianæ Charitatis legibus ad versantur, ita Siricii virtutibus, & Sanctitati obesse videntur. Nihil verò quæcumque in hanc rem proferri possunt argumenta, Nos commovent; aut enim falsa omnino sunt, aut si veritatè consonent, Siricium non lædunt, ut modò demonstrabimus.

LXX. Sanctus Hieronymus in ea fuit sententia, ut nullam irregularitatis notam contrahat, qui duas ante Baptismum, aut etiam unam ante, alteram post Baptismum, uxores ducat, modò priori defunctæ succedat conjux altera, ut multis in Epistola ad Oceanum probat argumētis. Hinc colligit Sanctus Doctor validam simul, ac licitam fuisse, Ordinationem Chariteri Episcopi in Hispania, qui nondum sacro tinctus lavacro, matrimonium semel contraxerat; moxque, uxore viduatus, aliam sibi sociaverat post Baptismum. Rentur aliqui hanc Hieronymi sententiam a Siricio sub ipsis Pontificatus initiis fuisse improbatam; ideoque Hieronymum illius assertorem, ex insigni æstimationis, ac famæ gradu, in quem conscenderat, excidisse. Huic opinioni adhæret memoratus Vallarsius in vita Sancti Hieronymi cap. 16.; sed negat, Siricium, qui sententiam illam rejecit, Hieronymi nomini ac famæ ullo pacto nocuisse: *Nemo hinc tamen sibi in animum inducat, eum quidemquam in Sanctum Doctorem commisisse, unde is in aliorum criminationes atque odia incideret.* Sua

Vallarfo sit sententia : Nobis enim alia, quæ Siricii causam magis juvat, aridet responso. Enimverò Sanctus Siricius, cum in Epistola prima ad Himerium Episcopum Tarraconensem, tum in alia ad Episcopos Africæ, hoc unum statuit, bigamum scilicet habendum esse, qui aut duas uxores duxerit, aut unam, quæ virginitatem amisit, sibi sociaverit. Cæterum eam facti speciem, ac circumstantias de gemino ante Baptismum inito matrimonio, aut de confugio semel ante Baptismum, iterum post Baptismum contracto, de quibus Hieronymus loquitur, Siricius non attigit, ut ex capite 10. & 11. Epistolæ ad Himerium, & ex num. 4. & 5. Epistolæ ad Episcopos Africæ patet legenti. Ex quo sequitur, ut nec sententiam Hieronymi Siricius directè improberit, nec indirectè Sancti Doctoris nomini, ac dignitati quidquam detraxerit.

Eam tri-
men rejicit
Innocentius.

LXXI. Hieronymianam de Bigamis opinionem impugnavit S. Innocentius I. in Epistola secunda ad Victorium Episcopum Rothomagensis cap. 6., ubi non de bigamis generatim, quo in sensu Siricius loquutus novimus, sed de ipsa Bigamia ante Baptismum contracta, quam planè circumstantiam Hieronymus exprimit, apertè loquitur hæc verbis : *Ac ne ab aliquibus existimetur, ante Baptismum si forte quis accepit uxorem, & ea de sæculo recedente, alteram duxerit, in Baptismo esse dimissum, satis errat a regula, qui in Baptismo hoc putat dimitti. Remittuntur peccata, non acceptarum uxorum numerus aboletur : & post nonnulla : Quod si non putatur uxor esse computanda, quæ ante Baptismum ducta est ; ergo nec filii, qui ante Baptismum geniti sunt, pro filiis habebuntur. Immeritò igitur Siricio tribuitur, quod Innocentio I. adscribendum. Nec dissentit Baronius, qui ad ann. Christi 405. putat memoratam de Bigamis sententiam, quam S. Hieronymus Romæ tenuit, ab eodem Sancto Doctore majori contentione, ac nisu fuisse propugnatam in literis, quas ad Oceanum misit, ut Chariterii Episcopi Ordinationem vindicaret ; ideoque ab Innocentio potius, quam a Siricio eam fuisse improbatam. Petrus autem Coustant in Notis ad eandem Innocentii Epistolam pag. 751. prudenter observat, Sanctum Innocentium Siricii verba usurpassè, ut decerneret quidam statui oporteret de Marito, qui duas uxores ante Baptismum acceperat ; qua de re Siricius non loquitur, ut supra animadvertimus. In hoc, atque superiori decreto, ita Coustantius, Innocentius ita Siricii verba exseribit, ut in utroque de uxoribus ante Baptismum ductis, de quibus Siricius nihil dixerat, quid sentiendum sit, sibi necessario definiendum duxerit. Utra eligatur sententia, Baronii, an Coustantii, Sancti Siricii causa egregiè vindicatur.*

Siricius
Hieronymi
sententiam
sequutus, Jo-
vinianum
damnat.

LXXII. Cum multa eloquentiæ vi, ac fervido in Dei gloriam & animarum salutem studio polleret Hieronymus, Jovianum seu Jovinianum novum Christianorum Epicurum vehementer infectus est : Qua in re tot tantisque laudibus virginitatem extulit, ut in quorundam suspicionem venerit, Sanctum Doctorem in extrema prolapsus, legitimas nuptias damnasse. Etsi verò a mente & consilio Hieronymi alienissimum id esset, nihilominus inanis rumor in Urbe invaluit, multosque in pravam hanc de Hieronymi doctrina suspensionem adduxit. Hinc Pammachius, qui D. Hieronymo intima familiaritate conjunctus erat, Opuscula omnia undequaque colligere, atque ex aliorum conspectu subducere studuit. Postquam verò Sanctus Doctor eximiam contra Jovinianum edidit Apologiam, in qua tenebras omnes, quas iniquus ille virginitatis impugnor obtenderat, ne Catholicæ veritatis lumen innotesceret, eloquentiæ, ac doctrinæ fulgore disjecit, Jovinianus a Siricio damnatus est. Porrò vel ex hac una Siricii sententia satis

patet quanto Catholicæ veritatis servandæ studio Sanctus Pontifex hæreticos oppugnaverit, & quo animo fuerit erga Hieronymum Catholicæ veritatis propugnatorem. *Assulsi tamen veritas, nec tantum se luculenter purgavit Hieronymus, sed ipsius Pammachii opera a Siricio damnatus est Jovinianus, quod idem est ac dicere, Siricius in sententiam Hieronymi iusse.* Ita loquitur Florentinus in citata Exercitatione pag. 1004.

LXXIII. Nondum tamen hac in re nodos omnes dissolvimus ; hinc ad seriem Historicam regrediamur oportet. Quo tempore gravior illa de Hieronymi doctrina contra Jovinianum, fervebat in Urbe disceptatio, Sanctus Doctor suam ad Pammachium scripsit Epistolam, quæ in tom. 1. Editionis Veronensis, est 49. in qua postquam meritas reddidit Amico grates, quod exemplaria Romæ suspecta prudens subtraxerit : *De Opusculis meis contra Jovinianum, quod & prudenter, & amanter feceris exemplaria subtrahendo, optime novi, subdit post pauca : Audio totius in te Urbis studia concitata : Audio Pontificis, & Populi voluntatem pari mente congruere. Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Hæc verbis expendendis intenus Florentinus in relata Exercitatione pag. 1003. sic fatur : Verum ea occasione Siricius commotum in Pammachium, ne dum in Hieronymum, ex omnibus ferè clamoribus ita idem Hieronymus affirmat : Audio totius in Te Urbis studia concitata ; Audio Pontificis, & populi voluntatem pari mente congruere. An verò amarulentum illud, quod sequitur, in Siricius iactatum sit, hæreo : Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Hæret ergo Florentinus, nec audeat hæc verba ad Siricius transferre. Quod si quis præfidentior, ea de Siricio intelligenda esse obfirmato animo contendat, tandem id dabimus ; ita tamen, ut nullo pacto Siricius ex Hieronymi testimonio Pontificatus honore indignum fuisse concedamus. Quidquid enim hac in re Sanctus Doctor ex aliena potius, quam ex propria sententia protulerit, ut infra explicabimus, profecto privata unius, vel alterius autoritas publico totius Romani Cleri populique iudicio non est anteponenda. Cumque splendidum, atque incunctum ex Valentiniani Imperatoris Epistola petatur argumentum de provida Siricii electione, ejusque innocentia, ac probitate, fideat oportet quicumque obtrektor, hujusce Elogii, quod pro Siricio Valentinianus attexit, autoritate convictus : *Magnum innocentia, & probitatis exemplum est, in una acclamatione & ipsum (Siricius) eligi, & ceteros improbari.**

Hieronymi
censura Siri-
cii sanctitati
non officit.

LXXIV. Sed neque lividam obtrektionis maculam Hieronymo inurendam censemus ; quidquid enim hac in parte illi excidit, quod Siricii sanctitati injurium videatur, inani potius illius credulitati, quam in senso in optimum Pontificem animo tribuendum. Potuit sanè Sancto Doctore contigisse, quod iis passim usque venit, qui remotissimas regiones inhabitant, ut nimirum ex falso quopiam rumore Jerosolymam perlato, in errorem inductus, minus æquam de Siricii virtutibus, regimine, ac probitate conceperit opinionem. Quod animo imberbat, privatis ad amicum Pammachium literis aperuit ; atque ob eam, quæ inter amicos obtinet familiaritatem, fortasse minus cautus, de iis facilè locutus est, quæ ex incerto, atque inani rumore in vulgus disseminabantur. Accedit quòd litteras ad Pammachium Hieronymus dederit, quo tempore disceptatio contra Jovinianum adhuc fervebat, & Siricius populari urbis opinione deceptus, adversariis Hieronymi liberius fortasse, quam oportebat, favere videbatur. Hinc nova Hieronymum incesit suspicio, novus timor, qui tandem in voces, quæ Siricii integritati adversari videntur, erupit.

Hieronymi
in Siricius
duriora verba
exculantur.

Quo ferè pacto inter Colligantes occurrunt aliqui, qui cum bonam foveant causam, si Judicem in adversam partem propendere suspicantur, in Judicem ipsum insurgunt, obloquuntur, ejus laudibus obtreant, munere, quo fungitur, indignum affirmant; donec judicium, de quo sibi metum, definiatur. Ubi verò juri consonam Judex sententiam tulit, versis vicibus, sermonem corrigunt, suspensionem exerantur, palinodiam recinunt, summamque Prætoris scientiam, atque integritatem commendant. Hæc eadem facillè Hieronymo possunt accommodari. Cum enim, pendulo adhuc judicio, anceps hæret ac dubius, de Siricio conqueritur; at contra re integra, & quavis suspitione remota, Siricium veneratur, ac multa cum laude commemorat, ut infra patebit.

Rejiciuntur, qui Hieronymum ex invidia loquutum putant.

LXXV. Hæc conjecturas amplectimur, quæ & Siricii sanctitati, & Hieronymi famæ ac dignitati bene consulunt. Eos namque averfamur, qui de celeberrimi Ecclesiæ Doctoris honore tuendo nihil planè solliciti, ut Siricium vindicent, damnant Hieronymum, in quem idcirco ne dum maledicentiæ, sed & invidiæ ac ambitus crimina congerunt. Ferunt enim illum secunda populi acclamatione in Damasi successorem propositum, sed mox in Electione Siricio posthabitu, verba illa in æmulum immerito sibi præpositum protulisse: *Minus est tenere Sacerdotium, quam mereri. Præposteram hanc verborum Divi Hieronymi interpretationem refert Florentinus, quamvis eam omnino non approbet. At Nobis nullo modo ferenda videtur; non enim citra summam injuriam illud de Hieronymo aut sentire, aut etiam suspicari possumus, tantum Virum usque adè ambitus criminis abreptum fuisse, ut & futurum Pontificatum concupiverit & deperditum ingemuerit.*

Litteras Communicatorias Rufino traditas Hieronymus improbat, excusat Baronius.

LXXVI. Rufinus Roma discessurus; ut in Patriam reverteretur, Litteras Communicatorias a Siricio petit, & impetravit. Cardinalis Baronius rem hanc expendens ad ann. Christi 397. Siricium reprehendere non audeat, cum nulla Sancto Pontifici causa suppeteret, cur petitas Litteras Rufino denegaret: *Sed quod ad Rufinum spectat, etsi profecturus Aquilejam solum patriam, petierit & acceperit ab ipso Siricio Romano Pontifice Communicatorias litteras, Catholicis tantum, ut sæpius diximus, impertiri solitas, minime cessit culpæ Siricio. Nam cum ipsa hæretica interpretatio Periarcho Origene, nomine careret Auctoris; nec à quo Præfatio illa esset scripta, liqueret; nihil est, quod Rufinum nondum detectum, imò Catholicum se clamantem, & ab omni hæresi se alienum extrinsecus profitentem, a communione extorrem facere deberet; nec Romana Sedis moris est, non convictum quempiam condemnare.* Hæc Baronius. Erant igitur Communicatorie Litteræ, Catholice communionis indicium, atque argumentum; quo sanè argumento Optatus usus est, ut ostenderet Ecclesias Africæ, quæ Cæciliani Ordinationem tuebantur, omnimodam cum Ecclesia Catholica servare communionem. *Sedit prior Petrus, loquitur de Cathedra Romana, & enumeratis Petri successoribus usque ad Siricium, ita prosequitur: Siricius hodie, qui noster est socius, cum quo nobis totius Orbis commercio Formatarum, Communicatorias intelligit, in una societatis communionem concordat. Hæc Litteras vaserimus Rufinus magnopere ostentavit venditavitque, præsertim post mortem Siricii, ratus sibi profuturas tempore Anastasi Pontificis, qui Siricio successit, ut Judicium contra se institutum aut effugeret, aut infirmaret. Quocirca Divus Hieronymus, cui prava Rufini indoles perspecta erat, Catholice Religionis studio actus in Epistola 127. ad Principiam tom. 1. ejus Operum Editionis Veronensis pag. 951., postquam Marcellam, quæ errori*

srenuè restiterat, egregie commendavit, Siricium simplicitatis quodammodo infimulat, quòd ex propriæ indolis ac probitatis mensura alienos mores metiretur, ac de iis judicium ferret. *Tunc Sancta Marcella, quæ diu se cohibuerat, ne per emulationem quidpiam facere videretur, postquam sensit fidem Apostolico ore laudatam in plerisque violari, ita ut Sacerdotes quoque, & nonnullos Monachorum, maximeque sæculi homines in assensum sui traberet; ac simplicitati illuderet Episcopi, qui de sui ingenio ceteros aestimabat; publice restitit, malens Deo placere, quam hominibus.*

LXXVII. Observat Cardinalis Baronius ad annum Christi 397. Siricium a Hieronymo non doli, aut gravioris criminis, sed simplicitatis dumtaxat infimulari: *Sugillat Sanctus Hieronymus Siricii Pape simplicitatem, non dolum.* At Petrus Coustant in toties memorati Operis pag. 706. animadvertit, Rufinum tunc cum Litteras Communicatorias obtinuit, virum fuisse acris ingenii, multæ scientiæ, ac integræ famæ prærogativa commendatum; nondum enim, quod in imo pectore servabat virus, evomuerat: *Eò autem facilius Rufinus sibi, ac sociis Litteras a Siricio impetravit humanitatis ac benevolentie plenas, quòd ille virtutis ac scientiæ fama clarus necdum male audisset. Qua de re opportunior infra, ubi Originistarum causam tractabimus, redibit sermo. Quod verò ad Siricii simplicitatem atinet, idem Coustantius quamcumque criminis invidiam amoliri cupit, atque ita prosequitur: In suisstram suspensionem non facile abiit Christiana simplicitas, nec male de quoquam judicare amat, præsertim de illo, de quo nihil se menti offert, unde non rectè de illo sentiat. Culpanda igitur simplicitas, quæ a fatuitate nimiae credulitate proficiscitur; excusanda verò, quæ ortum ducit à Christiana charitate, cui illud peculiare est, ut de alieno malo, quod ignorat, non cogitet. Atque huc quidem revocari possunt verba Hieronymi, qui de Siricio jam vita functo sermonem habens, cum Rufino easdem, quas a Siricio acceperat Litteras, exprobarat, quòd iis contra judicium ab Anastasio instructum abuteretur, uno eodemque sermonis contextu Rufinum objurget, & Siricium commendat: *Siricii jam in Domino morientis profert Epistolam, ita Sanctus Doctor Rufinum alloquitur, & viventis Anastasi verba contemnis; quibus verbis Siricium Pontificem, Beatorum, qui in Domino moriuntur, numero accenset. Hanc ipsam verborum Hieronymi interpretationem probat, ac sequitur Pagius in vita Siricii num. 77. Quæ verba, inquit, ostendunt Hieronymum credidisse Siricium somno Sanctorum in Domino obdormivisse.**

LXXVIII. Quoniam de Hieronymo satis hucusque egimus, proposita Controversiæ methodus exigit, ut jam de Sancto Paulino sermonem instituamus. Quia verò & hic nova criminum materies contra Siricium exurgit, rem paulò altius repetere juvabit. Quanta animi benevolentia Pontifex Anastasius Siricii successor prosequutus fuerit S. Paulinum tunc adhuc Presbyterum, mox celeberrimum Nolæ Episcopum, ex ejusdem Paulini Epistola 20. ad Delphinum data, satis compertum est. *Sciat veneratio tua, inquit Paulinus, Sanctum fratrem tuum Papam Urbis Anastasium amantissimum esse humilitatis nostræ. Nam ubi primum potestatem charitatis suæ nobis offerenda habere cepit, non solum suscipere eam a nobis, sed inserere nobis piissima affectione præparavit. Cujus quidem singularis benevolentie hæud obsecrum argumentum inde eruitur, quòd Anastasius ad diem suum natalem celebrandum, ad quem soli Episcopi convenire consueverant, non nisi Paulinum Presbyterum invitaverit; nec minori amoris significatione*

Quæ infirmitas dicitur Siricii, cuius vacat.

S. Paulinus Anastasio Pontifici acceptissimus.

excusationem exceperit, quam, cur non veniret, Paulinus attulerat. Postea quoque, sic ille prosequitur in laudata Epistola, *interposito tempore, etiam ad natalem suum, quod Consecratoribus suis tantum deferre solet, invitare dignatus est. Nec offensus est excusatione nostra. Sed officium sermonis nostri, quod in vicem presentie reddideramus, acceptans, animo nos paterno & absentes recepit.*

Longè dissimilis Paulini fortuna sub Siricio.

LXXIX. Longè tamen dissimilem fortunam Paulinus expertus est sub Pontifice Siricio, qui Paulinum Romæ versari ægrè ferebat; qua de re gravite conquestus est ipsemet Paulinus in Epistola 5. ad Sulpicium Severum, in qua postquam motus ac turbas omnes ab invidis Clericis contra se concitatas commemoravit, hæc subjicit: *Sed plenius indicare poterunt conservi nostri pueri tui quantum nobis gratie Dominæ detrimendum faciat Urbici Papæ superba discretio. Urbici Papæ nomine intelligi affirmat Baronius, cujus verba jam a Nobis supra relata juvabit repetere: Jam puto, inquit ad ann. Christi 394. sentis Lector, quem Paulinus per Urbicum Papam intelligat: non alium quidem, quam qui tunc Romane præerat Ecclesie, Pontificem ipsum Siricum, quem insensum absque causa aliqua, ut ait, pati coactus fuit. Mox causam inquirens, cur Siricus alieno fuerit animo erga Paulinum, hanc producit, quod nimirum Paulinus adhuc laicus a Lampio Barchinonensi Episcopo ad Ordines fuerit promotus, legitimis temporum interstitiis nequaquam servatis. Id verò cum displicisset Siricio, qui Ecclesiasticæ disciplinæ vindex erat acerrimus, idèo iis benevoli animi significationibus, quæ tanti Viri meritis ac virtutibus congruebant, Paulinum excipere noluit; quod tamen in Siricio Baronius non probat, cum Paulinus inventus ac nolens ad Sacra Altaris Ministeria obeunda fuerit initiatus. Neque verò deerant illustrium Virorum exempla, veluti Ambrosii ac aliorum, qui vel ex ipso laicorum statu, vel etiam à Catechumenorum ordine, nedum ad Sacerdotii, sed etiam ad sublimiorem Episcopatus gradum ascendebant, veriùs evolaverant.*

Nulla invidia, livor nullus Siricum impunit, ut Paulinum averteretur.

LXXX. Meminit idem Baronius, quo plausu Paulinus Romam adveniens exceptus fuerit. Magna enim ac potior Urbis pars, Civium scilicet, Præsulum, ac eorum, qui publicis fungebantur muneribus, præter advenas, una commixtos plebeiosque homines, certatim, & velut agmine facto ad eum invisendum consuebat. Equidem plausu ac admiratione digna res erat, Paulinum Virum Consularem, humili Sacerdotum veste indutum aspicere. Cavendum verò ne ullam ex tanta Urbis gratulatione criminatiosis materiem in Siricum refundamus. Tillemontius *tomo 14. Commentarior. pro Historia Ecclesiastica sex priorum seculorum, in vita Sancti Paulini art. 14.* de hominum frequentia, qui ad Paulini domum convolabant, sermonem habens, putat Siricum idèo subinfecto ac alieno in Paulinum fuisse animo, quod communis favor ac plausus egregias tanti Viri virtutes celebraret. Hinc livorem ac invidiam, quæ in Paulinum exarsit, exortam affirmat. Tillemontio assentitur alii iniqui sane Censores, nempe Baillet in *vita Sancti Paulini die 22. Junii n. 7.* & Dupinus *seculo quinto novæ Bibliothecæ tomo 3. part. 1. pag. 480.* Has tamen in Sanctum Pontificem impactas calumnias facile erit contunderè, si quæ Pater Franciscus Sacchini in *vita Sancti Paulini apud Bollandianos die 22. Junii cap. 4. nu. 30.* in hanc rem scripsit, hæc revoventur. Ait enim Siricum satis apertè loquutum, se nempe Paulini Ordinationem præpropere nimis, atque præcipitem probare non posse; idèoque consueta benevolentie ac humanitatis officia in eum exercere noluisse. Hanc unam ille

producit causam, quæ Siricum a Paulino paulisper alienavit. *Sicut Siricus emanare sermonem, ejus (hoc est Paulini) se consuetudinem nolle, scilicet ne repentinam hominis consecrationem probare, & latas ab se ipsemet enervare leges videretur. Nihil ultra gestum satis ostendunt illa Paulini ad Severum verba: Qui nos odisse, & a consortio Sanctitatis suæ segregare dicuntur. Id ipsum affirmat Ceillier tom. 10. Histor. Generalis Sacrorum Aulorum cap. 17. nu. 8., cui consonat Florentinius in citata Exercitatione pag. 1005., & Pagius in vita Siricii nu. 15.*

LXXXI. Alias rationes idem Florentinius, ac Pagius attextunt, ut quancumque simultatis suspicionem, quæ in Siricum intorqueri posset, excludant. Ajunt igitur, Sanctum Paulinum contra dissolutos Romani Cleri mores liberius declamantem, multorum odia ac obtractationes, quod & Hieronymo, ut supra adnotavimus, contigit, in se concitasse. Hinc alienis clamoribus commotum ac veluti fatigatum Siricum, a Paulini familiaritate recessisse: Addunt præterea Paulinum optimis quidem, atque integerrimis moribus præditum, in aliis dijudicandis minus solerti fuisse ingenio; idèoque de Siricio Pontifice, quem nondum satis perspexerat, fuisse conquestum. Audiendus Florentinius: *Sed verè etiam sciendum est, Paulinum ex humana ratione optimum non fuisse hominum & eorumdem morum æstimatorem, dum Siricum superbe discretionis insinulat, quem Hieronymus nimia simplicitatis, & innata bonitatis quodammodo coarguit: Et quamvis sanctitate morum Paulinus polleret, minus acris judicii reputari potest.* Id ut confirmet memorat Florentinius, & Pagius, rationes addunt nonnullas, quas hic repetere supervacaneum putamus.

Alia, quæ Siricum vindicant, rationes adduntur.

LXXXII. Quænam verò hæc in re Nostra sit sententia, hisce quas subjicimus animadversionibus aperimus. Prima est, Sanctum Paulinum, statutis temporum interstitiis non servatis, ad Sacerdotium fuisse promotum, contra legem a Siricio statutam in Epistola ad Himerium Episcopum Tarraconensem *cap. 9.*, quam ante Paulini Ordinationem Siricus conscripserat, statuta temporum intervalla definiens, quæ a Laicali statu ad Presbyteratum debent intercurrere, ut in Sacris præcedentium Ordinum Ministeriis ritè exerceatur quisquis ad Sacerdotium cupit accedere. Quamobrem ejusdem Siricii Decreto accuratè feceruntur, qui ab infantia Ecclesiæ ministerio mancipantur, ab iis, qui ætate grandævi Clericali militiæ adscribuntur; quibus idèocirò lex indicitur, ut per Ecclesiasticos gradus paulatim ascendentes, tandem statuto tempore ad Sacerdotium perveniant. Cum ergo certa, atque explorata sit Causa, quæ Siricii animum a Paulino abalienavit, haud licet aliam, aut incertam, aut minus solidam causam obrudere. Porro ea, quæ a Paulini Ordinatione petitur ratio, cæteris æquior est, magisque consentanea. Si enim Siricus ad eam benevolentie significationem, qua Paulini probata virtus digna erat, descendisset, multorum animis hæc infedisset opinio, Siricum Ecclesiasticarum Legum, quas pridem promulgaverat, quasque in Paulini Ordinatione violatas noverat, contemptum negligere, aut tacitum dissimulare.

Quæ Causa Siricum a Paulino abalienaverit.

LXXXIII. Sed & illud animadversione dignum est, Siricii severitatem erga Paulinum haudquaquam diturniorem fuisse, neque ad obitum usque fuisse productam. Satis enim Siricio fuit semel, atque iterum duris excepisse Paulinum; mox enim composito ad benevolentiam vultu, quam priùs occultaverat, paterni animi benignitatem, tandem manifestavit, eaque Paulinum complexus est. Tillemontius in loco citato *art. 20.* post evolutas Paulini Epistolas,

Siricus in Paulinum aliquando benevolus.

affirmare non dubitat, egregium hunc Virum quotannis ad celebrandum natalem diem Beatorum Apostolorum Petri & Pauli Romam accedere, ibique decem circiter dierum spatio commorari consuevisse. Quid verò interim Paulinus Romæ ageret, sic ille aperit: Antemeridiano tempore Ecclesiam adire, & Sacra peragere sollempne illi erat: Pomeridianis verò horis, in hiis, qui salutatum venerant, excipiendis, erant autem quamplurimi, qui turmatim ad Paulini aedes accedebant, totus occupabatur; nec ullum vel exiguum illi supererat temporis spatium, quo vel epistolam scriberet, vel pagellam percurreret, ut tot tantique implicitum curis animum recrearet. Nox tunc quietem, brevior tamen, Paulino conciliabat. Quo primū tempore mos ille incepit Romam accedendi ipso Apostolorum Petri, & Pauli natali die, idem Tillemontius inquiri, probatque hujusce Sacri Ritus initia ab ipso Siricii Pontificatu esse repetenda. Hinc inferit, Siricium postremis vitæ annis æquiori erga Paulinum fuisse animo, ideoque eum Romam accedentem, ac Romæ commorantem multa dilectionis, ac benevolentia significatione excepisse. Secus, nec Romam accedere, nec ullam ibi moram trahere decrevisset Paulinus, si in fensum Siricii animum fuisset expertus. Ubi Paulinus suboffensum Siricium cognovit, ab Urbe recessit; si ergo in Urbem sub eodem Siricio regressus est, jam pacatum sibi benevolam probè noverat.

Quæ inter Siricium & Paulinum intercessit discrepantia, eorum sanctitatem non lædit.

LXXXIV. Tertio loco dissimulare non possumus, duriora illa, quæ supra retulimus verba, a Paulino in Siricium, non etiam a Siricio in Paulinum fuisse prolata; ideoque si liceret de alterutro judicium ferre, Paulinus, non Siricius de acri illa ac inofficiosa expostulatione esset culpandus. Verum hac etiam animadversione posthabita, si rem ad rigidioris iudicii lanceas exigamus, hoc unum colligimus, aliquam scilicet inter Siricium ac Paulinum intercessisse discrepantiam, & animorum offensionem, quæ neutrius sanctitatem evertit. Ut id Pagius confirmet, notissimum in *vita Siricii* affert exemplum contentionum, quæ Sanctum Willelmum Episcopum Eboracensem, & Sanctum Abbatem Bernardum ad invicem commiserunt; quæ de re fusori sermone Nos item egimus *libro 2. de Canonizatione Sanctorum cap. 41. num. 13.*, qui insuper *sub num. 8.* aliud exemplum prodiximus de privatis contentionibus inter Sanctum Leonem Magnum, & Hilarium Episcopum Arelatensem, ut silentio prætereamus alia gravioris momenti diffidia, quæ in *sequenti cap. 42. ejusdem Operis* indicavimus. Nihil tamen illustrium Virorum virtuti ac probitati quidquam inde decedit: Aliud namque est similitates intercedere; aliud controversias excitari. Illud charitatem infringit, ac in odium erumpit; hoc in sola animorum dissensione versatur, quæ voluntates non dissociat, cum ingentia committit.

Tardum Siricii Confilium in damnandis Origenistis, a Baronio excusatur.

LXXXV. Unum adhuc, antequam nostris hisce Apostolicis Litteris supremam manum imponamus, superest examinandum, sit ne Siricius fœcordiæ ac simplicitatis crimine infimulandus, quod in Origenistis damnandis minus sollicitum se præbuerit. Hoc est præsentis Controversiæ postremum caput, cui expediendo Nostra hæc, quam subjicimus, oratio occupabitur. Ut ab impactu desidæ vitio Siricium purget clarissimum Annalium Parens anno Christi 307. notissimam profert Parabolam Evangelici Patris familias, qui zizania ad messem usque sivit crescere, ne alioquin sollicita nimium cura actus, dum zizania evellit, ipsum quoque illis commixtum eradicaret frumentum. Laudandus sane Baronius, qui ut insignem in veteres Ecclesiæ Patres animi sui pietatem, ac singu-

lare obsequium testatum faciat, cum illorum facta commendare non possit, benigniori saltem interpretatione excusare contendit. Sic ergo Baronius: *Licet & aliqua saltem ex parte excusationem illam præterere jure potuisset, quod exemplo Evangelici Patris familias, usque ad messem si veritatis zizania crescere, ne cum eis evelleret triticum, expellens nimirum, ut qui verè essent Hæretici, perspicuè matura segete certioribus signis ferent manifesti.* Hanc ipsam Baronii sententiam sequutus videtur Petrus Coustant in toties memorata Collectione pag. 706. ubi Hieronymi censuram contra Siricii simplicitatem expendens, inmit præcipuam Christianæ simplicitatis dotem hanc esse, tardo gressu accedere, & composito ad indulgentiam animo, eos, qui desipuunt, patienter expectare, ut facilius respiciant: *Interdum etiam nonnihil dissimulandum censet, ut errantem præventibus demulcens officii, eum ad veritatem allicere queat.* Neque desunt saluberrima Sancti Romæ Ecclesiæ Patrum monita, quæ ejusmodi tolerantiam suadeant. Prostant apud Lucam d'Acherium in *Roma 2. & 5. Spicilgii* Epistolæ Romanorum Pontificum Simmachii, & Innocentii II., qui ad majora mala vitanda, atque ad pravorum mores in meliorem frugem revocandos, licere ajunt aliquandò, posthabita Legum severitate, ad Christianæ patientiæ & benignioris dispensationis regulas confugere, ut errantem ac devium fratrem facilius lucrari possimus. *Sæpenumerò, verba sunt Eulogii Episcopi Alexandrini apud Photium, aliqua temporaria economia ad breve tempus prodit, aliquid indebitum tolerans, & amplectens, ut continuum, & inconcussum robur pietatis acciperet, & ad dissolvendos eorum, qui veritatem insidiabantur, insulsi.*

LXXXVI. Et verò memorata Baronii responsio tot monitis ac testimoniis illustrata, improbanda non sit, ab ea tamen abstinemus, cum alia opportunior, ac pro Siricii causa tuenda longè validior Nobis præsto sit. Baronius Siricium hæresis Origenistarum conscium supponit; hinc prudentem tarditatem causatur. At Nobis Origenistarum errores, Siricio superstitite, omninò delituisse videntur; quamdiu enim vixit Siricius, pessimi simulatores, ovium veltimentis contecti, lupinam improbiatam occulerunt, quæ tandem sub Anastasio Pontifice Siricii successore detecta est, atque damnata. Nullus igitur excusationi locus, ubi error, qui nondum innouit, quamcumque in Siricio improvidam simplicitatem excludit. In rem hanc testem producimus ipsum Hieronymum, qui causam inquirens, cur Origenistæ, atque omnium loco Rufinus, Communicatorias Litteras a Siricio postulerint, hanc unam producit in *Epistola 127. ad Principiam, in nova Veronensi Editione tomo 1. pag. 952. nu. 10.* ut nimirum hæresis nondum evulgata, Catholicæ communionis pallio obtecti, securius ex Urbe discederent. *Cernentes Hæretici, inquit Sanctus Doctor, de parva scintilla maxima incendia concitari, & suppositam dudum flammam jam ad culmina pervenisse; nec posse latere, quod multos deciperat; petunt, & impetrant Ecclesiasticas Epistolas, ut communicantes Ecclesiæ discessisse viderentur. Non multum tempus in medio, succedit in Pontificatum Vir insignis Anastasius, quem diu Roma habere non meruit, ne Orbis caput sub tali Episcopo truncaretur; imò adeirco raptus, atque translatus est, ne senel latam sententiam precibus suis flectere conaretur.* His verbis enucleandis intentus Cardinalis Norisius in *ciata dissertatione pag. 725.* duo securus affirmat: Alterum nempe, Rufinum Roma abiisse, ne detestis erroribus a Siricio puniretur; alterum verò, errores illos Siricii ætate omninò impervios delituisse. Præstat ipsum Norisium loquentem audire: *Inaque*

Originalium et res Siricii ignora

teste Hieronymo, Rufinus Roma discessit, verius non posse latere diuinitus Origeniani Voluminis errores, ac proinde a Siricio sibi timebat, quem si propitium sperasset, poterat iutus ceterorum clamores surdis auribus contemere. Ex illis verbis: Nec posse latere, constat eos errores nondum publicatos, sed tantum clanculum assertos. Quid mirum si Siricium lauerint?

LXXXVII. Egregius item est locus alter ex Epistola 130. ad Demetriadem in citat. tom. 1. Editionis Veronensis pag. 936. num. 16. ubi Sanctus Doctor Origenistarum errores sub Anastasio Pontifice detectos, & proscriptos affirmat. Dum esset parvula, ita Demetriadem alloquitur, & sancte, ac beate memorie Anastasius Episcopus Romanam reget Ecclesiam, de Orientis partibus hereticorum seua tempestas simplicitatem fidei, que Apostoli voce laudata est, polluere & labefactare conata est. Sed Vir diuissime paupertatis, & Apostolica sollicitudinis, statim noxium percussit caput, & sibilantia hydra ora compescuit. Hinc iure merito infert Florentinus pag. 1003. prefata Exercitationis, heresim Origenistarum Siricii tempore nondum è latebris produsse; tum verò caput exeruisse, cum Anastasius Romanæ præerat Ecclesiæ: Nondum heresis patefacta erat, hoc enim tantum accidisse sub Anastasio, adductum ipsius Hieronymi fragmentum demonstrat.

LXXXVIII. Nec facile poterat Origenistarum heresis ad aliorum notitiam pervenire, cum Rufinus, ejusque focii, genus hominum vaferimum, qua poterant, arte, vel fraude errores obtegerent. Prava hereseos dogmata solis familiaribus manifestabantur, neque extra Rufini & Melaniæ confocios, & adleas, arcana illa doctrina evulgabatur. Ita verò Origenistarum calliditatem describit Pagius ad Annales Baronii ad ann. Christi 397. num. 17. Nondum heresis factis patefacta erat, idque tantum accidit sub Anastasio, licet penes Rufini & Melaniæ familiares jam male sana doctrine suspicio invalesceret. Pari sollicitudine Rufinus Versionem libri Periarchon, Siricio vivente, occultavit, ne alioquin ex obvia lectione virus detegeretur. Verum cum Origenis errores, inquit Pagius loco citato nu. 16. ex mala Rufini interpretatione, ante Anastasium lauerint, quid culpabile Siricium omiserit, non apparet; & Communicatorias Litteras Rufino de more concedens, dum hic optime apud omnes ante vulgatum Romæ Periarchon audiret, non videret in crimen vocandum. Imò verò et si Rufinus Roma abesset, & Aquilejæ moraretur, ubi biennio permansit, adhuc errores simulare curavit. Hinc nondum fraude detecta, Chromatii Episcopi familiaritate usus est: Hinc etiam ipsemet Chromatius apud Hieronymum, & Venerius Mediolanensis Episcopus apud Pontificem Anastasium pro Rufino allaborarunt, ut de Venerio Episcopo constat ex eisdem Pontificis Epistola ad Joannem Jerofolymitanum. Qui ergo Siricius nosse poterat Origenistas, quorum errores, vel ipso Anastasio Pontificis tempore aliquamdiu delituerunt? Si errores non noverat, nullo modo culpandus, quod errores non condemnaverit. Quocirca Parabola illa Evangelica, quam Siricio Baronius accommodat, de Patrefamilias, qui maluit zizania ad messem usque intacta relinqui, ne pari eventu zizania ac frumentum unà divellerentur, minus consona videtur; cum Patrefamilias zizania tritico commixta noverit, Siricius verò Origenistarum errores Catholicæ doctrinæ infensos ignoraverit. Si quid ergo ex Evangelica illa Parabola ad rem nostram liceat decerpere, illud est, Patrefamilias nullo modo culpandum, quod zizania in agro succreverint, cum ipse bonum semen electumque frumentum terræ mandaverit. Non enim illius incuriæ, sed inficitæ tribuendum, quod inimicus homo, occulta fraude, & nocte

concupia, zizania in sementem effuderit. Pari jure Siricius vindicandus, cum eo superstitie nulla in Christi Ecclesia Origenistarum prava semina innotuerint. Quod si Anastasii Pontificis ætate Hæreticorum zizania apparuerint, excusandus omnino Siricius, cum aut eò vita functo, aut si nondum vita cesserat, profundæ noctis silentio, ipso nimirum Siricio id penitus ignorante, noxia illa errorum zizania ab Origenistis fuerint disseminata.

LXXXIX. Ea est pravorum hominum insoles, ac Hæreticorum versutia, ut innumeras ad decipiendum obtendant fraudes, quibus vel ipsis Romanæ Ecclesiæ Pontificibus, etsi doctrina ac sanctitate præstantibus, aliquando impulerunt. Ut novo Siricii simplicitatem vindicet argumento Petrus Coustant pag. 706. affert exemplum Sancti Augustini, ac aliorum, qui Pelagio jam de hæresi suspecto Communionis Litteras non denegarunt, quibus ille in Concilio Diospolitano usus est, ut hæreticæ pravitatis notam effugeret. Mox utramque exemplum quam simillimum Siricii & Augustini unà componens, ita ratiocinatur. *Qua in re si culpandus Siricius, quanto magis culpandi essent cum Augustinus, tum alii, qui Pelagio jam hæresi suspecto similes non denegarunt Epistolas, quibus ille ad depellendum a se hereseos crimen Diospolitano in Concilio abusus est?* Alia a Cardinali Norisio congeruntur exempla Sanctorum Pontificum Aniceti, Julii, Zosimi, & Damasi, qui licet Sanctitatis fama claruerint, nihilominus suspectos nequaquam habuerunt pravos errores, primus Praxeæ, alter Marcelli Episcopi Ancyran, tertius Cœlestii Pelagianorum Principis, quartus Vitalis Apollinariæ. Sed longè majora sunt, quæ Baronius commemorat de Viris illustribus, ac Summis Ecclesiæ Pontificibus, quos infidiis ac fraudibus circumventos, improborum versutia eò usque perduxit, ut innoxios ac insignes pietate Viros exosos aliquando habuerint, duriusque tractaverint. *Non mireris, lector* (inquit Baronius ad ann. Christi 464. num. 8. in nuperæ editione Lucensi) *Romanum Pontificem Hilarum adversus Mamertum adeò vehementer insurgere, Virum, ut declararum eventa, sanctitate insignem; In his enim, quæ contentiosi fori sunt, per facile est quemque decipi. Per simile etiam Sancto Leoni accidit, qui in Sanctum Hilarium eadem ferme ex causa acerrimè invectus est. Quis nesciat sæpe accidere, ut falsis accusationibus & subreptionibus aures Pontificum repleantur, & cum putant agere, quod justum apparet, exagient innocentem?*

XC. Enimverò, ne a Rufino discedamus, si quæ pro eo gessit Cromatius, sanctitati Cromatii non officiant, Norisio teste, neque hæc officia Cromatii sanctitati nocere: Si D. Augustinus citra ullum probitatis dispendium, magno in pretio habuit Rufinum, ut patet ex Epistola in veteri editione 15., in nova 73., quem insuper in pristinam Hieronymi amicitiam, etsi gravioribus ex causis dissolutam, restituere conatus est; Si nemo Paulinum reprehendit, quod Rufinum coluerit, & Melaniam Origenistarum Patronam commendaverit: Cur Siricius damnabitur, quod acerrimum Rufino bellum non indixerit, Cromatius, Paulinus, Augustinus excusantur, quod dolum, pravosque Rufini mores ignoraverint: Sed & Siricius ipse ignoravit; nec poterat Rufinum averfari, quem nondum noverat scelestum; non poterat scelestum nosse, quem communis fama, & opinio probum adhuc habebat. Quo eodem argumento utitur Pagius ad Annales Baronii in suis annotationibus ad ann. Christi 397. num. 17. ita scribens: *Nec quia Siricius, dum viveret, bene de Rufino sensu, nondum cognita ejus venenata doctrina, è sanctitate decidit; sicuti neque Divus Au-*

Illustrium Virorum, qui ab Hæreticis decepti sunt, exempla nonnulla.

Cromatius, Paulinus, Augustinus, esto Rufino favent, excusantur.

Rufinus dum Epistola 15. quae novo ordine est inter Augustinianas 73., Rufinum conciliare Hieronymo laborans, illum magni fecit, quamquam jam Apologética, & amarulenta Opuscula inter utrumque vulsa a essent sub Anastasio.

Quae Paulino, eadem & Siricio congruit excusatio.

XCI. Pari excusatione Baronius Paulinum tuetur, qui cum pravos Melaniae mores ignoraret, ejus sanctitatem impensius laudavit. Aberrat nempe Paulinus a Melania, nec nosse poterat aut debuerat quidquid ab ea clam & secreto gerebatur in Palaestina. Melaniam, verba sunt Baronii ad ann. Christi 397., eum sic a Paulino laudatam vides, ne mireris; His quidem ipsa, atque majoribus digna praeconiis videbatur, nescientibus, quae paucis arbutis in Palaestina, non tam ab ipsa, quam per ipsam, a suis consociis de inducendis in Ecclesiam erroribus Origenis, refragante Sancto Hieronymo, ac penitus obviente Sancto Epiphano, gesta essent. Quomodo nam, quae, Paulinus sciret, quae nec qui Ierosolymis essent, nosse potuerint? Quod de Paulino absente habet Baronius, Nos de Siricio Romae commorante repetimus. Aderat Romae Rufinus, non inficiamur, sed vicinia frustra obtenditur, ubi extra parietes domesticos, aut extra societatem eorum, qui pari laborant errore, prava doctrina non egreditur. Lupos ab ignis fecerunt mores; sinceram à vitata arbore distinguunt fructus. Si ergo mores lateant; si fructus non erumpant, nec Lupi rapacitatem, nec arboris vitium licebit cognoscere. Pravus Rufino erat animus, prava doctrina: sed cum soli Rufino, ejusque familiaribus errores essent perspecti, perperam Siricius tamquam minus sollicitus accusatur. Ignou nulla cupido; nulla item invidia.

Eorum sententia, qui Rufinum ab Anastasio damnatum negant.

XCII. Novum pro Siricii vindiciis argumentum Nobis praesto esset, si eam amplecteremur sententiam, quam multi & doctrina, & Ecclesiasticae Historiae peritia satis instructi, sequuti sunt; Rufinum scilicet ne ab ipso quidem S. Anastasio fuisse damnatum, quamvis Anastasio illud laudi detur, quod in Origenistarum causa partes omnes Apostolici muneris optime impleverit. Consultendum in hanc rem Opus posthumum eruditi Viri Justo Pontano Archiepiscopi Ancyranus, quod inscribitur: *Historia literaria Aquilejensis lib. 5. cap. 18.* Consulenda item, quae Vallarius adnotavit in Epistolam S. Hieronymi 127. ad Principiam pag. 952., ubi animadvertit nullam de Rufini excommunicatione fieri mentionem, nullumque proferri posse vetus probataeque fidei monumentum, ex quo de aperta in Rufinum sententia dubitare non liceat. Addit Vallarius, Rufinum, quamdiu vixit, nedum amicitiam, sed & familiaritatem exercuisse cum Sancto Paulino Nolano, Cromatio Aquilejensi, Gaudenio Brixiano, quibus ex Fontano loco citato num. 3. addendus Sanctus Petronius Bononiensis. Nemo autem dixerit, Rufinum ab Ecclesia ejectum, ac peculiari decreto damnatum, societatem ac consuetudinem cum tot tantisque Viris, virtutibus ac Religionis zelo praestantibus, servare potuisse. Ex quo infert, non nisi indirectè Rufinum in Anastasio Decreto fuisse comprehensum; Cum enim Summus Pontifex in Origenem nominatim sententiam tulerit, & ipsos indirectè Origenistas, quos inter eminet Rufinus, damnavit. Qua in re nihil Rufino accidit probris, quod ceteris Origenis Sectaribus, qui venenatam ipsius doctrinam profitebantur, commune non sit.

Obiectio de celeri Siricii morte dissolvitur.

XCIII. Reliquum tandem est, ut simplicitatis, sive improvidi nimium consilii maculâ, qua Siricius aspergitur, planè diluâ, & ipsum, quem ab ejusmodi crimine tamquam a causa profluxisse aliqui putant, effectum, hoc est celerem Siricii mortem, explodamus. Aliquos

in ea fuisse sententia, ut providus Deus Siricium ex hac vita rapuerit, ne Origeniana haereticis invalesceret, atque Anastasium suffecerit, qui Origenitas prosterneret, jam supra animadvertimus, ubi illa Baronii verba recitavimus: *Sapè quidem, atque pavendis est demonstratum exemplis, quod Pontifices illi, qui causam Fidei paulò segnius tractaverunt, ac remissius curaverunt, a Christo primario omnium Pastore fuerint quàm celeriter ex hac vita subtrahiti.* Hanc tamen sententiam piam sanè, sed minus solidam, rejiciunt Florentinus, Norisius, Pagius in vita Siricii, alique Scriptores bene multi, quorum responsa, & argumenta, ut brevitati consulamus, sat erit innuere. Primo igitur loco reponunt, Siricium, si Pontificatus tempora metiamur, in supremo Ecclesiae gubernio quatuordecim, sive ex veriori calculo, quindecim annos egisse; si verò ætatem consideremus, plusquam septuagenarium ex hac mortali vita excessisse. Quocirca nec breviores Pontificatus anni, nec mors immatura Sanctum Siricium exagitant. Secundò, alia exempla suppetere Sanctorum Ecclesiae Pontificum, Damasi, ac Julii, qui licet Hæreticos, a quibus decepti fuerant, non damnaverint, celeri tamen morte sublato non sunt: *Hic tamen ab his quaerentem; inquit Norisius, cur Deus ab hæretico deceptum Damasum non statim è vivis sublulit, uti cum Siricio factum putant. Julius Papa post absolutum Marcellum Ancyra Episcopum, quinquennio superstes vixit, cum illum Liberius postea damnaverit.* Tertio, si accuratiori temporis supputationi, quam Norisius producit & probat, hæreamus, supremo Siricii vitæ anno Rufinus Origenianos libros Periarcho latinitate donavit; ideoque Siricio, qui nonnisi menses aliquot superstes fuit, tarditas & scordia opponi non debent. *Justus ejusdem (Chronologiae) calculos, ita Norisius, Siricius post latinitate donatos libros Periarcho Origenis, aliquot tantum menses superstes fuit. Ejus verò Successor Anastasius post triennium ferme sui Pontificatus Rufinum cum ceteris Origenistis condemnavit.* Ex quo fit, ut cum triennialis mora, Anastasii sanctitati non noceat, longè brevis mentium aliquot intervallum Siricii probitati non officiat. Sanè Anastasius judicium protraxit, non quia fociors, sed quia cautus; ut nimirum, quæ necessariò præmittenda erant, nequam negligenter. *In qua procrastinatione, sequitur Norisius, in toties a Nobis laudata disputatione, nullus scordiae vitium vituperari potest, sed exactius totius cause examen commendandum venit.* Postremò absurdum videtur, Siricii Pontificis obitum, etiam si telem, atque festinatum fuisse haud inviti daremus, Divinæ ultioni adscribere, cum teste Hieronymo in Epist. 127. ad Principiam, breviores Anastasii Pontificis anni singulari Divinæ Providentiæ beneficio tribuantur, ne scilicet Orbis Caput sub tali Episcopo truncaretur; imò idcirco raptus, atque translatus est, ne semel latam sententiam precibus suis floetere conaretur. Improvidi ergo consilii est, Divinæ voluntatis Decreta de variis vitæ ac mortis eventibus curiosius investigare, atque ad hebetioris ingenii humani captum illa demittere; sicut enim, proposito sibi exemplo Siricii, atque Anastasii, ratiocinatur Florentinus pag. 1002. malè eadem vitæ festinata abscessio in uno ad insimulandam negligentiam, eodem contextu inducitur in alio ad Sanctitatis indicium.

XCIV. Esti judicium, quod de Sancti alicujus nomine Martyrologii tabulis inscribendo, aut in Martyrologium, unde expunctum fuit, restituendo instituitur, multum differat ab eo judicio, in quo solemnis Canonizationis agitur causa, ut observat Christianus Lupus in Notis ad Concilium IV. Romanum sub Leone IX. tomò 3. p. 574.

Siricii Celsa accuratissimo judicio discussa.

Nosque item animadvertimus in lib. 4. de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap. 17. num. 9.; In hac tamen, quam pro Sancto Siricio agitavimus, controversia, eadem fere ratio ac methodus, quæ in causis Canonizationum obtinet, a Nobis servata est. In Canonizationum judicio hæc præ cæteris locum habent: Primò, Servi Dei virtutes exponendæ, ac ritè ab iis, quorum interest, probandæ sunt: Secundò, si quæ reliquæ adhuc sunt difficultates, diluendæ: Tertio, quovis remoto obice, ad probandas Pontificio Decreto virtutes tutò transitur. Pari fermè œconomia Siricii Causam tractavimus. Ea cum primis, quæ Siricii Sanctitatis favent, expendimus; quò spectant argumenta ab opinione, & fama Sanctitatis, ab ejus virtutibus, ac probatæ fidei Martyrologiis, petita. Deindè, quæ contra Siricium objici solent, quibus fortasse innixi Correctores sub Gregorio XIII. Siricii nomen rejiciendum censuere, enumeravimus ac confutavimus. Nil ergo prohibet quominus, Causa satis cognita, ac validissimis rationibus, ac monumentis, quæ Siricii Sanctitatem demonstrant, probè discussis, Siricii nomen Martyrologio Romano inscribendum sit; quod idcirco inscribendum decrevimus, atque mandavimus. Qua in re, cum & tanti Pontificis Sanctitati benè consultum sit, & Nostra vota, quæ jam tum, ac Promotoris Fidei munereungebamur, Nostro infederant animo, tandem Nobis in Supremo Apostolatus Officio constitutis, fuerint impleta, vehementer gratulamur.

XCV. Hæc sunt, quæ Majestati Vestræ circa novam Martyrologii Editionem duximus significanda; par enim Nobis visum est, eidem Majestati Vestræ, cujus regio sumptu nobilis hæc Editio prælo subjicitur, animi Nostri sensus, & quæ in nuperam hanc Editionem contulimus, aperire. Multas sanè Nostra hæc Epistola implevit paginas; eam tamen, etià prolixiorẽ, nec gravem, neque injucundam fore confidimus, cum Nobis compertum sit, quanta in Deum pietate, quanta item in Sanctos veneratione ac obsequio majestas Vestra feratur. Postremo omnipotentem Deum honorum omnium largitorem enixè precamur, ut divitiarum suarum, Cœlestium cum primis, copiam effundens, Vos diu servet incolumes, Vestramque Regiam Familiam numquam desitura successione conservet. Regia Vestra pacata custodiat, eorumque fines in remotissimas usque Infidelium regiones protendens, quod incipit, perficiat. Et Majestati Vestræ, Vestraque Regiæ Familiæ Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die prima Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Pro elevatione Corporis Ven. Servi Dei JOSEPHI A MATRE DEI Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

Dilecto Filio Magistro Ludovico Valenti in utraque Signatura Nostra Referendario, ac Fidei Promotori.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

DE Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositæ consilio,

& assensu, ut Servus Dei Josephus a Matre Dei Fundator Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nuncupat. in posterum Beati nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur, & alias, prout in aliis Nostris in simili forma Brevis literis desuper expediendis uberitè continebitur, quamprimum auctoritate Apostolica indulgere intendentes, ac cupientes, ut ejusdem Servi Dei Corpus ex tumulo in Ecclesia sub invocatione Sancti Pantaleonis de Urbe ejusdem Congregationis Clericorum Regularium sito, in quo conditum reperitur, elevatum, in decentiorem, nobilioremque locum transferatur, & collocetur, ad quem accedentes Christifideles venerentur, nec non ut ea omnia, quæ in hujusmodi elevationibus servari solent, exactè serventur: Tibi, qui Promotoris Fidei munus, quod Nos dum in minoribus effemus, præstitimus, tanta cum sapientia, integritate, pietate, zelo, ac fidelitate obire pergis, præsentibus committimus, & mandamus, ut Te ipsum ad locum, in quo positum est ejusdem Servi Dei Corpus conferas, & clausis januis, & quibuscumque aliis (præter publicum Notarium acta omnia per Te conficienda rogaturum; nec non dilectos Filios modernos Præpositum Generalem, nec non Procuratorem Generalem, & Assistentes secundodictæ Congregationis, & Possulatorem Causæ dicti Servi in eadem Congregatione Cardinalium, atque eos Ministros, seu Fossores, quos ad ejusmodi ministerium, & opus necessarios esse duxeris dumtaxat, nec omnino alios) sub excommunicationis læ sententiæ poena, a qua nemo, nisi a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente absolutionis beneficium, præterquam in mortis articulo constitutus, obtinere queat, ipso facto ab omnibus cujuscumque status, dignitatis, auctoritatis, præminentie, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, absque alia declaratione incurrenda, nec non aliis ad Nostrum arbitrium imponendis pœnis, & censuris, penitus exclusis; tumulum, in quo Corpus dicti Servi Dei jacet, per antedictos Ministros, seu Fossores effodi, arcamque, seu loculum, in quo conditur, referari facias; nec non omnia, & singula accuratissimè inspicias, quæ ad authenticitatem ejusdem corporis firmandam apposita fuisse memoriæ traditum est, ac præsertim signa, aliæque hujusmodi recognoscas, cæteraque scruteris, quæ pro tua hac in re singulari peritia duxeris notanda. Præterea Tibi præsentibus iidem mandamus, ut singulis supradictis, quos solos tecum dumtaxat, ut præmittitur, interesse statuimus, sub suspensionis, interdicti, & excommunicationis læ sententiæ, aliisque pœnis, & censuris Nobis, ut præmittitur, reservatis denunties, & inhibeas, ne quilibet eorum Nobis inficiis, & inconsultis, quidpiam, vel minimam Corporis partem dicti Servi Dei auferre, detrahere, ac secum asportare audeat. Postquam verò hæc omnia præstiteris, idem Corpus in aliqua Area, seu loculo recondas, tuo in cera Hispanica signo munias, & in aliquo decentiori loco diligentissimè, ac tutissimè custodiendum cures, donec opportuno tempore debitis cum honore, & cautelis in eo loco, in quo in futurum servandum, colendumque erit, collocetur. Eapropter Tibi omnes, & singulas super negotio hujusmodi ea, qua decet, & opus est fide, & diligentia perficiendo necessarias, & opportunas facultates auctoritate Apostolica tenore præsentium tribuimus, & impertimur. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

esum a Matre Dei inter Beatos adscribere tendit.

Ideo ejus Corpus elevari jubet.

Et elevationem hujusmodi committit Fidei Promotori.

Ei præscribendo formam.

Reliquarium extractionem prohibet.

Loculum obfignandum mandat.

Datum

Summus Pontifex Regi faulta precat.

Dat. Pont. A. VIII. die prima Julii 1748.

LV.

Pontif. quamprimum V. Jo-

Dat. Pontif. Anno Octavo die 17. Julii 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majoram sub Annulo Piscatoris die XVII. Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

LVI. Super designatione Confessoriorum extraordinariorum pro Monialibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proccmium.

Vigilantia Pontificis in procuranda conscientiarum serenitate.

Præcipiend in Monialibus, quæ certum habent Confessorium.

Ideo, firma remanente lege de unico Confessorio ordipario.

De extraordinariis oportunitatib decernet, ut infra.

Sententia D. Thomæ Aquinatis pro concessione Confess. extraordinar.

Pastoralis curæ Nobis impositæ munus hanc, inter alias, sollicitudinem a Nobis exposcit, ut pusillorum animis in afflictione, & angustia constitutis opportuna solatia ac remedia afferre non negligamus, quorum ope interiorum conscientiarum tranquillitatem recuperare, aut conservare valeant, sine qua impossibile est debitam Omnipotentii Deo servitutem alacri, & prompta affectione exhibere. Hujusmodi angoribus, & afflictionibus confici passim constat Religiosas Mulieres in Claustris degentes, quibus certus, & unicus Sacramenti Pœnitentiæ Minister a Monasterii Prælato ad tres ut minimum annos designari solet; cui si aliquando, præ pudore, vel alia quapiam de causa, non omnes conscientiarum recessus aperire audeant, atque ideo Confessionis integritati detrudere incipiant, in barathrum perditionis æternæ se ipsas miserè conjiciunt. Quod sanè haud rarò evenire, satis Nobis exploratum atque compertum est, tum ex iis, quæ in Apostolicæ Pœnitentiariæ Officio tractari vidimus, dum olim in minoribus constituti plurimum annorum spatio munus Doctoris in Decretis in eodem Officio sustinimus; tum etiam ex iis, quæ in Episcopalis Anconitanæ primùm, deindè in Metropolitanæ Bononiensis Ecclesiæ regimine, frequenti usu cognovimus; tum demum ex his, quæ sæpius ad Nos in Petri Cathedra octavum jam annum Dei miseratione residentes, deferri contingit, sive ex parte diversarum hujusmodi Monialium, quæ animarum suarum angustias paternis oculis Nostri identidem subjicere coguntur; sive ex parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Ecclesiarum Antistitum, qui Nobis earundem Monialium in suis Dicecesibus existentium calamitates, ex præallegata causa ortas, aut viva voce, aut per Literas non semel repræferantur, ac super eâ re Apostolicæ providentiæ opem postularunt. Hinc est, quod Nos earum spiritualibus indigentis per hanc Nostram perpetuò valituram Constitutionem opportune prospicere volentes; non quidem intendimus consultissimam illam, & veteris disciplinæ auctoritate roboratam Legem tollere, aut abrogare, quâ generaliter statutum esse dignoscitur, ut pro singulis Monialium Monasteriis unus dumtaxat Confessorius deputetur, qui Sacramentales Confessiones universæ earum Communitatis excipiat, neque liceat unicuique Moniali peculiarem Confessorium pro libito sibi deligere; sed hoc dumtaxat Nobis propositum est constituere, ut si quando generalis hujusmodi Legis rigor, in peculiaribus casibus, non sine animarum detrimento aut periculo, servari posse videatur, in promptu sit opportuna dispensationis, & indulgentiæ remedia occurrentibus necessitatibus admovere.

Sanè jamdudum Sanctus Thomas Aquinas Scholarum Princeps, Ecclesiæque Doctor, in Supplemento tertiæ Partis, quæst. 8. art. 4. ad sextum, sive in quartum Sententiarum, ex quo

Commentario desumptum est hujusmodi Supplementum, hoc Superioribus monitum dedit, ut Subditis suis, quibus certum, & uni cum Confessorium designare solent, haud difficulter licentiam concedant confitendi peccata sua alteri Sacerdoti; propterea quod multi infirmi, & imbecilles animo reperiuntur, qui potius eligent sine sacramentali expiatione ex hac vita migrare, quam ipsa peccata certo alicui Sacerdoti a Superiore designato aperire. Jam verò Sacrosancti Concilii Tridentini Patres, hanc legem districte sanxerunt, sess. 25. cap. 20. de Regular., ut Episcopi, alique Monasteriorum Prælati, subiectis sibi Monialibus Confessorium extraordinarium, duabus, aut tribus vicibus in singulos annos, exhibere debeant; per hæc verba: Præter ordinarium autem Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, aut aliis Superioribus, bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confessiones audire debeat. Quod quidem non alia de causa præscriptum fuit, quàm quia satis constabat nonnullas aliquando Moniales esse, quæ nulla ratione adduci possunt, ut aliquod peccatum suum ordinario Confessorio confiteantur; adeo ut necesse omnino sit, alterius Confessarii copiam ipsis suppeterere, ut apud hunc de peccatis suis integrè, ritè, atque utiliter confiteri possint. Id ipsum probè animadvertit magister Ecclesiæ Dei Sacerdos Sanctus Carolus Borromæus, qui prædicti Concilii Tridentini ab solutionem ope sua plurimum jovit, ejusque executionem, & observantiam in sua Mediolanensi Civitate, & Provincia, non sine immensis laboribus & curis, invexit; Is enim hac de re decrevit: Præterea Superiores, ex decreto Sacri Tridentini Concilii, quotannis idoneum Confessorem extraordinarium Monialibus sibi subiectis exhibeant, cui curent, ut universæ confiteantur, ut quæ hujusmodi indigent medicinâ, propter aliquem oculum animæ morbum, neque ipse cam postulare, aut accipere ab usuato Confessore unquam auderent, liberius mederi suis malis possint, ac Diaboli laqueos evadere, una cum reliquis Confessorio novo sua peccata confitendo, uti legere est in Actis Ecclesiæ Mediolanensis, impress. anno 1599. pag. 53., in Editione autem Lugdunensi tom. 1. pag. 46.

Porro quicumque Conciliaris Decreti sensus penitus introspexerit, non modò salutarem illius providentiam faciliè agnoscat; sed & circumspicetam ejusdem æquitatem mirari debet. Superioribus enim tantummodò injungitur, ut duabus, tribusve vicibus infra annum, Confessorium extraordinarium Monialibus exhibeant; bis, aut ter in anno offeratur: Hujusmodi autem Confessarius jubetur earum omnium Confessiones excipere, quotquot eidem confiteri velint: Qui omnium Confessiones audire debeat. Neque tamen omnibus, & singulis Monialibus præcipitur, ut peccata sua extraordinario Sacerdoti confiteantur. Nihil aliud enim requiritur ab omnibus in Monasterio degentibus, tam scilicet a Superiorissa, cæterisque Monialibus Professis, atque Novitiis, quàm a Sæcularibus, quæ vel educationis causa, vel alio titulo, in eodem Monasterio cum debitis facultatibus commorantur, nisi ut extraordinario Confessorio singulæ se stant, sive ad Sacramentalem Confessionem apud ipsum, si placuerit, peragendam, sive ad salutaria monita, etiam extra Sacramentalem Confessionem, ab ipso accipienda. Atque ita prudentissimè consultum est, ne, si Moniales aliquæ extraordinarium Confessorium adirent, aliæ autem coram ipso non comparerent, suspiciones, atque oblocutiones excitarentur; & illæ quidem confiterentur necessarias habuisse causas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ essent; aliæ verò ab hujusmodi necessitatibus, & causis immunes judicarentur.

Quam

Pontifex
extendi cupit
eamdem regu-
lam ad
omnes Mu-
lierum Com-
munitates.

Quam agendi rationem communi Doctorum calculo comprobata, san. mem. Prædecessor Noster Clemens Papa XI. Edicto suo, (quod est *XV. in secunda parte ipsius Bullarii*) inviolabiliter servari mandavit, eandemque omnium Dico- cesum consuetudo recepit. Nec aliud Nobis hac in re addendum superest, nisi, ut Venerabiles Fratres Nostros Ecclesiarum Antistes enixè horte- mur, ut, quamvis Tridentina Synodus de solis Claustralibus Monialibus in præmissis decreto lo- quatur, nihilominus eandem disciplinæ formam observet, tam cum aliis Monialibus, quæ licet Claustræ legibus minimè adstrictæ sint, in communitate tamen vivunt; quàm cum aliarum quarumcumque Mulierum, aut Puellarum Coe- tibus, seu Conservatoriis, quoties tam illæ, quàm istæ, unicum Ordinarium Pœnitentiæ Mi- nistrum a Superioribus designatum habeant. Quæ- cumque enim circa Moniales in rigorosa clau- sura viventes cavenda sunt, eadem in aliis qui- buscumque Mulieribus, sive Regularibus, sive Sæcularibus, in Communitate, aut Collegio de- gentibus, locum habere possunt; ideoque pari providentia, iisdemque remediis aceri, aut emendari debent. Et Nos quidem, quum hanc consuetudinem offerendi Confessarios extraor- dinarios bis, aut ter in anno singulis tam Mo- nialium non Claustralium Communitatibus, quam piis aliarum Puellarum, & Mulierum Coetibus, & Communitatibus, in Nostra Ci- vitate, & Diocesi Bononiensi induxerimus; (qua de re extat Edictum Nostrum *nu. LVI. in- ter Pastorales Institutiones Italico primum ser- mone a Nobis vulgatas, deindeque in Latinum conversas*); omnibus testari possumus, vel potius debemus, uberem spiritualium utilitatum messem Nos inde evidenter collegisse.

Dubia qua-
dam circa
Concilii De-
cretum orta
declarat.

Quum verò super relati Conciliaris Textus intelligentia nonnullæ quæstiones alias excita- tæ, eademque jam pridem per opportuna Sed- is Apostolicæ decreta definitæ fuerint; ope- re pretium ducimus hujusmodi definitiones ab omnibus, ad quos spectat, omnino tenen- das, atque servandas, his Nostris Apostolicis Litteris completi, & auctoritatis quoque No- stræ robore communitas, in prædictorum om- nium notitiam deducere. Et primò quæstionem scit, ad quem Superiorem pertineat extraordi- narium Confessorem Monialibus deputare, at- que offerre: Sed facilis fuit responsio, quam Nos quoque decreto Nostrò ratam habemus; hujusmodi scilicet deputationem ad eum regula- riter spectare, ad quem pertinet Confessarii Or- dinarii electio, & deputatio; ideoque Episcopus, sive Ordinarius Loci, qui Monialibus sibi subiectis Confessarium Ordinarium dare consue- vit, idem Confessarium extraordinarium bis, aut ter in anno, ad normam Tridentinæ sanc- tionis, eidem offerre tenetur; Prælatus verò Regularis, ad quem pertinet Ordinarium Con- fessarium subditis sibi Monialibus, servata Apostolicarum Constitutionum forma, designa- re & constituere; ipse etiam eidem extraordi- narium Confessarium, in vim præfati decreti, & juxta easdem Constitutiones, duobus aut tribus per annum temporibus exhibere potest, ac debet. Quæ tamen ideo *regulariter* obtinere diximus; quia si Episcopus aliquis (quod Deus avertat) adeo in hac re negligens esset, ut Mo- nialibus suis, bis terve in anno, extraordinarii Confessarii copiam facere præmitteret; obtinens, ut moris est, nullam hac de re Moniali- bus ipsis sollicitudinem, aut curam esse; tunc vo- lumus Dilectum Filium Nostrum Sanctæ Rom- anæ Ecclesiæ Cardinalem modernum & pro tem- pore existentem Majorem Pœnitentiarum, sta- tim ac pro parte Monialium hujusmodi requisitus fuerit, Ordinarii Pastoris negligentiam supplere debere, eorumque Monasterio extraordinarium

I.
Ad quem
pertinet
Confessarium
extraordina-
rium Monia-
libus offerre.

Ordinario-
rum negli-
gentia sup-
pleri debet a
Card. Majori
Pœnitentia-
rio.

Confessarium, ex eorum tamen numero, qui ad excipiendas Monialium Confessiones ab ipso Ordinario Loci approbati fuerint, cum omni- bus necessariis & opportunis facultatibus, con- cedere, & deputare. Quod si Prælatus Regula- ris eandem Concilii legem de Confessore extraor- dinario bis aut ter in anno Monialibus sibi sub- jectis exhibendo, similiter implere neglexerit; tunc locus fiet Decreto Congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad ip- sius Concilii interpretationem & executionem auctoritate Apostolica deputatorum, quo scilicet eadem Congregatio ad quæstionem ab Episcopo Vercellensi propositam *die 23. Augusti anni MDCXXXI. rescripsit, ut infra: Episcopus Vercellen. supplicat sibi respondere, an deputatio Confessarii extraordinarii Monia- lium Regularibus subiectarum spectet ad Ordina- rium Loci: Sacra Congregatio censuit, ad Episcopum non pertinere, nisi in casu negligentia eorundem Regularium*; ut videre licet *Decreto- rum Lib. XIV. pag. 493. Nec aliter respondit quæstionibus ab Episcopis Belgii exhibitis, die 6. Aprilis anni MDCXLVII, ut legitur Decretor. Lib. XV. pag. 397. Quæ quidem rescripta, & Decreta, Nos etiam præsentium tenore, & Apostolica auctoritate, in omnibus, & per omnia approbamus, & confirmamus.*

Superio-
rum verò Re-
gularium, ab
Ordinariis
locorum.

Quum autem Tridentina Synodus de univer- sa quidem Monialium Communitate, ut supra, decreverit, sed nihil de singulis Monialibus statuerit; ut patet legenti Textum citati Capituli X., utque etiam jam usque ab anno MDLXXV. judicatum fuit ab ipsa Congregatione Cardi- naliū Concilii Interpretum, per subsequens Rescriptum, quod extat *Decret. Lib. IV. pag. 90. Sacra Ec. censuit, extraordinarium Confesso- rem offerendum non alicui Moniali singulariter, sed omnibus Monialibus universe, ut omnium Confessiones audire debeat; in arbitrio tamen cujusque Monialis esse, ut Confessario extraordina- rio velit confiteri*; Hinc ortum habuit alterum controversiæ, seu dubitationis caput; an scilicet, ubi jam universæ Communitati bis terve infra annum Confessarii extraordinarii copia facta est, & nihilominus aliqua Monialis Confessarium peculiarem extra ordinem sibi concedi velit, an, inquam, hujusmodi petiti- oni sit indulgendum. Id autem primo loco quæ- situm fuit, proposito casu Monialis graviter ægotantis quæ in mortis periculo, pro spirituali consolatione postulet, alium Sacerdotem, qui tunc non sit Ordinarius Monasterii Confessor, & suprema sibi Ecclesiasticæ pietatis officia, & Pœnitentiæ Sacramentum ministrare. Huic an- nuendum facile esse, prædicta Congregatio plu- ries judicavit, ut videre est ipsius *Decretor. Lib. XV. pag. 322. a tergo, sub die 6. Aprilis anni MDCXLVII. & eodem Libro pag. 586. die 2. Februarii anni MDCXLIX*; quæ pariter Decreta à Nobis præsentium tenore approbantur, & confirmantur; ut scilicet Episcopi subiectis si- bi Monialibus in gravi infirmitate constitutis, & id expetentibus, peculiarem Confessarium concedere debeant; iidemque etiam ipsam præsent erga Moniales Regularibus Prælatus subiectas, quum aliqua ex illis a suo Superio- re Regulari hujusmodi gratiam impetrare non potuerit. In hoc autem casu nihil statuitur de Car- dinali Majore Pœnitentiarum, non ideo, quia ne- queat is pro singulis Monialibus idem facere, quod supra diximus eundem pro toto Monasterio facere posse; sed quia tunc, ob temporis angus- tias, interclusa præsumitur via recurrendi ad ip- sius Officium. Quod si nihilominus ipsius adeundi tempus, & modus suppetat; ad eum pertinebit, eadem prorsus ratione peculia- ribus supplicantiū necessitatibus provide- re, quæ dictum est superius, universæ Re-

II.
An Monia-
libus conce-
dendi sint
Confessarii
peculiares ex-
tra ordinem.

Quid in ca-
su gravis in-
firmitatis.

Quid in ca-
su intupera-
bilis reluc-
tantia adver-
sus Confesso-
rem ordina-
rium.

ligiosæ Communitati ab ipso consulendum esse.

Actum deinde fuit de peculiaribus quibusdam Monialibus, quæ nec corpore infirmæ, nec morti proximæ, Ordinario tamen Ministro confiteri obfirmatè recusant. Istarum quoque animi debilitas commiseranda est, & sublevanda; adeoque, ubi earum reluctantia superari nequeat, Confessarius extra ordinem deputandus est, qui earum Confessiones peculiariter excipiat. Id verò, circa Moniales Episcopo, seu Ordinario Loci subjectas, ab ipso Ordinario præstari debet. Quod autem ad illas pertinet, quæ Regularium Regimini subsunt, ad Regularium Prælaturam pertinet, servatis servandis, peculiarem ipsis destinare Confessarium ex approbatis ab Ordinario ad Confessiones Monialium; vel, si Sacerdos ille, cui ejusmodi Monialis confiteri cupit, pro illis non sit approbatus, cum ipso Ordinario agendum erit, ut pro excipienda saltem illius Monialis Confessione, & pro tot vicibus, quot expedire judicabitur, eundem approbet. Sin autem conringat (neque id adeò rarum est) ut Regularis Superior ad concedendum hujusmodi Confessarium extraordinarium Moniali communem Confessarium recusanti nullo pacto adduci possit; jam huic casui provisum est per Decretum anno MDLXXIII. a prædicta Congregatione Concilii editum, & a fel. record. Gregorio Papa XIII. tunc Apostolicum Thronum obtinente approbatum, & confirmatum, quod nunc iterum confirmationis Nostræ auctoritate roboramus. Decreti verba relata Lib. 1. *Decretorum ipsius Congregationis pag. 66. a tergo, hæc sunt: Monialis per aliquod tempus noluit confiteri Confessariis Regularibus. Dubitatum fuit, an Episcopus Regiensis posset dare dictæ Moniali Confessorem alterius Ordinis Regularem, vel Secularem, cui illa semel, vel pluries confiteatur peccata sua, & a quo absolvi possit. Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Congregationis Concilii, declaravit, dictum Caput decimum ita esse intelligendum, ut etiam possit Episcopus concedere Confessarium alterius Ordinis, vel Secularem. Præterea nihil obstat, quo minus ipsa Monialis recursum habeat ad Cardinalem Majorem Pœnitentiarum, a quo ipsi providendum erit, ut supra dictum est, per deputationem Confessarii ex approbatis ad Moniales, apud quem illa confiteatur.*

Quid pro
spirituali
consolatione,
& profectu.

Quæsitum denique fuit de Monialibus illis, quæ neque ægrotant, neque recusant Ordinario Pœnitentiæ Ministrum a Monasterii Prælato pro universa Communitate deputatum; verum pro majori animi sui quiete, atque ulteriori in via Dei progressu, facultatem petunt confitendi aliquoties Sacerdoti ad excipiendas Monialium Confessiones jam approbato. Quæ de re non semel Nobis in minori statu degentibus accidit, ut cum aliquibus Episcopis, aut Regularibus Monialium Superioribus agere debuerimus. Porro in aliquos ex iis incidimus plus nimio severos; qui aspera quadam verborum brevitate respondebant, quod quum Moniali postulanti libera fuisset facultas confitendi extraordinario Sacerdoti, qui universæ Communitati non semel eo anno jam datus fuerat, tunc oportebat eam conscientia suæ consuluisse: Quod si oblata commoditate uti noluerat, id sibi imputaret; neque pergeret Superiori molestiam afferre, ut peculiarem Confessarium extra ordinem ipsi concederet. Nobis autem tem objicientibus, Monialem hujusmodi ad Apostolicæ Pœnitentiæ Officium facile recursum habituram, ibique haud ægre impetraturam id, quod ab ipsis Superioribus ei denegatum fuisset; iterum constanter respondebant, extraordinarium hujusmodi Confessarium, post impletam ab ipsis erga universum Monasterium Tri-

dentini Concilii legem, ab alio quidem concedi posse, sed a se nunquam concessum iri.

At verò, neque tunc Nobis ardebat, neque profecto nunc Nobis placet rigida isthæc agendi ratio. Persuasum enim habebamus, adeoque habemus, non solum integræ Communitati, sed singulis etiam Monialibus indulgendum esse in iis rebus, quæ justè & rationabiliter petuntur, maxinè quum illæ ad earum conscientia quietem, & securitatem conferre dignoscuntur. Neque sane hujusmodi postulationes aut temere exaudiri, aut sine causa rejici debere censuimus; sed inquirendum in primis esse de qualitatibus tum Monialis, quæ Confessarium extra ordinem petit, tum Confessarii, qui ab ea requiritur; ut utriusque diligenter inspectis, deliberari possit, an illius votis annuendum sit, an non. Si enim Monialis ex una parte nullum det adversæ suspitionis locum, ex altera verò Confessarius non modò legitimam Ordinarium approbationem, sed etiam commune probitatis testimonium pro se habeat, nullo modo probare possumus iam frum hujusmodi Prælatorum in renuendo propositum; nec intelligimus, cur post Confessarium extraordinarium integræ Communitati, juxta legem Concilii Tridentini, oblatum, nulla omninò Monialibus singulis spes relinquatur obtinendi peculiarem Confessarium, cujus consilio, & opera, justis fortasè de causis, indigere se arbitrentur. Non ita sane hæc de re sentiebat sapientissimus ille Animatum Rector S. Franciscus Salecius, cujus doctrinæ summam ex illius Operibus tum editis, tum manuscriptis, collectam, bon. mem. Joannes Petrus le Camus Episcopus Bellocensis justo volumine complexus est, cui Titulum fecit: *Spiritus Sancti Francisci Salecii*. In hujus compendio, quod ex Gallico in Italicum sermonem conversum Venetiis anno MDCCXLV. pro quarta vice Typis editum est, *parte XVII. cap. 6.* aperte legitur, quod, quum Beatus Episcopus non ita intelligeret præmissum Concilii Tridentini Decretum, ut veniunt existimaret, Confessarium extraordinarium, pluribus etiam quàm tribus vicibus in anno, Religiosæ Communitati offerre; quæ quidem sententia plures habet suffragatores, quos refert *Diana in Editione coordinata Tom. 7. Tract. 1. resol. 348.*; non solum solebat suis Monialibus Visitationis Beatæ Mariæ Virginis quater in anno, videlicet in singulis Hebdomadis Quatuor Temporum, Confessarium extraordinarium deputare; verum etiam earum respectivis Superioribus commendatum reliquit, ut singulis Monialibus, quæ non ex animi levitate, neque ex indiscreta affectionis singularitate, Confessarium extraordinarium peculiariter peterent, haud se difficiles in eo concedendo præberent. Nec aliter se gerere consuevit Ven. mem. Gregorius Cardinalis Barbadius Episcopus Patavinus; Is enim, ut testatur illius quondam Vicarius Generalis Joannes Clericatus in *Tractatu de Pœnitentia, decis. 41. num. 7.*, & Patrum Tridentinorum decretum quoad omnia Monialium Monasteria in sua Civitate & Diœcesi existentia quotannis reipsa exequabatur, & nihilominus exorari se patiebatur a Monialibus, quæ aliquando rationabilibus de causis peculiarem pro se Confessarium expeterent. Hujusmodi regulis, & exemplis nostram quoque agendi rationem in spirituali Monialium regimine cor formare curavimus; maximumque utilitatis, & quietis fructum Nos inde percepisse cognovimus. Quapropter Venerabiles Fratres Ecclesiarum Antistes, atque Dilectos Filios quarumcumque Religiosarum Mulierum Rectores hortamur in Domino, & enixè monemus, ut eandem viam, quoad fieri potest, insistere non recusent, & non adeo difficiles se præbeant peculiaribus

Monialibus

Monialibus extraordinarium Confessarium aliquando expetentibus; quin potius, nisi aut Monialis postulantis, aut Confessarii requisiti qualitas aliter faciendum suadeant, earum iustis precibus obsecundare studeant: illud cogitantes, quod est liberum sit cuilibet Moniali Cardinalem Majorem Pœnitentiarum adire, cui ea in re facultas cumulativa cum omnibus locorum Ordinariis a Romano Pontifice tribuitur; nihilominus ea est aliquando necessitatis urgentia, ut remedium, quod de longinquo petendum est, non satis tempestive adveniat: Et quamvis etiam quorumlibet negotiorum expeditiones, quæ in Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ sunt, ab omni vel minima pecuniæ solutione inviolabiliter sint immunes: non omnibus tamen Monialibus facile est invenire, qui earum negocia in Urbe procurare velit, & possit.

III. De qualitatibus Confessarii extraordinarii.

Jam verò postrema superest quæstio, nimirum de qualitatibus Confessarii extraordinarii, qui vel pro universa Monialium Communitate, vel pro aliqua Moniali peculiariter deputari debeat. Porro nullo unquam tempore dubitatum fuit, an in hujusmodi Sacerdote ætatis maturitas, morum integritas, prudentiæ lumen requiratur; quas quidem dotes in eo, qui ad hujusmodi munus adhibetur, necessarias esse, omnes fatentur. Sicut etiam minimè dubitatur, quin idem ab Ordinario Loci specialiter pro Monialibus approbatus esse debeat, quum hujusmodi approbatio, ex Apostolicarum Constitutionum lege, omnino requiratur non solum in omnibus tam ordinariis, quàm extraordinariis Confessariis, qui Monialibus, etiam Regularibus subiectis, ab earum respective Superioribus deputantur; sed etiam in iis, qui a Cardinali Majori Pœnitentiarum conceduntur, etiam Apostolica Sede vacante, quo nimirum tempore amplioribus is pollet facultatibus; ut videre est in Nostra Constitutione super illius facultatibus edita, quæ est xcvi. in Tomo I. Bullarii Nostri, ubi paragrapho 54. eidem conceditur, ut vacante Sede, *Monialibus Confessarios extra ordinem valeat deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro eorum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas Monialium Confessiones eligendos.* Quomobrem ad id dumtaxat redacta est controversia, an scilicet à Clero Sæculari, an verò à Regulari eligendus sit hujusmodi Confessarius; tum inter Regulares, an assumi possit ex quolibet Ordine alias permisso, an verò semper deputari debeat ex ipso Ordine Prælati Regularis, ad quem Monasterii regimen spectat.

An semper deputari debeat ex eo Ordine, cuius est Monasterii Prælati.

Quid de consuetudine.

Sanè pro Monialibus Episcopo immediatè subiectis regula est, ut Ordinarius earum Confessor sit Sacerdos Sæcularis. Extraordinarium verò ex Ordinibus Regularibus sæpissimè assumi, apud plerosque Episcopos usu receptum esse constat; deficiente forsitan per singulas Dioceses Sæcularium Presbyterorum ad id muneris idoneorum copia. Regulares autem Prælati Monialibus sibi subiectis Confessarium Ordinarium designant à suo ipsorum Ordine; extraordinarium autem etiam ex alio Ordine Regulari deputare possunt, juxta Decretum a sæpèdicta Congregatione Concilii editum die xxvij. Septembris anni MDXCV. ac relatum in Libro iij. Decretorum pag. 149. a tergo, ubi sic legitur: *Sacra &c. respondit, Superiores Regulares teneri offerre Confessarium extraordinarium ejusdem Ordinis, alterius verò Ordinis posse quidem, sed non teneri.* Nunquam tamen, quod meminerimus, ullum Sacerdotem Sæcularem, aut diversè Ordinis Regularem, vidimus à Regulari Prælati Monialibus sibi subiectis extraordinarium Confessorem deputari. Denique quum aliquando evenire possit, ut in casu negligentæ Superioris Regularis, ad Episcopum, ut supra

Regulares deputare possunt Confessarios extraordinarios, etiam ex alio Ordine, vel Sæcularem.

dictum est, pertineat deputatio Confessarii extraordinarii etiam pro Monialibus Regularium regimini subiectis, nulla ipse lege tenetur ad hujusmodi Confessarium eligendum ex eo Ordine, cuius est Monasterii Prælati; sed tali casu liberum est illi quemlibet idoneum Presbyterum Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem, ad audiendas earum Monialium Confessiones deputare.

At quum Superioribus annis Apostolicæ Sedi expositum fuisset, pluribus de causis, iisque gravissimis, quas hic referre opus non est, non tam opportunum, quàm plane necessarium videri, ut Monialium Monasteria Regularium regimini subiecta, semel saltem in anno Confessarium extraordinarium diversè Ordinis Regularem, aut è Sæculari Clero Presbyterum haberent, hujus rei examen, jubente fel. record. Prædecessore Nostro Innocentio Papa XIII., assumptum fuit à peculiari Congregatione ex quinque tunc existentibus S. R. E. Cardinalibus compositâ, cui Nos tunc in Minoribus constituti in Secretarii munere operam præstabamus; quæque, per annum & ultra, singulis Hebdomadis cogebatur, ad discutienda, & definienda complura Ecclesiasticarum quæstionum capita, quæ deinde inserta sunt in Apostolicis Literis ab eodem Innocentio Prædecessore editis die xlii. Maii anni MDCCXXIII., quarum initium est: *Apostolici Ministerii*, quæ etiam à san. mem. Prædecessore quoque Nostro Benedicto Papa XIII. in forma specifica confirmatæ fuerunt, per alias similes Literas datas die xxlii. Septembris anni MDCCXXIV.

Controversia sub Innocentio XIII. examinata in Congregatione particulari,

Cum autem negocia, quæ in ea Congregatione tractabantur, nullius privatas rationes attingerent, sed de restituenda potissimum Tridentini Concilii observantia in quibusdam Catholicæ Orbis Regionibus, ut ferebatur, non parum labefactatâ, unicè ageretur; necessarium minimè judicatum fuit, aliquem velut in judicium vocare, ad deducenda jura, siquæ sibi adversus illa, quæ decernenda viderentur, compere forsitan putaret. Sed Nostra peculiaris cura erat, ad singula proposita capita totidem Dissertationes, unicuique ex præfatis Cardinalibus exhibendas, elucubrare; ad demonstranda videlicet fundamenta illius disciplinæ, quæ in usum revocanda censebatur. Nec aliter se res habuit, quum in eadem Congregatione, ut præfertur, in deliberationem venit, an discernendum foret, ut Regulares Monasteriorum Prælati, unâ saltem ex tribus vicibus, quibus extraordinarium Confessarium Monialibus sibi subiectis in annos singulos exhibere debent, aliquem Sæcularem, aut alterius Ordinis Regularem Presbyterum ad id deputare tenerentur, utque ipsi hac in re deficientibus, liberum esset Episcopis Locorum Ordinariis eorum defectum supplere, & emendare.

Ejus Congregationis scopus, Tridentini Concilii observantiam instaurare.

Verùm quum Regularibus innotuisset, à prædicta Congregatione conditum esse Decretum eorum intentioni contrarium; utpotè qui minimè adstringi volebant ad hujusmodi annuam deputationem Confessorum extraordinariorum à Clero Sæculari, vel ex aliis Ordinibus; nonnullarum Religionum Procuratores Generales petierunt admitti ad deducendas rationes, quas hujusmodi Decreto obtinere putabant; Cumque id facile impetrassent, ac suam, totiusque Coetus Regularium causam per eximios illius temporis in Romana Curia Advocatos defendi curassent; sed nihilominus prædicta Cardinalium Congregatio in priori sententia permansisset; placuit præfato Prædecessori Innocentio, antequam Decretum hujusmodi approbatione sua confirmaret, aliorum Cardinalium sententias audire. Itaque, exclusis illis omnibus, qui ex ipsius Pontificis deputatione, in præce-

Nihilominus in hoc casu admitti sunt Regulares ad contradicendum.

Novæ cautionis a Pontifici adhibite.

dentibus Sessionibus per annum integrum negotia discussant; aliisque advocatis Cardinalibus, quibus exhiberi secretò fecerat conscriptarum allegationum exempla; Nobis etiam adesse iussis, qui rationum momenta a priori Congregatione præ oculis habita, si opus esset, exponere possent; novam Cardinalium Congregationem ex improvviso coram se convocavit, in qua iterum proposita quæstio diligenter ac maturè discussa fuit; ac demum ipse Pontifex, de ipsius Congregationis consilio, & assensu, super hac re decrevit, ut sequitur: *Cumque ex eodem Concilio Tridentino Confessor extraordinarius bis, aut ter in anno offerri Monialibus debeat, qui omnium Confessiones audiat; si in posterum Superiores Regulares, quoad Monasteria ipsi subiecta, toties prædictum extraordinarium Confessorem deputare neglexerint, vel si etiam ex proprio eodem Ordine semper deputaverint, nec saltem semel in anno ad id minus elegerint Sacerdotem aut Sæcularem, aut Regularem alterius diversi Ordinis professorem, in his casibus Episcopi, pro sui arbitrio & conscientia, deputationem huiusmodi facere possint, nec illa quovis titulo, aut prætextu, a Superioribus Regularibus valeat impediri.*

Tenor resolutionis a Pontifice tunc editæ.

Ea generalis est, & ubique observanda.

Pontifex eam expressè extendit ad omnia Monasteria Regularibus subiecta, cum præcepto &c.

Per scriptum sanè fuit huiusmodi Decretum ea occasione, qua agebatur de restituenda in certis quibusdam Regionibus Ecclesiastica disciplina ad formam Concilii Tridentini: Verùm ipsius Decreti vigor ad eas dumtaxat Regiones minimè restrictus fuit; quum & animarum pericula, quæ ex perpetua Confessorum ejusdem Ordinis deputatione timebantur, in omnibus Monasteriis Regularium regimini subiectis locum habere possint; & quæcumque adversus Decretum ipsum adducta fuerint, ex generalibus Ordinum Statutis, & ex Constitutionibus Monialium Regularibus subiectarum, fuerint desumpta. Cumque iudicatum fuerit, ea omnia nequaquam obtare, quo minus ita decerneretur; sequitur, ut, quamvis eidem Decreto causam dederint peculiarium quarundam Regionum necessitates Apostolicæ Sedi eo tempore expositæ, illud tamen generale sit, & universos per Orbem Regulares Monasteriorum Monialium Prælatos afficere debeat. Cum verò deinde alter laudatus Prædecessor Benedictus XIII. Innocentii Literas in forma specificæ confirmaret, Nobis constat, illius mentem fuisse, ut huiusmodi Decretum universalis & in violabilis legis vim obtineret. Super quo nihilominus ne ulla apud aliquos superstit dubitatio; Nos ipsi, præsentium Literarum vigore, ac Motu proprio, & certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, ipsum reitarum Innocentii Prædecessoris Decretum, statutum, mandatum, atque præceptum, ad omnia per Orbem ubique existentia, & Regularium regimini subiecta Monialium Monasteria, quatenus opus sit, expressè extendentes, & ampliantes; decernimus, atque statuimus, ut singulis annis, incipiendo a proximo millesimo septingentesimo quadragesimo nono a Nativitate Domini decurrendo, Regulares Monasteriorum Prælati teneantur bis, aut ter in anno Confessarium extraordinarium universis Monialibus in iis degentibus offerre; si verò ipsi forsan huiusmodi Confessarii extraordinarii deputationes intra præscripta tempora omiserint, vel semper proprii Ordinis Regularem Sacerdotem ad hunc effectum deputaverint; itaut præfatæ Moniales semel saltem in anno Confessarium extraordinarium è Clero Sæculari, aut ex alio Ordine Regulari non habeant; ad Episcopos Diocesanos, omni appellatione remota, devolvatur jus supplendi eorundem Prælatorum defectum (si nempe pensatis rerum circumstantiis, ita expediens esse judicaverint) per deputationem Confessarii extraordinarii, quem tam in uno,

quam in altero casu, aut è Clero Sæculari, aut ex alio Regulari Ordine, pro ipsorum arbitrio, deligere possint, & valeant.

Quocirca dilecto Filio Nostro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali, moderno Nostro, & pro tempore existenti Romani Pontificis in Urbe, eiusque Districtu Vicario in Spiritualibus Generali, earundem præsentium tenore committimus, & mandamus, ut hæc nostra Decreta, atque Statuta, tam in omnibus ejusdem Almæ Urbis Monasteriis, quæ Regularium regimini subiant, quam in aliis quibusque Regularium, aut Sæcularium Mulierum, aut Puellarum Domibus, seu Collegiis, atque Conventoriis, quibus unicus ordinarius Confessor a Superioribus deputari solet, in omnibus & per omnia, iuxta earundem Literarum præscriptum, exactissimè observari, & adimpleri faciat; ne forte auri contingat, quod cum magna animi nostri molestia dictum aliquando esse cognovimus, Apostolicas Constitutiones Romæ quidem ferri, & publicari, sed eas minime in ipsa Urbe ad effectum perducere.

Eandem porro curam, & sollicitudinem injungimus, & demandamus Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis per omnes universi Orbis Ecclesias constitutis; quibus, ut satis persectum putamus voluntatis nostræ studium, tam in eorum rationabilibus querelis, justisque petitionibus suscipiendis, quam in corrupteis quas irrepressibile indicaverint, eliminandis; idque non ex ingenio nostro quidquam statuendo, nec peregrinas novitatis inducendo; sed veteres ut plurimum leges & regulas, vigili Prædecessorum nostrorum providentia jam pridem constitutas, in pristinum debitumque vigorem, & usum revocando: Ita eosdem meminisse volumus, proprium zeli Pastoralis officium non in eo situm esse, ut adversus ea, quæ contra leges sunt, inutiliter deplorandum declament; sed ut illa de medio tollere curent, adhibitis opportunis remediis in eum finem jam præstitutis, implorato etiam Apostolicæ Sedis auxilio, ubi impedimentum aliquod eorum auctoritati, & legitime executioni, afferri contingat, omnesque diligentias & curas, quas corrigendis abutibus ipsi fideliter impenderint, in irritum cedere videant.

Quoniam verò tam in superius allegato Clementis XI. Ed. cto. quam in Synodalibus plurimum Episcoporum Constitutionibus statutum esse conspicimus, ut quo tempore extraordinarius Confessor alicui Communitati deputatus ministerio suo fungitur ordinarius Confessor nullum ipsi impedimentum afferre audeat, multò que minus præsumat per id temporis alicuius Monialis, sive Superioris, sive Novitiæ, sive Conversæ, neque denum alterius cujuscumque Personæ intra septa Monasterii, aut præ Domus commorantis, Sacramentalem Confessionem audire; Nos id quoque approbatione nostra roborantes & confirmantes; statuimus & mandamus, ut Episcopi quidem, si de Monasteriis, aut Domibus eorum regimini subiectis agatur, Regulares autem Superiores, quod ad illas Communitates attinet, quibus ipsi præsent, pro huiusmodi Legis implemento advigilent, & contravenientes meritis poenis coerceant, & afficiant.

Ac demum quibuscumque Confessariis extraordinariis, qui vel alicui Communitati generali er, vel peculiariter alicui personæ in Monasterio degenti concessi, ac deputati fuerint, districtè inhibemus, sub poenis adversus accedentes ad Monasteria Monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares, a Prædecessoribus Nostriis quancumque statutis (quas etiam præsentium vigore confirmamus, & innovamus) ne, postquam suum officium impleverint, ad idem Monasterium vitæ ritis accedere, aut ulius generis commercium intra ipsum quomodocumque continuare & fovere,

Commissarius
Vicarius in
præsentibus
executio

In
nominibus
Christi, &c.
Episcopi

Durante
Confessarii
Ordinarii
Confessarii
munus esse

Extraordinarius
expleto officio
non accusetur
Clausura

Clauſule
pro præmiſ-
ſorum firmi-
tate.

etiam ſub ſpiritualis cauſæ, aut neceſſitatis ob-
tentu & colore, audeant, aut præſumant.

Decernentes, ipſas præſentes Litteras, atque
omnia & ſingula in eis ſtatuta atque præſcripta,
etiãſi quicumque in iſdem intereſſe habent-
es, ſeu habere prætendentes, ad id vocati,
& auditi non fuerint, nec præmiſſis con-
ſenſerint, aut alterius cuiuſcumque generis
deſectus forſan aduerſus eas obijciatur, ſem-
per & perpetuò valida, & efficacia eſſe & fore,
& ab omnibus, ad quos ſpectat, atque in futu-
rum ſpectabit, inuolabiliter etiãſi perpetuò ob-
ſeruari. Sicque & non aliter in præmiſſis per
quocumque Iudices Ordinarios, & Delegat-
os, etiãſi Cauſarum Palatii Apoſtolicæ Audi-
tores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium
Congregationes ordinarias, aut peculiariter
deputatas, aliouſque Cardinales, etiãſi de La-
tere Legatos, ac Vice-Legatos, & Apoſtolicæ
Sedis Nuncios, iudicari, & deſiniri debere; ſub-
lata eis, & eorum cuiilibet, aliter iudicandi,
deſinendi, ac interpretandi facultate, & aucto-
ritate; atque irritum, & inane decernentes,
quidquid ſecus a quoquam ſcienter, vel igno-
rante contigerit attentari.

Derogatio
contrariis.

Non obſtantibus quibuſcumque etiãſi Apo-
ſtolicis, ac Uniuerſalibus, Provincialibus,
& Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel
ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationi-
bus, nec non quarumcumque Eccleſiarum, &
Ordinum Regularium, ſeu Congregationum,
aut Societatum, & Inſtitutorum, etiãſi
Sancti Joannis Hieroſolymitani, aliorumque
Militarium Ordinum, ſeu Monafteriorum Vi-
rorum, aut Monialium, aliarumque piarum Do-
mum, etiãſi iuramento, confirmatione Apo-
ſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis,
uſibus, & conſuetudinibus etiãſi immemorabili-
bus; Privilegiis quoque, exemptionibus, &
Indultis, etiãſi in corpore juris clauſis, aut
Litteris Apoſtolicis, cuiilibet præmiſſorum, ſub
quibuſcumque verborum tenoribus, & for-
mis, etiãſi hic de neceſſitate exprimentis, ac
cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiãſi
irritantibus in genere, vel in ſpecie, & derogato-
riarum derogatoriis, quomodolibet in con-
trarium conceſſis, ac plurius confirmatis, appro-
batis, & innovatis; quibus omnibus, & ſin-
gulis, hac vice dumtaxat, & ad præmiſſorum
effectum, illis aliis in ſuo robore permanſuris,
de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine derogamus,
cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides præ-
ſtanda tran-
ſumptis.

Volumus demum, ut earundem præſentium
Tranſumptis, ſeu exemplis, etiãſi impreſſis,
manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, &
ſigillo Perſonæ in Eccleſiaſtica Dignitate conſtitu-
tæ munitis, eadem prorsus fides, tam in
iudicio, quam extra illud, ubique locorum ha-
beatur, quæ ipſis præſentibus haberetur, ſi
forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio.

Nulli ergò omnino Hominum liceat paginam
hanc noſtrarum confirmationis, approbationis,
innovationis, voluntatis, mandati, ſtatuti, de-
creti, & declarationis infringere, vel ei auſu
temerario contraire. Si quis autem hoc at-
tentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis
Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolo-
rum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Pon-
tif. Anno
VIII. die 5.
Auguſti 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII.
Nonis Auguſti, Pontificatus Noſtri Anno Octavo.
D. Card. Paſſioneus.

J. Datarius.
VISA DE CURIA
J. C. Boſchi.

Loco † Plumbi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicata die 26. Auguſti 1748.

Ereccio Seminarii Miſſionum in Conventu Sanctæ
Mariæ de Roſario, & Febri, in Monte Ma-
rio, Fratrum Ordinis Prædicatorum Congre-
gationis Sancti Marci.

LVII.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad futuram rei me-
moriam.

Eccleſiæ Catholicæ regimini, meritis licet
imparibus, divina diſpoſitione præſidentes,
illa, quæ a Romanis Pontificibus Prædeceſſori-
bus Noſtris ad majorem Dei gloriam, ac Reli-
gionis, piorumque operum incrementum &
propagationem, providè emanalle noſcuntur,
ut firma ſemper, ac ſtabilia perſiſtant, Apoſto-
lici muniminis, cum id a Nobis petitur, patro-
cinio libenter conſtabilimus.

Proœmium.

Alias ſiquidem pro parte tunc exiſtentium
Vicarii Generalis, & Fratrum Congregationis
Sancti Marci Florentin. Provinciæ Romanæ Or-
dinis Prædicatorum, felicitis recordat. Clementi
Papæ XI. Prædeceſſori Noſtro expoſito, quòd
dudum tunc in humanis agens Joannes Vi-
ctorius de Rubeis in ſuo, ſub quo ab humanis de-
ceſſit, die XXI. Decembris Ann. MDCXLVI.
condito teſtamento, Ordinem Fratrum Sancti
Hieronymi Congregationis Beati Petri de Piſis
hæredem inſtituerat, ac voluerat, ut extra
Portam Angeſicam Almæ Urbis Noſtræ, in loco,
qui ad Crucem Montis Marii vocatur, in quo
quædam Eccleſia ſub invocatione Beatæ Mariæ

Teſtamen-
tum Jo. Vic-
torii de Ru-
beis favore
Fratrum S.
Petri de Pi-
ſis.

Conditio-
nes ipſis in-
junctæ.

Viriginis de Roſario, & Febri nuncupata,
conſtructa reperiebatur, novus Conventus
ſecundo dicti Ordinis & Congregationis, ac
manſiones ad uſum illius Fratrum, qui perfe-
ctioris vitæ ſtudio ducti ſeſe illuc recipere vo-
luiffent, ædificarentur, dictique Fratres in Ec-
cleſia hujusmodi divina Officia celebrare debe-
rent; ac declaraverat, tot ex dictis Fratribus
ibidem permanere debere, quot ex fructibus ſuæ
hæreditatis, aſſignatis eorum cuiilibet quotannis
quinquaginta ſcutis monetæ ab omni expenſa in
Eccleſia præſata faciendæ liberis, & potiſſent;
adjecta inter alias conditione, quia prævidebat,
nonniſi ſex Fratres ex fructibus hæreditatis hu-
juſmodi in hoc novo Conventu ali potiſſent, quod
prædicti Fratres ea ſuper re neceſſarias Lite-
ras Apoſtolicas derogatorias infra ſex meſes
tunc decurrendos obtinerè curarent; & in even-
tum, quo illas minime obtinuiffent, ſex Pres-
byteros ſæculares a ſe nominatos dicto Ordini
ſubſtituerat cum eodem onere celebrationis Di-
vinorum Officiorum, ac pari aſſignatione
quinquaginta ſcutorum ſimilium cuiilibet ex dictis
ſex Presbyteris ſæcularibus, quot ex hujusmodi
fructibus ali potiſſent, annuatim perſolvendo-
rum, & cum libera facultate, ut quilibet ex Pres-
byteris præſatis Succellorem ſibi in perpetuum
eligere valeret: Ac demum tam dictis Fra-
tribus, quam Presbyteris ſæcularibus, in adim-
plemento alicujus conditionis, ſeu rerum ab ipſo
Joanne Victorio Teſtatore injunctarum deſicien-
tibus, Confratres pro tempore exiſtentes Congre-
gationis ſub titulo Aſſumptionis Beatæ Ma-
riæ Virginis Immaculatæ in Domo Profeſſa
de eadem Urbe Clericorum Sæcularium Societa-
tis Jeſu canonicè erectæ ad dictam ſuam hære-
ditatem vocaverat, & aliis, prout in dicto
Teſtamento uberius aſſerebatur contineri.

Subſtitutio
favore Pres-
byterorum
ſæcularium.

Alia ſub-
ſtitutio, favo-
re Congrega-
tionis Aſſum-
ptionis Beate
Mariæ
Virginis in
Domo Pro-
feſſa Soc. Je-
ſu.

Ipſi verò Fratres cum intra præfixum ſibi tem-
pus memoratas Literas Apoſtolicas non obtinuiffent,
dictique Presbyteri ſæculares ſe ad hæ-
reditatem, & Eccleſiam hujusmodi admitti
contenderent, poſt diſpendioſam duodecim

annorum litem, eosdem Presbyteros ad illam per concordiam admiserunt, facta anno MDCLVI. cuiuscunque suo prætenso juri ad favorem eorundem Presbyterorum, illorumque successorum, plena renunciacione.

Lites exor-
tiz.

Porro subinde, nempe anno MDCLXXXVII. tres tunc existentes Ecclesiæ supradictæ Presbyteri ceteros suos Collegas, uno dumtaxat dissentiente excepto, induxerant ad similem renunciacionem faciendam in favorem Congregationis Piorum Operariorum nuncupatorum Civitatis Neapolitanæ, qui, cum usque ad annum MDCXCH. Ecclesiam, hæreditatemque possederent, agnoscetes deinde se eas minimè legitime possidere, post diuturnam litem cum tunc existentibus Confratribus præfatis agitatam, similiter per concordiam, Ecclesiam, & hæreditatem huiusmodi dimittere coacti fuerunt; ideòque dicti Confratres locum tandem successioni in dicta hæreditate ad eorum favorem factum esse existimantes, litem etiam contra memoratos Presbyteros seculares, qui dicto anno MDCLXXXVII. Ecclesiæ, & hæreditatis præfatarum possessores fuerant, coram tunc existentibus Cappellanis Causarum Palatii Apostolici Auditoribus moverunt: Verum per primam decisionem anno MDCXCVI. ab eisdem Cappellanis exclusi, motæ liti huiusmodi ad favorem Presbyterorum præfatorum, quorum plerique adhuc supersites existebant, pariter per concordiam renunciaverunt.

Demum etiam alia tunc existens Congregatio sub invocatione Sancti Iosephi in Ecclesia Sancti Pantaleonis ad Montes nuncupata de eadem Urbe instituta, cum anno MDCCLIV. super tribus dubiis litem prætensi juris ad ejsmodi Ecclesiam, & hæreditatem contra tunc in humanis agentes Hieronymum Berti, & Joannem Masserotti Presbyteros seculares illarum possessores, in Congregatione tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & Romanæ Curie Prælatorum, super negotiis Visitationis Apostolicæ Ecclesiarum, & Locorum piorum de Urbe, præfata auctoritate Apostolica instituta, similiter movisset, die VIII. Maii ejsdem anni omnium votis super singulis dictorum dubiorum penitus exclusa remansit, nec unquam novam audientiam, pluries licet petitam, obtinuit; quinimo sententia tunc existentis Generalis Causarum Curie Camera Apostolicæ Auditoris super executione Decretorum dictæ Congregationis Cardinalium & Prælatorum ad favorem memoratorum Hieronymi & Joannis Presbyterorum possessorum emanavit.

Cessio Presbyterorum secularium favore PP. Prædicatorum Congregationis S. Marci.

Et in eadem expositione subjuncto, quod propter prædictas, aliasque dispendiosas lites, ac temporum calamitates, malamque dictæ hæreditatis administrationem, tempore præferti defunctorum illius possessorum Presbyterorum secularium, Ecclesia præfata, ejsusque facies, & quatuor Cappellæ operis omnino rustici reperiebantur, illiusque Tholus, & Hypætrum imbribus pervia celeri reparatione indigebant, nec non murus corruerat, aliisque similis, & quidem scaphus grandior, & alia ædificia rura proxima erant, quodque magis dolendum erat, annui dictæ hæreditatis redditus eatenus ad medietatem diminuti existebant, itaut, cum antea sex Presbyteri ex dictis redditibus alerentur, tunc tres tantum de hac reliqua illorum medietate, licet alius Presbyter partem etiam in ea prætenderet, participarent, adeòque ibi cultus divinus juxta piam dicti Joannis Victorii Testatoris mentem adimpletus minimè fuisset, nec, attento præferti, quod tunc unus tantum Presbyter ibidem resideret, adimpleri posse videretur; ac propterea dicti Hieronymus, & Joannes, duo tunc ex dictis tribus ejsusmodi Ecclesiæ, & hæreditatis possessoribus

Presbyteris, habito aliàs, de ipsius Clementis Prædecessoris licentia, super hoc cum Vicario Generali, & Fratribus primodiæ Congregationis tractatu, die XXII. Augusti MDCCLXX. dictam hæreditatem cum omnibus illius redditibus, & pertinentiis, reservato tamen sibi, quoad vixissent, usu cellarum, seu mansionum dictæ Ecclesiæ annexarum, quibus tunc gaudebant, & dammodo ad id ejsdem Clementis Prædecessoris, & Sedis Apostolicæ beneplacitum accessisset, ad favorem Fratrum primodiæ Congregationis Sancti Marci, quantum ad eos spectabat, cesserunt, & renunciaverunt; ipsi verò exponentes, qui, ut asserbant, nullum in dicta Urbe, seu prope illam, pro negotiis suis agendis Hospitium, & Diversorium habebant, si dicta Ecclesia cum illius redditibus, & mansionibus sibi, ac dictæ eorum Congregationi ab eodem Clemente Prædecessore concederetur, præfato usu mansionum dicti Hieronymo, & Joanni, titulo hospitii, quoad vixissent, relicto, a die habitæ possessionis loci, seu Ecclesiæ huiusmodi, omniumque illius pertinentiarum, tunc pariter in humanis agenti Francisco de Sanctis, qui una cum dictis Hieronymo, & Joanne, tertius Ecclesiæ & hæreditatis præfate possessor Presbyter existeret, & eatenus cessione huiusmodi minimè consenserat, quinquaginta scuta paria, quot scilicet dictus Joannes Victorius Testator singulis Presbyteris, sicut præmittitur, assignaverat, illius vita naturali durante, ex prædictis redditibus annuatim solvere; ac etiam tunc in humanis itidem agenti Joanni Baptistæ Perotti, qui uti quartus Presbyter, jus etiam ad illos prætendebat (id, quod ipsi Clementi Prædecessori, considerata præfata Joannis Victorii Testatoris prædicti dispositione, justum visum fuisset) ex eisdem redditibus quotannis ad ejs pariter vitam præstare; rebusque ita compositis, duos in sacro Presbyteratus ordine constitutos, & duos laicos Fratres expressè professos primodiæ Ordinis ad dictam Ecclesiam mittere, ibique collocare; ac deinde Conventum formalem, & Seminarium Religiosorum Missionariorum usque ad numerum sex Religiosorum huiusmodi, ad majorem Dei gloriam, divinique cultus incrementum, & Catholicæ Fidei propagationem, modo, & tempore ipsis præscribendo, quantum in ipsis esset, adjuvante Domino, instituere paratos esse offerbant; sibi que propterea in præmissis opportunè ab eodem Clemente Prædecessore provideri, & ut infra indulgeri summo opere desiderabant.

Idem Clemens Prædecessor sacrarum Missionum incrementum promovere volens, huiusmodi supplicationibus inclinatus, per quasdam suas in simili forma Brevis die III. Februarii anni MDCCLXX. expeditas literas, tunc existentis suo in eadem Urbe Vicario in spiritualibus Generali, seu illius Vicegerenti commisit, & mandavit, ut veris existentibus narratis, & accedente consensu dictorum Hieronymi, & Joannis, nec non exhibitæ sibi valida, & authentica illorum renunciacione cuiuscunque juri, quod in dicta Ecclesia, illiusque ædificiis, & redditibus, ac perceptione emolumentorum habere poterant; facultate illis dumtaxat habitandi in Cellis præfatis (quatenus tamen tot aliæ Cellæ superessent, in quibus infra scripti Religiosi habitare possent) reservata, ut præfertur; non obstante præfatorum Francisci, & Joannis Baptistæ, quibus ut infra provifum fuerat, dissensu, & quatenus ipsi ad præstandum consensum a se requisitum cum assignatione termini competentis, dissentirent, vel non consentirent; eandem Ecclesiam cum omnibus illius ædificiis, juribus, pertinentiis, & introitibus universis, præfate Congregationi Sancti Marci, quatenus tamen prius ad sex Professores ipsius Congregationis in

Approbat.
Clemens
Papa XI.
sub nomine
condonatorum.

Idem Pontifex Seminarium Missionariorum erigendi mandata intra sexennium sub dependentia a Sacra Congreg. Propagandæ Fidei.

Pœna caducitatis inflicta.

Prorogationes dicti sexenni a Clemente XI. concessæ.

Sacro Presbyteratus ordine constitutos, qui intra septa dictæ Ecclesiæ degerent, & Ecclesiasticis functionibus ibi exercendis juxta proprium institutum addicti essent, simulque dicti Joannis Victorii Testatoris voluntatem in ea parte, quæ cultum Ecclesiæ, & bonum spirituale Christifidelium respiciebat, adimplerent, nec non ad munus Missionariorum explendum, & Catholicam Fidem propagandam idonei existerent, intra sexennium a die executionis gratiæ computandum, ex dictæ Ecclesiæ, & propriis ipsius Congregationis redditibus perpetuo sustentandos, in forma valida se obligaret; ita ut Conventus inibi ante dicti sexennii lapsum erigendus, esset Seminarium Missionariorum, qui mandatis Congregationis tunc, & pro tempore existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum semper obtemperare deberent.

Interim verò, & statim ac Literæ præfate executioni demandatæ fuissent, unum Laicum, & tres Fratres expressè professos in sacro Presbyteratus ordine constitutos Congregationis, & Ordinis præfati, qui memorati Joannis Victorii Testatoris voluntati cultum Ecclesiæ, & bonum spirituale Christifidelium concernenti obsequi deberent, intra septa Ecclesiæ hujusmodi dicto sexennio durante ex eisdem redditibus etiam sustentare promitteret, auctoritate Apostolica concederet, & assignaret; Quatenus verò primodicta Fratrum præfatorum Congregatio conditionibus prædictis intra tempus sibi, sicut præmittitur, a se præfigendum non pareret, eam quocumque jure, quod ex hujusmodi gratia sibi acquisitam fuisse prætere posse vellet, perinde ac si illa concessa non fuisset, omnino carere dicta auctoritate declararet.

Porrò Congregationem Fratrum hujusmodi ad quinquaginta scuta monetæ dicto Francisco, quoad vixisset, vel aliter de æquivalenti rata ei ab eodem Clemente Prædecessore provisum fuisset, quotannis ex redditibus dictæ Ecclesiæ, a die, quo possessionem honorum ejusdem Ecclesiæ acquisivisset, & non antea, subministranda teneri, ac pro subministratore præfata, bona ipsius Ecclesiæ ad illorum favorem obligata, atque hypotecata remanere, eadem auctoritate decerneret.

Et subinde pro parte tunc pariter existentium Fratrum primodictæ Congregationis denuò eidem Clementi Prædecessori exposito, quod Literæ præfate juxta eorum seriem, & tenorem executioni demandatæ fuerant: Inter verò conditiones, seu leges in ipsis Literis præscriptas eidem Congregationi S. Marci, post absolutum sex annorum cursum, onus sustentandi sex Fratres Presbyteros ad munus Missionariorum explendum idoneos cum esset injunctum, & ipsi exponentes a die, quo Ecclesiæ præfate, illiusque honorum possessionem apprehenderant, ea, qua par fuisset, diligentia, & studio, illa, quæ multorum annorum spatio neglecta fuerant, nonnullas fabricæ partes ruinam minantes nedom reparando, sed etiam alias habitationes pro necessaria ejusdem Conventus commoditate augendo, & in bonum statum redigendo, ac insuper cum fabrica præfata ob terreni deficientiam, & muri fracturam in totum collaberetur, quandam Ecclesiam exteriori cum muris primariis nondum absolutam quæ commoditati, amploque ingressui non solum in Ecclesiam, & Conventum præfatos, sed etiam fulcimen totius fabricæ superioris, quibus illi innitebantur, infestare valeret, confici; & interea, ne sustentatio pro dictis sex Religiosis deficeret, tertenis culturam adhiberi eaque meliorari, nec non alia denuò acquirantur, nec id pro sustentandis sex Religiosis præfatis eatenus sufficiens esset; Propter

ea terminum sex annorum hujusmodi sibi, sicut præmittitur, præfixum, qui brevi expiraturus erat, ad aliud sibi beneficium tempus prorogari plurimum desiderabant.

Idem Clemens Prædecessor tunc etiam existenti in dicta Urbe Vicegerenti mandavit, ut Exponentibus præfatis terminum sex annorum hujusmodi eis ad sustentandos sex Religiosos ad hujusmodi munus Missionariorum explendum, & Catholicam Fidem propagandam idoneos præfixum, ut præfertur, ad alios quatuor annos a fine dictorum sex annorum computandos prorogaret.

Et successive pro parte Fratrum memoratæ Congregationis Sancti Marci eidem Clementi Prædecessori itidem exposito, quod quadriennii hujusmodi finis imminerebat, ipsi verò Cellas, & Officinas pro Magistrorum, ac Superiorum eorundem Missionariorum, & Laicorum, seu Conversorum commoditate necessarias in dicto Conventu ædificate eatenus nequiverant, tametsi in id omne studium adhibuissent; præfatus Clemens Prædecessor sex annos hujusmodi primam concessos, & deinde ad alios quatuor annos prorogatos, ut præfertur, ad aliud quadriennium a fine quatuor annorum prorogatorum numerandum prorogari iterum mandavit.

Ac postmodum pro parte eorundem Fratrum fel. record. Benedicto Papæ XIII. Prædecessori Nostro exposito, quod, cum terminus quatuor annorum ultimo loco ab eodem Clemente Prædecessore prorogatus jam expirasset, eadem verò causæ etiam tunc durarent, dictus Benedictus Prædecessor tunc etiam in eadem Urbe Vicegerenti, ut eisdem Exponentibus sex annos præfatos ad sustentandos, & retinendos sex Religiosos ad munus Missionariorum hujusmodi explendum, Catholicamque Fidem propagandam idoneos, a supradicto Clemente Prædecessore concessos, & successive his ad quatuor annos pro qualibet vice prorogatos, ut præfertur, donec acquisivissent bona, quorum annui redditus sufficerent pro omnibus supradictis adimplendis, servata ceteroquin supradictarum Clementis Prædecessoris Literarum forma, & dispositione prorogaret pariter, ac extenderet, & ampliaret, & alias prout in memoratis in Clementis, & Benedicti Prædecessorum Literis, quarum omnium tenores presentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

Cam autem, sicut pro parte Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum Nobis nuper expositum fuit, quod propter supra expressas rationes, aliasque difficultates, quæ interea temporis intervenerunt, dispositio in primodictis ejusdem Clementis Prædecessoris Literis contenta adhuc executioni demandata minime fuerit; Dilecti verò Filii moderni Vicarius Generalis, ac Praeres primodictæ Congregationis, accedente etiam consensu Magistri Generalis Ordinis præfati, memoratas primo loco expeditas Clementis Prædecessoris præfati Literas in omnibus suis numeris, juxta modum pro majori Literarum præfatarum faciliiori executione a memorata Cardinalium Congregatione præscriptam, infra terminum præfinitum juxta ejusdem Cardinalium Congregationis Decretum die VII. Augusti anni proximi præteriti, referente Dilecto Filio Nostro Prospero ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacono Cardinali Columna nuncupato editum, cujus tenorem etiam presentibus prolenè, & sufficienter expresso, & inserto haberi volumus, uberius continetur, Literas præfatas lebitæ executioni demandari intendant, ac ad id paratos sese obrulerint; ac proinde Cardinales

Aliæ Prorogationes concessæ a Benedicto Papæ XIII.

Fratres Congregationis S. Marci paratos se exhibent Literas Clementis Papæ XI. exequi.

Sac. Congregatio propag. Fidei modum, & terminum præfinit.

Congregationis hujusmodi Nobis supplicaverint, ut Vicario Generali, & Fratribus prefatis in premissis opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur.

Nos igitur Vicarium Generalem, & Fratres prefatos specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, ad effectum presentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinatis, primodictas Clementis Prædecessoris Literas, nec non memoratæ Congregationis Cardinalium Decretum, cum omnibus & singulis in illis, & illo contentis, auctoritate Apostolica tenore presentium confirmamus, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui desuper in premissis quomodolibet intervernerint, supplementis, & sanamus.

Præterea, ut Missionariorum munus, quod verè Apostolicum est, per viros undequaque idoneos omni cura & fervore, & cum animarum Christi Sanguine redemptarum fructu exerceatur, dicta auctoritate volumus, præcipimus, & mandamus, ut Vicarius Generalis pro tempore existens primodictæ Congregationis Sancti Marci, sive illo absente, is, qui ejus vices pro tempore gerit, non nisi Alumnos, Professoresque dictæ suæ Congregationis regulari disciplina, probitate morum, & Religionis, ac Dei gloriæ zelo præditos, & ad animarum salutem eximia charitate accensos eligat, quique Philosophiæ, ac Theologiæ studia laudabiliter expleverint, aut saltem in morali Theologia sint benè versati: utque validius labores Missionum sustinere possint, non minores sint viginti quinque annis, nec majores triginta quinque, ac robusta corporis valetudine gaudeant: illosque ex tota sua Congregatione accersere curet: Moneatque insuper locales Conventuum Congregationis hujusmodi Superiores, aliosque, si opus fuerit, illius Fratres, ne accedere volentes ullo modo retrahant, ac contra tales dissuadentes, malèque consulentes, comminetur pœnas privationis vocis activæ, & passivæ, aliasque arbitrio memoratæ Cardinalium Congregationis imponendas.

Quod si verò non semper haberi possint ex dicta Sancti Marci Congregatione sex Professores ad munus hujusmodi explendum idonei, & præscriptis volutisque qualitatibus præditi; volumus eidem, ut, quoties id acciderit, assumantur ex alia dicti Ordinis Congregatione Sanctæ Sabinae, usque similiter deficientibus, vocentur ex alia Beati Jacobi Salomonii Venetiarum Congregatione, ac denique ex universo Fratrum Prædicatorum Ordine; ita tamen, ut quicumque Professores cujuscumque ex memoratis Congregationibus, & Ordine, dum in Seminario præfato manserint, sese conformare debeant, quoad victum, & habitum, & quoad reliqua regularem disciplinam concernentia, usibus, & observantiis præfate Congregationis Sancti Marci.

In ipso ingressu in Seminarium hujusmodi faciendo, singuli Exercitia Spiritualia peragant per decem, aut octo dies, cum omne datum optimum, & omne donum perfectum deforsum sit descendens a Patre luminum: illisque absolutis, in manibus præfati Vicarii Generalis, aut, eo absente, alterius ab eo deputati, & deputandi, juramentum juxta infra scriptam formulam præsentent, illudque, postquam sic præstitum fuerit, ad eandem Cardinalium

Congregationem transmittatur. Formula autem juramenti hæc est: Ego Frater N. professus in Conventu N. Congregationis S. Marci Florentie Ordinis Prædicatorum juro, & promitto in manibus Paternitatis Vestrae N., sive Superioris delegati, me ab hoc Seminario non discessurum, neque discedere procuraturum mediâ vel immediatè per me, vel interpositam personam, nisi ex legitima causa a Paternitate Vestra, vel a vestris Successoribus canonice inrantibus, & non aliâs admittenda. Insuper pro Fidei Catholicae propagandæ causa, & salute Infidelium procuranda, ad eum locum, Provinciam, seu Regnum, sine aliqua repugnantia, aut exceptione iurum, ad quem, seu quod a Vestra Paternitate ero destinatus, & missus. Sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Ego N. N. affirmo ut supra manu propria.

In Seminario verò hujusmodi permaneant spatio trium annorum, & non ultra, quò melius vocato probeatur, & plenè in studiis, Apostolicæque disciplinae instituantur, & in omnibus tam ipsi, quàm Lectores subsint obedientiæ Superioris Conventus hujusmodi, & Superiorum primodictæ Congregationis, sicut cæteri Fratres de familia. Lector in hoc Seminario semper adit, qui Controversias Fidei, ac Theologiam Moralem doceat, isque non admittatur nisi prævio examine, & confirmatione præfate Congregationis Cardinalium, eidemque injungatur sedulitas, & assiduitas in lectionibus & repetitionibus, ac in exercitiis scholasticis.

Tres ad minus in hebdomada lectiones Controversiarum, duas Moralis, utiles pro Missionibus, ad quas Alumni ejus Seminarii sunt mittendi, & post vespères earumdem habeat collationes, frequentibusque exercitiis studentes instituat.

Prohibetur propterea æquè Lectori, ac studentibus, diebus lectionum à Conventu, seu Seminario hujusmodi egredi quacumque de causa, nisi expletis integrè lectionibus, & exercitiis ea die, qua fieri debent, & in hoc Superior Conventus diligenter incumbat; & si Theses ea die habeantur, absolute egrediendi licentiam denegat.

A lectionibus, repetitionibus, & exercitiis utriusque studii præfati nemo prorùs ex studentibus quocumque titulo, aut colore eximatur, aut unquam permittatur abesse, & si quis neglexerit, a Superiore corrigatur; idemque fiat, si aliquem negligentem in scribendis lectionibus, aut in dictis studiis desidiosum reperiat, & tam Lector, quàm Superior Conventus, de omnibus Vicarium Generalem præfatum, vel illo absente, ejus Delegatum, ac etiam supradictam Cardinalium Congregationem certiores.

Senis deinde quibuscumque mensibus Theses Theologicæ Controversiarum, & Moralis habeantur, quibus Superior Conventus interesse teneatur, ad dignoscendum eos, qui proficiunt; & monere debeat præfatum Vicarium Generalem, sive ejus Delegatum, de us, qui fortasse hujusmodi studio minus vacaverint, ut valeat illis submotis alios subrogare.

Singulis porrò Dominicis, & aliis festivis à præcepto diebus, præfati Studentes in Ecclesia, vel in alio opportuno loco a Superiore locali destinando explicent Catechismum Romanum, & unusquisque turnariè continuet per mensem, ad hoc ut aptiores evadant tempore, quo in Missionibus operam præstare debebunt.

Vicarius insuper Generalis præfatus, vel eo absente alius ab ipso delegandus, singulis saltem quatuor mensibus, studium, seu Seminarium istud visitet, & si Studentem aliquem minimè proficientem invenit, aliqua poenitentia ei injuncta, eum amoveat, aliumque in amoti locum quamprimum subroget.

Pontif. Clementis XI. Literas, & dictæ Congreg. Decretum confirmat.

Qualitates Alumnorum eligendorum.

Alumnorum qualis esse debeat ætas.

Pœna contra dissuadentes accedere ad Seminarium.

Unde assumendi sint Alumni.

Exercitia Spiritualia in ingressu a singulis peragenda.

ANNO 1748. Formula juramenti in ipis quibus di.

Quamvis debeant in Seminario morari.

Lector & alii submoti non debent esse in hoc Seminario. Omnes alios Controversiarum & quibus admittantur.

Quamvis cultus emittenda, ac negandi unum à Conventu.

Superior corrigat negligentem.

Senis quibus mensibus Theses habeantur.

Alumni nominati explicant Catechismum.

Visitatio facienda per Vicarium Generalem, vel per alium ab eo delegandum.

Item per Secretarium Sac. Congregationis.

Completo Triennio, quò sint mittendi, si tunc non sit in promptu locus Missionis.

Pœna contra inobedientes.

Nemo removendus a Missionibus, inconsulta Sac. Congregatione.

Post reditum a Missionibus nullo gaudeant Privilegio.

Datur facultas Vicario Generali alia statuendi quò ad disciplinam regularem, & studia, approbanda a Sac. Congregatione.

Approbatio, & Confirmatio.

Obstantium derogatio.

Dat. die 10. Julii 1748. An. VIII.

Ultra verò præfatam Vicarii Generalis, seu alterius ab eo delegati visitationem, Secretarius itidem pro tempore existentis memoratæ Cardinalium Congregationis his visitet in anno, absque Superiorum Regularium interventu, ut liberius queat statum, & necessitates Seminarii hujusmodi exponere, Studentes examinare, & de eorum progressu certiorare.

Completo postmodum triennio, abeant Studentes, quò a præfata Cardinalium Congregatione destinati fuerint; quòd si nullus tunc temporis sit in promptu Missionis locus, liceat Vicario Generali eos ad alios sui Instituti Conventus transferre, certiorata prius ipsa Cardinalium Congregatione, ac curet, ut in iis Conventibus collocentur, in quibus commodis studio Controversiarum, & Moralis exerceri possint, quousque advenit occasio Missionis, ad quam ab eadem Cardinalium Congregatione erunt destinati.

Interim vero se immunes esse non credant ab observantia Regulari, & Officiorum servitio.

Quòd si aliqui illorum ad destinatas Missiones renneret, aut negligeret accedere, arbitrio memoratæ Congregationis Cardinalium plectetur. Nemo autem ab eisdem Missionibus possit amoveri, aut revocari, absque participatione ejusdem Congregationis Cardinalium. Si verò, qui sacris Missionibus per statutum tempus inservierint, & a præfata Cardinalium Congregatione ad propria remeandi facultatem obtulerint, nulla prorsus exemptione, privilegio, aut præeminentia in propria Congregatione gaudere, ac potiri præsumant, solum a Domino, qui est honorum omnium largitor, mercedem recepturi.

Strictè tamen per præfatos in iungimus Superioribus primordiatæ Congregationis, ut in emeritis hujusmodi Christi Fidei Præcones, omnem caritatem exercent, cum plerumque assiduis laboribus consumpti, ægritudinibus, aliisque corporis incommodis sint obnoxii.

Denique in iis omnibus conscientiam Vicarii Generalis pro tempore existentis dictæ Congregationis Sancti Marci oneratam volumus, ejusque arbitrio relinquimus alia statuendi (supradictis tamen firmis remanentibus) tum exactam disciplinam, tum studiorum profectum concernentia, approbandaque ab ipsa Cardinalium Congregatione, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium.

Decernentes easdem præfatas Literas firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suasque plenarias, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac Superioribus, & Fratribus dictæ Congregationis plenissimè suffragari, & ab illis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, inviolabiliter observari, sique in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiti debere: ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus omnibus, & singulis illis, quæ idem Clemens Prædecessor in primodictis suis Literis præfatis voluit non ob stare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die x. Julii MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

Beatificatio Ven. Servi Dei JOSEPHI Calasancii a Matre Dei, Fundatoris Congregationis Clericorum Regularium Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cœlestis Paterfamilias, cujus judicium perennis misericordia superexaltat, ut ostenderet se nihil eorum prætermisisse, quæ in excolenda Vineâ optimam, & diligentissimam Agricola decent, nullam unquam passus est elabi ætatem, quæ contra impios conatus inimici hominis superfeminantis zizania, admirabilis ejus dextera potentiam, & præsidium non experiretur. Per varias enim diei horas, a prima nempe ad nonam usque, in electam hanc Vineam suo Sanguine acquisitam operarios ire jussit, ne succrescentibus spinis, & sævientie Satana, portio Domini desiderabilis in dissipationem, & desertum converteretur; ita ut ex omnibus terræ plagis, non Regio fuerit, non Sinus, non Insula, nullus demque locus, ubi non hujusmodi cultores, quam maxima subeuntes pericula, aut ignorantie tenebras Evangelicæ Legis prædicatione discerent, aut cœlestis Doctrinæ veritatem datis cervicibus propugnarent, aut rejectis Mundi illecebris vias Domini in solitudine rectas facerent, aut lapsos a viis passim ad dignos Pœnitentiæ fructus exemplo suo provocarent. Undecima tandem, & novissima hora, ut Vineam perficeret, quam plantavit dextera ejus, novos conduxit Operarios, qui ne Aper de silva Christo renata germina in ipso flore depauperet, Domini timorem, Legem Vitæ, & Disciplinæ Parvulos edoceret. Luculentum sane, ac memorandum huiusce Providentiæ specimen superiori Sæculo in hac ipsa Urbium Principe misericordiarum Pater per Servum suum JOSEPHUM CALASANCIIUM A MATRE DEI ostendere dignatus est. Hic inter Aragonios Nobili genere ortus, florentibus annis per exercitia Pietatis, & Literarum studia peractis, variisque porro muneribus integre administratis, de improvviso in fortem Domini vocatus, divinoque afflatu Numinis Romam accersitus, ad novi operis ministerium, Christiano Populo quam maxime profuturum, sedulo animo adiecit. Cum enim ubique gentium miserissimi aequæ, ac frequentissimi pueri jacerent in trivis, & per compita divagarentur, quos non divina Religio, non famæ pudor, non amor virtutis, non Parentum disciplina, non laici jura coercerant, quique per turpem desidiam in vitis emuriti, ad Christiani nominis probrum, & perniciem Reipublicæ adolescere videbantur, teterrimo huic incommodo Venereabilis Dei Servus, utpote novus Vineæ Operarius, fortiter se se opponens, nihil reliqui fecit, quominus hujusmodi pueri a Diaboli contagione abducti, ad Religionem & Charitatem informarentur. Primum consilio, precibus, & qua re cumque potuit, Vir plane humilitatis studiosissimus, hujusmodi oneris suscipiendi pluribus Auctor fuit. Verùm aliis alia causantibus, tantumque pietatis opus detestantibus univèrsis, sibi demum præter ceteros intellexit ab eo, qui Angelorum ministeria, hominumque dispensat, pauperem derelinqui, & orphanum adiutorium commendari. Cæteris igitur quibuscumque curis abjectis, per se ipse opus aggressus est, & pauperum potissimum adolescentum commodo & incolumitati, novæ Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum fundamenta jecit. Invalescere jam cœperat saluber-

LVIII.

Proœmium.

Summarium Virtutum, & meritorum Beati Viri.

De institutione Congreg. Scholarum Piarum.

rimum hoc Institutum, atque radices figere; cum hostis antiqui insidiis & fraudibus, tot, tantisque turbas in Institutorem, æque ac familiam ejus homines concitarunt, ut res plane profligata, dejectaque videretur. Nihilominus Venerabilis Dei Servus ambulans in innocentia cordis sui, potestatum tenebrarum conatibus minime fractus, fideique scuro inexpugnabili firmissimè protectus, a suscepto condendæ Congregationis consilio ullo modo nec divelli, nec distrahi potuit. Quinimo vel amplissimis, ultroque oblati dignitatibus constantissimè repudiatis, nihil unquam antiquius habuit, quam incepti operis curam, & amplificationem: Quod quidem Institutum, sublatis diffidiis, Deo auspice, & incrementum dante, ad quamplurimas Christiani Orbis Provincias cum uberrimo animarum fructu propagatum esse conspicimus. Denique Vir Dei meritis cumulatus, ærumnisque confectus, nonagenario major mortalitatem explevit in terris, & immortalitatem inter cœlestes inchoavit. Verum ejusdem fama longè lateque percrebescente, ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositorum Causa deducta est; ubi cum de virtutibus æstimandis juxta Canonicas Sanctiones quæstio de more haberetur, Nos, qui per id temporis Aula Consistorialis Advocati munere fungebamur, earum primo patrocinium suscepimus, deinde Promotoris Fidei officio insigniti, earum causam acriter egimus. Quare fel. record. Benedictus Papa XIII. Prædecessor Noster VI. Idus Septembris MDCCXXXVIII. in gradu heroico constitutus esse pronuntiavit. Porro coram Nobis ad supremum Ecclesiæ regimen, quamquam immerito, admotis, cum de Miraculis disceptaretur, duo potissimum unanimi tum Cardinalium, tum Consultorum secundodictæ Congregationis suffragio approbata. Nos itidem Decreto Nostro VI. Idus Maii hujuscempe Anni duximus approbanda. Quapropter precibus tandem complurium Regum, Episcoporum, aliorumque Principum, nec non dilectorum filiorum Clericorum Regularium ipsiusmet Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum, paterna benignitate annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio, & assensu, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, ut idem Dei Servus JOSEPHUS A MATRE DEI IMPOSTERUM BEATI nominè nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiæ venerationi Fidelium (non tamen in Processionibus circumferendæ) exponantur. Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur, ac de eo quotannis VI. Kalendas Septembris, quo demortui Corpus humatum est, recitetur Officium, & Missa de communi Confessoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani: Recitationem autem Officii, & Missæ celebrationem hujusmodi fieri concedimus, tum in universa Clericorum Regularium hujusmodi Familia, tum in Oppido Petralte in Aragonia, ubi Vir Dei in lucem editus est; tum in Ortoneda, in Vicariatu Trempensi, & in Civitate Urgelensi, ad quas Christi Vineas excolendas Operarius primo vocatus est, tum apud Sodalitates Sanctorum duodecim Apostolorum, Doctrinæ Christianæ, Sacrorum Stigmatum Sancti Francisci, Sanctissimæ Trinitatis Peregrinorum, & Suffragii de Urbe, in quas cooptatus fuit, ab universis Christianis tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur; Et quoad Missas atinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ad Ecclesias, in quibus Festum peragitur, conduentibus. Præterea primo dantaxat anno a datis hisce literis in Ecclesiis Congregationis Clericorum Regularium Matris Dei,

Oppidi, Vicariatus, Civitatis, & Sodalitatum hujusmodi solemnità Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori, de ab Ordinariis respectivè constituta, postquam in Basilica Nostra Sancti Petri in Vaticano celebrata fuerint solemnità, nempe XV. Kalendas Septembris currentis anni, pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Decretis de non Cultu editis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem præsentium Literarum transmissis, seu exemplis etiam impressis, manu Secretarii dictæ Congregationis Cardinalium munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Augusti MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

De concessione, & executione Dispensationum Matrimonialium: altera Epistola ad Primate[m], Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater salutem, & Apostolicam Benedictionem.

AD tuas manus pervenisse speramus Epistolam nostram Encyclicam datam die 29. superioris mensis Junii, de Dispensationibus, quas pro contrahendo Matrimonio intra gradus jure prohibitos hæreticis Conjugibus concessisse, Apostolicæ Sedis Ministri falsò insimulabantur. Attamen hanc aliam rursus ad te mittere cogimur; cum enim res, unde falsus ille rumor exortus est, in apertum educta sit, eamque omnibus notam fieri oporteat, ex Nostri ad eam animadversionibus alii proficere, meliusque in posterum, quæ agenda sunt, constituere poterunt.

Episcopus quidam istius Poloniæ Regni duobus Lutheranis Conjugibus, qui in secundo affinitatis gradu inter se conjuncti erant, contrahendi matrimonii facultatem dedit. Rogatus, quo jure id fecisset, an uti executor alicujus dispensationis, quæ concessa fuisset vel a Nostra Dataria, vel Penitentiaria, vel a Sanctæ Inquisitionis Officio; namque hæc viæ sunt, quibus hujusmodi dispensationes a Sede Apostolica expediri consueverunt; nullas se accepisse ingenuè falsus est; sed fecisse eâ generali potestate respondit, quam sibi, ut Episcopo in remotis degenti, Sedes Apostolica elargita est; factumque suum excusavit more recepto suæ Diocesis, & Prædecessorum suorum consuetudine. Addidit etiam, ad id faciendum adductum fuisse spe, quam ipsi dederunt Conjuges, quamprimum ad Fidem Catholicam se conversuros; quod si intra debitum tempus minime adimplerent, se vi eos adigendi, cohabitatione prohibita, potestatem habere.

Ut ab hujusmodi narrationis serie minime discedamus, in primis id compertum est, è nostris Tribunalibus dispensationem super impedimento affinitatis pro contrahendo matrimonio inter duos hæreticos neutiquam emanasse. Episcopus est, qui concessit; affirmatque, fecisse vi generalis cujusdam facultatis, quam Sedes Apostolica impertiri consuevit Episcopis, qui extra Europam, vel in remotis Europæ partibus constituti sunt.

At quid dicendum esset, si facultas, de qua agitur, dispensandi in secundo gradu,

Ordo in ejus Causa servatus.

Preces Sanctæ Sedis porrectæ pro ipsius Beatificatione.

Eidem Beati nomen, & honores decernuntur.

Decretis contrariis.

Dat. Romæ VIII. Aug. 1748.

LIX.

Priori Epistole super re late ma II. altera ad ipsius, super ege cum re tum.

Episcopo cum duobus Hæreticis penitentibus per gradus prohibitos Matrimonium contrahentibus.

Vigore præterita facultatis a Sancta Sede obtinens.

Dispensationem non a Sancta Sede, sed a Episcopo pro regularitate concessit.

Idem ad Episcopo facultatem fuit vigore generalis facultatis.

Tenor generalis facultatis referretur.

Dispensationes concessæ nullitas ob non expressum, nec insertum Indultum.

Nullitas quoque adeff ex defectu facultatis.

Ex eo, quod tolerantur Hæretici, eorumque Matrimonia, non inferunt, quod ipsis Dispensationes sint concedendæ.

Quod est contra disciplinam, & contra litteram Indultorum.

Exempla, si quæ sint, damnanda, non imitanda.

Promissio abjurandi hæresim non

non comprehenderet matrimonia inter hæreticos contrahenda? Et quidem res ita se habet; etenim facultates, quæ dantur Europæ Episcopis, qui in dominio Catholicorum Principum possunt, in hæc verba conceptæ sunt: *Dispensandi in tertio, & quarto simplici & mixto tantum cum pauperibus, in contrahendis: in contrahendis vero, cum hæreticis conversis, etiam in secundo simplici, & mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum, & in his casibus prolem susceptam declarandi legitimam.*

Prætereundum ducimus, in dispensatione, de qua agimus, & quæ ab Episcopo concessa, & a Nobis lecta est, nullibi ab ipso expressum fuisse, quod dispensationem impertiebatur ex vi Apostolicæ facultatis; hæc enim declaratione omisâ, actus nullus ac irritus efficitur; ut in earumdem facultatum formula aperte statuitur: *& in dispensationibus hujusmodi declaratur expressè, illas concedi tamquam a Sedis Apostolicæ Delegato: ad quem effectum etiam tenor hujusmodi facultatum inseratur, cum expressione temporis, ad quod fuerint concessæ; aliis nullæ sint.* Sed id solum sciscitabimur, ubi tam continetur facultas dispensandi in secundo gradu? Certè Nobis respondebitur, in verbis illis paulò ante laudatis: *etiam in secundo simplici & mixto, dummodo nullo modo attingat primum gradum.* Nos statim reponemus, ante ea verba hæc alia occurrere: *In contrahendis vero, cum hæreticis conversis &c.* Et ideo, cum facultates limitatæ sint ad Matrimonia contracta, non autem contrahenda; ad hæreticos conversos, non autem ad eos, qui se convertendi spem faciunt: Sanè unusquisque facili negotio, icinque, uti dicitur, oculi, dignoscere poterit facultatis abusum in concessione dispensationis, quæ, ut diximus, in causa fuit, cur sinister rumor, & popularis obretractio adversus Apostolicæ Sedis Ministros suscitaretur.

Dequent quibusdam in locis istarum Regionum Catholici cum Hæreticis mixti; palam inter se Matrimonia contrahunt; & nemo est, qui contrahentes corripiat, & puniat, aut illis advertetur. Hoc autem posito, quæ fieri potest, ut hinc colligatur dispensationis concessio super aliquo impedimento in hujusmodi Matrimonii inter Catholicum, & Hæreticum, & multo magis inter duos Hæreticos, ut in specie, de qua agitur, contigit? Tolerat quidem in aliquibus locis Apostolica Sedes Matrimonia inter Catholicum, & Hæreticum, vel Hæreticum, & Catholicam, cum nequeat impedire; & Ecclesiasticâ quadam prudentiâ, ne majora mala enascantur, dissimulat, ac tacet. At, quod Apostolicæ Sedis auctoritate gratiosa in hisce Matrimoniis dispensatio super gradu, aut alio impedimento concedatur, fieri nunquam potest; nisi præcedat hæresis abjuratio, juxta ejusdem Sedis Apostolicæ disciplinam a Nobis in præcedenti Epistola expositam, & juxta recentita concessæ facultatis verba.

Sed respondeatur: ab anterioribus Episcopis, qui easdem facultates iisdem verbis conscriptas habebant, quibus conceptæ sunt illæ, de quibus quæstio est, id peractum fuisse. Nos ignoramus, quid egerint Episcopi Prædecessores; id solum Nobis compertum est, quod, si dispensaverunt in Matrimonio non contracto, sed contrahendo, in Matrimonio inter duos adhuc in hæresi permanentes; perperam ac malè egerunt, grave admiserunt peccatum, multorumque malorum reos se fecerunt, quia facultates eis concessas attento animo non considerant, ex quibus, veluti ex fonte, omnis delegata auctoritas dimanat.

At Nobis reponitur: quidquid factum est, ideo factum, quia Conjuges suam conversionem polliciti sunt. Id autem, an verum sit, paulo

post videbimus. Interea ponatur, revera Conjuges id promississe: quaritur, cum facultas a Sede Apostolica concessa præscribat, ut dispensetur in secundo gradu cum Hæreticis jam conversis, quomodo Episcopus arbitrans sit, eâ se uti posse in dispensando non cum hæreticis jam conversis, sed cum iis, qui solummodo conversionem promiserant? cumque Sedes Apostolica hujusmodi dispensationes, nisi conversione jam factâ, ut latè in Noltra prima Epistola Encyclica demonstratum est, concedere non soleat; quaritur iterum, quomodo ejus Delegatus in tantum ausum devenit, ut cum iis, qui nondam promissionem se convertendi fecerant, dispensare non dubitaverit?

Additur demum: si fidei datæ Conjuges hæretici defuerint, acriter punientur, eisque simul habitare interdicetur. Nos minime later, discrimen, quod inter infidelem, & hæreticum intercedit: primum quidem ad amplectendam Fidem Catholicam, ad quam se per Baptismum minime obligavit, cogi non posse: è diverso hæreticum, qui jam Baptismum suscepit. At verò Nobis ignotum est, an usu & consuetudine receptum sit, ut hæretici ad Catholicam veritatem profitendam constringi possint in iis regionibus, in quibus a Principibus permittum est, ut commixti cum Catholicis vivant, eademque juris æquabilitate, & civili consuetudine fruuntur. Sed, quidquid de hoc sit, illud necessarium esse ostendere, quibus argumentis ac probationibus hæreticorum Conjugum promissio demonstretur. In dispensatione enim hæc verba leguntur: *ob spem, quod ad Fidem Orthodoxam convertentur*: Spes autem a promissione omnino diversa, & distincta est. Si quando autem de separatione, ob frustratam spem a Conjugibus datam, agi vellet; cum res sit de Matrimonio contracto, non inter unum Hæreticum, & alterum Catholicum, absque alio impedimento, quàm illo Religionis; sed de Matrimonio inito inter duos hæreticos in secundo affinitatis gradu conjunctos; locus non esset separationi tantum *quoad thorum*, sed etiam alteri *quoad vinculum*; quæ injungenda esset a Dispensante, publicâ protestatione emissâ, se nullo jure, atque auctoritate dispensasse, ac proinde dispensationem irritam ac nullam fuisse.

In priori Epistola nostra Encyclica scripta die 29. Junii admonuimus, ut ii, quibus executio dispensationum Matrimonialium, quæ in Urbe conceduntur, committitur, eas attentè legant, & benè ac diligenter perpendant. Nunc autem eadem repetimus, & insuper addimus, ut legantur, & considerentur etiam facultates, quæ a Sede Apostolica conceduntur, priusquam aliquis illis utatur; cum minime deceat, ut aliorum culpa vel Sedi Apostolicæ, vel ejus Ministris vitio vertatur, & quod ab aliis peccatum est, crimini eis detur. Interea autem Tibi, Venerabilis Frater, & Christiano Gregi tuæ curæ commisso, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorum die VIII. Aug. MDCCXLVIII. Pontificatus Noltri Anno Octavo.

suffragatur ad effectum &c.

An Episcopus cogere possit Hæreticos ad abjurandum in locis, ubi tolerantur.

De promissione non constat in casu &c.

Tam dispensatio, quàm Matrimonium, irrita declarantur.

Monentur Episcopi, ut facultatum Indultorum tenores expendant.

Dat. P. A. VIII. die 8. Aug. 1748.

LX.

De Pallii Benedictione, & traditione.

BENEDICTUS EPISCOPUS

*Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.*

Proccanum.

Pallii tradi-
tio vetusta,
& venerabi-
lis est.Ejus quo-
que Benedic-
tio. Cujus
tamen ritus
varius fuit.Monumen-
ta antiquae
Benedictionis
in Basilica S.
Petri.Locus in
Confessione
S. Petri, in
quo reponen-
bantur Palli-
a.Ritus re-
center induc-
tus.

Rerum Ecclesiasticarum origines quò al-
tius ex sacrae antiquitatis memoria re-
petimus, eò magis illas & solidis fundamen-
tis innixas, & sublimi non minus, quam
vetusta institutione venerabiles, ipsaque di-
sciplina, & ritu graves ac religiosas, agnos-
cere & comprobare gaudemus. Ita porro de
sacris Palliis, quæ a Romano Pontifice, Patriar-
chis, & Archiepiscopis concedi, ipsisque in Cu-
ria præsentibus tradi, absentibus autem transmitti
confueverunt, a primis usque Ecclesiæ sæ-
culis complura extant certissima monumen-
ta; nec dubium est, quin eorum traditioni,
sive transmissioni, solemnis semper præmis-
sa fuerit benedictio. Quia tamen hujusmodi
Benedictionis ritus nonnullas mutationes in e-
volutione temporum subisse dignoscitur; Offi-
cii Nostri esse judicavimus illius formam perpetuis
futuris temporibus observandam constituere,
ac præsentium Litterarum auctoritate firmare.

Inter speciales prærogativas Basilicæ Sancti
Petri in Vaticano, quarum meminit Petrus
Mallius ejusdem Basilicæ Canonicus tempore
Alexandri III., hæc recensetur, quod *in ea tan-
tum vigiletur Pallia*, quæ a Romano Pontifice,
Patriarchis, & Archiepiscopis mittuntur. Ma-
phæus autem Vegius alter Sancti Petri Canonicus
sub Prædecessore Nostro Martino V. Lib. 2.
Rerum memorabilium Basilicæ Sancti Petri,
piam supplicationem describit, quæ ab ipsius
Basilicæ Clero, cum cantu Psalmorum Peniten-
tialium, Litaniarum, aliarumque precum
fiebat, dum ad Pallia benedicenda procedebatur;
atque addit, nocturnas vigiliis ea oc-
casionem ita celebrari consuevisse, quemadmo-
dum in pervigilio Festi Sanctorum Apostolorum
Petri & Pauli. De hujusmodi Vigiliis similiter
mentio est in Libris Sacrarum Coereemoniarum
Ecclesiæ Romanæ, qui tribuntur Christophoro
Marcello Archiepiscopo Coreyrensi, a quo
videlicet Prædecessori quondam Nostro Leo-
ni Papæ X. oblata fuerunt; ubi etiam *lib. 1.
sect. 10. cap. 5.* dicitur, quod ipsa Pallia demitte-
bantur in sacram Beati Petri Confessionem, ut
supra illius Corpus confisterent. *Per Canonicos
Basilicæ ponuntur super Corpora Petri, & Pauli
Apostolorum sub Altari Majori, ubi factis de
more Vigiliis, illa per noctem dimitunt, deinde
resumunt Subdiaconis, qui in loco honesto ea con-
servant.* Erat quippe in anteriori fronte Altaris
dictæ Confessionis parva quedam veluti fenestra,
& in hujus solo intra ipsius Altaris molem fo-
ramen erat, Aeneæ Arcæ ad perpendiculum
respondens, in qua Sacrum Apostolorum Prin-
cipis Corpus requiescit; ut latius legere est in
descriptione veteris sui, & formæ ejusdem
Confessionis, quam Michaël Lunig Præde-
cessori Nostro Urbano Papæ VIII. dicavit,
quæque tam seorsim, quam cum aliis Operibus
Typis edita pluries fuit.

Verum quum mutata deinceps fuerit Aræ
Majoris forma, nocturnarum autem Vigiliarum
disciplina magna ex parte in desuetudinem ab-
ierit; annuentibus Prædecessoribus Nostri
Romanis Pontificibus, inductum fuit, ut prædictæ
Basilicæ Archipresbyteri Vicarius in Episco-
pali Ordine constitutus, vel alius Episcopus e-
jusdem Basilicæ Canonicus, qui Matutinis Officiis
in Festo Sanctorum Petri & Pauli in Pontificali-

bus assisteret, idem Benedictionem Palliorum
faceret, cujus ritus talis erat.

Pallia, quæ benedicenda erant, auratæ Pel-
vi imposta, ab ipsius Vaticanæ Basilicæ Cano-
nico Altarista nuncupato, comitantibus duo-
decim ejusdem Basilicæ Beneficiatis, ad Confes-
sionem Beati Petri deferbantur, ibique loca-
bantur super Mensam stragula pretiosa cooper-
tam, inter duo Candelabra accensis cereis sub-
jecta. Episcopus verò, qui Matutinis Officiis,
ut præfertur, adlitterat, post decantatas
Laudes, Pontificalibus adhuc indutus, unà cum
assistentibus Ministris paratis, & Clero Basili-
cæ, ad Confessionem ipsam descendebat, Pallia
aspergebat aqua benedicta, tum incenso adole-
bat, ac demum solemnes Benedictionis preces
super illa recitabat: Pallia verò sic benedicta,
per totam Festivitatis Octavam, supra Corpus
Apostoli requiescebant, expleta autem Octa-
va, a Sacri Curatoribus removebantur, &
inclusa Capsulæ Holoferico coccineo cooperatæ,
recondebantur in Oratorio Secretarii, in quo
Sanctorum Reliquiæ asservantur, Clavis au-
tem Capsulæ tradebatur primario Pontificis
Coereomoniarum Magistro.

Ritus hunc, qui ad proximos usque an-
nos viguit, Nos ipsi semper observari vidimus,
quo tempore in minoribus constituti, prædic-
tæ Vaticanæ Basilicæ Canoniatum tenuimus;
nisi quod anno Jubilei millesimo septingente-
simo vigesimo quinto, die XXII. Februarii, in
Festo Cathedræ Sancti Petri Antiochiæ, sel. re-
cord. Prædecessor Noster, ac Dignitatis No-
stræ ampliator, Benedictus Papa XIII. hu-
jusmodi Pallia per se ipsum benedicere maluit;
Cujus Nos exemplo excitati, ejusque præclara
vestigia libenter sectantes, duobus proximè elapsis
annis, in pervigilio Natalis Sanctorum Aposto-
lorum Petri & Pauli, Vespertinis Officiis in ipsa
Basilica Vaticana de more perolutis, hujusmodi
Pallia benedicimus certo ordine ac ritu, quem
in posterum quoque servare decrevimus, at-
que etiam a Successoribus Nostri Romanis
Pontificibus, seu respectivè ab eo S. R. E.
Cardinali, qui forsan, absente Pontifice, Ves-
perarum solemnitate in Pontificalibus adlitteri,
observari & adhiberi, præsentium Litterarum
mansuro tenore statuimus.

Primum itaque volumus & mandamus, ut
singulis annis Palliorum numerus sufficiens pro
Ecclesiarum opportunitate, in Vigilia Apostolo-
rum de mane, a prædictæ Basilicæ Canonico
Altarista, cum consueto comitatu, ad Con-
fessionem Beati Petri deferatur, ibique decen-
ter, ut supra diximus, collocetur; ipsaque
Pallia post vespères ejusdem diei in ipsa Basili-
ca ritu maximo celebratas, a Summo Pontifi-
ce, si præsens fuerit, sin minus ab eo Cardina-
li, qui Pontificalia peregerit, benedicantur. Sicut
enim ipsius Romani Pontificis, vel saltem illius
personam, & vices gerentis, maximè propriam,
ita huic potissimum diei meritò adscribendam
censemus hujusmodi Benedictionem; tum quia
Sacrum Pallium, in quo (ut Innocentii Pa-
pæ III. Prædecessoris Nostri verbis utamur)
*Pontificalis officii plenitudo cum Archiepiscopa-
lis nominis adpellatione confertur*, speciale munus
est, quod a solo Romano Pontifice Beati
Petri successore conceditur; tum quia eo die
conspicuis universi Collegii Sanctæ Romanæ
Ecclesiæ Cardinalium, aliorumque ipsius Eccle-
siæ Romanæ Procerum confessus, ac frequen-
tissimi Populi concursus, hujusmodi Functionis
splendorem, & majestatem magnopere auget.

Expletis itaque Vespèris, descendat ad Con-
fessionem unus ex Auditoribus Causarum Palatii
Apostolici, Sacris Subdiaconalibus vestibus in-
dutus; præcedentibus duobus ferventibus
armorum, Mazzetis Papæ nuncupatis;

comitan-

O R E M U S.

comitantibus hinc & inde duobus aliis Auditoribus Collegis, cum supparo, & superpelliceo; & subsequentibus Pontificiæ Consistorialis Aulae Advocatis; atque is præparata Pallia coram Pontifice, aut Cardinale Pontificalia exercente, afferat & sistat. Decet enim hujusmodi munus injungi præfatis Auditoribus, in Subdiaconorum Ordine Pontifici ministrantibus, quorum videlicet Collegii Decano singulis annis traduntur Agni, ex quorum velleribus contextenda sunt Sacra Pallia; nec minus convenit, Consistorialis Aulae Advocatos adesse, ad quos singulari privilegio pertinet pro Pallii concessione apud Pontificem in Consistorio residentem perorare.

Ipsæ autem Pontifex, seu illius vice, ut præfertur, Cardinalis ille, qui Officio in Pontificalibus adfuerit, Pallia prædicta more solito asperget aqua benedicta, tum incenso adolebit, deindeque pronuntiabit super ea preces, & Benedictiones, juxta formulam inferius statuentiam.

Præfacta demum Benedictione, eadem sacrata Pallia includantur arcule argenteæ auro obductæ, quam semper in ipsa Confessione Beati Petri Apostoli, & prope sacrum illius Corpus in loco ad id designato asservari mandamus; quamque ad hunc effectum, exquisito cælaturæ opere, nostro sumptu constatam, nuper eidem Beautissimo Apostolorum Principi reverenter obtulimus, ipsum enixè orantes, ut de negligentibus, & offensionibus nostris, quæcumque in ipsius Basilicæ servitio admittimus, dum inter illos Canonicos accensebamur, indulgentiam & veniam Nobis ab Omnipotenti Deo dignanter imploret. Volumus autem, ut hujusmodi arcule cura, & custodia spectet ad ipsius Basilicæ Canonici Altaristam pro tempore existentem; illius verò Clavis a primario Pontificiarum Cæremoniarum Magistro retineatur.

Denique attendentes, quo ritu hujusmodi Pallia a Cardinali S. R. E. Diaconorum Priore absentium Patriarcharum, seu Archiepiscoporum Procuratoribus traduntur, animadvertimus ipsos Procuratores juramentum præstantes juxta antiquam formulam, quæ ipsis exhibetur, plura promittere, quæ nec omnino his temporibus integrè adimpleri, nec sine perjurii crimine negligi posse videntur. Quapropter volumus, & statuimus, ut hujusmodi juramentum deinceps a Procuratoribus prædictis alia forma præferatur, inferius pariter inferenda præsentibus Literis; Quas quidem, cum omnibus in iisdem statutis, atque præscriptis, semper & perpetuò validas, & efficaces existere & fore, & ab omnibus, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, plenissimè observari decernimus: Non obstantibus, si quæ sunt in contrarium, Apostolicis Ordinationibus, & Constitutionibus, nec non Cappellæ Pontificiæ, & ipsius Vaticanæ Basilicæ, etiam Apostolica auctoritate approbatis, & confirmatis, ritibus, formulis, usibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; quibus omnibus, & singulis, quatenus opus sit, Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, pro præmissorum perpetuæ executione, derogamus, ac derogatum ceteri volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Formula igitur Precum ad benedicenda Pallia in vigilia Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, talis est. Post Vesperas, Pontifex, seu Cardinalis, qui illius vice in Pontificalibus Officio adfuerit, ipsa Pallia ter aspergit aqua benedicta, dicendo Antiphonam *Asperges me* &c. ac ter Incenso adolet; deinde dicit:

- ✠. *Adjutorium nostrum in nomine Domini.*
- R. *Qui fecit cælum, & terram.*
- ✠. *Dominus vobiscum.*
- R. *Ei cum spiritu tuo.*

Deus, Pastor æternæ Animarum, qui eas Ovium nomine designatas, per Jesum Christum Filium tuum, Beato Petro Apostolo, ejusque Successoribus, boni Pastoris typo regendas commisisti, atque ipsis sacrarum Vestium symbolis Pastoralis curæ documenta significari voluisti; effunde per ministerium nostrum super hæc Pallia de Beatorum Apostolorum Principum Altari sumpta, copiosam Benedictionis †, & sanctificationis † tuæ gratiam, ut quam mysticè representant Pastoralis officii plenitudinem, atque excellentiam, pleno quoque operentur effectu. Humilitatis nostræ preces benignus excipe, atque eorundem Apostolorum meritis, & suffragiis concedo, ut quicumque ea, te largiente, gestaverit, intelligat se Ovium tuarum Pastorem, atque in opere exhibeat, quod signatur in nomine. Sit boni magnique illius imitator Pastoris, qui errantem Ovem humeris suis impositam cæteris adunavit, pro quibus animam posuit. Sit ejus exemplo in custodia Gregis sibi commissi sollicitus, sit vigil, sit circumspexus, ne qua Ovis in morsus incidat, fraudeque Luporum. Sit disciplinæ zelo districtus, quod perierat requirens, quod alienum reducens, quod confutum aligans, quod pingue, & forte custodiens. Videat humeris suis impositam Crucem, quam Filius tuus proposito sibi gaudio sustinere non recusavit; sique illi crucifixus Mundus, & ipse Mundo. Tollat injectum collo suo Evangelicum jugum, sique ei ita leve ac suave, ut in via mandatorum tuorum cæteris exemplo, & observatione præcurrat. Sit ei hoc symbolum unitatis, & cum Apostolica Sede communionis perfecta tessera, sit charitatis vinculum, sit Divinæ hereditatis feniculus, sit æternæ securitatis pignus; ut in die advenus, & revelationis Magni Dei, Pastorumque Principis Jesu Christi, cum Ovibus sibi creditis stola potiarur immortalitatis, & gloriæ. Per eundem &c.

Formula autem juramenti, quod Procuratores absentium Archiepiscoporum, aliorumque, quibus Pallium a Romano Pontifice concessum fuerit, præstare debent in manibus Cardinalis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diaconorum Prioris pro tempore existentis, dum Pallium ipsis ferendum, seu transmittendum suscipiunt, talis est:

Ego N. Procurator, & procuratorio nomine, & pro parte Reverendissimi in Christo Patris, & Domini N. electi Ecclesiæ N., instanter, instans, & instans peto tibi tradi, & assignari Pallium de Corpore Beati Petri sumptum, in quo est plenitudo Pontificalis Officii, & promitto illud reverenter portare, vel portari facere eidem Reverendissimo Patri Domino N. Sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostræ ordinationis, statuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majoræ Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII. pridie Idus Augusti Pontificatus Nostræ Anno Quæsto.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA
J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco † Plumbi.
Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 26. Augusti 1748.

De Custodia Palliorum habenda post Benedictionem.

Præscribitur forma juramenti præstandi pro traditione Pallii.

Formula Benedictionis.

Formula juramenti.

Sanctio.

Dat. Pontif. Anno VIII. die 12. Augusti 1748.

Indul-

LXI.

Indultum celebrandi tres Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, pro Regnis, & Dominiis Hispaniarum, & Portugalliarum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Quod expensis omnium rationum momentis, & gravissimis suffragiis vrorum dignitate, pietate, ac sapientia insignium concurrentibus, alias a Nobis decretum est, id, ut sollemnioribus Apostolicæ auctoritatis Nostræ documentis confirmatum, quemadmodum est hoc in more positum, laudabilique Prædecessorum Nostrorum Romanorum Pontificum instituto commendatum, majori cum observantia debita executioni mandetur; novo Apostolicæ confirmationis Nostræ patrocinio communire exoptamus. Sane nuper edidimus Decretum tenoris sequentis: **BENEDICTUS PP. XIV.** Cum Nobis Carissimus in Christo Filius noster Ferdinandus VI. Hispaniarum Rex Catholicus enixam piamque petitionem exhiberi fecisset, ut quæ disciplina viget in suo Aragoniæ Regno, (cujus appellatione tum ipsa Aragonia, tum etiam Valentia, Catalonia, & Majoricæ Ditiones comprehenduntur) ut scilicet in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum quilibet Sacerdos Sæcularis duas, Regularis autem tres Missas celebrare possit; eadem ad cætera quoque Regna, & Domina eidem Ferdinando Regi subiecta auctoritate nostra extenderetur; Cumque eodem fere tempore Carissimus quoque in Christo Filius noster Johannes V. Portugalliarum, & Algarbiorum Rex Illustris similem instantiam apud Nos promoveri fecisset, ut nempe in omnibus Regnis, atque Dominiis sibi subiectis, cuilibet Sacerdoti tam Sæculari, quam Regulari, facultas per Nos fieret tres Missas præfate die celebrandi; Nos quidem hujusmodi petitionum gravitatem pensantes, ac memores similitum postulationum, quæ aliis Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris parum felici exitu exhibitæ fuerunt, necessarium omnino putavimus totam rei summam maturo examini subijcere: Quamvis minime hospites in ea Nos reputare possemus; siquidem olim ipsius momente, pro Officio, quod tunc gerebamus, Secretarii Congregationis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini executioni, & interpretationi præpositæ, diligenter Nobis expendenda fuerunt; cumque etiam hac de re plura scripserimus in nostro Opere *de Festis Domini part. 1. pag. 247.* item in Tractatu *de Sacrificio Missæ sect. 2. pag. 169.* juxta Editionem Patavinam, & in una ex Institutionibus Pastoralibus pro nostro Bononiensi Clero, Populoque editis, quæ est *XXVII.* in Latina versione Romæ impressa *pag. 185. & 186.* ac demum in nostris literis ad Episcopum Oscensem datis die *xxvi. Martii anni mdcclxvi.* quæ jam seorsim Typis vulgatæ, in Bullarii nostri Tomo II. prope diem edendo locum habebunt.

Exius
Causæ in
Congreg.
Concilii an-
no 1722.

Sane quum Nos in minoribus constituti, præfate Congregationi Concilii, ut supra diximus, a Secretis essemus, oblatumque fuisset supplex Libellus, in quo ex parte cl. mem. Philippi V. Hispaniarum Regis idipsum studiosissime petebatur, quod nunc a Ferdinando Rege ipsius filio iterum petitur, Officii nostri esse putavimus, instantiam hujusmodi majori cum apparatu, quemadmodum Catholici Regis dignitas postulabat, Congregationi representare. Idcirco peculiaris Dissertatio a Nobis elucubrata

fuit, quæ inserta est in consueto folio Relationis Causarum, quod a Secretario confici, & singulis Cardinalibus tradi consuevit. In qua primum Dissertatione rem ipsam accuratissime pro viribus exposuimus, neque omisimus originem investigare illius disciplinæ, quam diximus in Aragoniæ Regno vigere; deinde nonnullas in contrarium indicavimus resolutiones, quæ alias ad hujusmodi postulata prodierant; tum aliam memoravimus petitionem, quæ olim pro Portugalliarum Regno facta fuerat Prædecessori Nostræ Clementi Papæ IX. ut trinas liceret Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare, de qua tamen ob immaturam Pontificis mortem nihil decretum fuit. Quibus omnibus addidimus, quod, quum hoc idem ab Hispaniarum quondam Rege Philippo IV. pro omnibus tam Sæcularibus, quam Regularibus Regnorum suorum Sacerdotibus postulatum fuerit, vel saltem postulandum fuisse non ignoraretur; ideoque plura rationum, factorumque monumenta, pro hujusmodi concessione impetranda, collecta tunc fuisse constaret; Nobis datum non fuerat hujusmodi Collectiones ad causam maxime opportunas reperire: ut videre est in folio pro Congregatione diei 11. Maii anni *mdccxxii.* a Nobis conscripto, quod nunc in Thesauro Resolutionum præfate Congregationis Concilii *Tom. II. pag. 169. & seq.* impressum reperitur. Quum autem bon. mem. Ludovicus Cardinalis Belluga Congregationi prædictæ die habitæ interfuisset, meminimus ipsum de nostra Dissertatione favorabiliter loquutum, in nostram quoque sententiam devenisse, ut necessarium putaret allegationes illas tempore Philippi IV. adornatas inspicere, ipsumque in se recepisse, ut ipsas diligentissime conquiri curaret. Quapropter Rescriptum prodit: *Non proposita*: eoque Rescripto factum est, ut Instantia tunc quidem pro rerum circumstantiis minime admittenda censeretur, non tamen omnino, & perpetuo rejecta; quin potius relictus fuerit locus ulteriori rationum, atque factorum examini, si quæ aliquando ad ipsam petitionem magis juvandam deducerentur.

Quum itaque nunc ad Nos ipsos in Apostolica Sede, inscrutabili Dei judicio, collocatos præfate petitiones jamdudum deserere, instantibus præfatis Carissimis in Christo filiis nostris, delatæ fuerint, omnia, quæ ad plenam rei cognitionem quomodocumque pertinerent, colligi mandavimus, quæque olim desiderata sunt, in lucem proferri. Ut autem nihil sine aliorum prudenti consilio stateremus, peculiarem delectorum Virorum Congregationem ad negotii hujus examen deputavimus; in qua adscriptos volumus Venerabilem Fratrem Nostrum Antonium Xaverium Episcopum Prænestinum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Gentili nuncupatum, prædictæ Congregationis Concilii Præfectum, Dilectosque Filios Nostris ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Presbyteros, Sylvium *Valentini* Congregationis de Propaganda Fide Præfectum, Carolum Albertum *Cavalchini* Præfectum item Congregationis super negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium, Fortunatum *Tamburini* Præfectum Congregationis Sacrorum Rituum, & Joachimum *Bezzzi* Majorem Penitentiarium; ac præterea Venerabilem Fratrem *Sylvestrum Merani* Episcopum Porphyriensem Apostolici Sacri Præfectum, quem peculiaris hujusce Congregationis Secretarium declaravimus; ac Dilectos Filios, Magistrum *Ludovicum Valenti* in utraque Signatura nostra Referendarium, Protonotarium Apostolicum, & Fidei Promotorem, Fratrem *Michaelem a Sancto Joseph* Priorem Generalem Ordinis Discalceatorum Sanctissimæ Trinitatis Redemptio-

Norm
examen in
occasione
fuit.

Norm
Cardinalium
& Consulto-
rum.

Capti-

Captivorum, *Celestinum Orlandi* Procuratorem Generalem Congregationis Monachorum *Coelestinorum*, *Joannem Andream Onofrii* Ordinis Eremitani Sancti Augustini Procuratorem Generalem, *Thomam Sergium* Presbyterum Congregationis Piorum Operariorum, Sanctae Inquisitionis Consultorem, & Praefectum Studiorum in Collegio Urbano de Propaganda Fide, Fratrem *Joaachimum Pucci* Ordinis Praedicatorum Magistrum, Episcoporum, & Cleri Romani Examinatorem; *Dominicum Turanum* Societatis Jesu Presbyterum, Apostolicae Poenitentiarum Consultorem Theologum, & *Aegydius Giulj* ejusdem Societatis Presbyterum, alterum Examinatorem Episcoporum, & Sacrorum Canonum Professore in Collegio Germanico Hungarico ad Sanctum Apollinarem. His omnibus, & singulis exhiberi mandavimus quaecumque ad causam pertinebant, eaque potissimum, quae nuper reperta sunt, sed in praecedentibus propositionibus exhibitae non fuerant; quae omnia iusto volumine comprehensa typis edita sunt Romae hoc anno MDCCXLVIII., datoque aliquot Mensium spatio, quo res accurate perpendere, iussimus, ut singuli sententiam suam scripto traditam, ac sigillo obsignatam ad Nos transmitterent: quae omnia diligentissime sunt peracta.

Denique Nos ipsi aliorum laboribus laborem nostrum, privataque studia nostra eorum studiis adjunximus; & inspectis, libratique tum novis documentis, tum ipsorum Consultorum suffragiis (ex quibus, quum quatuordecim numero fuerint, duo dumtaxat petitionem rejiciendam esse, reliqui vero duodecim Indultum concedi posse censuerunt) omnibus rite, ac mature pensatis, invocato etiam Divini Luminis adjutorio, piis ac religiosis precibus doctorum Carissimorum in Christo Filiorum nostrorum Ferdinandi VI. Hispaniarum Catholici, & Johannis V. Portugalliae, & Algarbiorum Regum Illustrium libenter annuentes, omnibus, & singulis in eorum Regnis, atque Dominiis actu commorantibus, tam Saecularibus, quam Regularibus Sacerdotibus nunc existentibus, ac pro tempore futuris, quamdiu in praedictis Regnis, atque Dominiis moram traxerint, & non alias, facultatem perpetuis futuris temporibus duraturam concedimus, & impertimur, ut singulis annis die secunda Novembris, seu die sequenti, juxta Rubricas Missalis Romani, qua nempe Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum ab Ecclesia Universali recolitur, tres Missas singuli celebrare possint, & valeant, contrariis quibuscumque Constitutionibus, litteris, regulis, ritibus, & consuetudinibus minime obstantibus.

Novimus sane, inter Scriptores rerum moralium non satis convenire, an Sacerdotibus celebrantibus Missam pro Defunctis juxta praedictas Rubricas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, liceat hujusmodi Missae fructum medium, quem vocant, alicui peculiari defuncto applicare, an vero pro omnibus omnino Defunctis Fidelibus illum applicare teaneantur. Utcumque autem se res habeat de hac controversia, Nos eos quidem, quibus in Aragoniae Regno licitum erat ante hoc nostrum Indultum duas, vel tres respective Missas praedicta die celebrare, hortamur in Domino, ut earum fructum medium omnibus in Christo quiescentibus applicent; His vero, qui in posterum hujus Indulti vi, aut tertiam in eodem Regno Missam, aut secundam & tertiam in aliis Regionibus, ad quas hoc idem Indultum extenditur, celebraturi sunt, districtè jubemus, atque praecipimus, ut earum fructum medium, non quidem alicui peculiari defuncto, sed in suffragium omnium Fidelium Defunctorum omnino

applicent; expresse declarantes hanc esse nostram mentem, & voluntatem, neque Nos alias, absque hujusmodi lege & conditione, hoc ipsum Indultum unquam concessuros fuisse.

Scimus etiam, antiquis iustisque titulis innoxium esse usum, quo solent Presbyteri Eleemosynam accipere pro celebrandis, sive pro applicandis Missis juxta offerentium mentem; qua de re late disseruimus in nostra *Institutione Ecclesiastica LVI.*, fusius autem in opere nuperimè vulgato *de Synodo Diocesana Lib. V. Cap. 8. & 9.* An vero quum retroactis temporibus in Regno Aragoniae duae Missae a Sacerdotibus, tres autem a Regularibus in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrarentur, duplex quoque ab illis, seu respectivè triplex Eleemosyna acciperetur, id ignoramus; sed facile credimus id usitatum fuisse, quum ubique fere receptum sit, ut in sollemnitate Nativitatis Domini pro tribus Missis tria recipiantur charitativa stipendia. Ideoque de illis, qui ante hoc tempus in Aragoniae Regno duas, vel tres respectivè Missas praedicta die celebrantes, duas vel tres eleemosynas accipiebant, nihil innovandum censemus. His vero, qui in posterum in eodem Regno tertiam Missam vigore praesentis Indulti celebrabunt, iustis de causis, ac sub poenis inferius dicendis districtè prohibemus, ne pro ipsa Missa ullam Eleemosynam accipere praesument, sicut etiam iis, qui in aliis locis hoc eodem Indulto comprehensis, secundam, tertiamque Missam celebrabunt, simili ratione, ac sub iisdem poenis praecipimus, atque jubemus, ut non nisi unam accipiant eleemosynam, videlicet pro prima Missa dumtaxat, & in ea tantum quantitate, quae a Synodalibus Constitutionibus, seu a loci consuetudine regulariter praescripta fuerit. Decernentes nullam omnino causam, nullumque praetextum, aut obtentum, ad declinandam hujus praecipi nostri observantiam suffragari posse; ne voluntariam quidem Fidelium oblationem, nam nec a sponte dantibus quidquam recipi posse statuimus; nec alium quemcumque colorem, quod nempe eleemosyna detur pro celebratione, non autem pro applicatione Missae; aut quod applicatio facienda sit pro omnibus Fidelibus Defunctis; sive quod offerentes cupiant ipso dumtaxat oblationis merito Defunctos juvare; hi enim poterunt per alia pia opera, sive per alias eleemosynas in alios quoscumque, quam in Sacerdotem, eique conjunctos, erogandas, Defunctorum Animabus suffragari: Non Item gravem indigentiam, aut paupertatem Sacerdotis celebrantis, aut Ecclesiae, aut Cœnobii; quibus nimirum aliis quibuscumque rationibus subveniendum erit: Nec magnam copiam eleemosynarum, quae congestae fuerint pro Missis celebrandis ipsa die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, quibusque aliter satisfieri non possit; quum minime liceat eleemosynas accipere pro Missis, quae celebrari nequeunt intra tempus ab offerentibus, aut a legibus praescriptum: Neque porro Missarum onera non adimpleta, pro quibus eleemosynae jam receptae, aut attributi reditus jam percepti fuerint; Nos enim nolumus hujusmodi onera impleri per celebrationem Missarum, quae Indulto nostro permittuntur: Neque demum legem foundationis jam factae, aut in posterum faciendae cum augmento eleemosynae pro secunda, & tertia Missa; quum Nos hujusmodi foundationes sive factas, sive faciendas, etiam ex nunc prout ex tunc & è contra, hac in parte nullas & irritas esse, & fore decernamus. In summa volumus & statuimus, hujusmodi Missas de novo concessas omnibus in communi Fidelium Defunctorum Animabus, absque ulla prorsus eleemosynae perceptione, applicari;

Quoad perceptionem eleemosynae, pari modo statuitur.

Ut pro Missis noviter indultis nihil accipiat praeter eleemosynam pro prima Missa, juxta Taxam consuetam.

Ac decernitur nullam ob causam, aut praetextum, quidquam percipi posse.

Indultum conceditur pro tribus Missis die Comm. omnium Fidelium Defunct., ab omnibus in Dominiis duorum Regum celebrandis, in perpetuum.

Nihil innovatur, quoad applicationem primae Missae, & aliarum antea in Aragoniae Regno permissarum.

Sed Missae hoc Indulto concessae applicari jubentur omnibus Fidelibus Defunctis.

1748.

Sub pena suspensionis ipso facto incurrendae, & Pontif. reservatae.

Quam Episcopi, jure delegato, relaxare poterant, facta tamen reiteratione.

Super Irregularitate ex celebratione post incurram suspensionem contracta, a solo Pontif. dispensatur.

Quid fecerit Pontifex in concedendo Indulto.

Ecclesiae studium suffragandi Fidelibus Defunctis.

I.
Hujus exempli, etiam post vetitam Missae iterationem in genere.

contrafacientes autem poenam suspensionis a Divinis ipso facto incurere decernimus, ejusque relaxandae facultatem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus expresse reservamus. Hanc vero facultatem communicamus Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, sive aliis Locorum Ordinariis, ut auctoritate nostra Apostolica, & tamquam Apostolicae Sedis Delegati, ubi sic expedire prudenter in Domino judicaverint, eadem canonicè utantur erga quoscumque praecipue hujus nostri violatores, qui ad ipsos humiliter recursum habuerint, sive Saeculares, sive Regulares, sive alio quocumque modo ab eorum Jurisdictione exemptos; hac tamen apposita lege, ut incurram hujusmodi suspensionem nunquam relaxare valeant, nisi prius elemosinas a delinquentibus ratione praedictarum Missarum perceptas ab ipsis reipsa receperint; quas ipsi Ordinarii in alios pios usus (non tamen in subventionem eorumdem Sacerdotum, aut personarum ipsis vel sanguine, vel necessitudine conjunctarum, aut in eorumdem Coenobiorum, Domorum, & Ecclesiarum utilitatem, quantumvis ipsi, aut personae, Coenobia, Domus, & Ecclesiae hujusmodi notoria paupertate laborarent) arbitrio suo erogare debeant. Sciant tamen, quod facultas hujusmodi, quam ad relaxationem suspensionis eo modo incurrae iisdem delegamus, nequaquam extenditur ad dispensationem ab irregularitate, in quam inciderent, qui post suspensionem, ut praefertur, incurram, in Sacro Altari ministrare praesumerent; hujus enim dispensationis concedendae facultatem Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus privativè, & perpetuò reservamus.

Ad hunc igitur solum, & unicum finem, ut in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum, multiplicatis Ecclesiae Militantis suffragiis, piorum Animae in Purgatorio detentae subleventur, omnibus tam è Saeculari, quam è Regulari Clero Sacerdotibus in Regnis atque Dominiis duorum praedictorum Regum Dittoni subjectis, nunc, & in posterum pro tempore existentibus, concedimus, & indulgemus, ut praedicta die tres Missas singuli celebrare possint, & valeant. In quo sicuti praedictorum Consultorum concordibus fere sententiis, consiliiisque adhæsimus, ita a pia Matris Ecclesiae spiritu nequaquam discessisse Nos arbitramur. Siquidem animadvertimus minime alienam fuisse Ecclesiam a permittenda Sacerdotibus Missarum iteratione in unico die, ubi de juvandis Defunctorum Animabus ageretur, & quidem etiam postquam deserat vetus illa disciplina, de qua infra sermo erit, qua scilicet Sacerdotibus licebat pluries in die rem Divinam peragere, ac post latam legem de unica tantum Missa, praeter quam in die Natalis Domini, ab unoquoque Sacerdote celebranda.

Nova hæc disciplina a Praedecessoribus nostris Innocentio III. & Honorio III. Romanis Pontificibus stabilita fuit, quorum hac de re leges extant in Libris Decretalium Titulo *De celebratione Missarum*; Innocentii quidem in Cap. *Consulvisti*; Honorii verò in Cap. *Te referente*. Quam autem Innocentius in citate Capitulo hæc verba posuisset: *Excepto die Nativitatis Dominicae, nisi causa necessitatis suadet*; non solum Glossa Canonica eidem Capitulo apposita hujusmodi necessitatis causam tunc fore dicit, quam celebranda sit Missa pro aliquo recens defuncto, ibi: *sed quam dicit necessitatem? Respondeo: si celebravit de die, & postea etiam moriatur aliquis: verum etiam in Synodo Oxoniensi post ipsius Innocentii obitum, sedente jam Honorio III.,*

celebrata, decretum videmus, ut si Defuncti corpus Ecclesiastica Sepultura mandandum existat, Sacerdos duas Missas eodem die celebret, unam de Officio diei, aliam pro Defunctis, ut videre est in Collectione Conciliorum Angliae Londini edita anno MDCCXXXVII. Tom. I. pag. 586. numero 7. Idque etiam distinctius in aliis Conciliis traditum invenitur, a quibus praescriptum est, ut Sacerdos in prima Missa Purificationem non sumat, utque tunc solum secunda Missa pro Defunctis ab eodem Sacerdote celebretur, quando Cadaveris praesentia occurrat die Dominico, seu alio die Festo, nec alius adsit Sacerdos, qui hujusmodi secundam Missam celebrare possit, quemadmodum habetur in Constitutionibus Sordensibus anno MCCXCI. conditis Cap. 36. in eadem Anglicana Collectione Tom. II. pag. 179. itidemque in Concilio Rotomagensi habito anno MCCXXXI. num. 14. in Collectione Harduini Tom. VII. pag. 186. & seqq. Qua de re Nos ipsi olim egimus in nostra Institutione Ecclesiastica XXXVI. pag. 186. Neque verò hæc in praesenti à Nobis commemorantur, quasi nunc etiam, praesente Cadavere, duae Missae ab eodem Sacerdote celebrari possint; quum, juxta hodiernam disciplinam, liceat Presbytero, relicta Missa de die, Missam pro Defuncto, si praesens sit Corpus, cum cantu celebrare, nisi tanta fuerit diei sollemnitas, quae Missam pro Defunctis omnimode excludat. Sed ideo hæc dicta sunt, ut appareat, quam propensa fuerit Ecclesia ad permittepdam Missarum iterationem quantumvis generaliter interdictam, ubi de procurandis Fidelium Defunctorum suffragiis ageretur. Quo nempe spiritu Nos etiam adducti, Missarum Sacrificia in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum a singulis praedictorum Regnorum, atque Ditionum Sacerdotibus ter celebrari posse concessimus.

Sed duae aliae praeterea causae, eaque satis graves, ad id concedendum Nos impulerunt. Prima est, quod quum antiquissima sit in Regno Aragoniae consuetudo, ut praedicta die tres Missae a Sacerdotibus Regularibus, duaeque a Saecularibus celebrentur; eaque non modo nunquam reprobata fuerit, sed etiam a Praedecessore nostro Julio III. aut Paulo III. vivae vocis oraculo confirmata afferatur (ut jam olim adnotavimus in folio pro Congregatione Concilii à Nobis, ut supra diximus, exarato) utpotè quae nec Divino, nec naturali juri contraria, sed solum a jure communi Ecclesiastico vetita dignoscitur; cumque constet eandem consuetudinem non solum in Regno Aragoniae proprie dicto, atque in alio Valentiae, & in Comitatu Cataloniae, sed etiam in Regno Majoricae longius distito, tamquam ipsius Aragoniae Regni Appendice, viguisse & vigere; utique nec novam omnino rem, nec in exemplum alibi trahendam Nos fecisse censemus, dum hujusmodi consuetudinem, sive ritum, auctoritate nostra extendimus ad alia Regna, & Domina eidem Hispaniarum Regi subjecta, atque insuper ad ea, quae alteri quidem Principi, nimirum Lusitaniae Regi parent, sed magna ex parte finitima & proxima sunt praedictis Hispanici Regis Ditionibus. Regula quippe canonica est, ut in Regionibus conterminis, atque inter se proximis Rituum ac Disciplinæ uniformitas statuatur, atque servetur. Unde etiam Praedecessor noster Sanctus Siricius Pontifex Maximus, quum ad Himerium Episcopum Tarraconensem scripsisset de variis Ecclesiasticae Disciplinæ capiti-

bus;

Uniformitatem Rituum inter Aragoniam, aliaque Hispaniae Ditiones.

Et inter has & finitimum Lusitaniae Regnum.

1748.

bus, de quibus ille Sanctum Damasum ip-
sus Decefforem consuluerat, eidem manda-
vit, ut Apostolica rescripta non solum cum
Provincialibus suis communicaret, sed ea et-
iam transmitteret ad *Caribagineses, ac Ba-
ticos, Lusitanos, atque Gallacos.*

III.
Pium stu-
dium duorum
Regum, co-
rumque in
Ecclesiam
promerita.

Alteram vero causam, eamque plurimi ap-
ud Nos momenti, cum magno paterni ani-
mi nostri gaudio, Nobis suppeditavit enixum
studium duorum Carissimorum in Christo Fi-
liorum nostrum Hispaniæ, & Lusitaniæ Re-
gum, tantis in Ecclesiam promoteris Illustrium,
qui unico, & sincero devotionis instinctu ac-
ti, nec retardati ob parum felicem exitum si-
milium petitionum, quas a Prædecessoribus
suis propositas fuisse noverant, istorum pietatis
hæredes erga Fidelium Animas purgatorio igne
cruciatas sese professi sunt, auctoresque se præ-
stiturum, ut in earum levamen, recurrente
quotannis generali Fidelium Defunctorum Com-
memoratione, in suis respectivè Regnis, at-
que Dominiis suffragia multiplicarentur. Qua-
propter Magni Prædecessoris Nostri Sancti Gre-
gorii Papæ verba, quæ is ad Brunichildem
Francorum Reginam conscripsit (*Epist. 50. lib. 6. ip-
sius Operum Tom. II. pag. 858.*) jure,
ac merito ad prædictos Reges transferre Nos
posse censemus: *Epistolarum vestrarum series, quæ
Religiosum animum, & pie mentis stu-
dium continebat, non solum voluntatis vestre
fecit Nos laudare propositum, sed etiam libenter
invitavit postulata concedere.* Tum etiam
ea, quæ alter rec. mem. Prædecessor noster
Innocentius Papa III. ad Regem Castellæ scrip-
sit (*Epist. 154. lib. 14.*) *Cum Personam tuam
inter Catholicos Reges speciali diligamus in
Domino charitate, in his, quæ secundum Deum
requiris a Nobis, favorem Tibi Apostolicum li-
benti animo impertimus;* atque alia, quæ idem
(*Epist. 24. lib. 15.*) scripsit ad Regem Lu-
sitaniæ: *Æquum est autem, ut quos ad Po-
puli regimen & salutem, dispensatio cælestis eli-
git, Apostolica Sedes sincero prosequatur affec-
tu: & in justis postulacionibus studeat efficien-
ter exaudire;* eadem sane præsentium Hispa-
niæ, ac Portugalliæ Regum pietati ac digni-
tati mirum in modum congruere videntur.
Quorum præterea consimiles postulaciones hac
de re Nobis exhibitas, & parem pro Reli-
gionis zelum, eximiumque Christianæ Fidei in
remotisissimis etiam Regionibus propagandæ stu-
dium, perspicuis argumentis Nobis assidue com-
probatur, dum læti suspicimus; hæc etiam
utrique simul aptanda censemus; quæ noster
quoque Prædecessor S. Leo Magnus ad Theo-
dosium Augustum scribebat, *Epist. 21. ipsius
Operum Tom. I. pag. 238.:* *Quantum præsidii
Dominus Ecclesia sue in fide Vestre Clemen-
tiæ preparavit, his etiam literis, quos ad me
miseris, ostenditur; ut Vobis non solum Re-
gium, sed etiam Sacerdotalem animum inesse
gaudeamus, Siquidem præter Imperiales, & pu-
blicas curas, piissimam sollicitudinem Christianæ
Religionis habetis.*

Ad unitatē
Ritus servā-
dam, trinæ
permittun-
tur Missæ
omnibus hoc
Indulto com-
prehens.

Quamvis verò antehac in Regno Aragoniæ,
Sacerdotibus Regularibus prædicta die tres Mis-
sas celebrantibus, Seculares Presbyteri duas tan-
tum celebrarent, Nos tamen æquum judicavimus
hos illis per omnia exequare, ut esset inter ipsos
Ritus uniformitas: quæ res in causa fuit, ut in
Ecclesia Catholica aliæ quoque diversitas sublatæ
fuerint, quantumvis tolerabiliores videri pos-
sent. Ita quum in Gallias, regnante Carolo Mag-
no, inductus fuisset, una cum Ordine Romano,
Ritus celebrandi tres Missas in die Natali Domini
nostri Jesu Christi, quum antea duæ tantum cele-
brari solerent; novum hunc Ritur soli primum
Episcopi adoptarunt, ac sibi suæque Dignitati pro-
prium fecerunt; sed postea, ad evitandam diffor-

mitatem, hujusmodi facultas ad omnes inferioris
quoque Ordinis Sacerdotes extensa fuit, quem-
admodum a Nobis demonstratum est in Tracta-
tu de *Festis Domini par. 1. pag. 248.*

Applicationem autem Missarum hoc nostro In-
dulto concessarum, tertiæ nimirum a Sacer-
dotibus Sæcularibus in Regno Aragoniæ, se-
cundæ verò, ac tertiæ ab omnibus existentibus
in aliis Regionibus hoc Decreto comprehensis,
iustissimum fieri, non quidem pro aliquo peculiari
Defuncto, sed pro omnibus Fidelibus Defunctis
in genere; tum quia id magis consentaneum
visum est piæ, ac religiosæ menti duorum Re-
gum hujusmodi Indultum expetentium; tum quia
Ecclesiæ spiritus id maxime postulabat; Si-
quidem constat generalem Commemorationem
omnium Fidelium Defunctorum secundæ diei
Mensis Novembris affixam, jam usque a sæculo
nono ab Amalario Fortunato propositam, ver-
tente autem sæculo undecimo a Beato Odilone
Abbate pro omnibus Monasteriis sibi subiectis
receptam, atque ab his demum, Prædeces-
soris nostri Johannis Papæ XIX. auctoritate,
ad universam Ecclesiam propagatam fuisse, ea
potissimum de causa, ut, post celebratam præce-
denti die Festivitate in honorem Sanctorum
omnium cum Christo regnantium, omnium quo-
que Justorum Animæ in Purgatorio detentæ,
ac cælestis gloriæ consortium expectantes,
generalibus Ecclesiæ suffragiis adjuventur. De
hac re latius disserimus in Opere, quod scrip-
simus in Acta nonnullorum Sanctorum, quo-
rum Officia celebrantur in nostra Bononiensi
Civitate, ac Diocesi, in *Editione Patavina
Cap. 22.* Unde satis patet, quam iusta de cau-
sa prædictas Missas non aliquibus peculiaribus
Defunctis, sed omnibus in communi Fidelibus
in Christo dormientibus applicandas esse volue-
rimus.

Quam verò Nobis semper cordi fuerit, ut,
juxta Sacrorum Canonum præscriptum, a cele-
bratione Sacrosancti Missæ Sacrificii omnem
avaritiæ speciem, omnemque sordidi captandi
lucri prætextum longissimè arceremus, satis
comptum esse putamus, ex his, quæ tum in
Archiepiscopatus Bononiensis, tum in Supremi
Pontificatus administratione, in hunc finem
præstitimus. Etenim inter Pastorales Institutio-
nes nostras, præter *quinquagesimam sextam*,
in qua plures hac de re Ecclesiasticæ Disciplinæ
regulas demonstravimus, & omnino observari
præcepimus, adest etiam *nonagesima secunda*,
in qua Sanctissimis Apostolicæ hujus Sedis
Decretis inherentes, pravam quamdam dam-
navimus consuetudinem, qua contendebant non-
nulli licitum esse Missas ita celebrare, ut ea-
rum fructum medium in antecessum applicarent
pro iis, qui postea elemosynam offerendo illius
applicationem expeterent. Inter nostras verò A-
postolicas Constitutiones in *Bullarii Nostri Tom. I.
I. impressas, extant vigesima secunda, & vi-
gesima tertia*, quibus severissimè vetitum per
Nos est, ne elemosynæ pro Missarum cele-
bratione colligantur in iis locis, in quibus ma-
jor est earum Taxa Synodalis, ut deinde Mis-
sæ alibi celebrandæ committantur, ubi hujus-
modi Taxa in minori quantitate statuta est. In
novissimo autem Tractatu Nostro de *Synodo Dia-
cesana lib. 5. cap. 8. num. 9. & 10.* alia complura
ad hanc rem pertinentia studiosè collegimus.

Ab hoc itaque tramite nequitiam receden-
dum Nobis esse judicantes, decrevimus supra,
atque statuimus, ut pro celebratione, aut ap-
plicatione Missarum hoc nostro Indulto concessa-
rum, nullum prorsus stipendium quocumque
prætextu aut colore accipi valeat; quod ut a
Nobis in præsentī casu decerneretur, specialis
quædam, & urgens ratio Nos impulit, præter
generales hæc, quas paulò ante indicavimus.

1748.

Applicatio
pro omnibus
Defunctis in-
juncta, juxta
Ecclesiæ
mentem, &
dictorū Re-
gum pieta-
tem.

Aviditatis
species a ce-
lebratione
Missarum ar-
cenda,

Idque præ-
cipua ratio-
ne, ubi earū
iteratio per-
mittitur,

1748.

Perseptum est enim omnibus in Ecclesiastica Historia paulum modo versatis, plures olim fuisse dies polylyurgicos, quibus nimirum singuli Sacerdotes plus quam semel Missarum sacrificia peragebant, ut erat, præter Natalem Domini, prima dies Mensis Januarii, Feria V. in Coena Domini, Vigilia Ascensionis, tres dies Junii infra Octavam Pentecostes, alique dies Festi nonnullorum Sanctorum memoria dicati, ut Nativitas Sancti Joannis Baptistæ, & Natalitium Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, de quibus Nos ipsi monumenta protulimus in Opere *de Festis D. N. Jesu Christi part. 1. pag. 247.*

Quæ ideo jam veita fuit, ut turpis quæritur tollereatur.

Ut autem hujusmodi consuetudo generaliter tolleretur, & facultas celebrandi plures Missas uno die, ad solum diem Natalis Domini coarctaretur, non alia de causa factum est, quam ut avaritiæ, & sordidis quæstibus adimeretur occasio, vel saltem obloquutionibus silentium imponeretur; quæ scilicet ex elemosynis pro Missarum numero multiplicatis, aut ortum habuerant, aut oriri posse videbantur. Hunc esse proprium sensum Canonis sufficit, de *Consecr. dist. 1.* jam demonstratum per Nos est in literis ad Venerabilem Fratrem Episcopum Offensem datis §. *Excepta, & sequentibus.* Ideo autem scripta Nostra in hoc Decreto frequenter in medium protulimus, ne quæ jam alibi a Nobis dicta sunt, hic denuo explicare, & quæ alibi demonstravimus, iterum rationibus comprobare cogemur. Id verò, quod supra posuimus, a duobus præterea scriptoribus in Ecclesiasticis rebus apprime versatis asseritur. Eorum alter est Thomassinus in Opere *de veteri, & nova Ecclesiæ disciplina par. 3. lib. 1. cap. 74. num. 6.* ubi post allatam Constitutionem Odonis Episcopi Parisiensis, videlicet: *Nullus bis in die Missam audeat celebrare, aut cum duplici Introitu, nisi in magna necessitate;* hæc subdit: *Cum pecunia tunc ut plurimum ad Missam offerretur, hinc avaritiæ species, vel suspicio quedam iterationi Missarum affricabatur.* Alter est Vicecomes in Tractatu *de antiquis Missæ Ritibus lib. 3. cap. 28. circa fin.* ubi postquam antiquam exposuit disciplinam, qua permittebatur Sacerdoti plures Missas in die celebrare; de ipsius disciplinæ mutatione deinde sic ait: *Abrogationis autem causam, quantum equidem divinare possum, dedere mundinatores quidam, qui majoris pietatis materiam ad turpe lucrum detorquere non sibi veriti, & fecerunt, ut libertas prisca saltem hisce Regionibus erepta sit, ac deserit.*

Si igitur multiplicitas Missarum, quæ Sacerdotibus olim pluribus per annum diebus permittebatur, ideo sublata fuit, ut avaritiæ quæstibus, aut obloquentium suspicionibus obviam iretur, jure ac merito Nos Indultum hoc Nostrum, quo Sacerdotibus in præfatis Regnis, atque Dominiis commorantibus tres Missas in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum celebrare permittimus, hujusmodi expressa lege, atque districta sanctione communi-re debuimus, ut ne quis eorum pro Missis de novo concessis, ullum stipendii genus, quacumque de causa, & quolibet prætextu, aut colore recipere posset.

Atque in casu etiam aliiis denegata fuit, ne avaritiæ via apertiretur.

His accedit, quod quum petitiones insperimus ab aliquibus peculiaribus Episcopis Apostolicæ Sedi olim oblatas pro concessione celebrationis duarum, aut trium Missarum in die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; simulque contraria expenderimus Rescripta tunc respectivè emanata; agnovimus prædictas petitiones huic potissimum rationi in-nixas fuisse, quod scilicet tanta esset elemosynarum copia, quæ ea die pro Missarum celebratione a piis Fidelibus offerbantur, ut aliter illis satisfieri non posse assererent, quam si facultas indulgeretur Sacerdotibus, ut plures

Missas ea ipsa die celebrare possent: contra verò in rejiciendis iisdem petitionibus, id maxime spectatum fuisse agnovimus, ne per hujusmodi concessiones Ordo Sacerdotalis apud detractores in aviditatis suspicionem, & infamiam adduceretur. Quæ etiam de causa Nos hanc concessionem nostram, prædicta lege adjuncta, suspicionibus hujusmodi nullum locum præbere posse volumus.

Hæc sunt, quæ concedenda esse judicavimus, quæque de præmissorum consilio, & Apostolica auctoritate Nostra concessimus; atque hæc sunt, quæ in hujusmodi Indulti concessione præ oculis habuimus; quæque omnia exponenda duximus præfati Decreto, quod a Nobis conditum, manu nostra subscriptum hac die xxi. Augusti Anni MDCCXLVIII. Anniversaria Coronationis nostræ, ineunte Pontificatus Nostri Anno Nonno.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Porro præinsertum nostrum Decretum, atque in eo omnia, & singula contenta, ac præscripta, quo firmiter subsistant, & serventur exactius, atque etiam quatenus opus sit, auctoritate Nostra Apostolica tenore præsentium confirmamus, & approbamus; illique, & omnibus, ac singulis contentis, & præscriptis, Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, atque ita, ut præmittitur, omnino servari mandamus. Decedentes easdem præfatas litteras firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & spectabit in futurum, plenissime suffragari, & ab eis respectivè sub irrogatis poenis, & censuris inviolabiliter observari; sique in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiti debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium litterarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur iisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel offensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxvi. Augusti. MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Nonno.

Cajetanus Amatus.

Erectio duarum Cathedralium in Archigymnasio Urbis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quanta Reipublicæ commoda obveniant ex publicis studiorum Universitatibus, in quibus bonarum artium, ac scientiarum documenta ingenuæ Juventuti traduntur, concordiam omnium judicio, & felici experientia evidentissime constat; dum per homines maxime liberalibus disciplinis excoltos atque expolitos, totius Civitatis mores, ad æquitatis, & justitiæ rationem conformari solent; & necessaria in civilibus Societatibus judicia, rectè,

ac lau-

Decretum confirmatum per litteras Apostolicas, cum causis &c.

Dat. Romæ A. IX. die 26. Aug. 1748.

LXII.

Procurator ex publicis Universitatibus utilitate.

ac laudabiliter exerceri, pluraque hominum usibus proficua inveniri passim conspiciuntur, & reliquæ omnes privatæ ac publicæ res prudenter utiliterque administrari.

Pontifex jam Universitatem Urbis protegit & favoribus amplificavit.

Quamobrem ad Nostrum potissimè Officium pertinere judicavimus, celeberrimum Almæ Urbis Nostræ Archigymnasium studii generalis, Sapientiam nuncupatum, speciali providentiæ Nostræ cura tueri, atque fovere; quin etiam, si quæ Nobis ejus rei facultas suppeteret, illius splendorem novis Apostolicæ liberalitatis favoribus amplificare: Ut, quæ Nobis olim in minoribus adhuc versantibus, ejusdemque Sapientiae regimen, pro Advocati Consistorialis jure, vel communiter, vel peculiariter moderantibus, ad perficiendum illius statum deesse videbantur, ea nunc, supremæ Auctoritatis Nostræ ope, ipsius Universitatis, totiusque Urbis ornamento & commodo, accederent incrementa.

In reformando ejus regimine plura jam præstitit.

Quæ quidem cum partim in restituendo aut firmando aptiori, utiliorique ipsius Archigymnasii regiminæ atque ordine, partim in nonnullarum, quæ desiderabantur, doctrinarum & facultatum accessione, consistere intelligeremus; illud hæcenus studiosè præstare non omisimus, ut scilicet, quas opportunas judicavimus, leges, sive ad tempus, sive perpetuò in eodem servandas, præscriberemus; ex quibus meliorem studiorum rationem, ac scientiarum tradendarum methodum in ipso rectè processuram fore confidimus: Alterum verò, quod ad novas Disciplinarum Cathedras instituendas, augendumque Lectorum numerum pertinebat, ad hunc diem efficere non potuimus, quum id, nec ipsius Archigymnasii reditus, nec Apostolici Ærarii Nostræ vires, recentibus nimium calamitatibus exhaustæ, ullo modo ferre valerent.

Nunc ex proventu eujusdam novi Afficium Cathedrarum numerum auget.

Cum autem recens in Civitate & Statu Avenionensi, & Comitatu Venaissino Nostræ temporali Ditioni subiectis, inducta sit facultas, ut eam vocant, privativa, dandi prælo, ac vendendi & publicandi per totam Pontificiam Ditionem Civitatis, Status, & Comitatus prætorum, novitates publicas, tam politicas, quam Literarias, Kalendaria, & alia similia, ipsaque privativa facultas dilecto filio Alexandro Giraud ad novem annos concessa, & locata reperitur, pro annua responsione quatuor mille librarum monetæ Galliæ, sub diversis pactis, & conditionibus, prout in Instrumento publico per acta dilecti filii Cognominati Jeremie, Notarii publici, & Secretarii generalis Legationis Avenionen. sub die 16. Mensis Novembris Anni Domini 1747. desuper confecto, & stipulato, plenius continetur.

Incipit dispositiva.

Nos igitur congruum & consentaneum arbitantes, prædictum reditum quatuor mille librarum dictæ monetæ, qui, quum antea nunquam inter emolumenta Cameralia computatus fuerit, ex prædicta nova locatione, & privativa facultate per Nos, ut præfertur, indulta, nuper accrevit, eidem Archigymnasio, ad excitandas, & promovendas in eo alias scientias, & liberales artes, integrè, & in perpetuum attribuire; verumque hodiernum ipsius Archigymnasii statum, annuos reditus, Cathedras, & Lecturas, regimen, administrationem, & privilegia, de quibus plenam certamque notitiam habemus, nec non præfatam locationis Instrumentum, omnia item & singula privilegia, & indulta etiam a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostris Civitati & Legationi Avenionensi, ac pro tempore existentibus S. R. E. Cardinalibus de Latere Legatis & Vicelegatis inibi commorantibus, quomodolibet concessa, etiam pluries confirmata, & innovata, ac alia quæcumque, etiam specialem, & individua mentionem,

& expressionem requirentia, eorumque omnium & singulorum totos, & integros tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes.

Motu proprio, & ex certa scientia, meraque deliberatione Nostris, deque Apostolicæ Potestatis plenitudine, in præfato publico Archigymnasio, seu studio generali, Sapientie nuncupato, de Urbe, præter eam in qua elementa Geometriæ traduntur, aliasque inibi præexistentes Cathedras & Lecturas, duas novas Cathedras, seu Lecturas, alteram nimirum Mathematicæ, alteram verò Chymicæ, pro aliis duobus Lectoribus, altero nempe Mathematicæ, altero autem Chymicæ hujusmodi Professoribus, probatæ fidei, & idoneitatis, ad Cathedras hujusmodi pro tempore quomodolibet vacantes, prævio concursu, & servata forma dudum a Nobis in Constitutione Nostra, privilegiorum Nostræ Consistorialis Aulæ Advocatorum confirmatoria, quæ incipit *Inter conspiciuos Ordines*, edita quarto Kalendas Septembris Anno Quinto, §. *In eligendis*, tradita atque præscripta, deputandis, & assumendis, ad commune bonum, publicamque utilitatem, Apostolica Auctoritate perpetuo erigimus, & instituimus.

Eisdemque Cathedris, seu Lecturis a Nobis sic erectis & institutis, pro earum dote, ac utriusque Lectoris congruo salario & provisione, annuam summam quadringentorum scutorum monetæ Romanæ de julis decem pro quolibet scuto, ad rationem ducentorum scutorum pro quolibet, eis, ut infra, persolvendorum, eadem Apostolica Auctoritate constituimus & assignamus. Ipsosque futuros pro tempore Mathematicæ, & Chymicæ Lectores, aliorum dicti Archigymnasii Lectorum, Magistrorum, Doctorum, & Professorum consortio, ita ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, præeminentiis, antelationibus, honoribus, & prærogativis, etiam antianitatis, quibus alii ejusdem Archigymnasii Magistri, Lectores, Doctores, & Professores quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, atque uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum, pariformiter, & æque principaliter, in omnibus, & per omnia, & omnino quoad omnia, ipsi quoque utantur, fruuntur, potiuntur, & gaudeant, omnibusque pariter oneribus & obligationibus, quibus illi subjacent, pari modo etiam ipsi subjaceant; Apostolica iidem Auctoritate adjungimus, & aggregamus.

Ad consulendum verò perpetuæ utriusque Cathedræ a Nobis per præsentem erectæ stabilitati, & mantentioni, prædictam facultatem privativam dandi prælo, ac vendendi, & publicandi per totum Statum Avenionen., & Comitatum Venaissinum Nostræ temporali Ditioni subiectum, novitates publicas, tam politicas, quam literarias, Kalendaria, cæteraque in memorato Instrumento locationis comprehensa, & expressa, earumdem tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac quatenus opus sit, de novo inducimus, & constituimus. Et nihilominus præfatam annuum reditum quatuor mille librarum dictæ monetæ Galliæ, ex concessione & locatione privativæ facultatis hujusmodi nunc provenientem, & qui deinceps, etiam in quacumque majori summa provenire poterit, a cæteris Cameræ Nostræ Apostolicæ redditibus, introitibus, & proventibus extraneum, seu perpetuò separatam, atque disjunctam haberi, & censeri volumus, ideoque ab iisdem pari auctoritate iidem perpetuò separamus, sejungimus, & dismembramus, sicque dismembratum, sejungitum, & separatam, præfato Archigymnasio pro utriusque Cathedræ seu Lecturæ

Erigit una Cathedram Mathematicæ, & alteram Chymicæ per concursum conferendas.

Ipsisque Cathedris assignat scuta ducenta pro quolibet.

Lectores dictarum facultatum alteri consortio adjungit.

Pro hujus creationis firmitate dicti Afficium & assignationem confirmat.

1748.

Judices Con-
servatores
deputat pro
futuris tem-
poribus.

a Nobis per præfentes erectæ & institutæ, dote & pro aliis infraſcriptis uſibus, etiam perpetuò applicamus, concedimus, & aſſignamus.

Quamobrem dilectis Filiis nunc, & futuris pro tempore ejuſdem S. R. E. Cardinalibus Noſtris, & Sedis Apoſtolicæ de Latere Legatis, ac Vicelegatis in dicta Civitate Avenionen. commorantibus, nec non Congregationi Avenionenſi, ac præfatæ Cameræ Apoſtolicæ Theſaurario, & Commiſſario generalibus, aliſque ipſius Cameræ Officialibus & Miniſtris, quocumque nomine nuncupatis, in virtute Sanctæ Obedientiæ diſtrictè inhibemus, ne præſatum annuum reditum ex privativa facultate hujusmodi provenientem, in alios quocumque uſus, & cauſas, quantumvis privilegiatas, & privilegiatiſſimas, ullatenus erogent aut convertant, nec de prædictis pecuniis aliter ullo modo diſponere præſumant; ſed ipſa dumtaxat Congregatio, prædictique Legati ac Vicelegati, ſeu alii, ad quos nunc quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, ſi, & poſtquam, ac quoties pro parte infraſcripti Noſtri, deinde vero Romani pro tempore Pontificis Secretarii Status, aut Reſtoris dicti Archigympnaſii ſue int requiſiti, tam pro executione & conſervatione dictæ privativæ facultatis, quàm pro integra, celerique exactiõne annui reditus præfati, eorum brachium & auxilium efficaciter præſent; Ipſeque pro tempore Cardinalis Legatus, ſeu Vicelegatus exactæ pecuniæ depoſitum, in faciem, & creditum dicti Archigympnaſii, ut infra, faciendum ſedulo curet.

Interim verò
Rñum Card.
Valenti plu-
ribus titulis
de dicta Uni-
verſitate be-
nè meritum
designat.

Quoniam verò dilectus Filius Noſter Sylvius Tituli Sancti Calliſti S. R. E. Præſbyter Cardinalis Valenti nuncupatus, ejuſdem S. R. E. Camerarius, & Nobis a Secretis Status, in procuranda prædicti novi reditus acceſſione, & in illius applicatione ad ſupradictum effectum proponenda, eximium ſuum ſtudium de bono publico amplificando, ac de ſcientiis & liberalibus Artibus promovendis Nobis apertè comprobavit; idcirco Nos earundem tenore præſentium prædicto Sylvio Cardinali, quod vixerit, plenam & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem tribuimus, & elargimur, poſt ipſum verò cuilibet pro tempore exiſtenti Romani Pontificis Secretario Status, nec non præfati Archigympnaſii pro tempore Reſtori ſimiliter concedimus & impertimur, ut ipſi, adveniente termino currentis locationis dictæ privativæ facultatis, & ſic deinceps quoties terminus hujusmodi advenerit, eidem pro tempore exiſtenti Legato, ſeu Vicelegato Avenionen., aut pro eo alii, vel aliis, ad quos pro tempore ſpectabit, aut ſpectare poterit, celebrationem & ſtipulationem novæ locationis ejuſmodi privativæ facultatis pro dicto Archigympnaſio, celeberrimeque tranſmiſſionem pecuniæ de Civitate Avenionen. Romam, ad effectum illam, ut infra, deponendi, abſque ulla dependentia a prædicta Congregatione Avenionen., aut a Camera Apoſtolica, illiusque Officialibus, & Miniſtris prædictis, committere, & mandare liberè & licitè poſſint, & valeant.

Modum aſ-
ſervandi &
ſolvendi pec-
cunias aſſi-
gnatas præ-
ſeribit.

Postremo volumus, & mandamus, ut pecuniæ, ut ſupra, provenientes, apud Menſam Numulariam Montis Pietatis, ad creditum dicti Archigympnaſii, in peculiari tamen & ſeparato computo, deponantur, ita ut cum aliis prædicti Archigympnaſii reditibus nullo unquam tempore miſceantur, vel confundantur, ſed flare debeant dumtaxat ad effectum, ut pro rata ſcutorum quadringentorum, prædictis duobus Lectoribus Mathematicæ, & Chymicæ, annua honoraria & ſtipendia a Nobis iisdem reſpectivè conſtituta, in conſuetis tertiariis, juxta morem aliarum Cathedralium, & Lectorum ipſius Archigympnaſii, mediãntibus ordinibus manu Reſtoris

ejuſdem pro tempore deputari ſubſcriptis, perſolvantur; reſiduum verò in expenſas neceſſarias pro experimentis Chymicis, & non in alios quocumque uſus, omnino erogetur.

Præſentes quoque Litteras, quas in dicta Camera Apoſtolica, juxta Conſtitutionem ſel. rec. Pii Papæ IV. Prædeceſſoris Noſtri deſuper editam, præſentari, inſinuari, & regiſtrari volumus, præmiſſaque omnia, & ſingula, nullo unquam tempore ex quibuſcumque cauſis, de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis Noſtræ, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, ſeu etiam revocari, ſuſpendi, reſtringi, limitari, aut in jus, vel controverſiam vocari, ſeu ad terminos juris reduci poſſe, ſed ſemper, perpetuòque valida, & efficaciã exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus fortiri, & obtinere debere; ſicque per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarium, & alios Cardinales, nec non Palatii Apoſtolicæ Auditoris, prædictæque Cameræ Theſaurarium Generalem, & Clericos Præſidentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; & ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſciant, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, dictæque Cameræ, nec non Congregationis Avenionen. & Archigympnaſii prædicti, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis reſpectivè ſtatutis, & Conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apoſtolicis dictæ Congregationi, eidemque Cameræ, ac illius Officialibus & Miniſtris, & quibuſvis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliſque efficacioribus & efficaciffimis, & inſolitibus clauſulis, ac irritantibus decretis, etiam motu, ſcientia, deliberatione, & poteſtatis plenitudine paribus, etiam conſiſtorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmiſſorum confirmatis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiliſta forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium & ſingulorum tenores præſentibus pro plene & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ad præmiſſorum omnium & ſingulorum effectum, ſpecialiter, & expreſſè, ac latiſſimè, & pleniffimè motu ſimili derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Utque de præmiſſis etiam in Civitate & Ditone Avenionen., quancumque opus fuerit, fides fieri valeat; volumus, ut earundem præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo præfati Sylvii Cardinalis, ſeu reſpectivè Romani pro tempore Pontificis Secretarii Status, aut prædicti Archigympnaſii Reſtoris obſignatis, eadem proſus fides adhibeatur in Judicio, & extra illud, quæ adhiberetur præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel offenſæ.

Nulli ergò omninò Hominum liceat hanc paginam Noſtræ Ereſtionis, diſmembrationis, applicationis, inhibitionis, conſeſſionis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contrariare. Si quis autem hoc attentè præſumpſerit, indignationem Omnipotens Dei, ac Beatorum

Petri,

1748.

Clauſula
pro præmiſ-
ſorum firmi-
tate.

Derogatio
contrariis.

Fides præ-
ſtanda tran-
ſumptis.

Sanctio.

1748.

Dat. Pont.
A. IX. die II.
Oâobris
1748.

Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, quinto Idus Octobris Pontificatus Nostri Anno Nono.

D. Card. Passioneus
J. Datarius.

VISA DE CURIA

I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

LXIII.

Decretum quo prohibetur cuilibet in posterum Libros, Scripturas, aliaque Opera quæcumque Typis imprimere, seu aliter in lucem edere; in quibus de imminutione dierum Fæstorum de præcepto, sive pro, sive contra eam agatur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Instantiæ factæ Pont. super imminutione dierum Fæstorum.

Summa rationum, quæ adducebantur.

Non multi menses effluxerant, ex quo placuit Omnipotenti Deo humilitatem Nostram nullis suffultis meritis ad universalis Ecclesiæ regimen assumere, quum plurimum, & pietate, & doctrina insignium Virorum, necnon Episcoporum per Ecclesias tam citra, quam ultra Montes constitutorum, instantiæ ad Nos deferri cœperunt, ut numerus dierum Fæstorum de præcepto in fatis nota Constitutione rec. mem. Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII. præfinitus, auctoritate Nostra minueretur. Quam quidem ob rem, Nobis exponebant, & nimis grave detrimentum humilioris sortis hominibus, qui manuum suarum laboribus se ipsos, suaque familias sustentare coguntur, ex hujusmodi Fæstorum dierum numero, quibus operari prohibentur, inferri; Et simul arduum vel potius impossibile esse, debitam, exactamque eorum observantiam & sanctificationem a populis obtinere; siquidem post innumeras districatasque leges ea de re latas, & curas adhibitas, nunquam sæpius cauponæ atque popinæ frequentari dignoscuntur, quam ipsis diebus Fæstis, pomeridianis potissimum horis, non sine scandalo, & rixarum, aliorumque criminum sequela. Cumque Carissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris post aliquot annos Urbem ingressus ad Nos comiter accessisset, non omisit summo zeli studio pro hujusmodi Fæstorum dierum in suis Regnis imminutione Nobiscum agere.

Pont. de hac re dissertationem confecit, ut aliorum sententias audiret.

Et 40. Personarum consilium exquiri.

Nos autem cum primum illæ, quas supra diximus, instantiæ ad Nos pervenerunt, minime labori peperimus, ut rem ipsam in suis fontibus inspiceremus; quin etiam fatis amplam Dissertationem ea de re exaravimus, & publicari curavimus, in qua pleræque a Nobis demonstrata sunt, ad hanc minuendorum Fæstorum materiam pertinentia, pluresque hujusmodi imminutionis viæ indicatæ fuerunt; sed nihil definitum, aut pro auctoritate statutum fuit; quum id Nobis unice propositum tunc fuisset, ut aliorum sententias intelligeremus, non solum circa rationem peragendæ Fæstorum dierum reductionis, sed etiam super ipsius imminutionis substantia, an eam fieri, vel potius rem in priori statu relinqui præstaret; itaut, qui reductionem nequaquam faciendam existimaret, minime necesse haberet de illius executionis modo inquirere, aut Nobis consilium præstare.

Quadragesima porrò fuerunt, quorum consilium requisivimus; inter quos nonnulli hujus S. R. E. Cardinales, Episcopi plures tam Itali, quam Ultramontani, reliqui Theologiæ aut

Sacrorum Canonum Professores, vel in Ecclesiastica Disciplina rationibus tum Romæ, tum alibi, agendo potissimum experiendoque versati. Horum omnium responsa, juxta mandatum Nostrum, scripto concepta, quæ adhuc apud Nos asservantur, cum accepissemus; ex prædicto numero, tres supra triginta invenimus, qui Fæstorum dierum imminutionem vel necessariam, vel utilem omnino fore affirmabant; ex his verò, quindecim Nobis suadebant, ut editâ generali Apostolica Constitutione, hujusmodi imminutionem in universa Ecclesia statueremus; alii autem numero octodecim, audiendas esse censebant instantias Ecclesiarum, atque Diocesum, earumque peculiaribus necessitatibus diversa atque opportuna ratione consulendum. Quod verò pertinet ad ipsius reductionis modum; quum in Concilio Provinciali Tarraconensi, habito sub san. mem. Prædecessore Nostro Benedicto XIII. Pontifice de Nobis optimè merito, conditum fuerit Decretum, ut, accedente Apostolicæ Sedis approbatione & auctoritate, ac salva obligatione sanctificandi, ut prius, omnes dies Dominicos, & solemniores quasdam Fæstivitates, quibus nimirum & assistendum foret Sacrificio Missæ, & abstinendum ab operibus servilibus; in aliis quibusdam Fæstis minus principalibus, tenerentur quidem Fideles ex præcepto Missam audire, sed reliquum diei tempus operibus & laboribus quibusque exercendis, etiam servilibus nuncupatis, licite impendere possent; cumque ipsius Concilii Patres Anno Domini MDCCXXVII. hujusmodi Decreti approbationem & confirmationem a præfato Benedicto Prædecessore petissent, idemque Prædecessor Anno sequenti MDCCXXVIII. Decretum ipsum per suas Apostolicas Literas in forma Brevis approbasset & confirmasset; ex præfatis XXXIII. consulentibus, viginti tres in eo concordantes fuerunt, ut Fæstorum dierum reductio juxta formam & methodum Decreti Conciliaris Tarraconensis fieri deberet, reliquis decem in diversas sententias abeuntibus; aliis nempe tollendas omnino censentibus Fæstivitates aliquot ex his, quas Urbanus VIII. servari mandaverat; aliis proponentibus plurimum Fæstivatum conjunctionem in unam diem de præcepto sanctificandam; aliis verò complura Sanctorum Festa in dies Dominicos transferentibus.

Nos autem, horum omnium consilii perlectis, maturèque perpensis, nequaquam expedire judicavimus generalem hac de re Constitutionem edere, quum Nobis animo observarentur multimodæ difficultates olim adversus prædictam Urbani Prædecessoris Constitutionem excitatæ ab iis ipsis, qui pro illius promulgatione consilium dederant, & preces obtulerant. Quapropter, ut & Apostolicæ Sedis auctoritati ac dignitati prospiceremus, & simul ostenderemus, quanto in honore apud Nos habeantur Venerabiles Fratres Nostri Ecclesiarum Antistites, quos quidem suarum Diocesum necessitates optimè intelligere, maximoque zelo pro Dei cultu & gloria flagrare non dubitamus; id Nobis servandum proposuimus, & re ipsa servavimus, ut nihil hac in re decerneremus, nisi postquam Episcopi pro suis quique Diocesibus, aut Metropolitanis, de Suffraganeorum consilio & assensu, pro suis Provinciis, peculiare Ecclesiarum & Populorum necessitates Nobis demonstrantes, Fæstorum dierum imminutionem postulassent. In quo tamen non cuiuslibet angustæ Diocesis Episcopo id optanti annuendum censuimus, nisi simul finitimi alii Præsules id ipsum exoptarent; quò scilicet ritus & disciplinæ uniformitas, quantum fas esset, in vicinis atque conterminis Diocesisbus conservaretur. Præterea nihil innovari voluimus, non solum in hac Nostra Romana Urbe, pro qua peculiare

1748.

Major numerus reductionem faciendam censent.

Aliquid etiam per generale Constitutionem, alii non.

Et quid circa modum.

Pontifex nihil generaliter præcipere, sed peculiare Episcoporum instantias expectare statuit.

quædam

1748.

Ideoque
instantibus
Episcopis, in
illorum Dico-
cesibus ob-
servantiam
nonnullorū
Festorum re-
laxavit.

Modus, quo
Indultū fuit
concessum,
refertur.

Hæc Indul-
ta non im-
mutant Ca-
talogum Ur-
bani VIII.

quædam circumstantiæ ponderandæ sunt, quæ aliis Civitatibus ac Diocæsi- bus aptari neque- unt; sed nec in Nostra Bononiensi Civitate ac Diocæsi, cujus Pastorale regimen una cum Supremo Pontificatu retinemus; ne scilicet aliis exemplo & iudicio Nostro præire voluisse videremur, ut pro suis Diocæsi- bus, licet in- viti, id facerent, quod Nos ipsi Bononiæ fecis- semus; aut hominum censuram adversus illos ex- citaremus, qui non idem egissent, quod Nos statuisse viderent in Diocæsi regimini Nostro immediatè subjecta.

Hanc igitur agendi normam constanter se- quentes, oblatis Nobis multorum Episcoporum petitionibus, præceptum observandi dies Fests in pluribus Diocæsi- bus, atque Regionibus, juxta modum inferius dicendum, benignè re- laxavimus; Nec aliquid invenire est hac in re ullibi a Nobis fuisse statutum, sine præce- dentibus instantiis, & causarum expositionibus, pro singulis Civitatibus, & Diocæsi- bus, ex parte earumdem Antistitum ad Nos & Apo- stolicam Sedem delatis. Quod verò spectat ad modum relaxandi hujusmodi præceptum; quum adverterimus, legem audiendi Missam, ab alia feriandi ab operibus servilibus, distinctam planè, & separabilem esse; ipsosque etiam E- piscopos non solum frequenter agrorum cultori- bus, sed & urbanis quandoque Operariis, haud difficulter concedere, ut dies Festos, of- ficio Missæ dumtaxat assistendo, sanctificent, de cætero autem laboriosis operibus incumbere valeant: quin etiam a quibusdam Moralis Theologiæ Scriptoribus, licet audacter, assertum fuisse viderimus, immunes esse a peccato pauperes, & inopes, qui Festis diebus etiam solemniori- bus, quò valeant egenas familias suas sustentare, audito Sacro, laboribus manuum suarum, quan- tumvis servilibus, per plures horas occultè, & sine scandalo occupantur; cumque potissi- mum Tarraconensis Decreti ab Apostolica Se- de, ut supra dictum est, approbati, illustre exemplum præ oculis haberemus: In tadmitten- dis Episcoporum Instantiis, hanc observavimus methodum, ut, firmam & ratam relinquentes utramque legem de audienda Missa, & de abstinendo ab operibus servilibus in omnibus die- bus Dominicis, & in præcipuis quibusdam anni Festivitatibus; aliarum minus solemnium sancti- ficationem ita deinceps fieri permitteremus, ut, audita Missa, reliquum diei tempus pauperibus liberum esset ad laboriosa quæque opera exer- cenda. Neque verò facilem aditum apud Nos invenerunt aliquorum Antistitum preces, qui Festorum dierum imminutionem alia via & rati- one in suis Diocæsi- bus fieri optabant; translati nimirum in dies Dominicos Sanctorum Festivitati- bus per hebdomadas occurrentibus.

Per hæc autem minimè detractum cenferi de- bet providæ Constitutioni Prædecessoris Nostri Urbani Papæ VIII., quam & Apostolico il- lius zelo dignam, & eorum temporum rationi- bus maximè aptam fuisse agnosceimus, & pro- fitemur. Nec aliter profectò de illa Nos iudicare dicendum esset, etiam si (prout fert earum le- gum natura, quæ ad Ecclesiasticam discipli- nam, mutationibus meritò sub jectam, unicè per- tinent); ex novis non levibus, neque pro in- genio excogitatis causis, sed tot insignium Ec- clesiæ Præfulum iudicio comprobatis, plures dies Festi de præcepto in Urbani Catalogo des- cripti, ex observandorum dierum numero exempti omnino fuissent. Ideoque multo minus hoc dici po- test, ubi nulla ex Festivitatibus in ea Constitutione designatis peculiari cultu & sanctificatione privata est; sed in aliquibus dumtaxat permissum fuit, ut Divinis Mysteriis religiosà saltem præsentia cele- bratis, cuilibet licitum esset, operibus & laboribus humanæ vitæ utilibus, & necessariis intendere.

Quod enim & ecclesiastica disciplina, salvo hono- re præcedentibus Constitutionibus, earumque aucto- ritatis debito, & sine eorum reprehensione atque injuria, immutari valeat, innumeris possemus exem- plis apertissimè comprobare, a quibus, cum in re minimè dubia versemur, recensendis superfedemus; illudque solum monuisse sufficiat, tunc demum in- nocuam esse antiquæ disciplinæ mutationem, dum non temere atque inconsultò, sed a legitimis Super- rioribus, & iustis de causis fiat, quas Innocentius III. Prædecessor Noster in Concilio Lateranensi IV. *Can. 50.* commemorat.

Et Nos quidem jure Nobis polliceri posse videbamur, dum circa propositam dierum Fes- torum imminutionem adeò cautè, adeò ex alio- rum potius sententia, quàm ex auctoritate, qua fungimur, omnia ad hunc diem agere stu- duimus, nec nostram agendi rationem in alio- rum censuram & offensionem incidere debere, nec Ecclesiæ pacem, quæ Nobis summopere cordi est, ullo modo turbandam fore. Veum nonnulla intervenerunt, quorum causa eam No- bis spem in irritum cessisse dubitamus. Quum enim inter Viros doctos disputari cœperit, rec- tè ne, an secus, Episcopi faciant, qui ab A- postolica Sede postulant, ut liceat in suis Dico- cesibus aliquos dies Festos de præcepto minus principales sola Missarum auditione sanctificare, non interdictò in reliquis horis negociorum & operum etiam servilium exercitio; quamvis fac- ile intelligamus, hujusmodi dissidia ex diversa hominum iudicandi & opinandi ratione ortum habere, humanæque res omnes similibus dissen- sionibus plerumque subjectas esse; nihilominus ab aliquibus doctis probique Viris demonstra- tum Nobis est, in hac controversia, Scriben- tium stilum intra innocuæ disceptationis termi- nos non constituisse; dubitarique posse, ne ab improbandis postulantium studiis, ad ipsius con- cessionis reprehensionem sensim disputatio tran- sferit; adeoque incaluisse concertationis æstum, ut in publicis Libris & Scripturis, graviores accusationes & censuræ in contrariæ sententiæ defensores utrimque conjectæ fuerint; ex quo sa- nè novarum turbarum occasio, cum Ecclesiasticæ pacis detrimento, existere posset.

In hoc statu rerum, Nos unam ab altera consultationis causa sejunximus. Quæcumque cir- ca Nosram agendi rationem dicta & conscrip- ta palam, Nobis observanda offerebantur, ea nec audire volumus; sed, testimonio conscien- tiæ Nosræ contenti, illa omnia vel neglexi- mus, vel nimio contententium ardori condona- vimus. Quod verò spectat ad ipsam serven- tis disputationis naturam, illius examen pri- mum demandavimus nonnullis in Theologica facultate præstantibus Viris; qui sanè, omni- bus visis atque perpensis, retulerunt neutra ex parte ullum Catholicæ dogmatis caput in contro- versiam adductum fuisse, nihil adversus Urbani VIII. Constitutionem contumeliosè, aut irre- verenter esse dictum, nullum esse locum in con- tendentium scriptis, quantumvis adversariorum censura notatis, cui genuinus Catholicus sensus revera non subit. Approbato Theologorum ju- dicio, quod luculentissimis scriptis ediderunt, quid factò opus esset, ut ulterioribus perturba- tionibus occurreremus, exquisivimus; & aliquot Venerabilium Fratrum Nosrorum S. R. E. Cardinalium, aliorumque Ecclesiasticæ Disci- plinæ peritorum consilium fuit, ut universæ quæ- stioni, auctoritate Nosræ Apostolicæ, silentium imponeretur, publicandisque in posterum super ea libris & scriptis aditus intercluderetur; id quod a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, ad alias extinguendas controver- sias similiter exardescentes, non semel factum fuis- se constaret. Horum consilium Nos, matura de- liberatione præhabita, & probavimus, & exequen-

Varitatem
scripserunt
an rectè Epi-
scopi id pa-
tant.

Quorum
dissidia per
Ecclesiasticæ
turbari pos-
set.

Pontifex de
hac unicè
solicitus.

Eorū scrip-
ta examini
subjicit.

Censuræ E-
xaminatori.

Et aliorum
consilia alte-
riori provi-
dentia.

1748.

dum statuimus; eo maxime, quod, si scribentibus pro una aut altera sententia, hic finis propositus est, ut Ecclesiarum Antistes vel a petendo minuendorum Fessorum Indulto retrahantur, vel ad illud postulandum incitentur; tot sunt, quæ ad hunc diem in utramque partem scripta & dicta fuerunt, ut quilibet Episcopus satis in illis habeat, quo suum denique consilium capere possit, prout ad optimum Dicecesis suæ statum, & ad Dei gloriam magis expedire iudicaverit.

Decernitur propterea

I. Ne super Decreto huiusmodi quicquam scribatur.

II. Neque super Indultis concedendis, vel denegandis pro imminutione Dierum festorum.

III. Quæcumque scripta, antea iam facta, denuo non imprimantur.

Omnes ad huius Decreti observantiam teneantur.

Pœnæ contra inobedientes.

Quapropter Nos huiusmodi consilio adhaerentes, de Apostolicæ Potestatis plenitudine, presentis nostri Decreti vigore, omnibus & singulis infra scriptis, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis infra statuendis, prohibemus primò, ne ullam huius Decreti explicationem, interpretationem, aut commentarium, nec multò minus ullum Librum, Dissertationem, Epistolam, seu alterius generis opus, quo Decretum ipsum sive directè, sive indirectè oppugnetur, edere aut publicare audeant. Secundò vetamus & interdiciamus, ne ullos in posterum Libros, Libellos, Relationes, Theses, Folia, Epistolas, vel alterius cuiuscumque generis Opera & Scripta, in quibus de imminutione dierum Fessorum de præcepto, aut de facultate concedenda, vel deneganda, ut auditâ Missa in nonnullis ministris principalibus anni Fests fas sit operibus servilibus vacare, sive ex professo, sive incidenter agatur, sive cum vero, sive cum ficto Auctoris nomine, sive sub alieno, vel etiam sine alicujus nomine, Typis imprimere, vulgare, seu alia quacumque ratione in lucem edere præsumant. Tertiò quæcumque ad hunc diem hac super re edita fuerint Opera & Scripta, iterum prælo subijci & recudi, multoque magis nova Folia, Opera, Epistolas, Dissertationes, aliaque præmissa, post hæc, sub anteriori datâ, fraudulenter imprimi, aut publicari, similiter prohibemus; Decernentes, quæcumque huiusmodi Opera & Scripta, in spretum, & fraudem presentis Decreti, imprimi de cætero forsitan, vel alias, ut supra dictum est, in lucem prodire contingat, ea omnia & singula, absque alio examine, & in pœnam inobedientiæ & contumaciæ, in Indicem Librorum prohibitorum quamprimum referri. Huius autem Decreti lege omnes & singulas cuiuscumque status, gradus, conditionis, & dignitatis Personas Ecclesiasticas & Seculares, & cuiuscumque Ordinis, seu Congregationis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, & Militiæ Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, aliorumque etiam specialem & individuum mentionem requirentium Ordinum, Regularum, aliosque Ecclesiasticos quoscumque, etiam Episcopali, Archiepiscopali, & Patriarchali dignitate fulgentes, & S. R. E. Cardinales, æqualiter teneri, & expressè comprehendendi, decernimus, & declaramus. Contravenientes verò, præter Librorum & Operum prohibitionem, ut præfertur, si quidem Laici fuerint, in excommunicationem majorem latæ sententiæ, a qua nemo, præter Nos, & Successores Nostros Romanos Pontifices, nisi in mortis articulo, ipsos absolvere valeat; Ecclesiasticos autem usque ad Sacerdotalem gradum inclusivè, pœnam suspensionis a divinis; in Superioribus verò gradibus constitutos, suspensionis ab exercitio Pontificalium, & a perceptione fructuum suorum Beneficiorum, Pensionum Ecclesiasticarum, Monasteriorum, Episcopatum, & Archiepiscopatum, aliorumque Ecclesiasticorum reddituum quorumcumque, quarum pœnarum relaxationem, & respectivam rehabilitationem, Nobis, & Successoribus Nostri Romanis Pontificibus privatè reservamus, ipso facto, absque alia declaratione, incurrere decernimus & sancimus. Præterea Typographos & Bibliopolas, qui Libros, Scripta, au Folia

hujusmodi, contra Decreti Nostri legem, Typis imprimere, aut recudere, seu vulgare & vendicare ausi fuerint, omnibus & singulis pœnis tam pecuniariis, quàm corporis afflictivis, quæcumque statutz sunt adversus eos, qui Libros prohibitos imprimunt, aut evulgant, sive venales proponunt, subjacere, & re ipsa multari & plecti volumus, & mandamus.

Ut autem nemo de præmissis ignorantiam allegare aut prætereendere possit, volumus & mandamus, hoc ipsum Decretum, seu illius exempla, ad valvas Basilicarum Urbis, Cancellariæ Apostolicæ, Curiazque Generalis Innocentianæ, & in aliis solitis locis ipsius Urbis, per Cursores Nostros publicari & affigi; atque ita publicatum & affixum, omnes & singulos perinde afficere, & arctare, ac si unicuique personaliter intimatum, & notificatum fuisset; Ac præterea ipsius transumptis, seu exemplis, etiam impressis, cuiuscumque Notarii publici manu subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutz munitis, parem omnino fidem ubique locorum ab omnibus haberi, ac si Decretum ipsum Manu nostra subscriptum ipsis foret exhibitum, vel offensum.

Datum Romæ in Palatio Apostolico Quirinali die XIV. Novembris MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Nono.

Publicat. per Magistrum Cursorum more solito in Urbe die 16. Novembris 1748.

Nova Concessio Judicis privati in causis Camerae Capitolinae.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Sincerae fidei, & devotionis affectus, quem dilecti filii Conservatores Almae Urbis Nostre in Nos, & hanc Sanctam Sedem gerere comprobantur, Nos inducit, ut eos specialis favore gratiæ prosequamur. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt dilecti filii moderni Conservatores Urbis prædictæ, quod alias fel. rec. Innocentius Papa XII. Prædecessor Noster, postquam quamdam suam Constitutionem super suppressione, abolitione, & abrogatione quorundam Tribunalium, & nonnullorum Judicium peculiarium editam die IX. Septembris MDCXCII. publicaverat, per suum Chirographum Motus proprii expeditum, & manu propria signatum, omnia, & singula privilegia, & prærogativas, quibus Conservatores prædicti usque tunc gavisi fuerant, & ad illos spectabant, & pertinebant, præsertim quoad facultatem, & prærogativam nominandi, constituendique unum Romanæ Curiaz Prælatum in Judicem privativum Camerae Capitolii, qui omnes causas, activas, & passivas, in quibus ipsa Camera Capitolii jus vel interesse habere posset, privatè cognosceret & definiret, prout Conservatores pro tempore existentes ab antiquo tempore, nempe a Pontificatu fel. rec. Pauli II. Prædecessoris itidem Nostri constituere, & nominare consueverant, ut ex antiquo Almae Urbis prædictæ statuto lib. 3. cap. 2. haberi assereretur, de novo concessit, seu confirmavit, ac insuper eisdem Conservatores in sua Constitutione hujusmodi, quoad facultatem nominandi Judicem hujusmodi, minime comprehensos esse declaravit, quam quidem facultatem rec. mem. Clemens Papa XII. Prædecessor quoque Noster per aliud simile suum Chirographum motus proprii signatum die XXIII. Novembris MDCCXXXI. de novo concessit, & tunc, & pro tempore existentes Conservatores prædicti quamplurimos

Romanæ

1748.

Publicatio in Urbe peracta tribuitur speciali immunitatis omnibus facta.

Exemplis fides tribuitur.

Dat. Pont. ann. 9. die 14. Novembris 1748.

LXIV.

Proœmium.

Innocentius XII. qui Judices particulares sup. presserat.

Judicæ Camerae Capitolinae a suppressione exemit.

Clemens XII. Conservatoribus Urbis facultatem dicti Judicem nominandi confirmavit.

1748.

Quia tamen dubitari potest, ne facultas hujusmodi per Constitutiones Pontificis sublata fuerit.

Ideo Pontifex attendens antiquum & recentius Urbis statutum.

Et consuetudinem, in qua reperiuntur Conservatores.

Dictam facultatem de novo concedit.

Judici deputato communicat facultates opportunas.

Statuit, quod ab ejus decretis appellari nequeat, sed tantum peti commissio &c.

Quodque habetur tantquam Judex Ordinarius.

Clausula.

Romanæ Curie Prælatos unum in locum alterius vel defuncti, vel ad Cardinalatus dignitatem promoti, semper & usque nunc nominare & eligere perrexerunt. Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dicti exponentes vereantur, ne prærogativa hujusmodi per binas Nostros die xxvii. Februarii MDCCXLII. super abolitione, & xxi. Decembris MDCCXLV. super reformatione Tribunalium editas Constitutiones eis ablata sit, ac proinde facultatem hujusmodi per Nos confirmari, seu de novo concedi plurimum desiderant; Nobis propterea humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur ipsos exponentes specialibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & pœnis a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existant, ad effectum præsentium tantum consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, inhærentes antiquo statuto Almæ Urbis prædictæ anni MCCCCLXVI. lib. 1. cap. 12. & lib. 3. cap. 11. & cap. 25., nec non alteri statuto anni MDXIX. lib. 1. cap. 12. & cap. 36., ac denique uniformi observantiæ centum propemodum annorum; eisdem modernis, & pro tempore existentibus Conservatoribus dictæ Urbis, ut ipsi in Judicem Cameræ Capitolinæ unum ex Prælati Romanæ Curie Civem Romanum, qui tamen Magistratum, sive Officium inire nequeat, nisi postquam a Nobis, seu Romanis Pontificibus Successoribus Nostri, mediante Nostro, & Successorum prædictorum speciali rescripto, eoque actis publicis prædictæ Curie inserto approbati fuerint, eligere, & nominare possint, & valeant, facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus; eidemque Prælato sic, ut præferatur, eligendo, nominando, & approbando, auctoritate, & tenore prædictis itidem concedimus, & impertimur omnes, & singulas facultates, quoad causas civiles tam activas, quam passivas, tam motas, quam movendas, in quibus Fiscus, & Camera Capitolina interesse aliquod habere possit, tum in prædictis antiquis statutis Judici Cameræ prædictæ, tum in Chirographo ejusdem Clementis Prædecessoris Prælato hujusmodi attributas, cum eisdem juribus, & privilegiis, quibus in causis itidem Fiscalibus potiuntur, & gaudent Judices Cameræ Nostre Apostolicæ, & præsertim cum privilegio, quod ab ejusmodi Prælati in Judicem electi decretis, aut sententiis appellari nequeat, sed solum peti possit commissio appellationis, aut recursus ab audientia Nostri, & Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum; cum declaratione, quod ipse Prælati sic electus approbatusque, sit, atque esse intelligatur quoad causas supradictas Judex Ordinarius, atque ideo neque sportulas accipere possit, neque sub Constitutionibus revocatoris Judicum, & Tribunalium particularium hæctenus publicatis, vel in posterum quavis occasione a Nobis, seu Romanis Pontificibus Successoribus Nostri publicandis comprehensus censeatur. Decernentes easdem præsentis literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac dictis Conservatoribus plenissimè suffragari, sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter con-

tigerit attentari. Non obstantibus prædicta Innocentii Prædecessoris, ac Nostri super abolitione, & reformatione Tribunalium editis, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Almæ Urbis, & Cameræ Capitolinæ hujusmodi, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentis, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 11. Decembris 1748. Pontificatus Nostri Anno Nono.

D. Card. Passioneus.

Festorum dierum reductio in Regno Neapolitano citra Pharam & in Diocesis Messanensi & Panormitana.

Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis & Episcopis Regni Siciliae citra Pharam, nec non Messanensi & Panormitano Archiepiscopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM, sicut quædam sunt, ut inquit S. Leo Magnus Prædecessor Noster, quæ nulla possunt ratione convelli, ita multa sint, quæ aut pro consideratione ætatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari, illa semper conditione servata, ut in his, quæ dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec decretis Sanctorum Patrum invenitur adversum: Ea propter hæc Sancta Sedes, pro paterna erga universos Christianos benignitate, quoad integrum sibi fuit, consuevit supremam suam in his auctoritatem interponere, quæ cæteroquin ad majus divini cultus incrementum præscripta, aut per frigiditatem in nonnullorum cordibus caritatem, ad otium, luxuriamque convertuntur, aut ob rerum ad vitam traducendam necessarium inopiam, non sine conscientie angore contemnuntur. Cum itaque Charissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliae & Hierusalem Rex Illustris tum coram per se ipse, quum quatuor ab hinc annis Romam profectus est, tum sæpe alias per suos in Urbe Ministros id a Nobis studiosissimè efflagitaverit, ut pauperum calamitatibus sublevandis, qui opere faciundo victum lucrantur, sanctorumque dierum cultui, & Religioni amplificandæ, eorumdem Festorum dierum numerum imminuere dignemur: Nos in tanto negotio, nisi re tota sedulo perspecta, haud quidquam decernendum esse rati, id usque responsum dedimus: Nihil Nos de hujusmodi Ecclesiasticæ disciplinæ institutis prorsus immutatos, nisi per Archiepiscopos & Episcopos rogemur, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quique Domus Israël facti speculatores, quid ferant hominum, temporumque vicissitudines, cominus introspicunt: Immo id in animum induxisse Nostri (si quid in hac re foret innovandum) affirmavimus, ut salva & incolumi, solemnioribus diebus Festis, veteri disciplina de audiendo Sacro, & a servilibus operibus vacatione,

1748.

Derogatio contrariis

Die Pontificatus Anno IX. die 11. Decembris 1748.

LXV.

Procurator

Rex utriusque Siciliae peritus Pontificalium Festorum dierum reductio.

Responsum Pontifici, qui vota Episcoporum exquirere voluit.

iiidem

Episcopi omnes pro reductione supplicarunt.

Hinc Pont. primo excipit dies Festos, qui ab omni opere feriari esse debent.

Secundo quoad reliquos dies Festos illos ita servari jubet, ut audio Sacro, quibus operibus servilibus vacare possit.

Consultit in casu quod duae Ecclesiae unitae, singulae proprium Patronum habeant.

Hortatur Episcopos, ut Populos inoneant circa dierum Festorum oblationem.

isidem tantum servilibus curis per aliquot Festos dies, humanae necessitatis ratione habita, vacare indulgeremus, lege tamen astanti Sanctissimo Altaris Sacrificio nequaquam abrogata. Ab universis porro Fratemitatibus Vestris supplices, gravissimasque in idem argumentum literas accepimus, quibus plurima incommoda ex dierum Festorum frequentia in vestras respectivè Dioeceses, & Provincias invehi lamentabamini; ac de iis imminuendis accuratè differentes, eandem, ac Nos ipsi, rationem arbitrabamini esse ineundam: id propterea ejusdem Caroli Regis aequissimae voluntati, nec non piis Fratemitatum Vestrarum votis hac in re, quantum cum Domino possumus, obsecuti, Festorum dierum grandiore numerum ad modum revocandum existimavimus. Fratemitatibus itaque Vestris, Fratres Archiepiscopi, & Episcopi totius Regni Siciliae citra Pharam, ac Fratres Archiepiscopi Mellanen. & Panormitan. per praesentes committimus, & mandamus, ut unusquisque Vestrum in suis respectivè Provinciis, ac Civitatibus, & Dioecibus hanc de Festis diebus legem Auctoritate Nostra Apostolica edicat, nempe, ut diebus Dominicis Paschatis Resurrectionis, & Pentecostes, aliisque per annum Dominicis diebus; nec non diebus Circumcisionis, Epiphaniae, Ascensionis, Corporis Christi, & Nativitatis Domini; diebus Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis, & Conceptionis Beatae Mariae Virginis Immaculate; natali die Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli; die Festo omnium Sanctorum; ac Festo die ejusvis praecipui quarumcumque Civitatum, vel locorum Dioecesium praedictarum Patroni, pro veteri Ecclesiae Catholicae instituto, Sacris non tantum astare Christifideles vestrarum respectivè Civitatum, & Dioecesium teneantur; sed etiam a servilibus operibus feriati sunt: In reliquis vero Festis sive per Apostolicam hanc Sanctam Sedem, sive per Synodales quarumcumque Dioecesium hujusmodi Constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa voti per Christifideles Civitatum, Dioecesium, & Provinciarum hujusmodi, eorumque Majores facti, quod quoad hanc partem Auctoritate Nostra Apostolica per Vos commutari volumus, praecipis, praescriptisque, sacrosancto Missae Sacrificio intersint; caeterum negotiis familiaribus, servilibusque suis operibus, sine ullo proflis conscientiae scrupulo, incumbere integrum cuique esto. Ubi vero obtingit, unum eundemque Episcopum duabus praesente Ecclesiis invicem canonicè unitis (quod potissimum in Regno Siciliae citra Pharam evenit) quarum unaquaeque suum habet praecipuum Patronum, homines tantum illius Dioecesis, cujus Patroni Festivus dies recurrit, non vero alterius, volumus & praecipimus eodem die tum Missae Sacrificio adesse, tum a servilibus operibus sibi temperare. Quae cum ita se habeant, Fratemitates Vestras in Domino plurimum hortamur, ut Vos populos vestrae curae commissos quam sapientissimè edoceatis, quae ad justam, legitimamque dierum Festorum celebrationem pro temporum varietate pertinere videbuntur, qua spiritus alacritate, qua mentis contentione, qua cordis humilitate astare oporteat Sanctissimo Altaris Sacrificio, in quo Christus Dominus tradit semetipsum pro nobis oblationem, & hostiam Deo in odorem suavitatis, quam frequentes divinis Officiis, sacrisque Concionibus, Christianae Doctrinae explicationibus & explanationibus esse debeant, & quanti piaculi sit eos temerare dies, quos ad sui nominis gloriam amplificandam sibi Dominus consecravit. Ne autem per eos dies potissimum Christifidelium corda graventur in crapula, & ebrietate, ac cogitationibus secularibus, quam diligentissimè

curare debetis, ut profana quaeque, ludicra, & minus religiosa a publicis locis quam longissime amoveantur, etiam invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis: quod sanè non defuturum nequaquam dubitamus. Memores semper Prophetici illius oraculi, quo solemnitates, quas vitiosa consuetudine homines deturpant, tanquam stercus a Deo projiciendas, & disperdendas esse declaratur. Volumus autem, quod praesentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensa. Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non Provinciarum, Civitatum, Dioecesium, & locorum praefatorum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores praesentibus pro plene & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xii. Decembris MDCCXLVIII. Pontificatus Nostri Anno Nonno.

D. Card. Passioneus.

Erectio Cathedralis Ecclesiae Pinarolien.

LXVI.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sacrosancta B. Petri Principis Apostolorum specula, nullis Nostri meritis, sed inscrutabili Divinorum Judiciorum altitudine collocati ad universum Gregem Dominicum oculos Nostrae mentis intentos semper habemus, more vigilis pastoris inspicientes, quid Apostolicae providentiae impendere debeamus, ut Grex ipse ubique gubernetur utiliter, & ad Coelestia Pascua fideliter dirigatur. Hinc, si ratio exigat, & Animarum utilitas persuadeat, ut in aliquo insigni Oppido nova Sedes Episcopalis instituat, id quidem tantò libentius, promptiusque curandum, ac congruè exequendum censemus, quanto studiosius alicujus incliti Regis pietas novae Sedis hujusmodi institutionem deposcit, & exoptat, & Nos, rerum, & locorum circumstantiis diligentius consideratis, majori Divini Nominis gloriae, commodiori Christifidelium disciplinae, & Orthodoxae Religionis incrementis arbitramur in Domino multifariam prodesse, & salubriter expedire.

Cum itaque, sicut ex insinuatione Charissimi in Christo Filii Nostri Caroli Emanuelis Sardiniae Regis Illustris Nobis per dilectum filium Joannem Baptistam Balbis Simeonem Comitem de Rivera Senatorem Taurinen., ejus apud Nos, & Sedem Apostolicam Administrum facta, accepimus, Monasterium Abbatia nuncupatum Sanctae Mariae Oppidi Civitatis nuncupati Pinarolii Sancti Benedicti, seu Cisterciens. Ordinis

Transumptis fidem praestari praecipit.

Et derogat contrariis.

Abbas

Procerium.

Infantia Regis Sardiniae pro erectione Cathedralis Ecclesiae in Oppido Pinarolien. Status Monasterii S. Mariae dicti Oppidi eius juri dicto, & prerogativa.

Nihilus

1748.

Nullius Diocesis Provinciae Taurinensis, quod de Jurepatronatus ejusdem Caroli Emanuelis Regis, ratione Ducatus Sabaudiae, cujus ipse Carolus Emanuel Rex etiam Dux existit, ex fundatione, vel dotatione, aut ex Privilegio Apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, fore dignoscitur, ac cujus Abbas pro tempore existens particulare & separatim Territorium habet, ac Jurisdictionem quasi Episcopalem in praefato Oppido, nec non in uno de Riva, & alio de Bardenasca, ac alio de Abbatia, seu Sancti Verani pariter nuncupato, nec non alio Sancti Petri similiter nuncupato, ac alio de Talucco, & alio de Portis, ac alio de Villar Perosa, & alio de Tagliareto, ac alio de Pinafca, & alio de Perosa, ac alio de Meana, & alio Sancti Secundi itidem nuncupato, ac alio de Mirandolo, & alio de Turina, seu vulgo inverfo Porte, ac alio de Pomareto, & alio de Facto, & Riclareto, ac alio de Perero, & alio Sancti Martini, etiam nuncupato, ac alio de Masello, & alio de Chiabran, & Maniglia, ac alio de Rodoreto, & alio de Prali, nec non alio de Famolasco, & alio de Mombello, ac reliquo de Lagnasco sibi subiectis locis exercet, ac Synodum convocare, & in ea Examinatores deputare consuevit, dicti Monasterii Commenda, in quam illud ex concessione Apostolica ad vitam obtineri consuevit, per obtinuum illius ultimi Possessoris Commendatarii extra Romanam Curiam defuncti cessante, adhuc eo, quo ante Commendam ipsam vacabat, modo vacare noscitur ad praesens.

Qualitates
ejusdem Op-
pidi.

Oppidum verò praefatum perantiquum, & Caput Provinciae, fatisque celebre, & insigne existit; cum in eo reperiantur multae Nobiles Familiae, ac frequentes Incolae numerum quinque millium excedentes, literarum scientia, bonarum artium peritia, morumque urbanitate respectivè praediti, nec non praeter unam, & alteram infra scriptas Collegiatis Ecclesias, duo Sanctimonialium, & quatuor Virorum, unum videlicet Fratrum Sancti Dominici Praedicatorum nuncupatorum, & aliud Fratrum Sancti Augustini Heremitarum, & reliquum Fratrum ejusdem Sancti Francisci Capuccinorum respectivè nuncupatorum respectivè Ordinis Coenobia, nec non Collegium Presbyterorum Regularium Societatis Jesu, & Hospitium pro Puellis Orphanis, duo quoque Hospitalia, alterum Charitatis nuncupatum, alterum verò pro Infirmis, & Infantibus expositis, nec non Peregrinis recipiendis, ac Hospitium magnificè extructum pro Cathecumenis, & Haereticis Vallium illarum Partium ad Fidem Catholicam noviter conversis.

Aliz illius
prerogativae.

Pro temporali autem ipsius Oppidi, totiusque Provinciae, cujus illud, ut praefertur, Caput existit, gubernio, & regimine resideat inibi Gubernator cum Officialibus Status majoris, & militari praesidio, nec non adsint Inspector, & Praefectus tam pro Oppido, quam pro illius Provincia praefatis: proptereaque inter illustria, & celebriora illarum Partium Oppida recensetur, dignumque, & accommodum reputetur, ut Pontificali Sede per Nos, ut infra, decoretur, & ad Episcopalis Civitatis honorem evehatur.

Status duarum
Collegiarum Ec-
clesiarum i-
bidem exist-
entium.

Cumque insuper in primodicto Oppido una Sancti Donati, & altera seculares, & Collegiatae, quae etiam Parochiales existunt, Ecclesiae Sancti Mauriti in vicem perpetuò sic unitae, ut earum Praepositus & Canonici unum & idem Capitulum unius, & alterius Collegiarum hujusmodi constituant, & in ipsis Collegiatis Ecclesiis una Praepositura, quae in utraque earum Dignitas principalis, & unica existit, ac quindecim Canonici, totidemque Praebendae, quatuor videlicet, totidemque omnino liberae

collationis, ac reservationibus, ac affectionibus Apostolicis obnoxii, & obnoxiae, quos, & quas pro tempore respectivè obtinentes, pro eo, quod eis datum fuit colligere Decimas tritici & vini ad rationem duorum pro quolibet centenario; & anno, Canonici Decimantes nuncupantur, qui alias cumulativè cum Praeposito praefato munia Parochialia, Praepositus quidem in ambabus, Canonici verò Decimantes nuncupati hujusmodi duo in una, & alii duo in altera Collegiatis Ecclesiis praefatis respectivè explebant, ac alii quinque, totidemque, qui, & quae, ut etiam accepimus, olim de Jurepatronatus laicorum, certarum videlicet Familiarum ex fundatione, vel dotatione respectivè existebant, nunc verò, Familiis hujusmodi penitus extinctis, ad illos, & illas pro tempore respectivè vacantes Nominatio, seu Praesentatio Personarum idonearum in eis ad Nominatorem, seu Praesentationem hujusmodi, per Ordinarium loci, aut alias respectivè instituendarum, ad pro tempore existentes Capitulum, & Canonicos unius, & alterius Collegiarum Ecclesiarum hujusmodi, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis praefatis, aut ex eorum respectivè fundatione praefata forsitan semper, & quodcumque spectat, & pertinet, ac reliqui sex Canonici, totidemque Praebendae, qui, & quae, ut similiter accepimus, etiam de Jurepatronatus laicorum ex fundatione, vel dotatione existunt, nec non sex perpetua simplicia, personalem tamen residentiam requirentia, ac servitium Chori annexum habentia Beneficia Ecclesiastica, quae pro tempore respectivè obtinentibus nonnullas Missas celebrandi, seu celebrari faciendi onus incumbit, tria nimirum in una, & reliqua tria in altera ex dictis Collegiatis Ecclesiis respectivè fundata, quorum unum, quod Joannes Antonius Solar, omnino liberae collationis existit, ad alia duo, quae Henricus Marsiglia, & Joannes Michael Julianus, dum illa pro tempore vacant, Nominatio, seu Praesentatio Personarum idonearum, in eis ad Nominatorem, seu Praesentationem hujusmodi, per eundem loci Ordinarium, aut alias respectivè instituendarum, etiam ad pro tempore existentes Capitulum, & Canonicos praefatos, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis praefatis, seu ex eorum fundatione forsitan semper, & quodcumque, similiter spectat & pertinet; Reliqua verò tria, quorum unum Petrus Demolin, & aliud Prosper Bortal Clerici, seu Presbyteri dilecti quoque filii ad praesens respectivè obtinent, tertium autem certo, quem praesentibus haberi volumus pro expresso, modo vacavit, & vacat ad praesens, ut pariter accepimus, de jurepatronatus laicorum, videlicet dilectorum pariter filiorum illorum de Lanteri, & de Bortal, & de Caluso respectivè Familiarum ex fundatione, vel dotatione respectivè existunt, & super cujus jurepatronatus pertinentia quoad Beneficium vacans hujusmodi his, & causa in Partibus, seu in Romana Curia praefata coram certo, seu certis earundem Partium Judice competente, seu Judicibus competentibus inter unam praefatorum de Lanteri, & alteram Familias dilectorum itidem filiorum illorum de Aquilant ex una, & altera partibus ante, vel post praefatam illius vacationem introducta, in prima, seu alia veriori instantia pendet indecisa, erecti, & instituti, ac erectae, & institutae, nec non erecta & instituta reperiantur.

Quamquam verò Praepositus, & Canonici pro tempore existentes praefati unum, & idem Capitulum unius, & alterius Collegiarum Ecclesiarum hujusmodi, ut praefertur, constituant, diversimode tamen pro diversitate Fundationum, in una, & altera Collegiatis Ecclesiis praefatis Chorus dirigatur, & Divina peragantur

Officia;

Officia; & Præpositus quidem in alterutra pro e-
jus libito Divinis Officiis interfit, Canonici autem
præfati alii uni, alii alteri ex dictis Collegiatis Ec-
clesiis sine vicissitudine respectu deferviant, fol-
lumque omnes Canonici præfati infimul sacris
functionibus interfit in primodicta Collegiata
Ecclesia quibusdam anni solemnitatibus, ac etiam
infimul convenienter pro eligendis Vicerectoribus
pro Curæ Animarum Parochianorum unius, &
alterius Collegiatarum, quæ etiam Parochiales,
ut præfertur, existunt, Ecclesiarum præfatarum,
quam Præpositus, & quatuor Canonici Deciman-
tes nuncupati prædicti olim exercebant, exerci-
tio, itaque pro eligendis aliis quatuor Vicerec-
toribus ad curam Animarum Parochianorum in
locis Buriacchi, & Rivæ, ac Bernedafchæ, &
Taluhi existentium fimiliter exercendam. Ver-
rum primodicta Collegiata Ecclesia in honorem
præfati Sancti Donati dicata aptior, & magis
accommoda dignoscatur, ut ad Cathedralis Ec-
clesiæ statum, & Dignitatem per Nos etiam, ut
infra, sublimetur.

Collegiata
Ecclesia S.
Donati dig-
nior cen-
setur, ut in Ca-
thedralem
erigatur.

Cessio Mo-
nasterii Ul-
rien. causâ
hujus erectio-
nis.

Quod ut amplioribus eveniat successibus, di-
lectus fimiliter filius Joannes Baptista Dorlier de
Saint Innocent Presbyter, qui Monasterium Præ-
posituram nuncupatum Sancti Laurentii de Plebe
Martyrum nuncupati Ulrien. Ordinis Sancti Au-
gustini Canonicorum Regularium Nullius, seu
Taurinen. Diocesis, in ea tamen Delphinatus
parte positum, quæ in fœderibus Pacis initis cum
Claræ memoriæ Ludovico hujus nominis XIV.,
dum in humanis ageret, Galliarum Rege Chri-
stianissimo, Regiæ Domui Sabaudicæ cessa fuit,
ad quod, dum illud pro tempore vacat, Nomi-
natio Personæ idoneæ Romano Pontifici pro tem-
pore existenti faciendâ ad præfatum Carolum E-
manuelem Regem spectat, & pertinet, in Com-
mendam ad sui vitam ex concessione Apostolica
obtinere, ad infrascriptorum effectum, Commen-
dæ secundodicti Monasterii, in quam illud ad vi-
tam ex simili concessione Apostolica obtineri con-
suevit, ac omni, & cuiuscumque Juri sibi in secun-
dodicto Monasterio, illiusque regimine, & ad-
ministracione, vel ad illud quomodolibet com-
petenti, & per eum præfento, in manibus No-
stris spontè, & libere cedere proponat, & ex
nunc cedat.

Donatio a
Rege facta.

Idemque Carolus Emanuel Rex, pro ingenti
ejus Religione, & Catholici Principis pietate,
plurimum cupiens Cathedralis Ecclesiæ in pri-
modicta Oppido institutionem, ut præter alias,
quæ ex Divinorum celebratione proficiuntur,
utilitates, futuris inibi Episcopus pro tempore
residens Pontificalis Dignitatis splendore, & ver-
bo prædicationis, nec non Sanctorum Operum
exemplo, fructuque orationis, Catholicæ Fidei
veritatem exhibeat Hæreticis in vicinis Vallibus
commorantibus, eosque ab hæreticæ pravitatis
erroribus ad viam salutis, operante Domino, re-
vocet, & reducat, pro commodâ ipsius futuri E-
piscopi habitatione, & residentia, nec non pro
Seminarii Puerorum Ecclesiastici institutione, do-
nec tamen, & quousque Domus Episcopalis, &
Seminarii hujusmodi ædificia construantur, aut a-
liter utriusque congruè, & sufficienter providea-
tur, usum Palatii Gubernii in primodicta Oppi-
do existentis ad utrumque effectum satis apti &
capacis, assignare proponat, & ex nunc libenter
& liberaliter assignet.

Incipit dif-
positiva.

Nos igitur, qui primodicti Oppidi statum, & in-
signitate, aliisque circumstantiis universis matura
consideratione pensatis, congruum esse censemus
novæ Sedis Episcopalis in ipso primodicta Oppi-
do plantationem; eamque, ac omnia, & singula
per Nos, ut infra, disponenda Catholicæ Fidei
propagationi, Christianissimæ ædificationi, & spi-
rituali consolacioni, Divinique Cultus incrementis
valde profutura confidimus, eximium ejusdem
Caroli Emanuelis Regis zelum, & religiofa defi-

deria plurimum in Domino laudantes, eaque A-
postolicæ Nostræ benignitatis Ministerio profo-
qui volentes, necnon secundodicti Monasterii
Commendæ cessionem admittentes, Motu pro-
prio & ex certa scientia, deque Apostolicæ pote-
statis plenitudine, in secundodicta Collegiata Ec-
clesia Sancti Maurii Collegialitatem tantum, ita
ut illa ex nunc Collegiata esse desinat, & deinceps
primodictæ Collegiata Ecclesiæ Sancti Donati in
Cathedralem Ecclesiam a Nobis, ut infra, erigen-
dæ subjunctive tantum unita, & annexa remaneat,
necnon in uno, & altero Monasteriis præfatis
quovis ea modo, aut ex aliorum quorumcumque
Personis, seu per similem vel aliam liberam se-
cundodicti Joannis Baptistæ quoad secundodic-
tum, quo verò ad primodictum Monasteria, seu
per liberam dicti Defuncti, vel quorumvis alio-
rum cessiones de illis, illorumque respective regi-
mine, & administracione præfatis, in Romana
Curia præfata, vel extra eam etiam coram Nota-
rio publico, & testibus sponte factas, aut Con-
stitutionem felicis recordacionis Joannis Papæ
XXII. Prædecessoris Nostrî, quæ incipit *Exe-
crabilis*, vel assequutionem alterius Beneficii Ec-
clesiastici quavis auctoritate collati, una, & alte-
ra Commendis præfatis cessantibus, vacant, etiam si
tanto tempore vacaverint, quod eorum provisio
juxta Lateranensis Statuta Concilii, aut alias Ca-
nonicas sanctiones ad Sedem Apostolicam legiti-
me devoluta existat, illaque ex quavis causa ad
Sedem eandem specialiter, vel generaliter perti-
neat, & ad illa consueverit quis per Electionem
assumi, eisque Cura etiam Jurisdictionalis immi-
neat Animarum, & super regimine, & ad-
ministracione præfatis inter aliquos Lis in illius petito-
rio vel possessorio, vel quasi molestia, cujus litis
statum præsentibus haberi volumus pro expresso,
pendeat indecisa, dummodo tempore Datæ præ-
sentium Monasteria præfata aliis canonicè com-
mendata non existant, & de uno, & altero Mo-
nasteriis hujusmodi consistorialiter disponi consue-
verit, seu debeat, illorumque provisio ad Nos,
& Sedem Apostolicam præfata ex quavis causa
pertineat, in primodicta Monasterio videlicet,
cujus fructus, redditus, & proventus, ad sexcen-
tum florenos auri in Libris Camera Apostolicæ,
ut fimiliter accepimus, taxari reperiuntur, Abba-
tiam duntaxat, & consuetudinem primodictum
Monasterium commendandi, una cum illius Men-
sa Abbatiali, quæ, sicut etiam accepimus, seorsim,
& separata a Mensa Conventuali reperitur; firmis
tamen, & illatis, ac salvis, & intactis in eorum Re-
gulari statu remanentibus ipsius primodicti Mo-
nasterii Abbatia Clausurali, Conventuque, ac
Mensa Conventuali, eorumque Juribus, mem-
bris, & pertinentiis universis; de præfati Caroli
Emanuelis Regis consensu, Apostolica auctoritate
perpetuo suppressimus, & extinguimus, Ecclesiam
vero, & Fabricam, seu Ædificium ejusdem pri-
modicti Monasterii, in quo Ædificio dilecti eidem
Filii Conventus, & Monachi Ordinis Cisterciæ,
Congregacionis Reformatorum S. Bernardi ad
præfens inhabitant, quæque ad illius Abbatem per-
petuum Commendatarium ante suppressionem, &
extinctionem hujusmodi legitime spectabant, &
pertinebant, eidem Conventui, & Monachis
nunc, & pro tempore existentibus dicta Apo-
stolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, &
appropriamus: Cum hoc tamen, quod iidem
pro tempore existentes Conventus, & Monachi,
in memoriam concessionis, & appropriationis Ec-
clesiæ, & Ædificii hujusmodi, ac in signum su-
premi Domini, quatuor libras cereæ albæ quot-
annis die Festo Assumptionis Beatæ Mariæ Vir-
ginis futuro Episcopo Pinarolien. pro tempore
existenti, vel alteri pro eo Missarum Solemnia in
primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedralem
Ecclesiam a Nobis per præfentes, ut infra, eri-
genda celebranti, per ejusdem primodicti Mo-

Suppressio
Collegiatae S.
Maurii.

Et dicto-
rum Mona-
steriorum.

Monasterii Procuratorem præstare, & tribuere teneantur. In secundodictò autem Monasterio, illiusque Præpositura, & Ecclesia Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati, præfatum Ordinem Sancti Augustini Canonicorum Regularium, necnon Conventualitatem, omnemque statum, essentiam, naturam, officia, & Instituta Regularia, ac etiam consuetudinem secundodictum Monasterium commendandi, firmis tamen in infra scripto sæculari statu remanentibus Præpositura præfata, illiusque titulo, & denominatione, de simili præfati Caroli Emanuelis Regis consensu, pari Apostolica auctoritate itidem perpetuo suppressimus, & extinguimus, necnon secundodictum Monasterium, illiusque Præposituram, & Ecclesiam præfatas, ac membra, loca, res, & proprietates ad Præposituralem & Conventualem Mensas ejusdem secundodicti Monasterii quomodolibet spectantia, & pertinentia, ac dilectos pariter filios modernum infra scriptum secundodicti Monasterii Priorem, ac Joannem Agnetem de Geneis, & Josephum Antonium de Roux, ac Dominicum de Reymond, & Franciscum Marchet, & Josephum Fantin, & Joannem Chalmas, ac Josephum Antonium Matthæum Bonardel, & Joannem Sertour, ac Joannem de Fazi Canonicos Regulares Ulteni, dicti Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium in eodem secundodictò Monasterio una cum illius Priore præfato actu claustraliter viventes, necnon quoscunque alios Canonicos Regulares ejusdem Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, qui in Congregatione Ulteni hujusmodi expresse professi existant; quique vagi sint, & in Ditionibus dicti Caroli Emanuelis Regis, aut alibi Conventualiter, seu Claustraliter non vivant, ad statum Sæcularem dictæ Apostolica auctoritate etiam perpetuo redigimus, & immutamus, privilegiis tamen, Indultis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, præminentis, insignis, prærogativis, honoribus, facultatibus, Indulgentiis, & aliis gratis quibuscunque tam spiritualibus, quam temporalibus, & mixtis, secundodictò Monasterio, illiusque Præposituræ, Ecclesiæ, & Conventui, ac Præpositurali, & Conventuali Mensis præfatis, ac Officiis, membris, locis, & Beneficiis, si quæ sint, Apostolica, vel alia quavis auctoritate hæcenus quomodolibet concessis, ac etiam de Jure, consuetudine, privilegio, aut aliis quomodolibet competentibus, quoad ea tamen, quæ sunt in usu, ac Sacris Canonibus & Constitutionibus Apostolicis, seu statui sæculari, & ordinationibus per Nos in præsentem secularizationem præscriptis non repugnent, in omnibus & per omnia, perinde ac si status Regularis hujusmodi minime immutatus foret, salvis, firmis, & illævis remanentibus. Infuper omnes, & singulos Canonicos Regulares præfate Congregationis Ulteni, tam superius nominatos, & cognominatos, ac in secundodictò Monasterio ad præsens claustraliter viventes, quam alios vagos, & in Ditione ipsius Caroli Emanuelis Regis, aut alibi versantes, & Conventualiter non viventes, ab omni Apostasiæ, & inhabilitatis macula, sive nota, necnon excommunicationis, aliisque sententiis, censuris, & pœnis, earumque, propter votorum suorum, ac Institutorum Regularium Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium hujusmodi transgressum, incursum, castitatis tamen voto excepto, ac ab omni obligatione, & vinculo observantiarum Constitutionum, Ordinationum, Institutorum, & consuetudinum Regularium dictæ Congregationis, & Ordinis hujusmodi, quem professi fuerunt, & a quacunque votorum ab ipsis emissorum, præfato Castitatis voto excepto, & regula, juniorum observantia, ciborum abstinentia, & habitus Regularis delatione, ita quod ipsi de cætero, quoad vixerint, in habitu, tonsura, Divinorum Officiorum celebratione, ceremoniis, ritu,

incessu, victu, moribus, & vivendi modo, Presbyteris mere sæcularibus omnino, & ubique, sine ullo conscientie scrupulo se conforment, & pro Presbyteris mere secularibus habeantur, & censentur, ac Jurisdictioni Ordinariorum Locorum, in quibus eos respective commorari contigerit, omnino subiaceant, in utroque foro Apostolica auctoritate præfata absolvimus, & totaliter liberamus, necnon cum omnibus Canonicis Regularibus ad sæcularem statum per Nos, ut præfertur, redactis præfatis, ut ipsi, & eorum singuli, quæcumque, & quæcumque cum Cura, & sine Cura beneficia Ecclesiastica, etiam si Canonicatus, & Præbendæ, Dignitates etiam majores, & Principales, Personatus, Administrationes, & Officia etiam Curata, & Electiva etiam in Pinarolien. a Nobis per præsentem ut infra erigenda, aliisque Cathedralibus, Metropolitanis, Collegiatis, & aliis Ecclesiis, seu si Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ fuerint; si eis aliis canonicè conferantur, aut ipsi eligantur, præsententur, aut alias assumantur ad illa, & instituantur in eisdem, in omnibus, & per omnia ad instar Presbyterorum sæcularium recipere, & obtinere, & dummodo plura simul non sint, quam quæ canonicè permittuntur, quoad vixerint, retinere, necnon quæcumque Pensiones annuas super similibus, vel dissimilibus Beneficiis Ecclesiasticorum, ac etiam Mensarum Archiepiscopali, Episcopali, & Abbatiali fructibus, redditibus, & proventibus, ac etiam distributionibus quotidianis, Apostolica eis auctoritate reservandas, aut in eos etiam canonicè transferendas, etiam quoad vixerint, similiter in omnibus, & per omnia ad instar eorumdem Presbyterorum Sæcularium percipere, exigere, levare, ac in suos usus, & utilitatem convertere libere, & licite valeant, eadem Apostolica auctoritate dispensamus. Itemque eis, & eorum singulis, ut de quibuscunque bonis, & rebus ad ipsos, & eorum quemlibet deinceps spectandis, & per eos post præsentem secularizationem, legitime tamen, & licite acquirendis, in favorem quarumcumque Personarum, de Jure tamen capacium, testari, vel alias disponere, eisque ab intestato decedentibus, legiimi eorum Heredes succedere, utque ipsi, & eorum singuli de cætero in quibuscunque bonis Paternis, & Maternis, ac aliorum Consanguineorum, seu Cognatorum suorum, vel aliorum quorumcumque, tam ex testamento, quam ab intestato succedere, & illa donationis, legati, vel alio quovis Titulo consequi, & habere, exceptis tamen iis, ad quæ fuerit qualitercumque, & quomodocumque, ante eandem præsentem secularizationem, jus tertio quæsitum, sive sint bona, hereditates, successiones, legata, Primogenituræ, & Fideicommissa quæcumque, tempore datæ præsentium aliis jam delata, & actu, ob antiquam incapacitatem, vel renunciacionem ipsorum Canonicorum Regularium ad Sæcularem statum a Nobis per præsentem, ut præfertur, redactorum, jam aliis effective acquisita, & ab eis possessa; & dummodo non sint bona comprehensa in renunciacionibus per eos antea factis, quæ propter præsentem secularizationem, & rehabilitationis gratiam, non valeant ullatenus revocari, vel infirmari, etiam libere, & licite possint, & valeant, auctoritate præfata concedimus, & indulgemus.

Prævis autem suppressionibus, extinctionibus, & Secularizatione præfatis, primodictum Oppidum in Civitatem Episcopalem, Pinarolien., ut antea, nuncupandam, cum omnibus Juribus, honoribus, & prærogativis, quibus aliæ Civitates Pontificali Sede insignitæ, & earum Cives utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, atque uti, frui, potiri, & gaudere possint, & poterunt quomodolibet in futurum;

Primo.

Erectio
Oppidi Pinarolii in Civitatem.

Primodiçam vero Collegiatam Ecclesiam Sancti Donati in Cathedrali Ecclesia, Archiepiscopo Taurinen. pro tempore existenti Metropoliti jure subjectam, sub Invocatione Sanctæ Mariæ, necnon Sanctorum Donati, & Mauriti præfatorum, ac in ea Sedem Episcopalem pro uno Episcopo Pinarolien. etiam nuncupando, qui eidem Ecclesiæ, illique Civitati Pinarolien., ut præfertur, nuncupandis, & Dioecesi etiam Pinarolien., ut infra, constituendæ præsit, Abbates inferiores, Prælatos, & alios ad Synodum convocet, & omnia, ac singula Jura, Officia, & Munia Episcopalia habeat, & exerceat, cum suis Capitulo, sigillo, arca, Mensa Episcopali, cæterisque Cathedralibus, & Pontificalibus Insigniis, nec non Juribus, jurisdictionibus, facultatibus, præminentibus, prærogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus, & Indultis realibus, personalibus, & mixtis, quibus aliæ Cathedralis Ecclesiæ, earumque Præfules quomodolibet, non tamen titulo oneroso, seu ex Indulto, aut privilegio particulari, similiter utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, atque uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum.

Utque primodiçta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigenda ex omni parte perfectior reddatur, condignoque Capitulo, & Canonicorum etiam Dignitates inibi obtinentium numero concederetur, prævia omnium, & singulorum Canonicatum, & Præbendarum, nec non trium Beneficiorum de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentium, ac servitium Chori annexum habentium, in secundodiçta nuper Collegiata Ecclesia S. Mauriti nunc sine Collegialitate remanente fundatorum præfatorum, de ipsa nuper Collegiata Ecclesia S. Mauriti nunc sine Collegialitate, ut præfertur, remanente, ad primodiçtam Collegiatam S. Donati in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigendam translatione, ita ut ex nunc de cætero tam Præpositi, quam quindecim Canonicorum, ac sex Beneficia præfata pro tempore obtinentium servitium in Divinis Officiis, aliisque Functionibus præstandum, in unum coalescat, & ad unam nimirum primodiçtam Collegiatam in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigendam redactum remaneat, cum facultate tamen se conferendi de per se, vel una cum toto infra scripto Capitulo, ad ipsam nuper Collegiatam Ecclesiam Sancti Mauriti nunc sine Collegialitate, ut præfertur, remanente in solemnioribus Anni Festivitatibus ad Sacras Functiones inibi peragendas: Insuper salvis, & integris omnino remanentibus Præposituræ, & singulorum Canonicatum, & singularum Præbendarum præfatorum fructibus, & oneribus, ita quod illam, & illos nunc, & pro tempore respective obtinentes, eidem annuis redditibus, & emolumentis, quibus hæcenus gavisi sunt, etiam deinceps gaudere. & e contra omnia onera eis respective incumbentia, ut prius, adimplere, & supportare respective debeant, & teneantur, in eadem primodiçta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigenda, præter Præposituram præfatarum, quam Dilectus quoque Filius Josephus Maria Garombi ad præfens obtinet, & quæ deinceps secunda inibi Dignitas existat, ac cujus collatio, provisió, & omnimoda alia dispositio, dum illam pro tempore quomodolibet vacare contigerit, ad Sedem Apostolicam, vice, & loco Archidiaconus a Nobis ut infra erigendi, ac Dignitatis inibi post Pontificalem majoris, & de infra scripto Jurepatronatus dicti Caroli Emanuelis Regis extituri, semper, & quodcumque, ut antea, spectet, & pertineat, ac præter quindecim Canonicatus, totidemque Præbendas præfatos, quorum quatuor Canonicatus, totidemque Præbendæ omnino liberæ collationis,

etiam ut antea, existant, & ad alios quinque Canonicatus, totidemque Præbendas olim de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentes, pro tempore respective vacantes, Nominatio, seu presentatio Personarum idonearum, in eis, ad Nominacionem, seu Presentacionem hujusmodi, per Ordinarium Loci, aut alias instituendarum, prout hæcenus ad Capitulum, & Canonicos unius, & alterius Collegiatarum Ecclesiarum præfatarum, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis, aut si in eorum, & earum respective fundacione reservationes, & affectiones hujusmodi exclusæ reperiantur, aut specialiter, & expresse caveatur, illos, & illas semper censendos, & censendas esse de Jurepatronatus Laicorum, semper, & quodcumque, spectavit, & pertinuit, de cætero ad primodiçtam Collegiatam Ecclesiam in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigendam Capitulum & Canonicos, etiam Præposituram, aliasque Dignitates a Nobis etiam, ut infra, erigendas respectivè obtinentes, similiter, æque, & pariformiter omnino spectet, & pertineat.

In reliquis vero sex Canonicatibus, totidemque Præbendis de dicto Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentibus, Jurepatronatus, & presentandi laicale hujusmodi iis, quibus illud de Jure respective competit, saluum, integrum, & illæsum omnino remaneat, ac præter sex Beneficia servitium Chori, ut præfertur, annexum habentia præfata, deinceps Mansionariatus, seu Beneficiatus nuncupanda, quorum unum omnino liberæ collationis, ut antea, remaneat, ad alia duo etiam de Jurepatronatus Laicorum olim, ut præfertur, existentia pro tempore respective vacantia, Nominatio, seu presentatio Personarum idonearum in eis ad Nominacionem, seu presentacionem hujusmodi per Ordinarium Loci, aut alias instituendarum, prout hæcenus, ad Capitulum & Canonicos unius, & alterius Collegiatarum Ecclesiarum præfatarum, cessantibus reservationibus, & affectionibus Apostolicis præfatis, aut si etiam in eorum respective fundacione reservationes, & affectiones hujusmodi exclusæ reperiantur, aut etiam specialiter & expresse caveatur illa semper censenda esse de Jurepatronatus Laicorum, semper, & quodcumque spectavit & pertinuit, de cætero itidem ad primodiçtam Collegiatam Ecclesiam in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigendam Capitulum, & Canonicos etiam Præposituram præfatarum aliasque Dignitates a Nobis etiam, ut infra, erigendas obtinentes, æque, & pariformiter omnino spectet, & pertineat. In reliquis vero tribus posterioribus Beneficiis hujusmodi de Jurepatronatus Laicorum, ut præfertur, existentibus, Jurepatronatus, & presentandi laicale hujusmodi dictis respectivè Familiis, quibus illud de Jure competit, & quoad ulimodiçtum Beneficium hujusmodi, illi Familiæ, vel illis Familiis, cui, vel quibus per eventum primodiçtæ liti illud adjudicari contigerit, itidem firmum, saluum, & illæsum respectivè remaneat.

Ad augendum Capitularium præfatorum numerum, unum Archidiaconatum, qui inibi post Pontificalem major, pro uno Presbytero in Theologia Magistro, vel in utroque, seu saltem Canonico Jure Doctore, aut Licentiatum in aliqua approbata Universitate Studii generalis, futuro primodiçtæ Collegiata Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesia, ut infra, erigendam Archidiacono, a præfato Carolo Emanuele, & pro tempore existente Sardinia Rege Illustri, ratione præfati Ducatus Sabaudia, ad illum pro tempore vacantem presentando, ac unum Archipresbyteratum, qui tertia, pro uno Archipresbytero, ac unum Cantoratum, qui quarta, pro uno Cantore, & unum Thesaurarium, qui

quinta, pro uno Thefaurario ab eodem Carolo Emanuele, & pro tempore existente Sardinia Rege, ratione Ducatus hujusmodi, ad eundem Thefaurarium etiam pro tempore vacantem pariter presentando, qui unam Missam qualibet hebdomada in suffragium Animarum supremorum Principum Regiæ domus Sabaudicæ defunctorum in perpetuum celebrare teneatur, ac unum Primiceriatum, qui sexta, inibi respective Dignitates existant, qui Archidiaconatus, & Archipresbyteratus, ac Cantoratus, & Thefaurarius, necnon Primiceriatu præfati, quilibet illorum videlicet, sicuti etiam quæ Præpositura præfata, a sex ex ipsis primordicæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesiâ, ut infra erigendæ, Canonicis etiam una cum suis respective Canonicibus, & Præbendis, absque dispensatione Apostolica obtineri possint, & debeant, pro uno Primicerio, nec non duos alios Canonicos, totidemque Præbendas, quæ nullo unquam tempore Juri optionis subjaceant, unum videlicet, & unam, qui Archidiaconatus, ac alterum, & alteram, qui Primiceriatu præfatis semper respective adherere, & insimul cum eisdem Archidiaconatu, & Primiceriatu respective conferri, & absque dispensatione Apostolica obtineri etiam debeant; pro ipsis futuris Archidiacono, & Primicerio etiam Canonicis primordicæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesiâ, ut infra, erigendæ existuris, ab ipso Carolo Emanuele & pro tempore existente Rege præfato, ratione Ducatus hujusmodi, ad unum, & alterum Canonicos, unamque, & alteram Præbendas, ut infra, erigendos & erigendas hujusmodi, quomodolibet pro tempore respective vacantes, etiam presentandis. Demum unam, quam Joseph Vagnono, in Theologalem, ac alteram Præbendas, quam Hiacyntus Benando modo ni primordicæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesiâ, ut infra, erigendæ Canonici dilecti quoque Filii ad præsens respective obtinent, & quorum ad id expressus respective accedit assensus, in Penitentiariam respective Præbendas, quæ itidem Juri optionis nullo unquam tempore subjaceant, ita ut deinceps de uno, & una Theologali, quos Joseph, ac de altero Canonicibus, & altera Penitentiaria nuncupandis Præbendis hujusmodi, quos Hiacyntus præfatis ad præsens, ut præfertur, respective obtinent, quoties deinceps illos, & illas pro tempore quomodolibet respective vacare contigerit, prævio Concursu disponi, ac uni, & alteri Presbyteris etiam Magistris in Theologia, aut in utroque, vel saltem Canonico Jure Doctoribus, aut in Decretis respective Licentiatis provideri debeat, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac gloriosissimæ Virginis Mariæ, eorumdemque Sanctorum Donati, & Mauritii honorem, Fideique Catholicæ exaltationem, Apostolica auctoritate præfata perpetuo erigimus, & instituímus.

Dismembratio Locorum & Ecclesiarum a Jurisdictione aliorum.

Præterea a Dioecesi Taurinen, quindecim, unum videlicet de Campione, & aliud de Fenile, ac aliud de Bibiana, & aliud Sancti Joannis nuncupatum, ac aliud de Angrogna, & aliud de Luserna, ac aliud de Turre, & aliud de Bobbio, ac aliud de Rorata, & aliud de Villar, ac aliud Sancti Germani etiam nuncupatum, & aliud de Inverso Pinafca, ac aliud de Primolo in Vallibus sita, necnon aliud de Buriasco superiori, & inferiori, ac reliquum de Bricherasio extra Valles posita respective Loca, aliæque viginti septem ad secundodicti Monasterii Præposituram a Nobis per præsentem, ut præfertur, ad Sæcularem statum redactam præfata spectantia, & superiori Jurisdictioni pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen. subjecta, unum nempe de Oulx, & aliud de Bardenasche, ac aliud de Meleset, & aliud de Arnaud, ac aliud de Roche Mo-

le, & aliud de Millatures, ac aliud de Bianlard, & aliud de Chiabran Beaulard, ac aliud de Saufe de Oulx, & aliud de Sanolze, ac aliud de Sabeltrand, & aliud de Cefane, ac aliud de Turres, & aliud de Beuffons, ac aliud de Fenilis, & aliud de Desertes, ac aliud De la Val, & aliud de Traverses, ac aliud De la Rua, & aliud de Patriceres, ac aliud de Visseaux, & aliud de Fenestrelles, ac aliud de Mentolles, & aliud de Villaret, ac aliud de Chateau du Bois, & reliquum de Bauffet, aliæque duo, in quibus Prior Monasterii Sanctæ Mariæ Majoris nuncupate præfati Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium Oppidi Civitatis nuncupati Secusi Nullius Dioecesis Provincie Taurinen. a dicta Præpositura Ultien. ad Sæcularem statum a Nobis, ut præfertur, per præsentem redacta dependentis, sub Regulari forma, Archiepiscopus verò Taurinen. quandam sibi reservatam Jurisdictionem, hæctenus respective exercuerunt, unum videlicet de Exilles, & alterum de Chantmont, respective Loca, ac in omnibus, & singulis Locis præfatis consistentes, & consistentia Collegiatis, Parochialibus, & aliis Ecclesiis, Monasteria, Præposituras, Præpositus, Prioratus, & alia quæcumque, quotcumque, & qualicumque cum Cura, & sine Cura Sæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia Beneficia Ecclesiastica, etiam si, Sæcularia videlicet, Canonici, & Præbendæ, Dignitates, Personatus, Administrationes, & Officia etiam Curata, & electiva etiam in Collegiatis, aliisque Ecclesiis, Regularia vero Beneficia hujusmodi, Præpositus, Præposituræ, Dignitates etiam Conventuales, Personatus, Administrationes, & Officia etiam Clausalia, Cappellanæ, & Cappellanæ sint, & ad Dignitates, Prioratus, Præposituras, & Præpositus hujusmodi consueverint qui per Electionem assumi, omniumque, & singulorum quadraginta quatuor Locorum hujusmodi utriusque sexus Personas, Habitatores, & Incolas tam Laicos, quam Clericos, Presbyteros, Beneficiatos, & Religiosos quoscumque, cujuscumque status, gradus, Ordinis, & conditionis existant, ab Ordinaria, non tamen Metropolitana, Jurisdictione, Potestate, & Superioritate Venerabilis Fratris Nostri moderni, cujus etiam ad hoc expressus accedit assensus, & pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen, dicta Apostolica auctoritate similiter perpetuo dismembramus, separamus, & eximimus.

Eaque quadraginta quatuor posteriora Loca sic per Nos, ut præfertur, dismembrata, separata, & exempta, itemque primordicum Oppidum in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentem, ut præfertur, erectum, & ex prioribus viginti sex Locis præfatis alia viginti tria Loca, videlicet præfatum de Riva, ac dictum de Bardenasca, & præfatum de Abbatia, seu Sancti Verani, ac dictum Sancti Petri, & præfatum de Talucco, ac præfatum de Portis, & dictum de Villar Perosa, ac prædictum de Tagliareto, & præfatum de Pinafca & dictum de Perosa, & præfatum de Meana, ac dictum Sancti Secundi etiam nuncupatum, & prædictum de Mirandolo, ac præfatum de Turina, seu inverso Ponte, & dictum de Pomareto, ac prædictum de Facto, & Reclareto, & dictum de Perero, ac prædictum Sancti Martini etiam nuncupatum, & præfatum de Massello, ac dictum de Chiabran, & Maniglia, ac prædictum de Rodoreto, & præfatum de Prali vulgo nuncupata Loca propria Territorii primordicæ Monasterii, illiusque Abbatie a Nobis per præsentem, ut præfertur, suppressæ, & extinctæ, ejusdemque primordicæ Oppidi in Civitatem Episcopalem a Nobis per præsentem, ut præfertur, erecti, & posteriorum quadraginta quatuor, ut præfertur, dismembratorum, separamus, & exemptorum, ac ex prioribus viginti sex Locis præ-

Illorum
dismembratio
subiecto in
clerice per
policæ.

fatidictorum viginti trium Locorum hujusmodi, infimul ad sexaginta septem Loca ascendentium, uniuersas Personas tam Seculares, quam Ecclesiasticas, & quorumvis Ordinum Regulares Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, & alia Beneficia Ecclesiastica hujusmodi, cum ipsorum Iuribus, & pertinentiis uniuersis, novæ Ecclesiæ Episcopali Pinarolien. illiusque futuro Præsuli pro suis Civitate, Diocesi, Clero, & Populo, ita quod liceat Personæ eidem Ecclesiæ Pinarolien. tam nunc a primæva illius erectione, & institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet Pastoris solatio destitutæ in Episcopum, præficiendæ per se, vel alium, seu alios ejus nomine, veram, realem, actualem, & corporalem possessionem, seu quasi possessionem administrationis spiritualis, & omnimodi Juris Diocesani in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis per præfentes, ut præfertur, erecto, necnon in omnibus aliis sexaginta septem Locis prædictis propria auctoritate libere apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere, ejusdem moderni, & pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen. vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, pari Apostolica auctoritate etiam perpetuo concedimus, & assignamus, necnon supponimus, & subijcimus.

Subjectio
trium Locorum
Archiepiscopo
Taurinen.

Ne autem ex dismembratione, & separatione præmissis Territorium Ecclesiæ Taurinen. immunitatem inminutionem patiantur, eidem moderno, & pro tempore existentis Archiepiscopo Taurinen. de alicujus compensationis supplemento providere, simulque aptiori & commodiori Ordinariæ Jurisdictionis exercitio consulere volentes, reliqua tria Loca ex prioribus viginti novem Locis hujusmodi, nempe prædictum de Famolaco, & præfatum de Mombello, ac dictum de Lagnasco, Loca hæcenus Jurisdictioni pro tempore existentis Abbatis primodicti Monasterii subiecta, prævia, quatenus opus sit, eorundem trium Locorum a Territorio primodicti Monasterii, illiusque Abbatis a Nobis per præfentes, ut præfertur, suppressæ & extinctæ simili dismembratione, & separatione, præfato Territorio Ecclesiæ Taurinen. auctoritate præfata perpetuo adjungimus, unimus, & incorporamus, eaque sic per Nos, ut præfertur, adjuncta, unita, & incorporata, nec non in eis consistentes, & consistentia Ecclesias, Beneficia, & utriusque sexus Christianifideles, Ordinariæ Jurisdictioni, potestati, & superioritati ejusdem moderni, & pro tempore existentis Archiepiscopi Taurinen. æque, ac pariformiter subijcimus, & supponimus.

Communitio
duorum
Locorum
inter dictum
Archiepiscopum
& Episcopum
Salutiarum.

Et ulterius tam præfato Archiepiscopo Taurinen., quam Venerabili etiam Fratri Nostro moderno Episcopo Salutiarum, ut ipsi de eorum respective Territorii unum Locum pro altero ad invicem commutando, Archiepiscopus præfatus videlicet ultimodictum Locum de Lagnasco præfato Episcopo Salutiarum, ipse vero Salutiarum Episcopus alium Locum Civitatis Taurinen. magis proximum, & æqualis fere conditionis, atque valoris eidem Archiepiscopo in perpetuum respective concedere libere, & licite possint, & valeant; ita quod, ubi mutua concessio, & commutatio hujusmodi, ut præfertur, facta fuerit, duo Loca hujusmodi ab uno, & altero Territorio, quorum ad præfens respective existunt, Apostolica auctoritate præfata separata, sejuncta, & dismembrata, ac ipsum de Lagnasco Territorio Diocesis Salutiarum, alterum vero a præfato Salutiarum Episcopo concedendum respective Loca Territorio Diocesis Taurinen. pari Apostolica auctoritate perpetuo respective unita, annexa, & incorporata sint, & esse censentur eo ipso, plenam, liberam, & omnimodam potestatem, licentiam,

& facultatem eadem auctoritate concedimus, & impertimur.

Collationem vero, provisionem, & omnimodam aliam dispositionem Dignitatum, Canoniarum, & Præbendarum, aliorumque Beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis per præfentes, ut præfertur, erecto, ac in omnibus & singulis Locis Pinarolien. Diocesi etiam, ut præfertur, assignatis, & appropriatis præfatis consistentium, de cætero ad pro tempore existentem Episcopum Pinarolien. Ordinario Jure, in Locis autem de Famolaco, & de Mombello præfatis, ac postquam commutatio præfata, ut præfertur, sequuta fuerit, in alio Loco per dictum Episcopum Salutiarum intuitu commutationis hujusmodi etiam, ut præfertur, concedendo, ad præfatum Archiepiscopum Taurinen., ac demum in dicto Loco de Lagnasco ad ipsum Episcopum Salutiarum, nunc & pro tempore existentes iidem Ordinario Jure respective spectare, & pertinere debere, salvis tamen semper, & in suo robore permanentibus quibuscumque reservationibus, & affectionibus Apostolicis, & absque aliquo illorum præjudicio, ac salvo quoque semper Patronatus, & præsentandi, ac nominandi Jure quoad Dignitates, Canonicatus, & Præbendas, & alia quæcumque Beneficia Ecclesiastica tam Præsentationis Ecclesiasticæ, quam de Jurepatronatus Laicorum, ac illorum & Clericorum mixtim respective existentes, & existentia, ita ut ad illas, ac illos, & illa pro tempore respective vacantes, & vacantia, earum, & eorum respective Patroni, Laici nimirum, ut antea, Ecclesiastici vero, cessantibus dumtaxat reservationibus, & affectionibus Apostolicis, Personas idoneas præsentare, & respective nominare possint, & valeant: Occurrentibus vero reservationibus, & affectionibus Apostolicis præfatis, collatio, provisio, & omnimoda alia dispositio Beneficiorum præsentationis Ecclesiasticæ existentium, ad Sedem Apostolicam præfata private spectet, & pertineat, etiam si Jurepatronatus, & præsentandi ad illa transierit de Laicali in Ecclesiasticum; nisi tamen forte in eorum respective foundationibus specialiter cautum esset, illa semper habenda esse tanquam de Jurepatronatus Laicorum, vel ipsa Apostolica Sedes ab illorum collatione expresse exclusa fuisset. Insuper in prædictis viginti septem Locis ad Præposituram secundodicti Monasterii ad Secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti antea spectantibus, & Diocesi Pinarolien. etiam, ut præfertur, concessis, & assignatis, nec non in dictis Locis de Exilles, & de Chaumont, utpote quæ omnia posita sunt, & sita in ea Delphinatus parte Regiæ Domui Sabaudicæ, ut præfertur, cessâ, quoad collationem Beneficiorum Ecclesiasticorum inibi dumtaxat, & non alibi, respective consistentium, Gallica Concordata in omnibus esse servanda. Itemque, cum in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut præfertur, erecto, & in præfatis viginti sex Locis antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subiectis, vigeant usus, & consuetudines, ut similiter accepimus, legitime introducti, & introductæ, ac diversi, & diversi ab illis, qui, & quæ videntur in præfatis quindecim Locis a Diocesi Taurinen. ut præfertur, dismembratis, omnes respective usus, & consuetudines in primodicto Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut præfertur, erecto, ac in singulis viginti sex antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subiectis, ac in singulis quindecim a præfata Diocesi Taurinen., ut præfertur, dismembratis Locis præfatis, legitime tamen, respective servari solitos, & solitas, ac qui, & quæ hæc-

Attributio
Juris conferendi
singulis, quibus
comperit.

tenus etiam legitime vigerunt, & vident de presentibus, etiam deinceps servandos, & servandas esse, & fore, nihilque quoad hoc innovandum; ita tamen ut tam in primodicta Oppido in Civitatem Episcopalem a Nobis, ut praefertur, erecto, ac in singulis viginti sex Locis antea Jurisdictioni tunc existentis Abbatis primodicti Monasterii subiectis, quam in singulis quindecim Locis a Dioecesi Taurinen., ut praefertur, dismembratis praefatis, locum habeant Cancellariae Apostolicae Regulae, ad quam formam, & praescriptum cujuscumque generis Beneficia Ecclesiastica ab Apostolica Sede praefata, vel a pro tempore existente Episcopo Pinarolien. respective conferantur, Apostolica auctoritate praefata decernimus, statuimus, & declaramus.

Applicatio
fructuum
Mense Episcopali
Pinarolien.

Mense autem Episcopali novae Ecclesiae Pinarolien. praefatae omnia, & quaecumque ad Mensam Abbatialem primodicti Monasterii quomodolibet spectantia, & pertinentia bona, res, proprietates, & Jura universa, illorumque annuos redditus, obventiones, & emolumenta quaecumque ad annuam summam duodecim millium ducentarum & novem circiter librarum monetae Pedemontanae, feuta bis mille quadringenta quadraginta unum monetae Romanae constituentium, ut etiam accepimus, ascendentia, & gravata pro annua summa trecentarum, & sexdecim librarum similium certis dictae Mensae Abbatiali incumbentibus, nempe stipendio Concionatoris tempore Adventus, & Quadragesimae, & Eleemosynis feria quinta majoris Hebdomadae, nec non Cera in Processione Sanctissimi Corporis Christi, taleisque, & Canone trium minarum segalae, ac manutentione Infantium expositorum vulgo Venurini nuncupatorum, oneribus; supportatis tamen per futurum Episcopum Pinarolien. pro tempore existentem oneribus hujusmodi; eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo applicamus, & appropriamus.

Cui etiam
unitur Mo-
nasterium
Ultien., cum
suis Mensis,
& redditibus.

Itemque, ut futurus pro tempore existens Episcopus Pinarolien. statum suum juxta Pontificalis Dignitatis exigentiam decentis, & honorificentis tenere valeat, eidem Mensae Episcopali secundodictum Monasterium, ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redactum, una cum omnibus & singulis bonis tam mobilibus, quam immobilibus, & semoventibus, vasis etiam aureis, & argenteis, sacra, & pretiosa suppellectili, nec non membris, Molendinis, Domibus, Vineis, Praediis, Animalibus, iisque omnibus, quibus Molendina, Domus, Vineae, & praedia hujusmodi instructa reperiuntur, nec non Censibus, Canonibus, & Proprietatibus, juribus, praerogativis, praeminentiis, Jurisdictionibus, fundis & pertinentiis, necnon fructibus, redditibus, proventus, decimis, obventionibus, & emolumentis universis, cujuscumque nominis, naturae, speciei, qualitatis, & quantitatis existant, ad secundodictum Monasterium ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redactum, illiusque Praepositum haecenus perpetuum Commendatarium pro tempore existentem, necnon Praeposituralem, & Conventualem Mensas quomodolibet spectantibus, & pertinentibus, & signanter summa quatuor millium centum & quinquaginta septem circiter librarum hujusmodi secundodicti Monasterii ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redacti Capitulo, & Canonicis Regularibus ab illius Praeposito perpetuo Commendatario quotannis partim in pecunia numerata, partim vero in diversis rerum speciebus haecenus subministrata, insimul ad summam quindecim millium nongentarum & quinquaginta trium circiter librarum similium annuatim, ut pariter, accepimus, ascendentibus, super quibus, Mensae

videlicet Praeposituralis praefatae fructibus, redditibus, & proventus nonnullae Pensiones annuae antiquae, insimul summam bis mille librarum parium confluentes, diversis Personis Ecclesiasticis, aut alias Pensionum hujusmodi capacibus illas annuatim respective percipientibus dicta Apostolica auctoritate reservatae reperiuntur, ut etiam accepimus, exceptis dumtaxat peculiaribus redditibus Sacrificae Ecclesiae ipsius secundodicti Monasterii ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redacti, pro annua consueta onerum, & Legatorum piorum eidem Sacrificae incumbentium supportatione & implemento, salvis & intactis remansuris, eadem Apostolica auctoritate pariter perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus.

Ita quod futurus pro tempore existens Episcopus Pinarolien. etiam Praepositus Ultien. semper denominetur, & revera sit, & uti talis omnibus honoribus, praerogativis, praeminentiis, & redditibus tam novis, quam antiquis, quibus haecenus Praepositus perpetuus Commendatarius, & Capitulum Ultien. gavisi sunt, etiam in ea parte, quae est in Regno Galliarum, & potissimum Jure nominandi ad cujuscumque generis Beneficia etiam Curata, per Canonicos quoque Regulares Congregationis Ultien. regi & gubernari solita, quibuscumque donationibus, & piis relictis secundodicti Monasterio, illiusque Ecclesiae praefatae, Capitulo, & Canonicis Regularibus nunc ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redactis, aut eorum intuitu quomodolibet forsitan factis nequaquam obstantibus, aequae & pariformiter, ac sine ulla exceptione omnino fruatur, & gaudeat, & e contra nedum ad integram solutionem, & praestationem omnium, & singularum Pensionum praefatarum iis, quibus Pensiones ipsae, ut praefertur, reservatae existunt, quoad ipsi naturaliter vixerint, & unusquisque eorum respective vixerit, juxta singularum Literarum Apostolicarum super earundem Pensionum reservationibus respective confectarum seriem, continentiam, & tenorem, faciendam, efficaciter obligatus existat, verum etiam omnia, & singula onera, & obligationes, quae in rerum speciebus, vel in pecunia numerata debeantur, & ex conventionibus particularibus, aut alio quocumque modo proficiscantur, aut juxta solitum exequenda sint in Regionibus Galliarum Charissimo etiam in Christo Filio Nostro Regi Christianissimo subiectis, in perpetuum supportare, & adimplere omnino teneatur.

Proptereaque liceat praefatae Personae eidem Ecclesiae Pinarolien. tam nunc a primava illius Ereptione, & Institutione hujusmodi, quam deinceps pro tempore quomodolibet Palloris solano destituta in Episcopum praeficienda, ejus, & dictae Mensae Episcopalis nomine, omnium & quorumcumque tam Mensae Abbatialis primodicti Monasterii, quam Monasterii secundodicti ad saecularem statum a Nobis, ut praefertur, redacti, ac illius Mensarum Praeposituralis, ac Conventualis praefatarum, respective honorum, rerum, proprietatum, jurium, honorum, praerogativarum, praeminentiarum, Jurisdictionum, fundorum, pertinentiarum, decimarum, fructuum, reddituum, proveniunt, obventionum, & emolumentorum universorum praefatarum, veram, realem, actualem, & corporalem possessionem per se, vel alium, seu alios, propria auctoritate apprehendere, & apprehensam perpetuo retinere, illaque respective locare, dislocare, arrendare, percipere, exigere, levare, & recuperare, ac in suos, & dictae Mensae Episcopalis usus, & utilitatem, necnon praefatarum, aliorumque infra scriptorum onerum supportationem convertere, cujuscumque licentia desuper minime requisita. Cum hoc tamen,

Onera ab
Episcopo &

quod

quod idem futurus & pro tempore existens Episcopus Pinarolien., & futurus Præpositus Ulieni., præter expressa, & super enunciata, alia quoque infra scripta onera, aliasque infra scriptas obligationes supportare, & adimplere debeat: videlicet quotannis præstare teneatur libras mille centum & octoginta quatuor dictæ monetæ Pedemontanæ, nempe quadringentas libras hujusmodi pro congrua Rectoris nunc & pro tempore existentis Parochialis Ecclesiæ Loci de la Rua, & ducentas sexaginta sex libras similes, & solidos tresdecim, ac quatuor denarios monetæ præfatæ, pro supplemento Congruæ debite nunc & pro tempore existentis Rectori alterius Parochialis Ecclesiæ Loci de Uleaux, ac alias libras octoginta pares Concionatori Loci de Chaumont, & viginti septem sextarios fecalis calculatos in libris octoginta & una, pro Eleemofina in Feria quinta majoris hebdomadæ, ac alias libras centum trigintatres, & solidos sex, ac octo denarios ejusdem monetæ, pro mantutione Sacrorum Ornamentorum Sacrificii Ulieni., aliasque libras ducentas viginti tres, & solidum unum monetæ hujusmodi, ad quam summam calculantur argentum, & sextarii quindecim cum tribus quartis alterius sextarii similis vini, & sextarii quadraginta novem fecalis Hospitali Ulieni. a secundodicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti Præposito pro tempore existente debitas; necnon alia annua onera, quibus Mensa Conventualis ejusdem secundodicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti obnoxia reperitur; solvendi nimirum octo libras similes Sacrificii præfatæ, aliasque libras quadraginta quinque pares, pro Pensione vitalicia cognominato Fantin la Combe debita, aliasque trecentas octoginta tres libras hujusmodi, repartiendas titulo distributionum inter præsentis, & interefentes Choro ad formam Legati a quondam tunc in humanis agente cognominato Vialà relicti, subire, & sufferre.

Itemque ad mantutionem tam primodictæ Collegiæ Ecclesiæ, in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, quam secundodictæ illi annexæ Sancti Maurii pro una medietate expensarum, quorum altera medietas Capitulo ipsius Ecclesiæ Pinarolien. incumbat, nec non impendere quidquid opus, & necesse fuerit tam pro reparatione aliarum Ecclesiarum fabricarum, & ædificiorum, quam pro mantutione bonorum Ecclesiæ Pinarolien., illiusque Mensæ Episcopalis hujusmodi, & secundodicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, eidemque Mensæ Episcopali a Nobis similiter, ut præfertur, uniti & incorporati. Insuper duodecim mille centum & quinquaginta libras dictæ monetæ Pedemontanæ in pecunia numerata annuatim solvere, & exburfare, videlicet libras mille quingentas Archidiacono, aliasque libras septingentas & quinquaginta Thesaurario pro tempore existentibus primodictæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, pro dote, seu annuo reddito eorum respectivè Præbendarum Canonicalium, ac libras bis mille quingentas in usum distributionum quotidianarum Cleri superioris, & alias libras nongentas in similem usum distributionum quotidianarum Cleri minoris primodictæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, alias libras bis mille dicto Seminario Puerorum Ecclesiastico Pinarolien., reliquasque libras quatuor mille quingentas novem superius nominatis, & cognominatis Canonicis Regularibus ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, quoad ipsi vixerint, & quilibet eorum respectivè vixerit, & deinde novem Presbyteris, servitiis & obsequiis Ecclesiæ secundo-

dicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, ut infra, addicendis, & deputandis, ad rationem quingentarum librarum hujusmodi pro quolibet, pro eorum stipendio, & congrua sustentatione, quotannis in perpetuum solvere, & subministrare debeat, & teneatur.

Sanè cuicumque præjudicio, quod forsan Habitatores. & Commorantes in Montibus Jurisdictionis pro tempore existentis Præpositi secundodicti Monasterii ob secularizationem, aliaque præmissa in spiritualibus paterentur, tum ratione neglectus exercitii curæ Animarum, & consequentis Indulgentiarum, aliarumque spiritualium gratiarum, tum etiam ratione onerum Missarum, & Anniversariorum, quæ ceteroquin omitterentur, & respectivè non adimplerentur de more in Ecclesiis, Cappellis, & locis a Fundatoribus designatis, provida ratione occurrere volentes, pari Apostolicâ auctoritate decernimus, & statuimus, ut antiqua secundodicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti Ecclesia in honorem præfati Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati dicata, cum sacris Reliquiis inibi, ut antea, decenter asservandis, & custodiendis, nec non fabrica, & ædificia eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii de Plebe Martyrum nuncupati hujusmodi annexa, facta tecta remaneant, quodque idem futurus, & pro tempore existens Episcopus Pinarolien. etiam futurus Præpositus Ulieni. in eisdem ædificiis necessariam assignet habitationem novem superius nominatis Canonicis Regularibus ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, quoad ipsi vixerint, & inibi permanerint, & unusquisque eorum respectivè vixerit, ac etiam inibi respectivè permanerit, & deinde in perpetuum novem Presbyteris secularibus ab eodem futuro, & pro tempore existente Episcopo Pinarolien., & etiam futuro Præposito Ulieni. ad ejus nutum amovibilibiter ponendis, & deputandis, reliquâ præfatorum ædificiorum portione ad usum, & commodum ipsius Episcopi Pinarolien., & Præpositi Ulieni. integrè remansurâ: Quodque duo habeantur in perpetuum Clerici eidem Ecclesiæ Sancti Laurentii, illiusque Sacrificii præfatæ inservientes, ab eodem futuro, & pro tempore existente Episcopo Pinarolien., etiam futuro Præposito Ulieni. pro tempore deputandi, & ad ejus nutum pariter amovibiles, quibus, utriusque eorum videlicet, salarium ex peculiaribus, & separatis redditibus ejusdem Sacrificii tribuatur. Ex eisdem autem novem Canonicis ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redactis, & deinde, illis deficientibus, ex novem Presbyteris secularibus in eorum locum deinceps subrogandis, unus magis idoneus, & prudens ab eodem futuro, & pro tempore existente Episcopo Pinarolien., etiam futuro Præposito Ulieni. etiam pro tempore deputandus, aliorum octo sit Caput, & denominatur Vicarius Foraneus, quo quidem munere hac prima vice præfatus Joannes Agnes fungatur, ad quem in casibus necessariis facilior, & commodior pateat accessus, & a quo instantaneæ capiuntur provisiones, ubi Episcopus Pinarolien. etiam Præpositus Ulieni. præfatus, propter qualitatem viarum, & asperi itineris difficultatem, hyemali potissimum tempore, adiri a Diocesanis nequeat, ipseque Joannes Agnes dumtaxat, donec vixerit, & servitio ipsius Ecclesiæ Sancti Laurentii addictus fuerit, gaudere debeat etiam aliquibus parvis emolumentis, quibus hæctenus gavissus est in Gallia specie quadam Beneficii, quo ipse ad præfens fruitur; Alius vero sit, & nuncupetur Eleemosynarius, quo primo munere hac prima vice præfatus Dominicus fungatur, qui etiam præsit curæ, & regimini Hospitalis Ulieni.,

Providentia
pro regimi-
ne, & ser-
vitio Eccle-
siæ Monaste-
rii dismem-
brati.

quique similiter frui, & gaudere debeat, dum vixerit, eidemque Hospitali infervierit, salario, quo ad presens gaudet, octoginta librarum parium ab ipsomet Hospitali perfolvendarum, eisdem modo, & forma, quibus hactenus pro suscepto munere huiusmodi perfolutum fuit; Tertius demum sit, & esse debeat Sacrista, in quo munere continuare debeat primodictus Josephus Antonius modernus inibi Sacrista, qui simili modo gaudere etiam debeat parvis quibusdam emolumentis, quibus uti Sacrista presatus ad presens fruitur, & quorum oneri nova Mensa Episcopalis presata obnoxia non sit. Ipsi autem omnes novem Canonici Regulares nuper ad secularem statum a Nobis, ut presertur, redacti, seu Presbyteri seculares a futuro, & pro tempore existente Episcopo Pinarolien., etiam futuro Praeposito Ultien. presato identidem amovibiliter ad ejus nutum subrogandi, servitiis & obsequiis ipsius Ecclesiae Sancti Laurentii ita sint additi, ut quolibet anno undecim anniversaria cum cantu peragere, & mille quadringentas octoginta duas Missas lectas a piis Benefactoribus relictas celebrare, prout a Capitulo Regulari secundodicti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut presertur, redacti, ante secularizationem huiusmodi, Anniversaria, & Missae huiusmodi peragebantur, & respectively celebrabantur, nec non Missam, & Vesperas diebus Festis de precepto canere, iisque personaliter, & collegialiter interesse, Sacramentales utriusque sexus Christianifidelium illic confluentium Confessiones excipere, ipsique Ecclesiae Sancti Laurentii, illiusque Choro, ad instar secularis, & Collegiatae Ecclesiae laudabiliter inservire, ceteraque onera illius Sacristiae, aliaque omnia ab eodem futuro, & pro tempore existente Episcopo Pinarolien. etiam futuro Praeposito Ultien. congrue statuenda, adimplere omnino teneantur.

Pro eorum vero congrua sustentatione, & onerum presatorum supportatione, & implemento, praeter quingentas libras presatas, unicuique eorum per futurum, & pro tempore existentem Episcopum Pinarolien. etiam futurum Praepositum Ultien. presatum annuatim, ut presertur, perfolendas, ac praeter habitationem eis etiam, ut presertur, assignandam, alias quoque superius memoratas trecentas octoginta quatuor libras annuas a presato cognominato Viala, ut presertur, legatas, pro interesse Choro, inter eos aequaliter dividendas, percipiant, & lucentur; eisque praeterea competat jus percipiendi emolumenta, & Eleemosynas unius Anniversarii, & trecentarum sexaginta quinque Missarum lectarum in presata Ecclesia Sancti Laurentii, & aliarum quinquaginta duarum Missarum etiam lectarum in Cappella Sancti Romani, cum parva distributione die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum a presata Sacristia Ultien. quotannis satisfaciendarum; itemque aliarum quadraginta Missarum similium ad Altare Sancti Angeli Custodis, & unius Missae solemnis etiam cum parva distributione eadem die Commemorationis Fidelium Defunctorum, pro quorum Legatorum satisfactione Hospitali Ultien. libras quadraginta quatuor circiter quotannis solvere tenetur. Ceterum si presati novem nuper Canonici Regulares, ad secularem statum a Nobis, ut presertur, redacti, aut eorum aliquis, sponte & voluntarie discesserint, aut respectively discesserint, ipsius Ecclesiae Sancti Laurentii servitio derelicto, nec assignationem presatarum quingentarum librarum, nec quidquam aliud praetendere valeant, aut respectively valeat; Donec vero, & quousque apud ipsam Ecclesiam Sancti Laurentii permanserint, pro omnium presatorum onerum implemento, ipsi nil aliud unquam, praeter praemissa, a futuro, & pro tempore existente Episcopo Pina-

rolien., etiam futuro Praeposito Ultien. presato, petere, aut praetendere possint. Nos enim certas alias reservationes, sub quibus idem novem nuper Canonici Regulares ad secularem statum a Nobis, ut presertur, redacti, & in loco Ultien. apud dictam Ecclesiam Sancti Laurentii permanserint, suum super praemissis consensum praestiterunt, dicta Apostolica auctoritate omnino rejicientes, & de medio tollentes, ac pro non appositis haberi, & ceteri debere decernentes, eorum consensum huiusmodi, hac in parte, Motu pari, & de simili potestatis Apostolicae plenitudine, supplemus.

Insuper eisdem futuris, & pro tempore existentibus Ecclesiae Pinarolien. Episcopo, Capitulo, & Canonicis, etiam Dignitates presatas obtinentibus, ut ipsi Capitulariter congregati, pro dicta Ecclesiae Pinarolien., ac illius Mensae Capitularis, Sacristiae, & Fabricae, earumque rerum, & honorum, tam spiritualium, quam temporalium prospero, felicitique statu, regimine, gubernio, & directione, ac onerum eis pro tempore incumbuntium supportatione, Missarum, horarum Canonicarum diurnarum, & nocturnarum, aliorumque Divinorum Officiorum, Processionum, Funeralium, & anniversariorum celebratione, ac de Dignitatibus, Canonicatibus, & Praebendis, ac Beneficiis presatis, aliisque Ministeriis Ecclesiasticis, inibi pro tempore providendorum receptione, & admissione, personali residentia, distributionum etiam quotidianarum, & emolumentorum quorumcumque reparitione, & administratione, penarum per absentes, ac Divinis Officiis, & Functionibus suis loco, & tempore non interessentes, seu onera, & ministeria eis respectively incumbantia subire negligentes, incurrendarum impositione, singulorum praesentium, & absentium notandis, coerectionibus, & functionibus in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut presertur, erecta, illiusque Choro, Capitulo, Processionibus, & aliis actibus servandis, nec non Ministris ipsius primodictae Collegiatae Ecclesiae in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut presertur, erectae depurandis, & amovendis, salariis, & stipendiis eorum cuilibet assignandis, & quibusvis aliis rebus in praemissis, & circa ea quomodolibet necessariis, & opportunis, quaecumque Statuta, Ordinationes, Capitula, Decreta, licita tamen & honesta, & sacris Canonibus, ac Constitutionibus, & Decretis Apostolicis non contraria, condendi, & edendi, conditaque, & edita pro temporum, & rerum variatione, ac qualitate, mutandi, limitandi, corrigendi, declarandi, & interpretandi, ac in meliorem formam redigendi, seu alia de novo etiam ex integro condendi, & per eos, ad quos pro tempore spectabit, sub penis in contrascentes statuendis, observari faciendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem eadem Apostolica auctoritate similiter perpetuo concedimus, & impertimur.

Praeterea tam modernis quam futuris respectively primodictae Collegiatae Ecclesiae in Cathedrali Ecclesia a Nobis ut presertur, erectae Archidiacono, ac Praeposito, & Archipresbytero, ac Cantori, & Thesaurario ac Primicerio sex ex octodecim Canonicatibus, totidemque Praebendis presatis, ut presertur, respectively obtenturis, ac reliquis duodecim Canonicis, ac sex Beneficiatis, seu Mansionariis presatis, eorumque in Archidiaconatu, Praepositura, Archipresbyteratu, Cantoratu, Thesaurariatu, & Primiceriatu, ac singulis Canonicatibus, & Praebendis, nec non Beneficiatis, seu Mansionariis presatis successoribus respectively pro tempore existentibus, ut ipsi, Archidiaconus videlicet, ac Praepositus, & Archipresbyter, ac Cantor, & Thesaurarius, ac Pri-

Facile
condendi
statum in
vz Catho-
drali.

Indultum
delationis
habitus pro
Capitulo
vz Catho-
dralis.

micerius, nec non reliqui duodecim Canonici Rochetum cum suis manicis, & Cappam magnam violacei coloris cum pellibus armellinis, sex verò Beneficiati, seu Mansionarii præfati Almutias cineracei coloris tam in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erecta, quam extra eam, & tam in Processionibus, quam aliis actibus, & functionibus quibuscumque publicis, & privatis, etiam extra Civitatem Pinarolien. præfatam, ac ubique locorum, etiam in Synodalibus, Provincialibus, & universalibus Conciliis, ac etiam in præsentia Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium etiam de Latere Legatorum, Archiepiscoporum, Episcoporum, ac aliorum quorumcumque, ac etiam in ipsius primodictæ Collegiata Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ Choro, & Capitulo, quibusvis anni temporibus, & diebus, deferre, & gestare, illisque respectivè uti liberè, & licitè possint, & valeant.

Cumalati-
va Privile-
giorum cum
aliis Cathe-
dralibus.

Eisdem quoque Archidiacono, & Præposito ac Archipresbytero & Cantori, ac Thesaurario, & Primicerio sex ex octodecim Canonicis, totidemque Præbendis præfatis, ut præfertur, obtenturis, ac reliquis duodecim Canonicis, & sex Beneficiatis, seu Mansionariis pro tempore existentibus præfatis, ut ipsi, eorumque Officiales, & Ministri, ac res, bona, proprietates, & jura quæcumque, omnibus & singulis tam spiritalibus, quam temporalibus privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, præeminentiis, antelationibus, concessionibus, indulgentiis, favoribus, & gratiis, quibus aliarum similium Cathedralium Ecclesiarum illarum partium Capitula, Dignitates, Canonici, & Beneficia in eis obtinentes, eorumque Officiales, & Ministri, ac bona, jura, res, & proprietates de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut aliis quomodolibet, non tamen titulo oneroso, aut ex Indulto, seu Privilegio particulari, utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, similiter, & pariformiter, ac æquè principaliter, & ubique absque ulla profusa differentia, dummodo tamen illa sint in usu, & non revocata, nec sub aliqua revocatione comprehensa, sacrisque Canonibus, & Constitutionibus, ac Ordinationibus, & Decretis Apostolicis non repugnent, uti, frui, potiri, & gaudere etiam possint, & valeant, perinde ac si eis nominatim & expressè concessa fuissent, eadem Apostolica auctoritate etiam perpetuè concedimus, & indulgemus. Nec non Capitulo & Canonicis etiam sex Dignitates præfatas pro tempore respectivè obtinentibus præfatis, jus eligendi præfatos Vicerectores pro exercitio Curæ Animarum tam Sancti Donati a Nobis in Cathedrali Ecclesia, ut præfertur, erectæ, & Sancti Mauriti Ecclesiarum præfatarum, quam in Buriache, & Rive, ac Bardenasche, & Taluchi locis præfatis existentium Parochianorum, salvum & illæsum, ut antea, remanere volumus, atque decernimus. Uterius præfato Carolo Emanueli, & pro tempore existenti Sardinæ Regi, ratione Ducatus Sabaudie, Juspatronatus, & præsentandi ad Ecclesiam Pinarolien. hujusmodi, tam hac prima vice a primæva illius erectione, & institutione a Nobis, ut præfertur, factis hujusmodi, Pastoris solatio destitutam, quam deinceps, quoties eam pro tempore quomodolibet etiam Pastoris solatio destitui contigerit, Personam idoneam per Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem ad præsentationem hujusmodi eidem Ecclesiæ Pinarolien. in Episcopum præficiendam, nec non ad Archidiaconatum, & Thesaurariatum, ac unum, & alterum Ca-

nonicatus, unamque, & alteram Præbendas Archidiaconatus, & Thesaurariatui præfatis respectivè adhæsurus, & adhæsuras a Nobis, ut præfertur, erectos, & erectas hujusmodi, quomodocumque, & quotiescumque illos, & illas de cætero quibusvis modis, & ex quorumcumque Personis, etiam Nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis, seu quorumvis præfate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam tunc viventium Familiaribus, & communis Commensalibus, seu Romanæ Curie Officialibus, aut aliis reservationem, & affectionem inducentibus, seu per liberas, etiam ex causa permutationis, respectivè resignationes de illis in Romana Curia præfata, etiam in Nostri, & Romani Pontificis pro tempore existentis manibus, vel extra eam quomodolibet respectivè factas, & admittas, allequutionem aliorum Beneficiorum Ecclesiasticorum quavis auctoritate collatorum, seu illos, & illas pro tempore respectivè obtinentium in aliquo ex Mensibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti præfato, ac eidem Sedi Apostolicæ reservatis decessum, vel quamvis aliam dimissionem, amissionem, privationem, Religionis ingressum, & Professionis emissionem, Matrimonii contractum, aut aliis quomodocumque, & qualitercumque vacare contigerit, coram Ordinario Loci Personas idoneas in Archidiaconatu, & Thesaurariatu, nec non in uno, & altero Canonicatibus, ac una, & altera Præbendis Archidiaconatus, & Thesaurariatui præfatis respectivè adhæsuris a Nobis, ut præfertur, erectis, ad præsentationem hujusmodi per eundem Loci Ordinarium respectivè instituendas, simili Apostolicæ auctoritate perpetuè reservamus, concedimus, & assignamus, nec non Juspatronatus, & præsentandi hujusmodi tam ad Ecclesiam Pinarolien. quam ad Archidiaconatum, & Thesaurariatum, unumque, & alterum Canonicatus, ac unam, & alteram Præbendas ipsis Archidiaconatus, & Thesaurariatui respectivè adhæsurus, & adhæsuras, a Nobis, ut præfertur, erectam, ac erectos, & erectas hujusmodi, Regium existere, eidemque Carolo Emanueli, & pro tempore existenti Sardinæ Regi ratione præfati Ducatus Sabaudie, & pro Patronatus & præsentandi Jure, quod ad primò, & secundòdicta Monasteria eidem Carolo Emanueli Regi respectivè competebar, ut præfertur, competere, illudque vim, effectum, naturam, substantiam, essentiam, qualitatem, validitatem, & roboris firmitatem Juspatronatus Regi hujusmodi obtinere, ac uti tale, sub quacumque derogatione, etiam cum quibusvis prægnantissimis, & efficacissimis clausulis, & decretis in quacumque dispositione etiam per viam Constitutionis, Legis, Regulæ Cancellariæ Apostolicæ, aut aliis quomodocumque facta, nullatenus comprehendere, neque illi ullo unquam tempore, & ex quavis causâ derogari posse, neque debere, ac collationes, provisiones, & quasvis alias dispositiones de Archidiaconatu, & Thesaurariatu, unoque, & altero Canonicatibus, ac una, & altera Præbendis Archidiaconatus, & Thesaurariatui præfatis respectivè adhæsuris a Nobis, ut præfertur, erectis hujusmodi, absque ipsius Caroli Emanuelis, & pro tempore existentis Sardinæ Regis præfati, ratione præfati Ducatus Sabaudie, consensu, seu præsentatione, pro tempore factas, processusque desuper habendos, & inde sequenda quæcumque nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse, ac pro nullis, & infectis haberi, nec jus, aut coloratum titulum possidendi cuiquam per illa tribui posse, etiam decernimus.

Juspatronatus verò laicorum, quod præfate Familie illorum de Resanis ad Canonicatum, &

Extensio
alterius Juris-
patronatus.

Præ-

Reservatio
Juspatronatus
Regi Sar-
dinie.

Præbendam, quos dilectus pariter Filius Octavius etiam de Reffanis Clericus, seu Presbyter ad præfens obtinet, ut pariter accepimus, competit, ad dictum Primiceriatum a Nobis, per præfentes, ut præfertur, erectum, ita quod iidem moderni, & pro tempore existentes Canonici, & Præbendæ hujusmodi Patroni, tam ad Primiceriatum quam ad Canonicatum, & Præbendam hujusmodi eidem Primiceriatum ad hæfuros, quoties illum, & illos de cætero quomodolibet vacare contigerit, unam, eandemque personam idoneam præfentare possint, & valeant, ac etiam debeant, & teneantur, Apostolicæ etiam auctoritate extendimus, & ampliamus.

Postremo firmâ, & intactâ remanente Ecclesiæ Taurinen. taxâ in libris Cameræ Apostolicæ descriptâ, novam Ecclesiâ Pinarolien. præfatam supra antiquam primodiçti Monasterii taxam sexcentum florenorum auri hujusmodi, ad alios vigintiquatuor florenos auri similes, ratione unionis secundodiçti Monasterii ad secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacti, præfatæ Mensæ Episcopali Pinarolien. etiam, ut præfertur, factæ, taxari volumus, & mandamus; sicque integram taxam ipsius Ecclesiæ Pinarolien. in eisdem Cameræ Apostolicæ Libris describendam, sexcentum vigintiquatuor florenorum auri similibus fore constituimus.

Præfentes quoque literas nullo inquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel alio quovis defectu, notari, impugnari, invalidari, seu in jus, vel controversiam vocari, aut adversus illas quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ remedium impetrari posse, nec illas sub quibusvis similibus, vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, per Nos, & Sedem Apostolicam præfatam, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam Motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam Consultorialiter pro tempore factis, & faciendis, comprehendi, vel confundi, sed tanquam ad Fidei Catholicæ exaltationem, Divinique cultus incrementum, & animarum edificationem factas, & emanatas, semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, ac de novo, etiam sub quacumque posteriori data per futuros, & pro tempore existentes Episcopum, Capitulum Pinarolien. præfatos, ac alios, in quorum favorem eadem præfentes quomodolibet concernunt, quancumque eligenda, concessas, validasque, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & sic ab omnibus censi, ac ita per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane similiter decernimus.

Quocirca dilecto similiter Filio moderno, & pro tempore esistenti Nostrò, & Sedis Apostolicæ Nuncio in Civitate Taurinen. commoranti, Motu simili, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipse per se, vel alium, seu alios, præfentes Nostras Literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte pro tempore existentium Episcopi, & Capituli Pinarolien., vel aliorum, quo-

rum favorem præmissa omnia, & singula quomodolibet concernunt, aut alicujus eorum, fuerit requisitus, solemniter publicans, eisque, & eorum cuilibet in præmissis, & efficacis defensionis præfidio affertens, faciat auctoritate Nostra eadem præfentes, & in eis contenta hujusmodi, ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari, ac eisdem pro tempore existentibus Episcopum, & Capitulum Pinarolien., aliofque præfatos, illis pacifice frui, & gaudere, non permittens ipsos, vel eorum quempiam per quoscumque quavis auctoritate fungentes desuper quomodolibet molestari perturbari, vel inquietari, Contradictores quolibet, & Rebelles, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna Juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, sententias, censuras, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Brachii Secularis.

Et nihilominus Nostrò, dictæque Sedis Nuncio præfato per eadem Apostolica scripta similiter mandamus, quatenus ipse Archidiaconatum, ac unum, & unam, cujus, & quorum insimul Centum septuaginta unius Ducatorum auri de Camera, & Juliorum septem monetæ Romanæ cum dimidio alterius Julii similis Antonio Chareun Presbytero nuper Canonico Regulari præfati Ordinis Sancti Augustini Canonicorum Regularium, ac secundodiçti Monasterii Priori ad Secularem statum a Nobis, ut præfertur, redacto, necnon Thesaurariatum, ac alterum, & alteram, Canonicatus, & Præbendæ de novo, ut præfertur, erectos, & erectas hujusmodi, cujus, & quorum etiam insimul nonaginta unius Ducatorum auri similibus, & Juliorum septem monetæ Romanæ, cum dimidio alterius Julii paris respective fructus, redditus, & proventus secundum communem ex estimationem valorem annum, ut pariter accepimus, non excedunt, Manfredo Dana, de præfati Caroli Emanuelis Regis consensu, necnon Archipresbyteratum Josepho Cerruti, & Cantoratum Francisco Dominico Belli modernis primodiçtæ Collegiæ Ecclesiæ in Cathedrali Ecclesiâ a Nobis, ut præfertur, erectæ, Canonicis etiam Decimantibus nuncupatis, quorum Canonicatus, & Præbendæ Archipresbyteratus, & Cantoratus hujusmodi alia Præbenda carentibus, semper respective adherere, ac etiam deinceps insimul cum eis respective conferri, & absque dispensatione Apostolica etiam insimul, ut præfertur, retineri respective debeant, Clericis, seu Presbyteris dilectis similiter Filiis, demum Primiceriatum, ut præfertur, erectos, a primæva illorum, & illarum erectione, & institutione hujusmodi respective vacantes, cum plenitudine Juris Canonici, ac omnibus jurebus, & pertinentiis suis præfato Octavio, de consensu moderni unici, seu modernorum ejusdem Primiceriatu a Nobis, ut præfertur, erecti, & instituti Patroni, seu Patronorum, respective conferre, & assignare auctoritate Nostra curet; Inducens per se, vel alium, seu alios, Antonium, recepto prius ab eo Nostrò, & Romanæ Ecclesiæ nomine, fidelitatis debite solito Juramento, juxta formam, quam sub Bulla Nostra mittimus introclusam, ac Manfredum, & Josephum, ac Franciscum Dominicum, & Octavium præfatos, vel eorum respective Procuratores, eorum respective nominibus in Archidiaconatus, & Thesaurariatus, ac Archipresbyteratus, & Cantoratus, ac Primiceriatu, nec non Canonicatum, & Præbendam de novo, ut præfertur, erectorum, & erectarum hujusmodi, Juriumque & Pertinentiarum præfatorum respective corporalem possessionem

Præfatio Taxæ Ecclesiæ Pinarolien.

Clausula.

Commissio Nuncio Taurinen.

Commissio Nuncio Taurinen.

& defendens inductos, amotis quibuslibet illicitis detentoribus ab eisdem; ac faciens Antonium ad Archidiaconatum, & Manfredum ad Thesaurariatum, ac Josephum ad Archipresbyteratum, & Franciscum Dominicum ad Cantoratum, necnon Octavium, vel pro eis eorum respective Procuratores prefatos, ad Primiceriatum hujusmodi, ut est moris, admitti, ipsosque Antonium, & Manfredum, vel etiam pro eis Procuratores prefatos, ad unam, & alteram Præbendam de novo, ut præfertur, erectas hujusmodi, in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erecta, in Canonicos recipi, & in Fratres, Stallo eis, & eorum culibet in Choro, & Loco in Capitulo primodictæ Collegiatae Ecclesie in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, cum dicti Juris plenitudine respective assignatis, eisque de Archidiaconatu, & Thesaurariatu, necnon Canonicatum, & Præbendam de novo, ut præfertur, erectorum, & erectarum hujusmodi respective fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis universis integre respective responderi, Contradictores, auctoritate Nostra prefata, appellatione postposita, compescendo.

Derogatio
contrariis.

Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris Nostris, qua caveatur, ne quis extra suam Civitatem, vel Diocesim, nisi in certis imbi expressis, & exceptis casibus, & in illis non ultra unam Dietsam a fine suæ Diocesis ad Judicium evocetur, seu ne Judices a Sede prefata deputati extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alius vires suas committere audeant, seu præsumant; & in Concilio generali edita de duabus Dietsis; ac quibusvis aliis etiam in Synodalibus, Provincialibus, Generalibusque Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ prefatæ Regulis de gratis ad instar non concedendis, & de exprimendo vero annuo valore, necnon de Jure quaesito non tollendo, ac de Unionibus committendis ad Partes, vocatis, quorum interest, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati, Uniones, & applicationes perpetuas, nisi in casibus a Jure permittis, fieri prohibentis; ac quatenus opus sit, primò, & secundò dictorum Monasteriorum, & Ordinum prefatorum, necnon Taurinen. & Salutarum Ecclesiarum prefatarum, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis respective Statutis, & Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis quibusvis Superioribus, & Personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam Derogatoriis Derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis Decretis, etiam Motu, Scientia, & Potestatis plenitudine paribus, ac etiam Consistorialiter, aut aliis quomodolibet, etiam pluries, & iteratis vicibus concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, necnon quibuscumque ultimis piorum Testatorum voluntatibus, & dispositionibus, quibus omnibus, & singulis, etiam pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individualis, ac de verbo ad verbum, non autem per Clausulas generales idem importantes, mentio faciendæ, aut quavis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, acsi de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentis, ad præmissorum

omnium, & singulorum validitatis effectum, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse, ac latissime, & plenissime, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus harum serie derogamus, aliisque contrariis quibuscumque; Aut si aliqui Apostolica prefata, vel quavis auctoritate alia in primodicta Collegiata Ecclesia in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erecta in Canonicos recipi insistant, seu si super provisionibus sibi faciendis de Dignitatibus, ac Canonicatibus primodictæ Collegiatae Ecclesie in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, speciales, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis in illis Partibus generales dictæ Sedis, aut Legatorum ejus Literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & Decretum, vel alias quomodolibet sit processum, quibus omnibus Antonium, & Manfredum, ac Josephum, & Franciscum Dominicum, ac Octavium prefatos in Archidiaconatu, & Thesaurariatu, ac Archipresbyteratu, & Cantoratu, ac Primiceriatu, necnon Canonicatum, & Præbendam de novo, ut præfertur, erectorum, & erectarum hujusmodi respective assequutione, volumus anteferri, sed nullam per hoc eis quoad assequutionem Dignitatum, ac Canonicatum, & Præbendarum, aut Beneficiorum aliorum præjudicium generari; Seu si quibusvis communiter, aut divim ab eodem sit Sede indultum, quod ad receptionem vel provisionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, quodque de Dignitatibus, ac Canonicatibus, & Præbendis primodictæ Collegiatae Ecclesie in Cathedrali Ecclesia a Nobis, ut præfertur, erectæ, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, presentationem, aut quamvis aliam dispositionem conjunctim, vel separatim spectantibus, nulli valeat provideri per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujusmodi mentionem; & quibuslibet aliis Privilegiis, Indultis, & Literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus eorundem præsentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in Nostris Literis mentio specialis. Nos enim eisdem Antonio necnon, Josepho, qui Canonicatum, & Theologalem, ac Hiacynto, qui Canonicatum, & Poenitentiarum, a Nobis, ut præfertur, erectas Præbendas hujusmodi ad præsens respective obtinent, ut ipsi, & eorum quilibet ratione Archidiaconatus, necnon unius, & alterius, Canonicatum, ac unius Theologalis & alterius Poenitentiarum nuncupatarum Præbendarum hujusmodi, gradus eis respective congruentes, & competentes suscipere minime teneantur, dicta Apostolica auctoritate ipsarum tenore præsentium indulgemus.

Volumus autem, quod dictus Antonius, antequam possessionem dicti Archidiaconatus adipiscatur. Fidem Catholicam juxta Articulos jampridem a Sede Apostolica propositos, in Manibus Nostris, dictæque Sedis Nuncii prefati emittere, illamque sic emissam ad dictam Sedem, sine mendis cum sui, ac dicti Nuncii Subscriptione quantocius transmittere teneatur, alioquin dictus Archidiaconatus vacet eo ipso. Et insuper, quoad posterius mandatum Nostrum hujusmodi, ex nunc etiam irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Per præsentem verò non intendimus tertio, & quarto dictum Juspatronatus in aliquo approbare, ac liti pendentiæ hujusmodi super dicto vacante

Benefi-

Sanctio poenalis.

Beneficio, & Juribus Colligantium in aliquo præjudicare.

Nulli ergo omnino Hominum liceat, hanc paginam Nostræ abfolutionis, suppressionis, extinctionis, concessionis, appropriationis, secularizationis, dispensationis, Indulti, erectionis, institutionis, difmembrationis, separationis, exemptionis, assignationis, subjectionis, unionis, incorporationis, licentia, impertitionis, statuti, declarationis, applicationis, suppletionis, Jurispatronatus, reservationis, extensionis, ampliationis, constitutionis, decreti, mandati, derogationis, voluntatis, & intentionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Pont. A. IX. die 23. Decembris 1748.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo octavo, Decimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Nono.

Loco † Plumbi.

LXVII.

Super conservatione & refectione Viarum publicarum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Procerium.

Um omnibus commissi Nobis Populi utilitatibus, & commodis, pro rerum occurrentium opportunitate, sedulo prospicere non omittimus, illud etiam cavendum providendumque judicamus, ut quæ maturo consilio a Nobis utiliter constituuntur, futuris quoque temporibus inconcussa permaneant, nec unquam, ut sæpe aliàs evenisse compertum est, annorum decursu in oblivionem & defuetudinem recidunt.

Pont. editi Chirographum pro conservatione, & refectione Viarum.

Cum igitur nuper, ad removenda nonnulla damna, & incommoda, quibus Almæ Urbis Nostræ Cives, aliosque in ea, & prope illam Urbana, & rustica prædia obtinentes, etiam Sacra, & Religiosa Loca, seu Ordines, Instituta, & Societates, ob necessariam Viarum tam ipsius Urbis, quam Suburbicarij tractus conservationem & refectionem, frequenter affici cognovimus, universâ rei natura accurate perspectâ, ac multiplici incommodorum origine in suis fontibus indagatâ, providas hac de re Prædecessorum Nostrorum Constitutiones confirmando, ac, ubi opus fuit, declarando, & moderando, certas quædam Leges, & Ordinationes, nostri Motus proprii schedula sub die vigesima octava elapsi mensis Octobris manu Nostra signata complexas ediderimus; quibus, non sine justa prædictorum omnium indemnitate, tum incolarum, advenarumque usibus, & commoditatibus, tum etiam Pontificæ Residentiæ splendori, & majestati satis consultum fore putavimus; reliquum est ut ad hujusmodi Legum, & Ordinationum perpetuam firmitatem, debitamque executionem asserendam, ipsam hujusmodi schedulam, quam minus solemnem formam conceptam, non ita pridem promulgari jussimus, novo ac perenni Apostolicæ auctoritatis robore communiemus. Ejus autem schedula tenor talis est, videlicet:

Quod pro illius observantia confirmare intendit.

Tenor dicti Chirographi.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio &c.

Li Clamori delli

Sono talmente cresciuti da qualche tempo a questa parte li clamori de' Luoghi Pii, e

di altri, che possiedono Case, Fabbriche, & altri Fondi in questa nostra Città di Roma, per le gravi, e continue Contribuzioni, alle quali medesimi sono forzati soccombere per il mantenimento, e rifacimento delle Strade, che finalmente hanno risvegliata la Nostra Paterna provvidenza, e ci hanno persuasi, & indotti a dargli, come in appresso, il dovuto regolamento. Volendo adunque Noi, che si conservi, anche in rapporto alle pubbliche Strade, il decoro di questa nostra Sacerdotale, e Regia Residenza, ma non perciò, che si aggravino più del bisogno i nostri amatissimi Sudditi, come forse è seguito per lo passato, o per non essersi a suo tempo rifarcite le Strade in quelle parti, nelle quali incominciavano a rompersi, o per essersi troppo spesso, e quasi in ogni mutazione di Magistrato, variata e mutata la forma delle medesime, ora elevandole, & ora deprimendole, ora incurvandole nel mezzo, ed ora facendole a schiena d'Asino, ora lasciandole a Bastardoni, ora a Pietre grosse riquadrate, & ora a Quadrelli, ora in Calce, & ora in Rena, e finalmente per altre cause, motivi, e pretesti, e tal volta senza neppure lasciare alli Possessori Adiacenti il tempo conveniente per fare al Magistrato, e Tribunale, & in caso di aggravio, a Noi stessi le giuste loro rappresaglie:

Quindi è, che in virtù della presente Cedola, nella quale vogliamo, che si abbia per espresso, e di parola in parola inserito l'intero tenore delle Costituzione, Brevi, Chirographi, Motu proprij, & altre qualsivoglia Lettere Apostoliche di Martino V., Sisto IV., Leone X., Pio IV., Pio V., Gregorio XIII., Innocenzo XII., Clemente XII, e di qualunque altro Nostro Predecessore, e quelle confermando, & approvando nelle parti uniformi, e rispettivamente moderando, e rinvocando nelle parti contrarie, o difformi da questa Nostra presente Disposizione.

Di Nostro Moto proprio, certa scienza, matura deliberazione, e pienezza della Nostra suprema potestà, vogliamo in primo luogo, comandiamo, & ordiniamo, che Monsignor Presidente, li Maestri di Strade, & altri Uffiziali pro tempore del Tribunale, per obbligo di loro Uffizio, e rispettivamente li Possessori Adiacenti per loro proprio Interesse, debbano per lo avvenire attentamente invigilare, che le Strade dentro Roma non vadano in fascio, ma di mano in mano, che si andaranno in qualche parte movendo, guastando, o rompendo, debbano insistere, che in tal parte possa, guasta, o rotta tiano prontamente rifarcite: Per il quale effetto vogliamo, che li Maestri di Strade suddetti visitino personalmente almeno due volte l'anno, cioè nel principio della Primavera, e dell'Autunno, le Piazze, Strade, e Vicoli de' loro rispettivi Rioni; e che li Possessori debbano bensì prendere dal Tribunale, e Magistrato la solita licenza, pagando per essa al Notaro bajocchi due, secondo il prescritto nella Tassa della fan. Mem. d'Innocenzo XII. Nostro Predecessore al num. 10.; ma nel tempo medesimo vogliamo, & ordiniamo, che non sia lecito ne a Monsignor Presidente, ne alli Maestri di Strada, ne ad altri Uffiziali, e Ministri del suo Tribunale negare, o ritardare ad alcuno di detti Possessori Adiacenti la suddetta licenza di rifarcire a sue proprie spese: Altrimenti li detti Possessori debbano ricorrere a Noi, & al Nostro Uditore pro tempore, quale vogliamo, che in tal caso non solo dia gratis la detta licenza, supplendo in questa parte l'Uffizio del Magistrato, ma in oltre condanni il Magistrato medesimo, che avrà negata, o ritardata la licenza a tutti li danni, che avrà patito il Possessore per causa di detta negativa, o ritardo.

Quante volte poi una Strada farà talmente consumata,

ANNO 1748. Luoghi Pii e di altri Possessori delle Case, hanno mosso il No. mo di No. Signore a preterire i seguenti vestimenti.

Si costano le Strade, in ciò, che non loro tocca, trarre la Cedola di M. proprio.

Si ordina a Monsignor Presidente, ed agli Uffiziali del Tribunale delle Strade, & alli Possessori Adiacenti, che debbono invigilare il ricominciamento delle Strade.

Ad ogni Possessore Adiacente alla Strada dovrà concedersi la licenza di rifarcire a proprie spese.

In caso che venisse negata, o ritardata detta licenza, potrà ogni Possessore Adiacente ricorrere a N. Signore, & al suo Monsignor Uditore, il quale gliela darà gratis. Dovendosi rifare di nuovo

1748.

una Strada, dovranno intarsi perfomalmente almeno otto giorni prima tutti li Possessori.

I quali potranno ricorrere se saranno gravati.

Del Riparto della Spesa.

Sarà in arbitrio del Possessori Adiacenti di rifare la porzione della Strada, che loro toccherà.

Quando sia lecto al Tribunale di farla rifare, e trattare ex Officio, e ripartire la spesa sopra li detti Possessori Adiacenti.

sumata, e guasta, che non possa più rifarsi, ma sia veramente necessario rifarla tutta di nuovo: In tal caso vogliamo, & ordiniamo, che otto giorni almeno prima, che si tocchi detta Strada, debbano onninamente con Intimazioni personali, o al più lasciate nelle mani dei Domestici, per le quali vogliamo si paghino bajocchi cinque per ciascheduna, intimarsi, e chiamarsi a Congresso avanti Monsignor Presidente, o avanti quel Maestro di Strada, a cui appartiene, tutti, e singoli Possessori Adiacenti obbligati al rifacimento, per vedere, e deliberare se sia veramente necessario, che la Strada si rifaccia tutta di nuovo, oppure possa ancora rifarsi, e rappezzarsi nelle parti guaste, & rotte. E risolvendosi dal Magistrato, e Tribunale, che la Strada si rifaccia tutta di nuovo, vogliamo, che non possa mettersi mano all'opera, prima che scorrano altri tre giorni dal giorno di detta risoluzione, e deliberazione; affinché se alcuno de' Possessori si credesse gravato, possa in detto tempo ricorrere a Noi, & al nostro Uditore pro tempore per la dovuta giustizia.

Passati detti tre giorni senza ricorso, oppure essendo questo rigettato, come ingiusto, dovranno gli Architetti, e Sotto Mastri del Tribunale fare lo scandaglio, misura, e filo della nuova Strada, con il riparto della porzione, che tocca a ciascheduno de' Possessori Adiacenti, e questi produrre, e rilasciare negli Atti del Notaro del Tribunale. Dopo di che vogliamo, che sia in arbitrio, e facoltà de' medesimi Possessori, e di ciascuno di essi, di rifare a spese proprie, e per mezzo de' propri Muratori, & Operarij la porzione, che li tocca, anche rispetto alla guida di mezzo, purchè però li detti possessori ne facciano negli Atti del Tribunale espresa dichiarazione dentro il termine di tre giorni da computarsi dal giorno, che saranno stati rilasciati negli Atti medesimi lo scandaglio, misura, e riparto suddetti. Ordinando, e dichiarando, che di questo arbitrio, e facoltà debbano indistintamente godere i Possessori, o che la Strada si rifaccia in Calce, o che si rifaccia in Rena, o in altro qualunque modo, e che in tal caso il Magistrato, e Tribunale, gli Architetti, & altri Uffiziali del medesimo non abbiano altro dritto, peso, & incombenza, se non che, dopo compiuta l'opera, riconoscere, se la Strada, o porzione di essa, che sarà stata rifatta dalli Muratori, & Operarij di essi Possessori, sia stata rifatta ad uso d'arte, & a tenore dello scandaglio, filo, e misura deposta come sopra negli Atti, prima, che si mettesse mano all'opera medesima; nè per detto scandaglio, misura, e riparto possa da detti Architetti, e Sotto Mastri pretendersi, o esigersi maggior mercede di quella, che trovasi stabilita, e prescritta nella detta Tassa Innocenziana al num. 101.

Se poi li Possessori Adiacenti, o alcuni di essi, dopo essere stati intimati, come sopra, e dopo essere stati esibiti negli Atti lo scandaglio, misura, e riparto suddetti, non avranno dichiarato dentro il termine di tre giorni di voler rifare la Strada, e porzioni, che loro toccano, a spese proprie, e con i propri Muratori, e Operarij, o se anche non avranno dentro un congruo tempo, dopo detta dichiarazione, da stabilirsi da Monsignor Presidente, posto mano all'opera, e quella ridotta al suo dovuto compimento: In tal caso, e casi, sia lecito al Tribunale, e Magistrato di rifare ex Officio, mediante l'opera degli Architetti, Muratori, & Operarij di esso Tribunale, le porzioni di quelli, che non avranno come sopra dichiarato, o posto mano all'opera, e in appresso ripartirne la spesa sopra i medesimi Possessori senz'altro ritardo, & indugio. Lo che parimenti s'intenda aver luogo rispetto alli rifarcimenti, e rappezzi, qualora i Possessori

non rifarciscano con effetto la parte rotta o guasta, dentro un congruo tempo, che sia stato loro intimato con Intimazioni, come sopra, dal medesimo Magistrato, o Tribunale.

In oltre considerando Noi da un canto il grave dispendio, che hanno veramente patito i Possessori per essersi nel decorso di poco tempo tante volte variata la forma, e lastricatura delle Strade; E dall'altro osservando, che la forma, e lastricatura, nella quale al presente si trovano le Strade di Roma, è di tutto commodo, e decoro della Città; Vogliamo, ordiniamo, e comandiamo, che in avvenire quante volte occorrerà rifare di nuovo una Strada, o questa si rifaccia a spese proprie de' Possessori, o si rifaccia ex Officio dal Magistrato, e Tribunale, secondo i casi poc' anzi indicati, a niuno di essi sia lecito per qualsivoglia causa, o pretesto, alterare, o mutare nè in tutto, nè in parte la forma, il filo, e lastricatura presente, ma debbano sempre le Strade lasciarsi nel piano, elevazione, direzione, e pendenza, come in oggi si trovano, e molto meno sia loro lecito di rifare a Quadroni, o a Quadrelli le Strade, che si trovano lastricate a Bastardoni, e rispettivamente rifare a Bastardoni quelle, che si trovano lastricate a Quadroni, o Quadrelli; Nè le Strade, che sono in Calce, rifarle in Rena, nè quelle, che sono in Rena, rifarle in Calce; ma quante volte occorra rifare una Strada, sempre debba rifarsi nella forma, e nella maniera istessa, che si trova presentemente; E se mai dal Magistrato, o Tribunale, dagli Architetti, & altri Uffiziali del medesimo fosse ordinato diversamente, vogliamo, che in tal caso per le spese di essa Strada non possano in alcuna modo molestarsi, nè esser costretti ad alcuna contribuzione li Possessori Adiacenti, quali anzi vogliamo, che di più siano rilevati da tutti i danni, & interessi, e che li Muratori, & Operarij, che avranno rifatta la Strada contro questo Nostro divieto, e proibizione, possano solamente agire per le loro mercedi contro chi avrà loro ordinato rifarla in forma, o maniera diversa dallo stato presente.

Di più vogliamo, e comandiamo (salve sempre le Disposizioni predette) che dalli Decreti, Mandati, e Sentenze del Tribunale, e Magistrato delle Strade non si ammetta, nè si attenda alcuna Inibizione, o Appellazione in sospensivo, secondo la provida Costituzione: *Sacerdotalis*, & *Regia* del prelodato Innocenzo XII. Nostro Predecessore pubblicata li 26. Novembre 1692., & impressa nel suo Bollario particolare Costituzione 14., ma però nei soli tre casi espressi in essa Bolla al §. 17., cioè qualora si tratti di Decreti, Mandati, e Sentenze fatti, rilasciati, e pronunciate o per il pagamento delle Tasse, e Contribuzioni imposte, o da imponersi con ordine Nostro, e de' Nostri Antecessori, o Successori pro tempore; o per il pagamento degli Affitti promessi, e dovuti dagli Affittuarij, e Appaltatori, e per l'adempimento de' patti con essi convenuti; o finalmente per li Conti da rendersi dagli Amministratori, Economo, & Esattori, e per il pagamento del reliquato; All'incontro poi qualora si tratti di Decreti, Mandati, e Sentenze, fatti, rilasciati, o pronunciate in altri casi, o per altre cause diverse, vogliamo, che liberamente possa appellarsi al Tribunale della Nostra Camera, anche in sospensivo; Rivocando a tal'effetto, e riducendo alla via di ragione qualunque Chirografo, e qualunque Ordinatione de' Nostri Predecessori, che facesse in contrario.

Finalmente ad effetto, che li Possessori delle Case, Fabbriche, & altri Fondi di questa nostra Città di Roma non trascurino d'invigilare sopra il pronto rifarcimento delle Strade, quando s'incominciano a muovere, rompere,

Si proibisce d'alterare la forma delle Strade.

Non dovrà attendersi alcuna Inibizione, nè appellazione in sospensivo dalli Decreti, e Mandati, del Tribunale delle Strade per il pagamento delle Tasse, e degli Affitti, e peltendimento de' conti; all'incontro potrà appellarsi anche in sospensivo da altri diversi Mandati, e Sentenze.

Al rifarcimento, e rifazione delle Strade esistenti dentro Roma saranno tenuti sola-

1748.
mente gli
Adiacenti
Possessori.

Vista delle
Strade Con-
solari.

Penà alli
Maestri che
mancafferò.

Diligenze
per fare ese-
guire gli or-
dini de' risar-
cimenti.

Facoltà a
Monignor
Presidente di
spedire Com-
missa j per ri-
conoscere, se
siano state ri-
sarcite le Stra-
de.

Uffizio del
Fiscale delle
Strade.

o guastare in qualche parte, che è il punto, dal quale principalmente risultata lo sgravio, e sollievo di tutti: Ordiniamo, e comandiamo, che in avvenire per il risarcimento, e rifacimento delle Strade dentro Roma, siano solamente tenuti, come è di ragione, li Possessori Adiacenti, e non mai, nè in caso veruno li soli, e semplici Utenti; perche così ogn'uno penserà seriamente alla conservazione della Strada, che veramente gli appartiene.

Quanto alle Strade fuori di Roma rinoviamo per ora, e sino ad altro più efficace provvedimento, l'ordine già dato, & incalcato da detto Nostro Predecessore Innocenzo XII. in detta sua Costituzione al §. 25., cioè, che li Maestri delle Strade una volta almeno l'anno, e Monsignor Presidente ad arbitrio suo, debbono visitare personalmente, rivedere, e riconoscere a proprie spese tutte, e singole Strade Consolari, e loro bracci esistenti nel Distretto di Roma. Affinche poi questo utilissimo provvedimento resti con effetto eseguito, vogliamo in oltre, & ordiniamo che per l'avvenire, incominciando dal prossimo Anno 1749., ciascuno de' Maestri di Strada debba ogni anno a tutto il Mese di Maggio aver con effetto visitate personalmente come sopra le Strade, che gli appartengono, nelli giorni preventivamente intimati agli Appaltatori delle medesime; Et in prova di tal visita debba aver fatta relazione in scritto di ciascuna Strada nella Congregazione del Tribunale, e di più esibita, e rilasciata negli Atti del Notaro del medesimo; qual Notaro vogliamo, che immediatamente la presenti a Noi, e Nostri Successori per mezzo del Nostro Uditore pro tempore: Altrimenti mancando li Maestri di Strada in alcuna delle cose predette, vogliamo, & ordiniamo, che s'intenda ipso facto decaduto dall'assegnamento di scudi dugento, de' quali può godere ciascuno di essi per beneficenza Nostra, e de' Nostri Successori, e che quello, o quelli, che ne ordinarono, o facessero il pagamento, o prima della scadenza di detto Mese di Maggio, o quando alcuno de' Maestri di Strada non avesse con effetto adempiute le cose suddette, cadano nella pena del doppio, e di non essergli in alcun modo ammesso, nè bonificato il pagamento fatto, oppure ordinato, contro questo Nostro divieto, e proibizione.

Dalle sudette visite, e relazioni in scritto dovrà apparire lo stato delle Strade, e quando da esse risulti, che una, o più delle medesime Strade, siano in qualche parte mosse, guaste, o rotte, dovrà Monsignor Presidente nella medesima Congregazione, e senz' altro indugio, o dilazione, rilasciare ad istanza del Fiscale la Mano Regia contro quell'Appaltatore, & Appaltatori, e contro le sicurtà obbligate al mantenimento di tali Strade, o Strada, pregando a ciascuno di essi un termine congruo, ma però, che non sia maggiore di un Mese, ad averle con effetto risarcite, & ad esibire negli Atti del Tribunale documenti autentici, e sufficienti, del risarcimento già seguito; con facoltà ancora in tal caso di spedire uno, o più Commissarij a tutte spese di essi Appaltatori, o Appaltatore, ad effetto di rincontrare, se dentro il termine suddetto le Strade, o Strada, siano state risarcite secondo l'obbligo de' medesimi, & ad uso d'arte; E mancando in qualunque modo gli Appaltatori, debba onninamente il Tribunale farle risarcire, e ridurre in buon stato, prima, che passi il Mese di Ottobre, a tutti danni, e spese di detti Appaltatori.

Et perchè al Fiscale del Tribunale per l'obbligo dell'Uffizio suo appartiene, e vogliamo, che principalmente appartenga la cura d'invigilare, & insistere appresso Monsignor Presidente, e

alli Maestri di Strade, non solamente, che si facciano le visite, e relazioni: ma ancora, che si rilascino, spediscano, & eseguiscano le Mano Regie contro gli Appaltatori, e che non si creda alli documenti, che quelli tal volta esibiranno, se non saranno autentici, o sufficienti: Perciò vogliamo, e decretiamo, che se mai il Fiscale suddetto sotto qualunque pretesto, scusa, o colore, sarà negligente nell'adempiere detto suo Uffizio, e in ogni caso d'indugio, o incuria d'esso Presidente, e Maestri di Strada, lasciara di farle a Noi, e Nostri Successori, per mezzo del Nostro Uditore pro tempore, la dovuta rappresentanza firmata di sua propria mano: In tal caso vogliamo, che sia irremissibilmente rimesso dall'Uffizio, e che ne sia deputato un'altro più diligente in luogo suo; E non già da Monsignor Presidente, a cui in ogni altro caso apparterebbe, secondo la più volte menzionata Costituzione d'Innocenzo XII.; ma dal Romo. Cardinal Camerlengo pro tempore, al quale per questo caso di negligenza solamente, vogliamo, che passi, & appartenga la suddetta facoltà di deputarlo: E così pure ordiniamo rispetto al Notaro, se trascurerà di presentare a Noi, e Nostri Successori, come sopra, le relazioni delle Strade fatte in scritto dalli Maestri delle medesime.

Esecutore di questi Nostri Provvedimenti, Ordinanze, e Disposizioni, vogliamo, che sia, e deputiamo l'Uditore Nostro, e de' Nostri Successori pro tempore, affinché possiamo per tal mezzo essere in ogni tempo, & in ogni occorrenza prontamente avvisati, e raguagliati: Per il qual effetto diamo, e concediamo al medesimo Uditore tutte le più ample facoltà, che possono essere necessarie, & opportune, e specialmente di pubblicare Editti, e Notificazioni, far Decreti, Ordinanze, e Dichiarazioni, & ogn'altra cosa, che crederà più espediente, e più efficace per l'efatta; e puntuale esecuzione di quanto abbiamo qui sopra ordinato; essendo così mente, e volontà Nostra espressa. Volendo, e decretando, che alla presente Nostra Cedola di Moto proprio, benchè non esibita, nè registrata in Camera, e ne' suoi Libri, non possa mai darsi, nè opporsi di sursazione, orrezione, ne d'alcun altro vizio, o difetto della Nostra volontà, ed intenzione, nè che mai sotto tali, o altri pretesti, quantunque validissimi, e giuridichi, anche di Jus questio, e pregiudizio del Terzo, possa esser impugnata, moderata, o rievocata, ridotta ad *viam Juris*, o concedersi contro di essa l'aperzione Oris, o altro qualunque rimedio; e che così, e non altrimenti debba sempre giudicarsi, definirsi, ed interpretarsi da qualsiasi Giudice, e Tribunale, benchè Collegiale, Congregazioni, anche de' Rm̄i Cardinali, Camerlengo di Santa Chiesa, Tesoriere, Rota, Camera, e qualunque altro, togliendo loro ogni facoltà, e giurisdizione di definire, ed interpretare in contrario: Dichiarando Noi fin d'adesso preventivamente nullo, irritato, ed invalido tutto ciò, che da ciascuno di essi con qualsivoglia autorità, scientemente, o ignorantemente fosse in qualunque tempo giudicato, o si tentasse di giudicare contra la forma, e disposizione della presente Nostra Cedola di Moto proprio: quale vogliamo, che vaglia, e debba aver sempre, ed in perpetuo il suo pieno effetto, e esecuzione, e vigore colla semplice Nostra sottoscrizione, benchè non vi sieno stati chiamati, sentiti, o citati Monsignor Presidente, li Maestri di Strada, & altri Uffiziali, e Ministri del suo Tribunale, ed altre qualsivoglia Persone, ancorche privilegiate, e privilegiatissime, che vi avessero, o pretendessero avervi interesse, e che per comprenderle fosse bisogno di special menzione: Non ostanti la Bolla di Pio IV. Nostro Predecessore de registrandis, la regola della Nostra

Cancellaria de Jure quæfito non tollendo, e qua-
liffimo altre Cofituzioni, & Ordinationi Apo-
ftoliche Noftre, e de Noftri Predeceffori, Leg-
gi, Statuti, Riforme, Stili, Ufi, Confuetudi-
ni, e qualunque altra cofa, che faceffe, o po-
teffe fare in contrario; alle quali tutte, e fin-
gole, avendone il tenore qui per efpresso, e di
parola in parola inferto, e regiftrato, e fupplen-
do colle pienzezza della Noftra Poteflà Pontifi-
cia ad ogni vizio, e difetto quantunque foftan-
ciale, e formale, che vi potefse intervenire, per
quefta volta foia, e per la piena, e total efecu-
zione di quanto fi contiene nella prefente No-
fta Cedola di Moto proprio, ampiamente, ed
efpreffamente deroghiamo. Dal noftro Palazzo
Apoftolico di Monte Cavallo quefto di 28.
Ottobre 1748.

Data li 28.
Ottob. 1748.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ut igitur Nofta hujusmodi mandata atque
præcepta, ad Civium finni & poffidentium in-
demnitatem, & commodum, & ad Urbis uti-
litatem, & decus condita atque ftatuta, quæ
etiam duobus Edictis, aliis diebus 22. Aprilis
Anni Domini 1671. & 6. Maji Anni 1679.,
recol. nem. Prædecefforibus Noftis Clemente
PP. X., & Innocentio PP. XI. refpective affen-
tientibus, & jubentibus, ab ipfo Viarum Tribu-
nali emanatis, & publicatis, in pluribus, &
fubftantialibus confentanea, & conformia compe-
rimus & recognovimus, perpetuis futuris tem-
poribus debitam executionem, & inviolabilem
firmitatem obtineant; eadem Apoftolicis hifce
Noftis Litteris inferata, atque earumdem tenore,
ac fimili motu, fcientia, & poteflatis ple-
nitudine iterum confirmata ac roborata, ab om-
nibus, ad quos pertinet, feu pertinebit in po-
fterum, exactiffime obfervari, & impleri etiam per-
petuo ftatimus atque decernimus. Mandantes
præfato Dilecto Filio Noftro nunc exiftenti S.
R. E. Cardinali Camerario ac Dilectis etiam Fi-
liis Camera Noftre Apoftolicæ Clericis Præfi-
dentibus, necnon Viarum Magiftris, cæterisque
ejuſdem Camera, & Tribunalis Viarum Offi-
cialibus, & Miniftris, itemque Dilecto Filio Au-
ditori Noftro, ejuſque & prædictorum omnium
Successoribus pro tempore futuris, ut omnia
& fingula a Nobis in præinferta Scheda No-
ftri Motus proprii difpofita atque ftatuta, tam
ipſi, in quantum eorum refpectiva Officia, five
de jure, five vigore fpecialis Mandati Noftri,
concernunt, exacte obfervent, quam etiam ab
aliis ſibi ſubjectis, ad quos pertinet, ac peri-
nebit in pofterum, exactiffime impleri, & ob-
fervari faciant, ſub penis ibi ftatutis atque con-
tentis. Ac decernentes ipſam præinfertam Sche-
dulam, necnon præfentes noſtras Litteras, qui-
buſcumque Juris, ſeu Facti defectibus, qui ad-
verfus illas opponi, ac deduci poſſent, minime
refragantibus, omniaque, & ſingula in ipſis
præſcripta atque decreta, ſemper & perpetuo
firma, valida, & efficacia exiſtere & fore, ſuoſ-
que plenarios, & integros effectus fortiri &
obtinere, atque iis, quorum favorem reſpici-
unt, pleniffime ſuffragari; ſicque, & non aliàs
per præmiſſos omnes & ſingulos, alioſque Judi-
ces Ordinarios & Delegatos, etiam S. R. E.
Cardinales, & Palatii Apoſtolici Auditores, ſub-
lata ipſis aliter judicandi, & interpretandi
facultate, judicari & definiri debere, ac irri-
tum & inane, ſi ſecus ſuper iſdem a quoquam
quavis Auctoritate ſcienter, vel ignoranter con-
tigerit attentari.

Diſtum
Chirogra-
phum confir-
mat.

Mandatum
pro permiſſo-
rum obſer-
vantia.

Aliter judi-
cari prohibe-
tur.

Derogatio
contrariis.

Sanctio pœ-
nalis.

ginam Noſtra Confirmationis, Mandati, De-
creti, & voluntatis infringere, vel ei auſu teme-
rario contraire; ſi quis autem hoc attentare
præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei,
ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus
ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem
Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVIII.
Tertio Kalendas Januarii Pontific. Noſtri An-
no IX.

D. Card. Paſſioneus,
J. Datarius.

VISA DE CURIA.

I. C. Boſchi.

J. B. Eugenius.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Aſſeritur Identitas Corporis Sancti Joannis de
Matha, quod Matriri colitur, occasione do-
nationis antiqui Sarcophagi, ubi illud Ro-
mæ aſſervabatur.

LXVIII.

Dilecto Filio Michaëli a S. Joſepho Miniſtro Ge-
nerali Fratrum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis
Redemptionis Captivorum Excalciatorum nun-
cupatorum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

*Dilecte Fili, Salutem, & Apoſtolicam Be-
nedictionem.*

MINIME dubitamus, quin memoria retineas
quidquid a Nobis aliàs, dum Tu qui-
dem Officium Procuratoris Generalis inclyti Or-
dinis tui in hac Alma Urbe noſtra obires,
Nos vero in minoribus conſtituti, Promotoris
Fidei munus gereremus, præſtitum fuerit, ut de-
bitus Sacris Exuviis S. Joannis de Matha ejuſ-
dem tui Ordinis Fundatoris cultus reſtitueretur.
Illius namque Corpus in arca marmorea, ſeu Sar-
cophago in Eccleſia ſub invocatione S. Thomæ
Apoſtoli in Formis dicta in Monte Cælio ejuſdem
Almæ Urbis Noſtræ, quæ ad Dilectos Filios Ca-
pitolium, & Canonicos Baſilicæ Principis Apo-
ſtolorum S. Petri in Vaticano ſpectat; eſt ab
initio conditum; tamen anno milleſimo ſexcen-
teſimo quinquageſimo quinto, inde in Hiſpanias
tranſlatum apud Nuntium hujus Apoſtolicæ Sed-
dis in Hiſpaniis tunc temporis comorantem de-
poſitum fuit: quod deinde anno MDCLXXXVI. cl.
mem. Marcellus Cardinalis Duratius apud Hiſ-
paniarum Regem Catholicum Apoſtolicus itidem
Nuntius Miniſtro Generali, & Diſſinitorio lauda-
ti Ordinis ea tradidit conditione, ut ſub Altari
Cappellæ in Cella Venerabilis Fratris Thomæ
de Virgine Matriri erectæ collocaretur. Mota
autem in congregatione Venerabilium Fratrum
Noſtrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus
præpoſitorum tam anno MDCLXIX., quam anno
MDCCXV. controverſia quoad Identitatem Oſium
Corporis S. Joannis de Matha, quæ Romæ pri-
mum, poſtmodum Matriri aſſervari aſſerebatur,
ipſa Congregatio reſpondit, *Non conſtare de
Identitate*; iterum juſſu ſel. rec. Clementis PP.
XI. Prædeceſſoris noſtri poſtulato ſuper ipſa
Identitate apud eandem Congregationem Car-
dinalium edito, factum fuit, ut Nobis, dum par-
tes Promotoris Fidei ageremus, per graviffima
rationum momenta in quarto Libro Operum no-
ſtrorum de Canonizatione Sanctorum part. 2. cap.
25. num. 8. typis impreſſa, adnitentibus, plena
reſolutio, poſtquam laudatus Clemens XI. Præ-
deceſſor Noſter viam univerſæ carnis ingreſſus
fuiffet, die XIX. menſis Martii, prodiret die VI.

Dat. Pont.
A. IX. die 30.
Decem. 1748.

Pont. alias
de cultu S.
Joannis de
Matha ſolli-
citus fuit.

Olim Cor-
pus dicti San-
cti Romæ ſer-
vabatur.

Deinde in
Hiſpanias
tranſlatum
Matriri repo-
ſitum fuit.

De contro-
verſia orta in
Sac. Rituum
Congrega-
tione ſuper
identitate
Corporis S.
Joannis de
Matha.

Ex Senten-
tia Summi
Pontificis,
tunc Prom.
Fidei, prodijt
reſolutio af-
firmativa.